

1 ΨΑΛΜΟΙ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

ἐβόησα πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι με εἰς τέλος πρὸς τὸν θεὸν ἐν τῷ ἐπι-
θέσθαι ἁμαρτωλοὺς ἐξάπινα ἠκούσθη κραυγὴ πολέμου ἐνώπιόν μου εἶπα
ἐπακούσεται μου ὅτι ἐπλήσθην δικαιοσύνης ἐλογισάμην ἐν καρδίᾳ μου ὅτι
ἐπλήσθην δικαιοσύνης ἐν τῷ εὐθηνῆσαι με καὶ πολλὴν γενέσθαι ἐν τέκνοις ὁ
πλοῦτος αὐτῶν διεδόθη εἰς πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἡ δόξα αὐτῶν ἕως ἐσχάτου τῆς
γῆς ὑψώθησαν ἕως τῶν ἄστρων εἶπαν οὐ μὴ πέσωσιν καὶ ἐξύβρισαν ἐν τοῖς
ἀγαθοῖς αὐτῶν καὶ οὐκ ἦνεγκαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἐν ἀποκρύφοις καὶ ἐγὼ οὐκ
ᾔδην αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ὑπὲρ τὰ πρὸ αὐτῶν ἔθνη ἐβεβίλωσαν τὰ ἅγια κυρίου
ἐν βεβηλώσει ψαλμὸς τῷ Σαλωμῶν περὶ Ιερουσαλὴμ ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι
τὸν ἁμαρτωλὸν ἐν κριῷ κατέβαλε τείχη ὀχυρά καὶ οὐκ ἐκώλυσας ἀνέβησαν
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου ἔθνη ἁλλότρια κατεπατοῦσαν ἐν ὑποδήμασιν αὐτῶν
ἐν ὑπερηφανίᾳ ἀνθ' ὧν οἱ υἱοὶ Ιερουσαλὴμ ἐμίαναν τὰ ἅγια κυρίου ἐβεβηλο-
ύσαν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ ἐν ἀνομίαις ἔνεκεν τούτων εἶπεν ἀπορρίψατε αὐτὰ
μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ οὐκ εὐδοκῶ ἐν αὐτοῖς τὸ κάλλος τῆς δόξης αὐτῆς ἐξουθε-
νώθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἠτιμώθη ἕως εἰς τέλος οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ἐν
αἰχμαλωσίᾳ πονηρᾷ ἐν σφραγίδι ὁ τράχηλος αὐτῶν ἐν ἐπισήμῳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
κατὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐποίησεν αὐτοῖς ὅτι ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας
κατασχόντων ἀπέστρεψεν γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ ἐλέους αὐτῶν νέον
καὶ πρεσβύτην καὶ τέκνα αὐτῶν εἰς ἅπαξ ὅτι πονηρὰ ἐποίησαν εἰς ἅπαξ τοῦ
μὴ ἀκούειν καὶ ὁ οὐρανὸς ἐβαρυθύμηνεν καὶ ἡ γῆ ἐβδελύξατο αὐτοὺς ὅτι οὐκ
ἐποίησε πᾶς ἄνθρωπος ἐπ' αὐτῆς ὅσα ἐποίησαν καὶ γινώσεται ἡ γῆ τὰ κρίματά
σου πάντα τὰ δίκαια ὁ θεὸς ἔστησαν τοὺς υἱοὺς Ιερουσαλὴμ εἰς ἐμπαυγλὸν
ἀντὶ πορνῶν ἐν αὐτῇ πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰσεπορευέτο κατέναντι τοῦ
ἡλίου ἐνέπαιζον ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν καθὰ ἐποιοῦν αὐτοὶ ἀπέναντι τοῦ
ἡλίου παρεδειγμάτισαν ἀδικίας αὐτῶν καὶ θυγατέρες Ιερουσαλὴμ βέβηλοι κα-
τὰ τὸ κρίμα σου ἀνθ' ὧν αὐταὶ ἐμαίωσαν αὐτὰς ἐν φυρμῷ ἀναμείξεως τὴν
κοιλίαν μου καὶ τὰ σπλάγχνα μου πονῶ ἐπὶ τούτοις ἐγὼ δικαίωσά σε ὁ θε-
ὸς ἐν εὐθιότητι καρδίας ὅτι ἐν τοῖς κρίμασίν σου ἡ δικαιοσύνη σου ὁ θεὸς
ὅτι ἀπέδωκας τοῖς ἁμαρτωλοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰς ἁμαρτίας
αὐτῶν τὰς πονηρὰς σφόδρα ἀνεκάλυψας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἵνα φανῇ τὸ
κρίμα σου ἐξήλειψας τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος
καὶ οὐ θαυμάσει πρόσωπον ὠνείδισαν γὰρ ἔθνη Ιερουσαλὴμ ἐν καταπατήσει
κατεσπάσθη τὸ κάλλος αὐτῆς ἀπὸ θρόνου δόξης περιεζώσατο σάκκον ἀντὶ
ἐνδύματος εὐπρεπειᾶς σχοινίον περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀντὶ στεφάνου πε-
ριεΐλατο μίτραν δόξης ἦν περιέθηκεν αὐτῇ ὁ θεὸς ἐν ἀτιμίᾳ τὸ κάλλος αὐτῆς
ἀπερρίφη ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐγὼ εἶδον καὶ ἔδειήην τοῦ προσώπου κυρίου καὶ
εἶπον ἰκάνωσον κύριε τοῦ βαρύνεσθαι χεῖρά σου ἐπὶ Ιερουσαλὴμ ἐν ἐπαγωγῇ
ἐθνῶν ὅτι ἐνέπαιξαν καὶ οὐκ ἐφείσαντο ἐν ὀργῇ καὶ θυμῷ μετὰ μνήσεως καὶ
συντελεσθήσονται ἂν μὴ σύ κύριε ἐπιτιμῆσιν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ σου ὅτι οὐκ ἐν
ζήλει ἐποίησαν ἄλλ' ἐν ἐπιθυμίᾳ ψυχῆς ἐκχεῖ τὴν ὀργὴν αὐτῶν εἰς ἡμᾶς ἐν
ἀσπράγματι μὴ χρονίσης ὁ θεὸς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτοῖς εἰς κεφαλὰς τοῦ εἰπεῖν
τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ δράκοντος ἐν ἀτιμίᾳ καὶ οὐκ ἐχρόνισα ἕως ἔδειξέν μοι
ὁ θεὸς τὴν ὕβριν αὐτοῦ ἐκκεκεντημένον ἐπὶ τῶν ὀρέων Αἰγύπτου ὑπὲρ ἐλάχι-
στον ἐξουδενωμένον ἐπὶ γῆς καὶ θαλάσσης τὸ σῶμα αὐτοῦ διαφερόμενον ἐπὶ
κυμάτων ἐν ὕβρει πολλῇ καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων ὅτι ἐξουθένωσεν αὐτὸν ἐν ἀτιμίᾳ
οὐκ ἐλογίσατο ὅτι ἀνθρωπὸς ἐστιν καὶ τὸ ὕστερον οὐκ ἐλογίσατο εἶπεν ἐγὼ
κύριος γῆς καὶ θαλάσσης ἔσομαι καὶ οὐκ ἐπέγνω ὅτι ὁ θεὸς μέγας κραταιὸς ἐν
ισχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ αὐτὸς βασιλεὺς ἐπὶ τῶν οὐρανῶν καὶ κρίνων βασιλεὺς
καὶ ἀρχάς ὁ ἄνιστων ἐμὲ εἰς δόξαν καὶ κοιμίζων ὑπερηφάνους εἰς ἀπώλειαν
αἰῶνος ἐν ἀτιμίᾳ ὅτι οὐκ ἔγνωσαν αὐτόν καὶ νῦν ἴδετε οἱ μεγιστάνες τῆς γῆς
τὸ κρίμα τοῦ κυρίου ὅτι μέγας βασιλεὺς καὶ δίκαιος κρίνων τὴν ὑπ' οὐρανόν

εὐλογεῖτε τὸν θεόν οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἐν ἐπιστήμῃ ὅτι τὸ ἔλεος κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν μετὰ κρίματος τοῦ διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον δικαίου καὶ ἁμαρτωλοῦ ἀποδοῦναι ἁμαρτωλοῖς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ ἐλεῆσαι δίκαιον ἀπὸ ταπεινώσεως ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀποδοῦναι ἁμαρτωλῷ ἀνθ' ὧν ἐποίησεν δίκαιῳ ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ὑπομονῇ ποιῆσαι κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ παρεστάναι διὰ παντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύι εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον δούλων αὐτοῦ ψαλμὸς τῷ Σαλωμων περὶ δικαίων ἵνα τί ὑπνοῖς ψυχὴ καὶ οὐκ εὐλογεῖς τὸν κύριον ὕμνον καινὸν ψάλλετε τῷ θεῷ τῷ αἰνετῷ ψάλλετε καὶ χοροῦντες ἐπὶ τὴν γρηγόρησιν αὐτοῦ ὅτι ἀγαθὸς ψαλμὸς τῷ θεῷ ἐξ ἀγαθῆς καρδίας δίκαιοι μνημονεύουσιν διὰ παντὸς τοῦ κυρίου ἐν ἑξομολογήσει καὶ δικαιοῦσι τὰ κρίματα κυρίου οὐκ ὀλιγοῖται δίκαιος παιδευόμενος ὑπὸ κυρίου ἡ εὐδοκία αὐτοῦ διὰ παντὸς ἔναντι κυρίου προσέκοπεν ὁ δίκαιος καὶ ἐδικαίωσεν τὸν κύριον ἔπαισεν καὶ ἀποβλέπει τί ποιήσει αὐτῷ ὁ θεὸς ἀποσκοπεῖ δθεν ἦξει σωτηρία αὐτοῦ ἀλήθεια τῶν δικαίων παρὰ θεοῦ σωτὴρ αὐτῶν οὐκ ἀλλίσκεται ἐν οἴκῳ δικαίου ἁμαρτία ἐφ' ἁμαρτίαν ἐπισκέπτεται διὰ παντὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ ὁ δίκαιος τοῦ ἐξᾶραι ἀδικίαν ἐν παραπτώματι αὐτοῦ ἐξιλάσατο περὶ ἀγνοίας ἐν νηστείᾳ καὶ ταπεινώσει ψυχῆς αὐτοῦ καὶ ὁ κύριος καθαρίζει πᾶν ἄνδρα ὅσιον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ προσέκοπεν ἁμαρτωλὸς καὶ καταρᾶται ζῶν αὐτοῦ τὴν ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ καὶ ὠδῖνας μητρὸς προσέθηκεν ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἔπαισεν ὅτι πονηρὸν τὸ πτώμα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀναστήσεται ἡ ἀπώλεια τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ οὐ μνησθήσεται ὅταν ἐπισκέπτηται τὸν δικαίον αὐτὴ ἡ μερὶς τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς τὸν αἰῶνα οἱ δὲ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναστήσονται εἰς ζῶν αἰῶνιον καὶ ἡ ζωὴ αὐτῶν ἐν φωτὶ κυρίου καὶ οὐκ ἐκλείπει ἔτι διαλογὴ τοῦ Σαλωμων τοῖς ἀνθρωπαρέσκοις ἵνα τί σύ βέβηλε κάθησαι ἐν συνεδρίῳ ὁσίων καὶ ἡ καρδία σου μακρὰν ἀφένεισθαι ἀπὸ τοῦ κυρίου ἐν παρανομίαις παροργίζων τὸν θεὸν Ἰσραὴλ περισσὸς ἐν λόγοις περισσὸς ἐν σημειώσει ὑπὲρ πάντας ὁ σκληρὸς ἐν λόγοις κατακρίναι ἁμαρτωλοὺς ἐν κρίσει καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐν πρώτοις ἐπ' αὐτὸν ὡς ἐν ζήλει καὶ αὐτὸς ἔνοχος ἐν ποικιλίᾳ ἁμαρτιῶν καὶ ἐν ἀκρασίαις οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν γυναῖκα ἄνευ διαστολῆς ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ψευδὴς ἐν συναλλάγματι μεθ' ὄρκου ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἀποκρύφοις ἁμαρτάνει ὡς οὐχ ὁρώμενος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ λαλεῖ πᾶσι γυναικὶ ἐν συνταγῇ κακίας ταχὺς εἰσὸς εἰς πᾶσαν οἰκίαν ἐν ἱλαρότητι ὡς ἄκακος ἐξᾶραι ὁ θεὸς τοὺς ἐν ὑποκρίσει ζῶντας μετὰ ὁσίων ἐν φθορᾷ σαρκὸς αὐτοῦ καὶ πενία τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἀνακαλύπτει ὁ θεὸς τὰ ἔργα ἀνθρώπων ἀνθρωπαρέσκων ἐν καταγέλῳ καὶ μυκτηρισμῷ τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ δικαιοῦσαισιν ὅσοι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἐν τῷ ἐξαίρεσθαι ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ προσώπου δικαίου ἀνθρωπάρεσκων λαλοῦντα νόμον μετὰ δόλου καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐπ' οἶκον ἀνδρὸς ἐν εὐσταθείᾳ ὡς ὄφρις διαλύσαι σοφίαν ἀλλήλων ἐν λόγοις παρανομῶν οἱ λόγοι αὐτοῦ παραλογισμοὶ εἰς πρᾶξιν ἐπιθυμίας ἀδίκου οὐκ ἀπέστη ἕως ἐνίκησεν σκορπίσαι ὡς ἐν ὀφθαλμῷ καὶ ἠρήμωσεν οἶκον ἕνεκεν ἐπιθυμίας παρανόμου παρελογίσθη ἐν λόγοις ὅτι οὐκ ἔστιν ὁρῶν καὶ κρίνων ἐπλήσθη ἐν παρανομίᾳ ἐν ταύτῃ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπ' οἶκον ἕτερον ὀλεθρεῦσαι ἐν λόγοις ἀναπτέρωσεως οὐκ ἐμπύπτει ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὡς ἄδης ἐν πᾶσι τούτοις γένοιτο κύριε ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν ἀτιμίᾳ ἐνώπιόν σου ἡ ἔξοδος αὐτοῦ ἐν στεναγμοῖς καὶ ἡ εἰσοδος αὐτοῦ ἐν ἀρᾷ ἐν ὀδύναις καὶ πενίᾳ καὶ ἀπορίᾳ ἡ ζωὴ αὐτοῦ κύριε ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐν λύπαις καὶ ἡ ἐξέγερσις αὐτοῦ ἐν ἀπορίαις ἀφαιρεθεῖν ὕπνος ἀπὸ κροτάφων αὐτοῦ ἐν νυκτὶ ἀποπέσει ἀπὸ παντὸς ἔργου χειρῶν αὐτοῦ ἐν ἀτιμίᾳ κενὸς χερσίν αὐτοῦ εἰσέλθαι εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἑλπίσθαι ὁ οἶκος αὐτοῦ ἀπὸ παντός οὗ ἐμπλήσει ψυχὴν αὐτοῦ ἐν μονώσει ἀτεκνίας τὸ γῆρας αὐτοῦ εἰς ἀνάλημψιν σκορπισθεῖσιν σάρκες ἀνθρωπαρέσκων ὑπὸ θηρίων καὶ ὁστὰ παρανόμων κατέναντι τοῦ ἡλίου ἐν ἀτιμίᾳ ὀφθαλμοὺς ἐκκόψαισιν κόρακες ὑποκρινόμενων ὅτι ἠρήμωσαν οἶκος

πολλούς ανθρώπων ἐν ἀτιμίᾳ καὶ ἐσκόρπισαν ἐν ἐπιθυμίᾳ καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν θεοῦ καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεὸν ἐν ἅπασι τούτοις καὶ παρώργισαν τὸν θεὸν καὶ παρώξυναν ἐξάραι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ὅτι ψυχὰς ἀκάκων παρalogισμῷ ὑπεκρίνοντο μακάριοι οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἐν ἀκακίᾳ αὐτῶν ὁ κύριος ῥύσεται αὐτοὺς ἀπὸ ἀνθρώπων δολίων καὶ ἁμαρτωλῶν καὶ ῥύσεται ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς σκανδάλου παρανόμου ἐξάραι ὁ θεὸς τοὺς ποιοῦντας ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσαν ἀδικίαν ὅτι κριτὴς μέγας καὶ κραταῖος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν δικαιοσύνῃ γένοιτο κύριε τὸ ἔλεός σου ἐπὶ πάντας τοὺς ἀγαπῶντάς σε ψαλμὸς τῷ Σαλωμων κύριε ὁ θεὸς αἰνέσω τῷ ὀνόματί σου ἐν ἀγαλλιάσει ἐν μέσῳ ἐπισταμένων τὰ κρίματά σου τὰ δίκαια ὅτι σὺ χρηστὸς καὶ ἐλεήμων ἡ καταφυγὴ τοῦ πτωχοῦ ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ μὴ παρασιωπήσης ἀπ' ἐμοῦ οὐ γὰρ λήγεται τις σκόλα παρὰ ἀνδρὸς δυνατοῦ καὶ τίς λήγεται ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησας ἐὰν μὴ σὺ δῶς ὅτι ἄνθρωπος καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ παρὰ σοῦ ἐν σταθμῷ οὐ προσθήσει τοῦ πλεονάσαι παρὰ τὸ κρίμα σου ὁ θεὸς ἐν τῷ θλίβεσθαι ἡμᾶς ἐπικαλεσόμεθά σε εἰς βοήθειαν καὶ σὺ οὐκ ἀποστρέψῃ τὴν δέησιν ἡμῶν ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν εἰ μὴ βαρύνῃς τὴν χειρὰ σου ἐφ' ἡμᾶς ἵνα μὴ δι' ἀνάγκην ἁμάρτωμεν καὶ ἐὰν μὴ ἐπιστρέψῃς ἡμᾶς οὐκ ἀφεξόμεθα ἀλλ' ἐπὶ σέ ἤξομεν ἐὰν γὰρ πεινάσω πρὸς σέ κεκράξομαι ὁ θεὸς καὶ σὺ δώσεις μοι τὰ πετεινά καὶ τοὺς ἰχθύας σὺ τρέφεις ἐν τῷ διδόναι σε ὑετὸν ἐρήμους εἰς ἀνατολὴν χλόης ἡτοίμασας χορτάσματα ἐν ἐρήμῳ παντὶ ζῶντι καὶ ἐὰν πεινάσωσιν πρὸς σέ ἄρουσιν πρόσωπον αὐτῶν τοὺς βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας καὶ λαοὺς σὺ τρέφεις ὁ θεὸς καὶ πτωχοῦ καὶ πένιτος ἡ ἐλπίς τίς ἐστίν εἰ μὴ σὺ κύριε καὶ σὺ ἐπακούσῃ ὅτι τίς χρηστὸς καὶ ἐπικερὴς ἀλλ' ἢ σὺ εὐφρανῇ ψυχὴν ταπεινὴν ἐν τῷ ἀνοιῆαι χειρὰ σου ἐν ἐλέει ἡ χρηστότης ἀνθρώπου ἐν φειδοῖ καὶ ἡ αὐριον καὶ ἐὰν δευτερώσῃ ἄνευ γογγυσμοῦ καὶ τοῦτο θανμάσειας τὸ δὲ δόμα σου πολὺ μετὰ χρηστότητος καὶ πλούσιον καὶ οὐ ἐστίν ἡ ἐλπίς ἐπὶ σέ οὐ φείσεται ἐν δόματι ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν τὸ ἔλεός σου κύριε ἐν χρηστότητι μακάριος οὗ μνημονεύει ὁ θεὸς ἐν συμμετρίᾳ αὐταρκείας ἐὰν ὑπερπλεονάσῃ ὁ ἄνθρωπος ἐξαμαρτάνει ἱκανὸν τὸ μέτριον ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν τούτῳ ἡ εὐλογία κυρίου εἰς πλησμονὴν ἐν δικαιοσύνῃ εὐφρανθήσονται οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν ἀγαθοῖς καὶ ἡ χρηστότης σου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ βασιλείᾳ σου εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ὅτι αὐτὸς βασιλεὺς ἡμῶν ἐν ἐλπίδι τῷ Σαλωμων μακάριος ἀνὴρ οὗ ἡ καρδιά αὐτοῦ ἐτοίμη ἐπικαλέσασθαι τὸ ὄνομα κυρίου ἐν τῷ μνημονεύειν αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατευθύνονται ὑπὸ κυρίου καὶ πεφυλαγμένα ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ὑπὸ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ἀπὸ ὀράσεως πονηρῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ οὐ ταραχθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν διαβάσει ποταμῶν καὶ σάλῳ θαλασσῶν οὐ πτοηθήσεται ἐξανέστη ἐξ ὕπνου αὐτοῦ καὶ νύλογησεν τῷ ὀνόματι κυρίου ἐπ' εὐσταθείᾳ καρδίας αὐτοῦ ἐξύμνησεν τῷ ὀνόματι τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐδεήθη τοῦ προσώπου κυρίου περὶ παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ κύριος εἰσέηκουσεν προσευχὴν παντὸς ἐν φόβῳ θεοῦ καὶ πᾶν αἶτημα ψυχῆς ἐλπίζουσας πρὸς αὐτὸν ἐπιτελεῖ ὁ κύριος εὐλογητὸς κύριος ὁ ποιοὺν ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ τῷ Σαλωμων ἐπιστροφῆς μὴ ἀποσκηνώσης ἀφ' ἡμῶν ὁ θεὸς ἵνα μὴ ἐπιθῶνται ἡμῖν οἱ ἐμίσησαν ἡμᾶς δωρεάν ὅτι ἀπόσω αὐτούς ὁ θεὸς μὴ πατησάτω ὁ ποὺς αὐτῶν κληρονομίαν ἀγίασματός σου σὺ ἐν θελήματί σου παιδεύσον ἡμᾶς καὶ μὴ δῶς ἔθνεσιν ἐὰν γὰρ ἀποστείλῃς θάνατον σὺ ἐντελῇ αὐτῶν περὶ ἡμῶν ὅτι σὺ ἐλεήμων καὶ οὐκ ὀργισθήσῃ τοῦ συντελέσαι ἡμᾶς ἐν τῷ κατασκηνοῦν τὸ ὄνομά σου ἐν μέσῳ ἡμῶν ἐλεηθισόμεθα καὶ οὐκ ἰσχύσει πρὸς ἡμᾶς ἔθνος ὅτι σὺ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν καὶ ἡμεῖς ἐπικαλεσόμεθα σε καὶ σὺ ἐπακούσῃ ἡμῶν ὅτι σὺ οἰκτιρήσεις τὸ γένος Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ οὐκ ἀπόσῃ καὶ ἡμεῖς ὑπὸ ζυγόν σου τὸν αἰῶνα καὶ μάστιγα παιδείας σου κατευθυνεῖς ἡμᾶς ἐν καιρῷ ἀντιλήψεώς σου τοῦ ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς ἡμέραν ἐν ἣ ἐπηγγείλω αὐτοῖς τῷ Σαλωμων εἰς νεῖκος θλίψιν καὶ φωνὴν πολέμου ἤκουσεν τὸ οὖς μου φωνὴν σάλπιγγος ἠχοῦσης σφαγῆν

καὶ ὄλεθρον φωνὴ λαοῦ πολλοῦ ὡς ἀνέμου πολλοῦ σφόδρα ὡς καταιγὶς πυρὸς πολλοῦ φερομένου δι' ἐρήμου καὶ εἶπα ἐν τῇ καρδίᾳ μου ποῦ ἄρα κρινεῖ αὐτὸν ὁ θεὸς φωνὴν ἤκουσα εἰς Ἱερουσαλὴμ πόλιν ἁγιάσματος συνετρίβη ἡ ὀσφύς μου ἀπὸ ἁκοῆς παρελύθη γόνατά μου ἐφοβήθη ἡ καρδία μου ἐταράχθη τὰ ὁσῆά μου ὡς λίνον εἶπα κατευθυνούσιν ὁδοὺς αὐτῶν ἐν δικαιοσύνῃ ἀνελογισάμην τὰ κρίματα τοῦ θεοῦ ἀπὸ κτίσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς ἐδικαίωσα τὸν θεὸν ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ τοῖς ἀπ' αἰῶνος ἀνεκάλυψεν ὁ θεὸς τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐναντίον τοῦ ἡλίου ἔγνω πᾶσα ἡ γῆ τὰ κρίματα τοῦ θεοῦ τὰ δίκαια ἐν καταγαίσις κρυφίοις αἱ παρανομίαι αὐτῶν ἐν παροργισμῷ υἱὸς μετὰ μητρὸς καὶ πατὴρ μετὰ θυγατρὸς συνεφύροντο ἐμοιχῶντο ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ συνέθεντο αὐτοῖς συνθήκας μετὰ ὅρκου περὶ τούτων τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ διηρπάξονσαν ὡς μὴ ὄντος κληρονόμου λυτρουμένου ἐπατοῦσαν τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας καὶ ἐν ἀφ᾽ ἑδρῶ αἵματος ἐμίαναν τὰς θυσίας ὡς κρέα βέβηλα οὐ παρέλιπον ἁμαρτίαν ἢ οὐκ ἐποίησαν ὑπερ τὰ ἔθνη διὰ τοῦτο ἐκέρασεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα πλανήσεως ἐπτότισεν αὐτοὺς ποτήριον οἴνου ἀκράτου εἰς μέθην ἤγαγεν τὸν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς τὸν παῖοντα κραταιῶς ἔκρινεν τὸν πόλεμον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν γῆν αὐτῆς ἀπίντησαν αὐτῷ οἱ ἄρχοντες τῆς γῆς μετὰ χαρᾶς εἶπαν αὐτῷ ἐπευκτὴ ἡ ὁδός σου δεῦτε εἰσελθατε μετ' εἰρήνης ὠμάλισαν ὁδοὺς τραχείας ἀπὸ εἰσοδου αὐτοῦ ἤνοιξαν πύλας ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐστεφάνωσαν τεῖχην αὐτῆς εἰσῆλθεν ὡς πατὴρ εἰς οἶκον υἱὸν αὐτοῦ μετ' εἰρήνης ἔστησεν τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ ἀσφαλείας πολλῆς κατελάβετο τὰς πυργοβάρεις αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ ὅτι ὁ θεὸς ἤγαγεν αὐτὸν μετὰ ἀσφαλείας ἐν τῇ πλανήσει αὐτῶν ἀπώλεσεν ἄρχοντας αὐτῶν καὶ πᾶν σοφὸν ἐν βουλῇ ἐξέχεεν τὸ αἶμα τῶν οἰκούντων Ἱερουσαλὴμ ὡς ὕδωρ ἀκαθαρσίας ἀπῆγαγεν τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἃ ἐγέννησαν ἐν βεβηλώσει ἐποίησαν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν καθὼς οἱ πατέρες αὐτῶν ἐμίαναν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰ ἡγιασμένα τῷ ὀνόματι τοῦ θεοῦ ἐδικαιώθη ὁ θεὸς ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν τῆς γῆς καὶ οἱ ὅσοι τοῦ θεοῦ ὡς ἄρνια ἐν ἀκακίᾳ ἐν μέσῳ αὐτῶν αἰνετὸς κύριος ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἰδοὺ δὴ ὁ θεὸς ἔδειξας ἡμῖν τὸ κρίμα σου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν τὰ κρίματά σου ὁ θεὸς ἐδικαίωσάμεν τὸ ὄνομά σου τὸ ἔντιμον εἰς αἰῶνας ὅτι σὺ ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης κρίνων τὸν Ἰσραὴλ ἐν παιδείᾳ ἐπίστρεψον ὁ θεὸς τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς καὶ οἰκτίρῃσον ἡμᾶς συνάγαγε τὴν διασπορὰν Ἰσραὴλ μετὰ ἐλέους καὶ χρηστότητος ὅτι ἡ πίστις σου μεθ' ἡμῶν καὶ ἡμεῖς ἐσκληρύναμεν τὸν τράχηλον ἡμῶν καὶ σὺ παιδευτὴς ἡμῶν εἴ μὴ ὑπερίδης ἡμᾶς ὁ θεὸς ἡμῶν ἵνα μὴ καταπίωσιν ἡμᾶς ἔθνη ὡς μὴ ὄντος λυτρουμένου καὶ σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐπὶ σὲ ἡ ἐλπίς ἡμῶν κύριε καὶ ἡμεῖς οὐκ ἀφεξόμεθα σου ὅτι χρηστὰ τὰ κρίματά σου ἐφ' ἡμᾶς ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν ἡ εὐδοκία εἰς τὸν αἰῶνα κύριε σωτὴρ ἡμῶν οὐ σαλευθισόμεθα ἔτι τὸν αἰῶνα χρόνον αἰνετὸς κύριος ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ ἐν στόματι ὁσίων καὶ εὐλογιμένους Ἰσραὴλ ὑπὸ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα τῷ Σαλωμων εἰς ἔλεγχον ἐν τῷ ἀπαχθῆναι Ἰσραὴλ ἐν ἀποικεσίᾳ εἰς γῆν ἄλλοτρίαν ἐν τῷ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπὸ κυρίου τοῦ λυτρωσαμένου αὐτοὺς ἀπερρίψαν ἀπὸ κληρονομίας ἧς ἔδωκεν αὐτοῖς κύριος ἐν παντὶ ἔθνει ἡ διασπορὰ τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἵνα δικαιωθῇ ὁ θεὸς ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν ὅτι σὺ κριτὴς δίκαιος ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς τῆς γῆς οὐ γὰρ κρυβήσεται ἀπὸ τῆς γνώσεώς σου πᾶς ποιὼν ἄδικα καὶ αἱ δικαιοσύναι τῶν ὁσίων σου ἐνώπιόν σου κύριε καὶ ποῦ κρυβήσεται ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς γνώσεώς σου ὁ θεὸς τὰ ἔργα ἡμῶν ἐν ἐκλογῇ καὶ ἐξουσίᾳ τῆς ψυχῆς ἡμῶν τοῦ ποιῆσαι δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν ἐν ἔργοις χειρῶν ἡμῶν καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐπισκέπτῃ υἱὸς ἀνθρώπων ὁ ποιὼν δικαιοσύνην θησαυρίζει ζωὴν αὐτῷ παρὰ κυρίῳ καὶ ὁ ποιὼν ἀδικίαν αὐτὸς αἴτιος τῆς ψυχῆς ἐν ἀπωλείᾳ τὰ γὰρ κρίματα κυρίου ἐν δικαιοσύνῃ κατ' ἄνδρα καὶ οἶκον τίνι χρηστεύῃ ὁ θεὸς εἰ

μη τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸν κύριον καθαριεῖς ἐν ἁμαρτίαις ψυχὴν ἐν ἐξομολογήσει ἐν ἐξαγοραίᾳ ὅτι αἰσχύνῃ ἡμῖν καὶ τοῖς προσώποις ἡμῶν περὶ ἀπάντων καὶ τίνι ἀφήσεις ἁμαρτίας εἰ μὴ τοῖς ἡμαρτηκόσιν δικαίους εὐλογήσεις καὶ οὐκ εὐθυνεῖς περὶ ὧν ἡμάρτοσαν καὶ ἡ χρηστότης σου ἐπὶ ἁμαρτάνοντας ἐν μεταμελείᾳ καὶ νῦν σὺ ὁ θεὸς καὶ ἡμεῖς λαὸς ὃν ἠγάπησας ἰδὲ καὶ οἰκτίρησον ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὅτι σοὶ ἔσμεν καὶ μὴ ἀποστήσης ἑλεός σου ἀφ' ἡμῶν ἵνα μὴ ἐπιθῶνται ἡμῖν ὅτι σὺ ἠρετίσω τὸ σπέρμα Ἀβραὰμ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἔθου τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς κύριε καὶ οὐκ ἀπώσῃ εἰς τὸν αἰῶνα ἐν διαθήκῃ διέθου τοῖς πατράσιν ἡμῶν περὶ ἡμῶν καὶ ἡμεῖς ἐλπιούμεν ἐπὶ σὲ ἐν ἐπιστροφῇ ψυχῆς ἡμῶν τοῦ κυρίου ἡ ἐλεημοσύνη ἐπὶ οἶκον Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι ἐν ὕμνοις τῷ Σαλωμων μακάριος ἀνὴρ οὗ ὁ κύριος ἐμνήσθη ἐν ἐλεγμῷ καὶ ἐκυκλώθη ἀπὸ ὁδοῦ πονηρᾶς ἐν μάστιγι καθαρισθῆναι ἀπὸ ἁμαρτίας τοῦ μὴ πληθύναι ὁ ἐτοιμάζων νῶτον εἰς μάστιγας καθαρισθήσεται χρηστὸς γὰρ ὁ κύριος τοῖς ὑπομένουσιν παιδεῖαν ὁρθώσει γὰρ ὁδοὺς δικαίων καὶ οὐ διαστρέψει ἐν παιδείᾳ καὶ τὸ ἔλεος κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ μνησθήσεται κύριος τῶν δούλων αὐτοῦ ἐν ἑλέει ἡ γὰρ μαρτυρία ἐν νόμῳ διαθήκης αἰωνίου ἡ μαρτυρία κυρίου ἐπὶ ὁδοὺς ἀνθρώπων ἐν ἐπισκοπῇ δίκαιος καὶ ὁσιος ὁ κύριος ἡμῶν ἐν κρίμασιν αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ Ἰσραὴλ αἰνέσει τῷ ὀνόματι κυρίου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ὅσοι ἐξομολογήσονται ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ πτωχοὺς ἐλεήσει ὁ θεὸς ἐν εὐφροσύνῃ Ἰσραὴλ ὅτι χρηστὸς καὶ ἐλεῆμων ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα καὶ συναγωγὰ Ἰσραὴλ δοξάσουσιν τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία ἐπὶ οἶκον Ἰσραὴλ εἰς εὐφροσύνην αἰώνιον τῷ Σαλωμων εἰς προσδοκίαν σαλπίζατε ἐν Σιών ἐν σάλπιγγι σημασίας ἁγίων κηρύξατε ἐν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐαγγελιζομένου ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν στήθι Ἱερουσαλὴμ ἐφ' ὑψηλοῦ καὶ ἰδὲ τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν συνηγμένα εἰς ἅπαξ ὑπὸ κυρίῳ ἀπὸ βορρᾶ ἔρχονται τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἐκ νήσων μακρόθεν συνήγαγεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ὅρη ὄρη ὑψηλὰ ἐταπείνωσεν εἰς ὁμαλισμὸν αὐτοῖς οἱ βουνοὶ ἐφύγισαν ἀπὸ εἰσόδου αὐτῶν οἱ ὄρυμοι ἐσκίασαν αὐτοῖς ἐν τῇ παρῳδῷ αὐτῶν πᾶν ξύλον εὐωδίας ἀνέτειλεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἵνα παρέλθῃ Ἰσραὴλ ἐν ἐπισκοπῇ δόξης θεοῦ αὐτῶν ἔνδυσαι Ἱερουσαλὴμ τὰ ἱμάτια τῆς δόξης σου ἐτοίμασον τὴν στολὴν τοῦ ἁγιάσματος σου ὅτι ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἀγαθὰ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι ποιήσει κύριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἀναστήσας κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν ὀνόματι δόξης αὐτοῦ τοῦ κυρίου τὸ ἔλεος ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι τῷ Σαλωμων ἐν γλώσσῃ παρανόμων κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀνδρὸς παρανόμου καὶ πονηροῦ ἀπὸ γλώσσης παρανόμου καὶ ψιθύρου καὶ λαλούσης ψευδῆ καὶ δόλια ἐν ποικιλίᾳ στροφῆς οἱ λόγοι τῆς γλώσσης ἀνδρὸς πονηροῦ ὥσπερ ἐν λαῷ πῦρ ἀνάπτει καλλονὴν αὐτοῦ ἡ παροικία αὐτοῦ ἐμπρῆσαι οἴκους ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ ἐκκόψαι δένδρα εὐφροσύνης φλογίζουσας παρανόμους συγγεᾶς οἴκους ἐν πολέμῳ χεῖλεσιν ψιθύροις μακρύνει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀκάκων χεῖλη παρανόμων ἐν ἀπορίᾳ καὶ σκορπισθεῖν οὐκ αὐτῶν ἀπὸ φοβουμένων κύριον ἐν πυρὶ φλογὸς γλώσσα ψιθύρος ἀπόλοιτο ἀπὸ ὁσίων φυλάξαι κύριος ψυχὴν ἡσύχιον μισοῦσαν ἀδίκους καὶ κατευθύνει κύριος ἄνδρα ποιοῦντα εἰρήνην ἐν οἴκῳ τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία ἐπὶ Ἰσραὴλ παῖδα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἀπόλιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἅπαξ καὶ ὅσοι κύριον κληρονομήσασιν ἐπαγγελίας κυρίου τῷ Σαλωμων ψαλμός παρακλήσεως τῶν δικαίων δεξιὰ κυρίου ἐσκέπασεν με δεξιὰ κυρίου ἐφείσατο ἡμῶν ὁ βραχίον κυρίου ἔσωσεν ἡμᾶς ἀπὸ ῥομφαίας διαπορευομένης ἀπὸ λιμοῦ καὶ θανάτου ἁμαρτωλῶν θηρία ἐπεδράμοσαν αὐτοῖς πονηρὰ ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν ἐτίλλωσαν σάρκας αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς μύλαις ἔθλων ὅσα αὐτῶν καὶ ἐκ τούτων ἀπάντων ἐρρύσατο ἡμᾶς κύριος ἐταράχθη ὁ εὐσεβὴς διὰ τὰ παραπτώματα αὐτοῦ μήποτε συμπαραληφθῇ μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν ὅτι δεινὴ ἡ καταστροφή τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ οὐχ ἄφρετα δικαίου οὐδὲν ἐκ πάντων τούτων ὅτι οὐχ ὁμοία ἡ

παιδεία τῶν δικαίων ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἡ καταστροφή τῶν ἁμαρτωλῶν ἐν περιστο-
λῇ παιδεύεται δίκαιος ἵνα μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἁμαρτωλὸς τῷ δικαίῳ ὅτι νουθετήσῃ
δίκαιον ὡς υἱὸν ἀγαπήσεως καὶ ἡ παιδεία αὐτοῦ ὡς πρωτοτόκου ὅτι φείσεται
κύριος τῶν ὁσίων αὐτοῦ καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν ἐξαλείφει ἐν παιδείᾳ ἢ
γὰρ ζωὴ τῶν δικαίων εἰς τὸν αἰῶνα ἁμαρτωλοὶ δὲ ἀρθίσονται εἰς ἀπώλειαν καὶ
οὐχ εὐρεθήσεται μνημόσυνον αὐτῶν ἔτι ἐπὶ δὲ τοὺς ὁσίους τὸ ἔλεος κυρίου
καὶ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν τὸ ἔλεος αὐτοῦ

2 ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Δ΄

ΦΙΛΟΣΟΦΩΤΑΤΟΝ λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων, εἰ αὐτοδέσποτός ἐστιν τῶν
παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός· συμβουλευσάμ' ἂν ὑμῖν ὀρθῶς, ὅπως προθύμως
προσέχητε τῇ φιλοσοφίᾳ. Καὶ γὰρ ἀναγκαῖος εἰς ἐπιστήμην παντὶ ὁ λόγος,
καὶ ἄλλως τῆς μεγίστης ἀρετῆς ἀρετῆς, λέγω δὴ φρονήσεως, περιέχει ἐπαινον·
Εἰ ἄρα τῶν σωφροσύνης κωλυτικῶν παθῶν ὁ λογισμὸς φαίνεται ἐπικρατεῖν,
γαστρομαργίας τε καὶ ἐπιθυμίας· ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς δικαιοσύνης ἐμποδιστικῶν
παθῶν κυριεύει ἀναφαίνεται, οἷον κακοηθείας· καὶ τῶν τῆς ἀνδρείας ἐμπο-
διστικῶν παθῶν, θυμοῦ τε, καὶ πόνου καὶ φόβου. Πῶς οὖν, ἴσως εἴποιεν ἂν
τινες, εἰ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, λήθης καὶ ἀγνοίας οὐ δεσπόζει; γελοῖον
ἐπιχειροῦντες λέγειν· οὐ γὰρ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, ἀλλὰ τῶν
τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης, καὶ φρονήσεως ἐναντίων· καὶ
τούτων, οὐχ ὥστε αὐτὰ καταλῦσαι, ἀλλ' ὥστε αὐτοῖς μὴ εἶξαι. Πολλαχόθεν
μὲν οὖν καὶ ἀλλαχόθεν ἔχοιμ' ἂν ὑμῖν ἐπιδείξαι, ὅτι αὐτοκράτωρ ἐστὶν τῶν
παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός. Πολὺ δὲ πλέον τοῦτο ἀποδείξαμι ἀπὸ τῆς ἀν-
δραγαθείας τῶν ὑπὲρ ἀρετὴν ἀποθανόντων, Ἐλεαζάρου τε καὶ ἑπτὰ ἀδελφῶν
καὶ τῆς τούτων μητρός. Ἄπαντες γὰρ οὗτοι τῶν ἕως θανάτου πόνων ὑπερι-
δόντες, ὑπεριδόντες ἐπεδείξαντο ὅτι περικρατεῖ τῶν παθῶν ὁ λογισμός. Τῶν
μὲν οὖν ἀρετῶν, ἔπεστί μοι ἐπαινεῖν τοὺς κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑπὲρ τῆς
καλοκταθείας ἀποθανόντας μετὰ τῆς μητρός ἄνδρας· τῶν δὲ τιμῶν μακαρι-
σάμ' ἂν· θαυμασθέντες γὰρ ἐκείνοι οὐ μόνον ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἐπὶ τῇ
ἀνδρείᾳ καὶ τῇ ὑπομονῇ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν αἰκισμένων, αἵτιοι κατέστησαν
τοῦ καταλυθῆναι τὴν κατὰ τοῦ ἔθνους τυραννίδα, νικίσαντες τὸν τύραννον τῇ
ὑπομονῇ, ὥστε δι' αὐτῶν καθαρισθῆναι τὴν πατρίδα. Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου
νῦν αὐτίκα διὰ λέγειν ἐξέσται, ἀρξαμένων τῆς ὑποθέσεως, ὥσπερ εἴωθα ποιεῖν,
καὶ οὕτως εἰς τὸν περὶ αὐτῶν τρέφομαι λόγον, δόξαν διδοὺς τῷ πανσόφῳ Θεῷ.
Ζητοῦμεν δὴ τοίνυν, εἰ αὐτοκράτωρ ἐστὶν παθῶν ὁ λογισμός. Διακρίνωμεν δὲ,
τί ποτὲ ἐστὶν λογισμός; καὶ τί πάθος; καὶ πόσαι παθῶν ἰδέαι; καὶ εἰ πάντων
ἐπικρατεῖ τούτων ὁ λογισμός; Λογισμὸς μὲν δὴ τοῖνον ἐστὶν νοῦς μετὰ ὀρθοῦς
βίου· πρωτιμῶν τὸν σοφίας λόγον. Σοφία δὴ τοίνυν ἐστὶν γνῶσις θεῶν κα-
ὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ τῶν τούτων αἰτίων. Αὕτη δὴ τοίνυν ἐστὶν ἡ
τοῦ νόμου παιδσεῖα· δι' ἧς τὰ θεῖα σεμνῶς, καὶ τὰ ἀνθρώπινα συμφερόντως
μανθάνομεν. Τῆς δὲ σοφίας ἰδέαι καθεστᾶσιν, φρόνησις καὶ δικαιοσύνη καὶ
ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη. Κυριωτάτη πάντων ἡ φρόνησις· ἐξ ἧς δὴ τῶν παθῶν
ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖ. Παθῶν δὲ φύσεις εἰσὶν αἱ περιεκτικώταται δύο, ἡδονή
τε καὶ πόνος· τούτων δὲ ἑκάτερον καὶ περὶ τὴν ψυχὴν πέφυκεν. Πολλὰ δὲ
καὶ περὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τὸν πόνον παθῶν εἰσὶν ἀκολουθίαί. Πρὸ μὲν οὖν τῆς
ἡδονῆς ἐστὶν ἐπιθυμία· μετὰ δὲ τὴν ἡδονήν, χαρά. Πρὸ δὲ τοῦ πόνου ἐστὶν
φόβος· μετὰ δὲ τὸν πόνον, λύπη. Θυμὸς δὲ κοινὸν πάθος ἐστὶν ἡδονῆς καὶ
πόνου, ἐὰν ἐννοηθῇ τις ὅτε αὐτῷ περιέπεσεν. Ἐν δὲ τῇ ἡδονῇ ἐστὶν καὶ ἡ κα-
κοήθης διάθεσις, πολυτροπωτάτη πάντων τῶν παθῶν οὖσα. Κατὰ μὲν ψυχῆς
ἀλαζονεία, καὶ φιλαργυρία, καὶ φιλοδοξία, καὶ φιλονεικία, ἀπιστία καὶ βασκα-
νία· κατὰ δὲ τὸ σῶμα, παντοφαγία, καὶ λαίμαργία, καὶ νομοφαγία. Καθάπερ

οὓν δυοῖν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς φυτῶν ὄντων ἡδονῆς τε καὶ πόνου, πολλὰι τούτων τῶν παθῶν εἰσιν παραφυάδες. Ὃν ἕκαστος ὁ πανγέωργος λογισμὸς περικαθαίρων τε καὶ ἀποκνίζων, καὶ περιπλέκων, καὶ ἐπάρδων, καὶ πάντα τρόπον μεταχέων, ἐξημεροῖ τὰς τῶν ἡθῶν καὶ παθῶν ὕλας. Ὁ γὰρ λογισμὸς τῶν μὲν ἀρετῶν ἐστὶν ἡγεμὼν, τῶν δὲ παθῶν αὐτοκράτωρ. Ἐπιθεώρει γὰρ τοῖνυν πρῶτον δι' αὐτῶν κωλυτικῶν τῆς σωφροσύνης ἔργων, ὅτι αὐτοδέσποτος ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς. Σωφροσύνη δὴ τοῖνυν ἐστὶν ἐπικράτεια τῶν ἐπιθυμιῶν. Τῶν δὲ ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσιν ψυχικαί, αἱ δὲ σωματικαί· καὶ τούτων ἀμφοτέρων ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν φαίνεται. Ἐπεὶ πόθεν κινούμενοι πρὸς τὰς ἀπειρημένας τοοφὰς, ἀποτρεπόμεθα τὰς ἐξ ἑαυτῶν ἡδονάς; οὐχ ὅτι δύναται τῶν ὀρέξεων ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς; ἐγὼ μὲν οἶμαι. Τοιγαροῦν ἐνύδρων ἐπιθυμοῦντες καὶ ὀρνέων καὶ τετραπόδων, παντοίων βρωμάτων τῶν ἀπηγορευμένων ἡμῖν κατὰ τὸν νόμον ἀπεχόμεθα διὰ τὴν τοῦ λογισμοῦ ἐπικράτειαν. Ἀντέχεται γὰρ τὰ τῶν ὀρέξεων πάθη ὑπὸ τοῦ σώφρονος νοῦς ἀνακαμπτόμενα καὶ φιλοτιμοῦνται πάντα τὰ τοῦ σώματος κινήματα ὑπὸ τοῦ λογισμοῦ. Καὶ τί θαυμαστόν; εἰ αἱ τῆς ψυχῆς ἐπιθυμίαι πρὸς τὴν τοῦ κάλλους μετουσίαν ἀκυροῦνται. Ταῦτη γοῦν ὁ σώφρων Ἰωσήφ ἐπαινεῖται, ὅτι τῷ λογισμῷ, διανοίᾳ περιεκράτησεν τῆς ἡδυπαθείας. Νέος γὰρ ὢν καὶ ἀκμάζων πρὸς συνουσιασμὸν ἠκύρωσεν τῷ λογισμῷ τὸν τῶν παθῶν οἴστρον. Οὐ μόνον δὲ τὴν τῆς ἡδυπαθείας οἰστροηλασίαν ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐπιθυμίας. Λέγει γοῦν ὁ νόμος· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν. Καίτοι ὅτε μὴ ἐπιθυμῇ εἴρηκεν ἡμᾶς ὁ νόμος, πολὺ πλεόν πείσαιμ' ἂν ὑμᾶς, ὅτι τῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν δύναται ὁ λογισμὸς, ὥσπερ καὶ τῶν κωλυτικῶν τῆς δικαιοσύνης παθῶν. Ἐπεὶ τίνα τρόπον μονοφάγος τις ὢν τὸ ἥθος, καὶ γαστρίμαργος, καὶ μέθυσος, μεταπαιδεύεται, εἰ μὴ δῖλον, ὅτι κύριός ἐστιν τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς; Αὐτίκα γοῦν τῷ νόμῳ πολιτευόμενος, καὶ φιλάγγυρος τις εἶναι, βιάζεται τὸν ἑαυτοῦ τρόπον, τοῖς δεομένοις δανείζων χωρὶς τόκων, καὶ τὸ δάνειον τῶν ἐβδομάδων ἐντάσσειν χρεοκοπούμενος. Καὶ φειδωλὸς τις ᾗ, ὑπὸ τοῦ νόμου κρατεῖται διὰ τὸν λογισμὸν, μίτε ἐπικαρπούμενος τοὺς ἀμπελοὺς, μίτε ἐπιρὼγολογούμενος τοὺς ἀμπελῶνας, καὶ ἐπὶ τῶν ἐτέρων ἔστιν ἐπιγινῶναι τοῦτο, ὅτι τῶν παθῶν ἐστὶν ὁ λογισμὸς κρατὼν. Ὁ γὰρ νόμος καὶ τῆς πρὸς γονεῖς εὐνοίας κρατεῖ, μὴ καταπροδιδοῦς τὴν ἀρετὴν δι' αὐτούς· καὶ τῆς προσγαμετῆς φιλίας ἐπικρατεῖ, διὰ παρανομίαν αὐτὴν ἀπελέγχων. Καὶ τῆς τέκνων φιλίας κυριεύει, διὰ κακίαν αὐτῶν κολάζων, καὶ τῆς φίλων συνηθείας δεσπόζει, διὰ πονηρίαν αὐτοὺς ἐξελέγχων. Καὶ μὴ νομίσητε παράδοξον εἶναι, ὅπου καὶ ἔχθραν ὁ λογισμὸς ἐπινομίσητε παράδοξον εἶναι, ὅπου καὶ ἔχθραν ὁ λογισμὸς ἐπινομίσητε παράδοξον εἶναι, ὅπου καὶ ἔχθραν ὁ λογισμὸς ἐπινομίσητε παράδοξον εἶναι, ὅπου καὶ ἔχθραν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν δύναται διὰ τὸν νόμον, μὴδὲ δενδροτομῶν τὰ ἥμερα τῶν πολεμίων φυτὰ, τὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν τοῖς ἀπολέσασιν διασώζων, καὶ τὰ πεπτωκότα συνεγείρων. Καὶ τῶν βιοτέρων δὲ παθῶν κρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται, φιλαρχίας, καὶ κενοδοξίας, καὶ ἀλαζονείας, καὶ μεγαλαυχίας, καὶ βασκανίας. Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ κακοῖη πάθη ὁ σώφρων νοῦς ἀπωθεῖται, ὥσπερ καὶ τὸν θυμὸν· καὶ γὰρ τούτου δεσπόζει. Θυμούμενος γέ τοι Μωσῆς κατὰ Δαθὰν καὶ Ἀβειρῶν, οὐ θυμῷ τι κατ' αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ λογισμῷ τὸν θυμὸν διήτησεν. Δυνατὸς γὰρ ὁ σώφρων νοῦς, ὡς ἔφην, κατὰ τῶν παθῶν ἀριστεύσαι, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν μεταθεῖναι, τὰ δὲ καὶ ἀκυρῶσαι. Ἐπεὶ διατὶ ὁ πάνσοφος ἡμῶν πατὴρ Ἰακώβ τοὺς περὶ Συμεὼν καὶ Λευὶν αἰτιάται, μὴ λογισμῷ τοὺς Σικιμίτας ἐθνηδὸν ἀποσφάξαντας, λέγων, ἐπικατάρματος ὁ θυμὸς αὐτῶν; Εἰ μὴ γὰρ ἐδύνετο τῶν θυμῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖν, οὐκ ἂν εἶπεν οὕτως. Ὁσπινίκα γὰρ ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατεσκεύαζεν, τὰ πάθη αὐτοῦ καὶ τὰ ἥθη περιεφύτευεν. Καὶ τνικαῦτα δὲ περὶ πάντων τὸν ἱερὸν ἡγεμόνα νοῦν διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἐνεθρόνισεν· καὶ τούτῳ νόμον ἔδωκεν, καθ' ὃν πολιτευόμενος βασιλεύσει βασιλείαν σώφρονά τε, καὶ δικαίαν, καὶ ἀγαθὴν, καὶ ἀνδρείαν.

Πῶς οὖν, εἴποι τις ἂν, εἰ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, λήθης καὶ ἀγνοίας οὐ κρατεῖ; Ἐστὶ δὲ κομιδὴ γελοῖος ὁ λογισμὸς οὐ γὰρ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν φαίνεται, ἀλλὰ τῶν σωματικῶν. Οἷον ἐπιθυμίαν τις ἡμῶν οὐ δύναται ἐκκόψαι, ἀλλὰ μὴ δουλωθῆναι τῇ ἐπιθυμίᾳ δύναται ὁ λογισμὸς παρασχέσθαι. Θυμὸν τις οὐ δύναται ἐκκόψαι ἡμῶν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τῷ θυμῷ δυνατὸν βοηθῆσαι. Κακοήθειάν τις ἡμῶν οὐ δύναται ἐκκόψαι, ἀλλὰ τὸ μὴ καμφθῆναι τῇ κακοηθείᾳ δυνατὸν ὁ λογισμὸς συμμαχεῖσθαι. Οὐ γὰρ ἐκκριζωτῆς τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς ἐστίν, ἀλλ' ἀνταγωνιστής. Ἔστιν γοῦν τοῦτο διὰ τῆς Δαυεὶδ τοῦ βασιλέως δόξης σαφέστερον ἐπιλογίσασθαι. Ἐπεὶ γὰρ δι' ὅλης ἡμέρας προσβαλὼν τοῖς ἄλλοφύλοις ὁ Δαυὶδ, πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτεινεν μετὰ τῶν τοῦ ἔθνους στρατιωτῶν· τότε δὲ γενομένης ἐσπέρας, ὕδρῶν καὶ σφόδρα κεκμηκῶς, ἐπὶ τὴν βασιλείον σκηνὴν ἦλθεν, περὶ ἣν ὁ πᾶς τῶν προγόνων στρατὸς ἐστρατοπέδευκεν. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἦσαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὥς μάλιστα διψῶν, καίπερ ἀφρόνους ἔχων πηγᾶς, οὐκ ἠδύνατο δι' αὐτῶν ἰάσασθαι τὴν δίψαν· ἀλλὰ τις αὐτὸν ἀλόγιστος ἐπιθυμία τοῦ παρὰ τοῖς πολεμίοις ὕδατος ἐπιτείνουσα συνέφρυγεν, καὶ λύουσα κατέφλεγεν. Ὅθεν τῶν ὑπερασπιστῶν ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιθυμίᾳ σχετλιαζόντων, δύο νεανίσκοι στρατιῶται καρτεροὶ καταιδεσθέντες τὴν τοῦ βασιλέως ἐπιθυμίαν, τὰς πανοπλίας καθωπλίσαντο, καὶ κάλπην λαβόντες ὑπερέβησαν τοὺς τῶν πολεμίων χάρακας· καὶ λαθόντες τοὺς τῶν πυλῶν ἀκροφύλακας, διεξήεσαν εὐράμενοι κατὰ πᾶν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. Καὶ ἀνευράμενοι θαρσύνοντες τὴν πηγὴν, ἐξ αὐτῆς ἐγέμισαν τῷ βασιλεῖ τὸ ποτόν. Ὁ δὲ καὶ περὶ τὴν δίψαν διαπυρρούμενος, ἐλογίσαστο πάνδεινον εἶναι κίνδυνον τῇ ψυχῇ λογισθὲν ἰσοδυναμῶν τὸ ποτὸν αἵματι. Ὅθεν ἀντιθεὶς τῇ ἐπιθυμίᾳ τὸν λογισμὸν, ἔσπεισεν τὸ πόμα τῷ Θεῷ. Δυνατὸς γὰρ ὁ σώφρων νοῦς νικῆσαι τὰς τῶν παθῶν ἀνάγκας, καὶ σβῆσαι τὰς τῶν οἴστρων φλεγμονάς, καὶ τὰς τῶν σωμάτων ἀληθινὰς καθ' ὑπερβολὴν οὐσας καταπαλαῖσαι, καὶ τῆς καλοκαγαθίας τοῦ λογισμοῦ ἀποπτῆσαι πάσας τὰς τῶν παθῶν ἐπικρατείας. Ἦδη δὲ καὶ ὁ καιρὸς ἡμᾶς καλεῖ ἐπὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἱστορίας τοῦ σώφρονος λογισμοῦ. Ἐπειδὴ γὰρ βαθεῖαν εἰρήνην διὰ τὴν εὐνομίαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἶχον, καὶ ἔπραττον καλῶς, ὥστε καὶ τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα Σέλευκον τὸν Νικάνορα καὶ χρήματα εἰς τὴν ἱερουργίαν αὐτοῖς ἀποφορίζαι, καὶ τὴν πολιτείαν αὐτῶν ἀποδέχεσθαι· τότε δὴ τινες πρὸς τὴν κοινὴν νεωτερίσαντες ὁμόνοιαν, πολυτροπῶς ἐχρήσαντο συμφοραῖς. Σίμων γάρ τις πρὸς Ὀνίαν ἀντιπολιτευόμενος τὸν ποτε τὴν ἀρχιερωσύνην ἔχοντα διὰ βίου, καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα, ἔπειδὴ πάντα τρόπον διαβάλλων ὑπὲρ τοῦ ἔθνους οὐκ ἴσχυσεν κακῶσαι, φυγὰς ᾤχετο, τὴν πατρίδα προδῶσεν. Ὅθεν ἦκον πρὸς Ἀπολλώνιον, τὸν Συρίας τε καὶ Φοινίκης καὶ Κιλικίας στρατηγόν, ἔλεγεν, εὔνους ὢν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν ἦκω, μινύων πολλὰς ἰδιωτικῶν χρημάτων μυριάδας ἐν τοῖς Ἱεροσολύμων γαζοφυλακίαις τεθησαύρισαι, τῷ ἱερῷ μὴ ἐπικοινωνούσας, ἀλλὰ προσήκειν ταῦτα Σελεύκῳ τῷ βασιλεῖ. Τούτων ἕκαστα γνοὺς ὁ Ἀπολλώνιος, τὸν μὲν Σίμωνα τῆς εἰς τὸν βασιλέα κηδεμονίας ἐπαινεῖ, πρὸς δὲ τὸν Σέλευκον ἀναβὰς κατεμίνυε τὸν τῶν χρημάτων θησαυρόν· καὶ λαβὼν τὴν περὶ αὐτῶν ἐξουσίαν, ταχὺ εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν μετὰ τοῦ καταράτου Σίμωνος καὶ βαρυτάτου στρατοῦ προσελθὼν, ταῖς τοῦ βασιλέως ἐντολαῖς ἦκειν ἔλεγεν, ὅπως τὰ ἰδιωτικὰ τοῦ γαζοφυλακίου λάβοι χρήματα. Καὶ τοῦ ἔθνους πρὸς τὸν λόγον σχετλιαζόντος, ἀντιλέγοντός τε, πάνδεινον εἶναι νομίσαντες, εἰ οἱ τὰς παρακαταθήκας πιστεύσαντας τῷ ἱερῷ θησαυρῷ στερηθῇσονται, ὥς οἷόν τε ἦν ἐκώλυον. Μετὰ ἀπειλῆς δὲ ὁ Ἀπολλώνιος ἀπῆλθε εἰς τὸ ἱερόν. Τῶν δὲ ἱερέων μετὰ γυναικῶν καὶ παιδῶν ἐν τῷ ἱερῷ ἱκετευσάντων τὸν Θεὸν ὑπερασπίσαι τοῦ ἱεροῦ καταφρονουμένου τόπου. Ἀνιόντος τε μετὰ καθωπλισμένης τῆς στρατιᾶς τοῦ Ἀπολλωνίου πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ἀρταγὴν οὐρανόθεν ἔφριπτοι προϋφάνησαν ἄγγελοι περιαστράπτοντες τοὺς ὅπλους, καὶ πολὺν αὐτοῖς φόβον τε καὶ τρόμον ἐνιόντες. Καταπεσὼν γέ τοι

ἡμιθανὲς ὁ Ἀπολλώνιος ἐπὶ τὸν πάμφυλον τοῦ ἱεροῦ περίβολον, τὰς χεῖρας ἐξέτεινεν εἰς τὸν οὐρανὸν, μετὰ διακρύων τοὺς Ἑβραίους παρεκάλει, ὅπως περὶ αὐτοῦ εὐξόμενοι, τὸν ἐπουράνιον ἐξευμενίσωνται στρατόν. Ἐλεγεν γὰρ ἡμαρτηκώς, ὥστε καὶ ἀποθανεῖν ἄξιός ὑπάρχειν, πᾶσιν τε ἀνθρώποις ὑμνήσας σωθεὶς τὴν τοῦ ἱεροῦ τόπου μακαριότητα. Τούτοις ἐπαχθεὶς τοῖς λόγοις Ὀνίας ὁ ἀρχιερεὺς, καίπερ ἄλλως εὐλαβηθεὶς, μὴ ποτε νομίσειεν ὁ βασιλεὺς Σέλευκος ἐξ ἀνθρωπίνης ἐπιβουλῆς καὶ μὴ θείας δίκης ἀνιρῆσασθαι τὸν Ἀπολλώνιον, νύξαστο περὶ αὐτοῦ. Καὶ ὁ μὲν παραδόξως διασωθεὶς ὥχεται, δηλώσων τῷ βασιλεὶ τὰ συμβάντα αὐτῷ. Τελευταίαντος δὲ Σελεύκου τοῦ βασιλέως διαδέχεται τὴν ἀρχὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀντίοχος Ἐπιφανὲς, ἀνὴρ ὑπερήφανος καὶ δεινός. Ὅς καταλύσας τὸν Ὀνίαν τῆς ἀρχιερωσύνης, Ἰάσονα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησεν ἀρχιερέα, συνθένμενον δώσας, εἰ ἐπιτρέψειεν αὐτῷ τὴν ἀρχήν, κατ' ἐνιαυτὸν τρισχίλια ἑξακόσια ἑξήκοντα τάλαντα. Ὁ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτῷ ἀρχιερεῖσθαι καὶ τοῦ ἔθνους ἀφηνεῖσθαι. Ὅς καὶ ἐξεζήτησεν τὸ ἔθνος, καὶ ἐξεπολίτευσεν ἐπὶ πᾶσαν παρανομίαν. Ὡστε μὴ μόνον ἐπ' αὐτῇ τῇ ἁκρᾷ τῆς πατρίδος ἡμῶν γυμνάσιον κατασκευάσαι, τὴν τοῦ ἱεροῦ κηδεμονίαν. Ἐφ' οἷς ἀγανακτήσασα ἡ θεία δίκη αὐτόν τοι τὸν Ἀντίοχον ἐπολέμησεν. Ἐπειδὴ γὰρ πολεμῶν ἦν κατ' Αἴγυπτον τὸν Πτολεμαῖον, ἥκουσέν τε, ὅτι φήμης διαδοθείσης περὶ τῷ τεθνάναι αὐτόν, ὅς ἐνι μάλιστα χαίρουεν οἱ Ἱεροσολυμίται, ταχέως ἐπ' αὐτοὺς ἀνέβη. Καὶ ὡς ἐπύρθησεν αὐτοὺς, δόγμα ἔθετο, ὅπως εἴ τινες αὐτῶν φάνοιεν τῷ πατρίῳ πολιτευόμενοι νόμῳ θάνοιεν. Καὶ ἐπεὶ κατὰ μὲν τὸν τρόπον ἴσχυεν καταλῦσαι διὰ τῶν δογμάτων τὴν τοῦ ἔθνους εὐνοίαν, ἀλλὰ πᾶσας τὰς ἑαυτοῦ ἀπειλὰς καὶ τιμωρίας ἔωρα καταλυομένας, ὥστε καὶ γυναῖκας, ὅτι περιέτεμον τὰ παιδία, μετὰ τῶν βρεφῶν κατακλημνισθῆναι, προειδυίας ὅτι τοῦτο πείσονται· ἐπεὶ οὖν τὰ δόγματα αὐτοῦ κατεφρονεῖτο ὑπὸ τοῦ λαοῦ, αὐτὸς διὰ βασάνων ἕνα ἕκαστον τούτου ἔθνους ἠνάγκαζεν μικρῶν ἀπογευομένους τροφῶν, ἐξόμνυσθαι τὸν Ἰουδαϊσμόν. Προκαθίσας γέ τοι μετὰ τῶν συνέδρων ὁ τύραννος Ἀντίοχος ἐπὶ τινος ὑψηλοῦ τόπου, καὶ τῶν στρατευμάτων αὐτῶν ἐνόπλων κυκλόθεν παρεστηκότων παρεκέλευεν τοῖς δορυφόροις ἕνα ἕκαστον τῶν Ἑβραίων περισπᾶσθαι καὶ κρεῶν ὑείων καὶ εἰδωλοθυτῶν ἀναγκάζειν ἀπογεύεσθαι. Εἰ δὲ τινες μὴ θέλοιν μαροφαγεῖσθαι, τούτους τροχισθέντας ἀνααιρεῖσθαι. Πολλῶν δὲ συναρπασθέντων, εἷς πρῶτος ἐκ τῆς ἀγέλης Ἑβραῖος ὀνόματι Ἐλεάζαρος, τὸ γένος ἱερεὺς, τὴν ἐπιστήμην νομικὸς, καὶ τὴν ἡλικίαν προήκων, καὶ πολλοῖς τῶν περὶ τὸν τύραννον διὰ τὴν ἡλικίαν γνώριμος, παρήχθη πλησίον αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸν ἰδὼν ὁ Ἀντίοχος, ἔφη, ἐγὼ πρὶν ἄρξασθαι τῶν κατὰ σοῦ βασάνων, ὦ πρεσβύτα, συμβουλευσάμην ἂν σοι ταῦτα ὅπως ἀπογευσάμενος τῶν ὑείων σώξοιο· αἰδοῦμαι γάρ σου τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πολιάν, ἦν μετὰ τοσοῦτον ἔχων χρόνον, ὃς μοι δοκεῖς φιλοσοφεῖν, τῇ Ἰουδαίων χρώμενος θρησκείᾳ. Διὰ γὰρ τῆς φύσεως κεχαρισμένης καλλίστην τὴν τοῦδε τοῦ ζώου σαρκοφαγίαν βδελύττει· Καὶ γὰρ ἀνόπτον τοῦτο τὸ μὴ ἀπολαύειν τῶν χωρὶς ὀνείδους ἡδέων, καὶ δι' ἄδικον ἀποστρέφεσθαι τὰς τῆς φύσεως χάριτας. Σὺ δέ μοι καὶ ἀνοπτότερον ποιῇσιν δοκεῖς, εἰ κενοδοξῶν περὶ τὸ ἀληθές, ἔτι κάμῃ καταφρονήσεις ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ τιμωρίᾳ· οὐκ ἐξυπνώσεις ἀπὸ τῆς φλυαροῦ φιλοσοφίας ὑμῶν; Καὶ ἀποσκεδάσεις ψῶν λογισμῶν σου τὸν λῆρον, καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας ἀναλαβὼν νοῦν φιλοσοφῇς τὴν τοῦ συμφέροντος ἀλήθειαν; καὶ προσκυνήσας μου τὴν φιλάνθρωπον παρηγορίαν οἰκτειρήσεις τὸ σεαυτοῦ γῆρας; καὶ γὰρ ἐνθυμήθητι, ὥς εἰ καὶ τις ἐστὶν τῆσδε τῆς θρησκείας ἐποπτικὴ δύναμις, συγνομονήσας σοι ἐπὶ πᾶσιν δι' ἀνάγκην παρανομία γεινομένη. Τοῦτον τὸν τρόπον ἐπὶ τὴν ἔκθεσμον σαρκοφαγίαν ἐποτρύνοντος τοῦ τυράννου, λόγον ἤτησεν ὁ Ἐλεάζαρος. Καὶ λαβὼν τοῦ λέγειν ἐξουσίαν, ἤρξατο δημηγορεῖν οὕτως ἡμεῖς, Ἀντίοχε, θεῶν πεπεισμένοι νόμῳ πολιτευσέσθαι, οὐδεμίαν ἀνάγκην βαιοτέραν εἶναι νομίζομεν τῆς πρὸς τὸν νόμον ἡμῶν εὐπειθείας. Διὸ δὲ κατ' οὐδένα τρόπον παρανομεῖν ἀξιούμεν. Καὶ τοι εἰ καὶ κατὰ ἀλήθειαν μὴ ἦν ὁ νόμος ἡμῶν, ὥς σὺ ὑπολαμ-

βάνεις, θεῖος, (ἄλλως δὲ νομίζομεν αὐτὸν εἶναι θεῖον) οὐδὲ οὕτως ἐξὸν ἡμῖν ἦν
 τὴν ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ δόκαν ἀκυρῶσαι. Μὴ μικρὰν οὖν εἶναι νομίσης ταύτην,
 εἰ μαροφαγήσαμεν, ἁμαρτίαν. Τὸ γὰρ ἐν μικροῖς καὶ ἐν μεγάλοις παραιομεῖν
 ἰσοδύναμόν ἐστιν· δι' ἐκατέρου γὰρ ὡς ὁμοίως ὁ νόμος ὑπερηφανεῖται. Χλευά-
 ζεις δὲ ἡμῶν τὴν φιλοσοφίαν, ὥσπερ οὐ μετὰ εὐλογιστίας ἐν αὐτῇ βιούντων.
 Σωφροσύνην τε γὰρ ἡμᾶς ἐκδιδάσκει, ὥστε πασῶν τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν
 κρατεῖν, καὶ ἀνδρείαν ἐξασκεῖν, ὥστε πάντα πόνον ἐκουσίως ὑπομένειν· κα-
 ῖ δικαιοσύνην παιδεύει, ὥστε διὰ πάντων τῶν ἡθῶν ἰσονομεῖν καὶ εὐσέβειαν
 διδάσκειν, ὥστε μόνον τὸν ὄντα Θεὸν σέβειν μεγαλοπρεπῶς. Διὸ οὐ μαροφα-
 γοῦμεν· πιστεύοντες γὰρ Θεοῦ καθεστάναι τὸν νόμον, οἶδαμεν ὅτι καὶ κατὰ
 φύσιν ἡμῖν συμπαθεῖ νομοθετῶν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης· τὰ μὲν οἰκειωθωσό-
 μενα ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς ἐπέτρεψεν ἐσθίειν, τὰ δὲ ἐναντιωθησόμενα ἐκάλυπεν
 σαρκοφαγεῖν. Τυραννικὸν δὲ, οὐ μόνον ἀναγκάζεις ἡμᾶς παραιομεῖν, ἀλλὰ
 καὶ ἐσθίειν, ὅπως τῇ ἐχθίστῃ ἡμῶν μαροφαγίᾳ ταύτῃ ἔτι ἐγγελάσης. Ἄλλ' οὐ
 γελάσεις κατ' ἐμοῦ τοῦτον τὸν γέλωτα· οὔτε τοὺς ἱεροὺς τῶν προγόνων περὶ
 τοῦ φυλάξαι τὸν νόμον ὅρκους οὐ παρήσω. Οὐδ' ἂν ἐκκόψεις μου τὰ ὄμματα,
 καὶ τὰ σπλάγχνα μου τίξεις. Οὐχ οὕτως εἰμὶ γέρων ἐγὼ καὶ ἄνδρως, ὥστε
 μοι διὰ τὴν εὐσέβειαν μὴ νεάζειν τὸν λογισμόν. Πρὸς ταῦτα τροχοὺς εὐτρέπιζε,
 καὶ τὸ πῦρ ἐκφύσα σφοδρότερον. Οὐχ οὕτως οἰκτιρήσω τὸ ἔμαυτοῦ γήρας,
 ὥστε με δι' ἑμαυτοῦ τὸν πάτριον καταλῦσαι νόμον. Οὐ ψεύσομαί σε, παιδευτὰ
 νόμε, οὐδὲ φεύξομαί σε, φίλη ἐγκράτεια. Οὐδὲ κατασχυνῶ σε, φιλόσοφε λόγε,
 οὐδὲ ἐξαρνίσεμαί σε, ἱερωσύνη τιμία, καὶ νομοθεσίας ἐπιστήμη· οὐδὲ μανεῖς
 μοι τὸ σεμνὸν γήρως στόμα, οὐδὲ νομίμου βίου ἡλικίαν. Ἄγνων με οἱ πατέρες
 προσδέξονται, μὴ φοβηθέντα σου τὰς μέχρι θανάτου ἀνάγκας. Ἀσεβῶν μὲν γὰρ
 τυραννίσσεις· τῶν δὲ ἡμῶν περὶ τῆς εὐσεβείας λογισμῶν οὔτε λόγοις δεσπώσεις,
 οὔτε δι' ἔργων. Τοῦτον τὸν τρόπον ἀντηρητορεύσαντα ταῖς τοῦ τυράννου πα-
 ρηγορίαις, παραστάντες οἱ δορυφόροι πικρῶς ἔσυραν ἐπὶ τὰ βασανιστήρια τὸν
 Ἐλεάζαρον. Καὶ πρῶτον μὲν περιέδυσαν τὸν γηραιὸν ἐκκεκοσμημένον περὶ τὴν
 εὐσέβειαν εὐσχημοσύνην. Ἔπειτα περιαγκωνίσαντες ἐκατέρωθεν, μαστίζειν κα-
 τήκισον· πεῖσθητι ταῖς τοῦ βασιλέως ἐντολαῖς, ἐτέρωθεν κίρκυκος ἐπιβοῶντος.
 Ὁ δὲ μεγάλωφρον καὶ εὐγενὴς ὡς ἀληθῶς Ἐλεάζαρος, ὥσπερ ἐν ὀνείρῳ βα-
 σανιζόμενος κατ' οὐδένα τρόπον μετετρέπετο. Ἀλλὰ ὑψηλοῦς ἀνατείνας εἰς
 τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀπεξαίνετο ταῖς μαστίξιν τὰς σάρκας ὁ γέρων,
 καὶ κατερῶρειτο τῷ αἵματι, καὶ τὰ πλευρὰ κατετιτρώσκετο, καὶ πίπτων εἰς τὸ
 ἔδαφος, ἀπὸ τοῦ μὴ φέρειν τὸ σῶμα τὰς ἀληθόνας, ὀρθὸν εἶχεν καὶ ἀκλι-
 νῇ τὸν λογισμόν. Λὰξ γέ τοι τῶν πικρῶν τις δορυφόρων, εἰς τοὺς κενεῶνας
 ἐναλλόμενος ἔτυπτεν, ὅπως ἐξανίστατο πίπτων. Ὁ δὲ ὑπέμενεν τοὺς πόνους,
 καὶ περιεφρόνει τῆς ἀνάγκης, καὶ διεκαρτέρει τοὺς αἰκισμοὺς, καὶ καθάπερ
 γενναῖος ἀθλητὴς τυπτόμενος ἐνίκα τοὺς βασανίζοντας ὁ γέρων. Ἰδρῶν γέ τοι
 τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπασθμαίνων σφοδρῶς, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν βασανιζόντων
 ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ. Ὅθεν τὰ μὲν ἔλεοντες τὰ τοῦ γήρως αὐτοῦ,
 τὰ δὲ ἐν συμπαθείᾳ τῆς συνηθείας ὄντες, τὰ δὲ ἐν θαυμαστῷ τῆς καρτερί-
 ας προσιόντες αὐτῷ τινὲς τῶν τοῦ βασιλέως ἔλεγον, τί τοῖς κακοῖς τούτοις
 σεαντὸν ἀλογίστως ἀπολλεῖς, Ἐλεάζαρ; ἡμεῖς μὲν τῶν ἡψημένων βρωμάτων
 παραθίσομεν· σὺ δὲ ὑποκρινόμενος τῶν ὑείων ἀπογεύσασθαι, σώθητι. Καὶ ὁ
 Ἐλεάζαρος, ὥσπερ πικρότερον διὰ τῆς συμβουλίας αἰκισθεὶς, ἀνεβόησεν, μὴ
 οὕτως κακῶς φρονήσαμεν οἱ Ἀβραάμ παῖδες, ὥστε μαλακοινησαντας ἀπρε-
 πὲς ἡμῖν δρᾶμα ὑποκρίνασθαι. Καὶ γὰρ ἀλόγιστον, εἰ πρὸς ἀλήθειαν ζήσαντες
 τὸν μέχρι γήρως βίον, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν δόξαν νομίμως φυλάσσοντες, νῦν με-
 ταβαλοίμεθα, καὶ αὐτοὶ μὲν ἡμεῖς γενοίμεθα τοῖς νέοις ἀσεβείας τύπος, ἵνα
 παράδειγμα γενώμεθα τῆς μεροφαγίας. Αἰσχρὸν γὰρ εἰ ἐπιβιώσωμεν ἀλίγον
 χρόνον, καὶ τοῦτον καταγλώμενοι πρὸς ἀπάντων ἐπὶ δειλία· καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ
 τυράννου καταφρονηθῶμεν ὡς ἄνδρως, τὸν δὲ θεῖον ἡμῶν νόμον μέχρι θανά-

του μη προασπίσασμεν. Πρὸς ταῦτα ὑμεῖς μὲν, ὦ Ἀβραὰμ παῖδες, εὐγενῶς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας τελευτᾶτε. Οἱ δὲ τοῦ τυράννου δορυφόροι, τί μέλλετε; Πρὸς τὰς ἀνάγκας οὕτως μεγαλοφρονοῦντα αὐτὸν ἰδόντες καὶ μὴδὲ πρὸς τὸν οἰκτιρμὸν αὐτῶν μεταβαλλόμενον, ἐπὶ πῦρ αὐτὸν ἤγαγον. Ἐνθα διὰ κακοτέχνων ὀργάνων καταφλέγοντες αὐτὸν ὑπερέπτοσαν, καὶ δυσώδεις χυλοὺς εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ κατέχεον. Ὁ δὲ μέχρι τῶν ὀστέων ἥδη κατακεκαυμένος καὶ μέλλων λιποθυμεῖν, ἀνείτεινεν τὰ ὄμματα πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ εἶπεν, σὺ οἶσθα, Θεέ, παρὸν μοι σῶζεσθαι, βασάνοις καυστικαῖς ἀποθνήσκω διὰ τὸν νόμον. Ἦλθες γένου τῷ ἔθνει σου, ἀρκεσθεῖς τῇ ἡμετέρᾳ περὶ αὐτῶν δίκη. Καθάρσιον αὐτῶν ποίησον τὸ ἐμὸν αἷμα, καὶ ἀντίρυχον αὐτῶν λαβὲ τὴν ἐμὴν ψυχὴν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱερὸς ἀνὴρ εὐγενῶς ταῖς βασάνοις ἐναπέθανεν, καὶ μέχρι τῶν τοῦ θανάτου βασάνων ἀντέστη τῷ λυγισμῷ διὰ τὸν νόμον. Ὁμολογουμένως οἷν δεσπότης ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός. Εἰ γὰρ τὰ πάθη τοῦ λογισμοῦ κεκρατῆται, τοῦτοις ἂν ἀπεδόμην τὴν τῆς ἐπικρατείας μαρτυρίαν. Νυνὶ δὲ τοῦ λογισμοῦ τὰ πάθη νικίσαντος, αὐτῷ προσπικόντως τὴν τῆς ἡγεμονίας προσνέμεται ἐξουσίαν. Καὶ δίκαιόν ἐστιν ὁμολογεῖν ἡμᾶς, τὸ κράτος εἶναι τοῦ λογισμοῦ, ὅπου γε καὶ τῶν ἔξωθεν ἀληθδόνων ἐπικρατεῖ. Ἐπεὶ καὶ γελοῖον· καὶ οὐ μόνον τῶν ἀληθδόνων ἐπιδείκνυμι κεκρατῆκεναι τὸν λογισμὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἡδονῶν κρατεῖν, μὴδὲ αὐταῖς ὑπέκειν. Ὡς περὶ καὶ ἄριστος κυβερνήτης ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἐλεάζαρος λογισμός, πηδαλιουεχὼν τὴν τῆς εὐσεβείας ναῦν ἐν τῷ τῶν παθῶν πελάγει, καὶ κατακιζόμενος ταῖς τοῦ τυράννου ἀπειλαῖς, καὶ καταντλούμενος ταῖς τῶν βασάνων τρικυμίαις, κατ' οὐδένα τρόπον μετέτρεπεν τοὺς τῆς εὐσεβείας οἴακας, ἕως οὗ ἔπλευσεν ἐπὶ τὸν τῆς θανάτου νίκης λιμένα. Οὐχ οὕτως πόλις πολλοῖς καὶ ποικίλοις μηχανήμασιν ἀντέσχευε ποτὲ πολιορκουμένη, ὥς ὁ πανάγιος ἐκεῖνος τὴν ἱερὰν ψυχὴν αἰκισμοῖς τε καὶ στρέβλαις πυρπολούμενος, ἐκίνησεν τοὺς πολιορκοῦντας, διὰ τὸν ὑπερασπίζοντα τῆς εὐσεβείας λογισμὸν. Ὡς περὶ γὰρ πρόκριμνον ἄκραν, τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ὁ πατὴρ Ἐλεάζαρος ἐκτείνας, περιέκλασεν τοὺς μαινομένους τῶν παθῶν κλύδωνας. Ὡς ἄξιε τῆς ἱερωσύνης ἱερεῦ, οὐκ ἐμίανας τοὺς ἱεροὺς ὁδόντας, οὐδὲ τὴν θεοσέβειαν καὶ καθαρισμόν χωρήσασαν γαστέρα ἐκοινώνησας μιεροφαιγία. Ὡς σύμφωνε νόμου, καὶ φιλόσοφε θεοῦ βίου. Τοίους τοὺς δεῖ εἶναι τοὺς δημιουργοῦντας τὸν νόμον ἰδίῳ αἵματι, καὶ γενναίῳ ἰδρωτί τοῖς μέχρι θανάτου πάθεσιν ὑπερασπιζόντας. Σὺ πάτερ, τὴν εὐνομίαν ἡμῶν διὰ τῶν ὑπομονῶν ἐκείνων ἐκύρωσας, καὶ τὴν ἀγιαστίαν σεμνολογήσας οὐ κατέλυσας, καὶ διὰ τῶν ἔργων ἐπιστοποιήσας τοὺς τῆς φιλοσοφίας λόγους. Ὡς βασάνων βιότρε γέρων, πυρρὸς εὐτονώτερε πρεσβύτα, καὶ παθὼν μέγιστε βασιλεὺς Ἐλεάζαρ. Ὡς περὶ γὰρ ὁ πατὴρ Ἄαρὸν τῷ θυμιατηρίῳ κατρωπλισμένος, διὰ τοῦ ἐθνοπλήθους ἐπιτρέχων τὸν ἐμπυριστὴν ἐνίκησεν ἄγγελον. Οὕτως ὁ Ἀαρωνίδης Ἐλεάζαρος διὰ τοῦ πυρρὸς ὑπερτηκόμενος οὐ μετετράπη τὸν λογισμὸν. Καίτοι τὸ θυμασιώτατον, γέρων ὢν, λελυμένων μὲν ἥδη τῶν τοῦ σώματος πόνων, καὶ περιεχαλασμένων δὲ τῶν σαρκῶν, κεκμηκότων δὲ καὶ τῶν νεύρων, ἀνενέασεν. Τῷ πνεύματι τοῦ λογισμοῦ, καὶ τῷ Ἰσακίῳ λογισμῷ τὴν πολυκέφαλον στρέβλαν ἠκύρωσεν. Ὡς μακαρίου γῆρος, καὶ σεμνῆς πολιᾶς, καὶ βίου νομίμου, ὃν πιστὴ θανάτου σφραγὶς ἐτελείωσεν. Εἰ δὲ τοῖνυν γέρων τῶν μέχρι θανάτου βασάνων περιεφρόνησεν δι' εὐσεβείαν, ὁμολογουμένως ἡγεμὼν ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός. Ἦσως δ' ἂν εἰποιέν τινες, τῶν παθῶν οὐ πάντες περικρατοῦσιν, ὅτι οὐδὲ πάντες φρόνιμον ἔχουσιν τὸν λογισμὸν. Ἀλλ' ὅσοι εὐσεβείας προνοοῦσιν ἐξ ὅλης καρδίας, οὗτοι μόνον δύνανται κρατεῖν τῶν τῆς σαρκὸς παθῶν· οἱ πιστεύοντες, ὅτι Θεὸς οὐκ ἀποθνήσκουσιν, ὥς περὶ γὰρ οἱ πατριάρχαι ἡμῶν Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, ζῶσι τῷ Θεῷ. Οὐδὲν οὖν ἐναντιοῦται τὸ φαίνεσθαι τινὰς παθοκρατεῖσθαι διὰ τὸν ἀσθενῆ λογισμὸν. Ἐπεὶ τίς πρὸς ὅλον τὸν τῆς φιλοσοφίας κανὸνα εὐσεβῶς φιλοσοφῶν, καὶ πεπιστευκῶς Θεῷ, καὶ εἰδὼς ὅτι διὰ τὴν ἀρετὴν πάντα πόνον ὑπομένειν μακάριόν ἐστιν, οὐκ ἂν περικρατῆσειεν

τῶν παθῶν διὰ τὴν εὐσέβειαν; μόνος γὰρ ὁ σοφὸς καὶ σώφρων ἀνδρεῖός ἐστιν τῶν παθῶν κύριος. Διὰ τοῦτο γέ τοι καὶ μειρακίσκοι τῷ τῆς εὐσεβείας λογισμῷ φιλοσοφούντες χαλεπωτέρων βασανιστηρίων ἐπεκράτησαν. Ἐπειδὴ γὰρ κατὰ τὴν πρώτην πείραν ἐνίκηθη περιφανῆς ὁ τύραννος, μὴ δυνηθεὶς ἀναγκάσαι γέροντα μαιροφαγεῖν. Τὸ δὲ διη σφόδρα περιπαθῶς ἐκέλευσεν ἄλλους ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν Ἑβραίων ἀγαγεῖν· καὶ εἰ μὲν μεροφαγήσαιεν, ἀπολύειν φάγοντας· εἰ δὲ ἀντιλέγοιεν, πικρότερον βασανίζειν. Ταῦτα διαδεξαμένου τοῦ τυράννου, παρήσαν ἀγόμενοι μετὰ γηραιᾶς μητρὸς ἑπτὰ ἀδελφοί, καλοὶ τε καὶ αἰδήμονες καὶ γενναῖοι καὶ ἐν παντὶ χαριέντες. Οὓς ἰδὼν ὁ τύραννος καθάπερ ἐν χορῷ περιέχοντας μέσῃ τὴν μητέρα, ἥσθητο ἐπ' αὐτοῖς, καὶ τῆς εὐπρεπείας ἐκπλαγεὶς καὶ τῆς εὐγενείας προσεμεΐδισεν αὐτοῖς, καὶ πλησίον καλέσας, ἔφη, ὦ νεανῖαι φιλοφρόνως ἐγὼ καθ' ἑνὸς ἐκάστου ὑμῶν θαυμάζω τὸ κάλλος· καὶ τὸ πλῆθος τοσούτων ἀδελφῶν ὑπερτιμῶν, οὐ μόνον συμβουλεύω μὴ μανῖναι τὴν αὐτὴν τῷ προβασανισθέντι γέροντι μανίαν· ἀλλὰ καὶ παρακαλῶ συνείξαντας τῆς ἐμῆς ἀπολαύσαι φιλίας· δυναίμην γὰρ ὥσπερ κολάζειν τοὺς ἐπιτάγμασιν, σὺτως καὶ εὐεργετῆν τοὺς εὐπειθοῦντάς μοι. Πιστεύσατε οὖν, καὶ ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἡγεμονικὰς λήψεσθε, ἀρνησάμενοι τὸν πᾶτριον ἡμῶν τῆς πολιτείας θεσμόν· καὶ μεταλαβόντες Ἑλληνικοῦ βίου, καὶ μεταδιατηθέντες ἐντροφήσατε ταῖς νεότησιν ὑμῶν. Ἐπεὶ ἐὰν ὀργίλως με διάβησθε διὰ τῆς ἀπειθείας ὑμῶν, ἀναγκάσετέ με ἐπὶ δειναῖς κολάσεσιν ἕνα ἕκαστον ὑμῶν διὰ τῶν βασάνων ἀπολέσαι. Κατελείψατε οὖν ἑαυτοὺς, οὓς καὶ ὁ πολέμιος ἐγὼ γε καὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς εὐμορφίας οἰκτείρομαι. Οὐ διαλογεῖσθε τοῦτο, ὅτι οὐδὲν ὑμῖν ἀπειθήσασιν πλὴν τοῦ μετὰ στρεβλῶν ἀποθανεῖν ἀπόκειται; Ταῦτα δὲ λέγων, ἐκέλευσεν εἰς τὸ ἔμπροσθεν προτεθῆναι τὰ βασανιστήρια, ὅπως καὶ διὰ τοῦ φόβου πείσειεν αὐτοὺς μεροφαγεῖν. Ὡς δὲ τροχούς τε καὶ ἀρθενβόλους στρεβλωτήρια, καὶ τροχαντήρας καὶ καταπέλτας καὶ λέβητας, τίγανά τε καὶ δακτυλήθρας, καὶ χεῖρας σιδηρὰς καὶ σφῆνας, καὶ τὰ ζώπυρα τοῦ πυρὸς οἱ δορυφόροι προσέθησαν, ὑπολαβόν δὲ ὁ τύραννος, ἔφη, μειράκια φοβήθητε, καὶ ἦν σέβεσθε δίκην, ἵλεως ὑμῖν ἔσται δι' ἀνάγκην παρανομήσασιν. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐπαγωγὰ, καὶ ὀρώντες δεινὰ, οὐ μόνον οὐκ ἐφοβήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἀντεφιλοσόφησαν τῷ τυράννῳ, καὶ διὰ τῆς εὐλογιστίας τὴν τυραννίδα αὐτοῦ κατέλυσαν. Καὶ τοὶ λογισώμεθα· εἰ δειλόψυχοι τινες ἦσαν, καὶ ἄνδρες ἐν αὐτοῖς, ποίους ἂν ἐχρήσαντο λόγοις; οὐχὶ τούτοις; Ὡς τάλανες ἡμεῖς, καὶ λίαν ἀνόητοι· βασιλέως ἡμᾶς παρακαλοῦντος, καὶ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ φωνοῦντος, μὴ πεισθίμεν αὐτῷ; Τί βουλήμασιν κενοῖς ἑαυτοὺς εὐφραίνομεν, καὶ θανατηφόρον ἀπειθείαν τολμῶμεν; Οὐ φοβησόμεθα, ἄνδρες ἀδελφοί, τὰ βασανιστήρια, καὶ λογιώμεθα τὰς τῶν βασάνων ἀπειλάς, καὶ φευξόμεθα τὴν κενοδοξίαν ταύτην καὶ ὀλεθροφόρον ἀλαζονείαν; Ἐλεψώμεν τὰς ἑαυτῶν ἡλικίας, καὶ κατοικτειρήσωμεν τὸ τῆς μητρὸς γῆρας· καὶ ἐνθυμηθώμεν, ὅτι ἀπειθοῦντες τεθνησκόμεθα. Συγγνώσεται δὲ ἡμῖν καὶ ἡ θεία δίκη δι' ἀνάγκην τὸν βασιλεῖα φοβηθεῖσιν. Τί ἐξάγομεν ἑαυτοὺς τοῦ ἡδίστου βίου, καὶ ἐπιστεροῦμεν ἑαυτοὺς τοῦ γλυκέος κόσμου; Μὴ βιαζώμεθα τὴν ἀνάγκην, μηδὲ κενοδοξήσωμεν ἐπ' τῇ ἑαυτῶν στρέβλῃ. Οὐδὲ αὐτὸς ὁ ναὸς ἐκουσίως ἡμᾶς θανατοῖ φοβηθέντας τὰ βασανιστήρια. Πόθεν ἡμῖν ἡ τοσαύτη ἐντέλκεν φιλονεικία, καὶ ἡ θανατεφόρος ἀρέσκει καρτερία, παρὸν μετὰ ἀταραξίας χρὴ τῷ βασιλεὶ πεισθέντας; Ἀλλὰ τούτων οὐδὲν εἶπον οἱ νεανῖαι βασανίζεσθαι μέλλοντες, οὐδὲ ἐνεθυμῆθησαν. Ὅσαν γὰρ περιφρονες τῶν παθῶν, καὶ αὐτηκράτορες τῶν ἀληθδόνων. Ὡς τε ἅμα τῷ παύσασθαι τὸν τύραννον συμβουλευόντα αὐτοῖς μεροφαγεῖν, πάντες διὰ μᾶς φωνῆς ὁμοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ψυχῆς, εἶπον, Τί μέλλεις, ὦ τύραννε; ἔτοιμοι γάρ ἐσμεν ἀποθνήσκειν, ἢ παραβαίνειν τὰς πατρίους ἡμῶν ἐντολάς. Καὶ αἰσχυρόμεθα γὰρ τοὺς προγόνους εἰκότως, εἰ μὴ τῇ τοῦ νόμου εὐπειθείᾳ καὶ συμβούλῳ γνώσει χρῆσάμεθα. Σύμβουλε τύραννε παρανομίας, μὴ ἡμᾶς μισῶν ὑπὲρ αὐτοὺς ἡμᾶς ἐλέα. Χαλεπώτερον γὰρ αὐτοῖς τοῦ θανάτου

νομίζομεν εἶναι σου τὸν ἐπὶ τῇ παρανόμῳ σωτηρίᾳ ἡμῶν ἕλεον. Ἐκφοβεῖς δὲ ἡμᾶς, τὸν διὰ τῶν βασάνων ἡμῖν θάνατον ἀπειλῶν, ὥσπερ οὐχὶ πρὸ βραχέως παρὰ Ἑλεαζάρου μαθὼν. Εἰ δ' οἱ γέροντες τῶν Ἑβραίων διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ βασανισμοὺς ὑπομείναντες ἀπέθανον, ἀποθάνοιμεν ἂν δικαιότερον ἡμεῖς οἱ νέοι, τὰς βασάνους τῶν σῶν ἀναγκῶν ὑπεριδόντες, ἃς καὶ ὁ παιδευτὴς γέρον ἐνίκησεν. Πείραζε γαρὺν τύραννε· καὶ τὰς ἡμῶν ψυχὰς εἰ θανατώσεις διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὴ νομίσης ἡμᾶς βλάπτειν βασανίζων. Ἡμεῖς μὲν γὰρ διὰ τῆσδε τῆς κακοπαθείας καὶ ὑπομονῆς, τὰ τῆς ἀρετῆς ἄθλα οἴσομεν. Σὺ δὲ διὰ τὴν ἡμῶν μαροφονίαν αὐτάρχῃ καρτερήσεις περὶ τῆς θείας δίκης αἰώνιον βάσανον διὰ πυρός. Ταῦτα αὐτῶν εἰπόντων, οὐ μόνον ὥς κατὰ ἀπειθούντων ἐχαλέπαινε ὁ τύραννος, ἀλλ' ὥς καὶ κατὰ ἀχαρίστων ὠργίσθη. Ὅθεν τὸν πρεσβύτατον αὐτῶν κελευθέντες παρήγαγον οἱ μαστισταί, καὶ διαδρῆξαντες τὸν χιτῶνα διέδυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τοὺς βραχίονας ἱμάσιν ἐκατέρωθεν. Ὡς δὲ τύπτοντες ταῖς μαστίξιν ἐκοπίασαν, μηδὲν ἀνύοντες, ἀνέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τὸν τροχόν. Περὶ δὲ κατατεινόμενος ὁ εὐγενὴς νεανίας, ἔξαρθρος ἐγένετο. Καὶ κατὰ πᾶν μέλος κλῶμενος κατηγόρει, λέγων, Τύραννε μαιρώτατε, καὶ τῆς οὐρανίου δίκης ἐχθρὸς, καὶ ὠμόφρων, οὐκ ἀνδροφονήσαντά με τοῦτον κατακίξεις τὸν τρόπον, οὐδὲ ἀσεβήσαντα, ἀλλὰ θείου νόμου προασπίζοντα. Καὶ τῶν δορυφόρων λεγόντων, ὁμολόγησον φαγεῖν, οὕτως ἀπαλλαγῆς τῶν βασάνων, ὁ δὲ εἶπεν, οὐχ οὕτως ἰσχυρὸς ὑμῶν ἐστὶν ὁ τρόπος, ὃ μαιροὶ διάκονοι, ὥστε μου τὸν λογισμὸν ἄξαι· τέμνετέ μου μέλη, καὶ πυροῦτε τὰς σάρκας, καὶ στρεβλοῦτε τὰ ἄρθρα. Διὰ πασῶν γὰρ ὑμᾶς πείσω τῶν βασάνων· ὅτι μόνοι παῖδες Ἑβραίων ὑπὲρ ἀρετῆς εἰσιν ἀνίκητοι. Ταῦτα λέγοντες εἰς πῦρ ἐπέτρωσαν, καὶ διερεθίζοντες, τὸν τροχὸν προσεπικατέτεινον. Ἐμολύνετο δὲ πάντοθεν αἵματι ὁ τρόχος, καὶ ὁ σωρὸς τῆς ἀνθρακίᾳς τοῖς τῶν ἰχώρων ἐσβέννυτο σταλαγμοῖς, καὶ περὶ τοὺς αὐξόνας τοῦ ὀργάνου περιέρρεον αἱ σάρκες. Καὶ περιτεπικέμενον ἦδη ἔχων τὸ τῶν ὀστέων πῆγμα ὁ μεγάλωφρον καὶ Ἀβρααμῆος νεανίας οὐκ ἐστέναξεν. Ἀλλ' ὥσπερ ἐν πυρὶ μετασχηματιζόμενος εἰς ἀφθαρσίαν, ὑπέμεινε εὐγενῶς τὰς στρέβλας. Μιμήσασθέ με, ἀδελφοί, λέγων· μὴ μου τὸν αἰῶνα λειποτακτίησθε, μηδ' ἐξομώσησθέ μου τὴν τῆς εὐψυχίας ἀδελφότητα· ἱερὰν καὶ εὐγενῆ στρατείαν στρατεύσασθε περὶ τῆς εὐσεβείας. Δι' ἧς ἴλεως ἡ δικαία καὶ πάτριος ἡμῶν πρόνοια τῷ ἔθνει γεννηθεῖσα τιμωρήσειεν τὸν ἀλάστορα τύραννον. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱεροπρεπὴς νεανίας, ἀπεξόρῃεν τὴν ψυχὴν. Θουμασάντων δὲ πάντων τὴν καρτεροψυχίαν αὐτοῦ, ἦγον οἱ δορυφόροι τὸν καθ' ἡλικίαν τοῦ προτέρου δεύτερον, καὶ σιδηρὰς ἐναρμυσάμενοί χεῖρας, ὀξέσιν τοῖς ὄνυξιν, τοῖς ὀργάνοις καταπέλτη προσέδυσαν αὐτόν. Ὡς δὲ, εἰ φαγεῖν βούλοιο πρὶν βασανίζεσθαι πυνθανόμενοι, τὴν εὐγενῆ γνώμην ἥκουσαν· ἀπὸ τῶν τενόντων ταῖς σιδηραῖς χερσὶν ἐπισπασάμενοι, μέχρι γε τῶν γενεῶν τὴν σάρκα πᾶσαν καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς δορὰν οἱ παρδάλειοι θῆρες ἀπέσυραν· ὁ δὲ ταύτην βαρέως τὴν ἀλγυδὸνα καρτερῶν, ἔλεγεν, Ὡς ἡδὺς πᾶς τρόπος θανάτου, διὰ τὴν πάτριον ἡμῶν εὐσέβειαν· ἔφη τε πρὸς τὸν τύραννον, Οὐ δοκεῖς, πάντων ὠμότατε τύραννε, πλείων ἐμοῦ σε νῦν βασανίζεσθαι, ὁρῶν σου νικώμενον τὸν τῆς τυραννίδος ὑπερήφανον λογισμὸν ὑπὸ τῆς διὰ τὴν εὐσέβειαν ἡμῶν ὑπομονῆς. Ἐγὼ μὲν γὰρ ταῖς διὰ τὴν ἀρετὴν ἡδοναῖς τὸν πόνον ἐπικουφίζομαι. Σὺ δὲ ἐν ταῖς τῆς ἀσεβείας ἀπειλαῖς βασανίζῃ· οὐκ ἐκφρεῖς δὲ, μαιρώτατε τύραννε, τὰς τῆς θείας ὀργῆς δίκας. Καὶ τούτου τὸν αἰδῖμον θάνατον καρτερήσαντος, ὁ τρίτος ἦγετο, παρακαλούμενος πολλὰ ὑπὸ πολλῶν ὅπως ἀπογευσάμενος σώζοιτο. Ὁ δὲ ἀναβοήσας, ἔφη, ἢ ἀγνοεῖτε, ὅτι αὐτὸς με τοῖς ἀποθανοῦσιν ἔσπειρεν πατὴρ, καὶ ἡ αὐτὴ μήτηρ ἐγέννησιν, καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀντράφῃν δόγμασιν; Οὐκ ἐξόμνυμαι τὴν εὐγενῆ τῆς ἀδελφότητος συγγένειαν. Πρὸς ταῦτα εἰ τι ἔχετε κολαστήριον προσαγάγετε τῷ σώματί μου· τῆς γὰρ ψυχῆς μου, οὐδ' ἂν θέλητε, ἀρᾶσθαι δύνασθε. Οἱ δὲ πικρῶς ἐνέγκαντες τὴν παρρησίαν τοῦ ἀνδρός, ἀρθρεμβόλους ὀργάνους τὰς χεῖρας αὐτοῦ

καὶ τοὺς πόδας ἐξήρθρουν, καὶ ἐξ ἁρμῶν ἀναμοχλεύοντες ἐξεμέλιζον· καὶ τοὺς δακτύλους, καὶ τοὺς βραχίονας, καὶ τὰ σκέλη, καὶ τοὺς ἀγκῶνας περιέλεκον. Καὶ κατὰ μηδένα τρόπον ἰσχύοντες αὐτὸν ἄγξαι, περισύραντες τὸ δέγμα σὺν ἄκραις ταῖς τῶν δακτύλων κορυφαῖς ἀπεςκύθιζον, καὶ εὐθέως ἦγον ἐπὶ τὸν τροχόν. Περὶ ὃν ἐκ σφονδύλων ἐκμελιζόμενος ἑώρα τὰς ἑαυτοῦ σάρκας περιλακαζόμενας καὶ κατὰ σπλάγχχνων σταγόνας αἵματος ἀπορρέουσας. Μέλλων δὲ ἀποθνήσκειν, ἔφη, ἡμεῖς μὲν ὃ μαιρώτατε τύραννε, διὰ παιδείαν καὶ ἀρετὴν Θεοῦ ταῦτα πάσχομεν. Σὺ δὲ διὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ μαιφονίαν, ἀκαταλύτους καρτερήσεις βασάνους. Καὶ τούτου θανόντος ἀδελφοπρεπῶς, τὸν τέταρτον ἐπεσπῶντο, λέγοντες, Μὴ μανῆς καὶ σὺ τοῖς ἀδελφοῖς σου τὴν αὐτὴν μανίαν· ἀλλὰ πεισθεὶς τῷ βασιλεῖ, σῶζε σεαυτόν. Ὁ δὲ αὐτοῖς ἔφη, οὐχ οὕτως καυστικώτερον ἔχετε κατ' ἐμοῦ τὸ πῦρ, ὥστε με δειλاندρῆσαι. Μὰ τὸν μακάριον τῶν ἀδελφῶν μου θάνατον, καὶ τὸν αἰώνιον τοῦ τυράννου ὄλεθρον, καὶ τὸν αἰοιδιμον τῶν εὐσεβῶν βίον, οὐκ ἀρνίσομαι τὴν εὐγενῆ ἀδελφότητα. Ἐπινόει, τύραννε, βασάνους· ἵνα καὶ διὰ τούτων μάθης, ὅτι ἀδελφός εἰμι τῶν προβεβανασισθέντων. Ταῦτα ἀκούσας ὁ αἰμοβόρος καὶ φονώδης καὶ πανμιαρῶτατος Ἀντίοχος, ἐκέλευσεν τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκτεμεῖν. Ὁ δὲ ἔφη, κἄν ἀφέλῃς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον, καὶ σιωπῶντων ἀκούει ὁ Θεός. Ἰδοὺ κεχάλασαι ἡ γλῶσσα· τέμνε· οὐ γὰρ παρὰ τοῦτο τὸν λογισμὸν ἡμῶν γλωσσοτομήσεις. Ἥδεὼς ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ τὰ τοῦ σώματος μέλη ἀκρωτηριαζόμενα. Σὲ δὲ ταχέως μετελεύσεται ὁ Θεός· τὴν γὰρ τῶν θείων ὕμνων μελωδὸν γλῶτταν ἐκτέμνεις. Ὡς δὲ καὶ οὗτος ταῖς βασάνοις κατακισθὲς ἐναπέθανεν, ὁ πέμπτος παρεπίδησεν, λέγων, Οὐ μέλλω, τύραννε, πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς βασανισμὸν παρατεῖσθαι. Αὐτὸς δ' ἀπ' ἑαυτοῦ παρήλθον, ὅπως κἄμ κατακτείνας, περὶ πλειόνων ἀδικημάτων ὀφειλίσῃς τῇ οὐρανίῳ δίκῃ τιμωρίαν. Ὡς μισάρετε καὶ μισάνθρωπε, τί δράσαντας ἡμᾶς τοῦτον πορθεῖς τὸν τρόπον; Ἡ κακὸν σοι δοκεῖ, ὅτι τὸν πάντων κτιστὴν εὐσεβοῦμεν, καὶ κατὰ τὸν ἐνάρετον αὐτοῦ ζῶμεν νόμον; Ἀλλὰ ταῦτα τιμῶν, οὐ βασάνων ἐστὶν ἄξια. Εἴπερ ἡσθάνου ἀνθρώπου πόνθων, καὶ ἐλπίδα εἶχες παρὰ Θεῷ σωτηρίου· νῦν ἰδὲ ἀλλότριος ὢν Θεοῦ, πολεμεῖς τοὺς εὐσεβοῦντας εἰς τὸν Θεόν. Τοιαῦτα λέγοντα οἱ δορυφόροι δίσαντες, αὐτὸν εἴλκον ἐπὶ τὸν καταπέλτην· ἐφ' ὃ δίσαντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ γόνατα, καὶ ταῦτα ποδάγρας σιδηραῖς ἐφορμάσαντες τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τροχιαῖον σφῖνα κατέκαμψαν· περὶ ὃν ὅλος ἐπὶ τὸν τρονὸν σκορπίου τρόπον ἀνακλόμενος ἐξεμέλιζετο. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὸ πνεῦμα στενοχωρούμενος, καὶ τὸ σῶμα ἀγχόμενος, καλὰς, ἔλεγεν, ἄκων, ὃ τύραννε, χάριτας ἡμῖν χαρίζῃ διὰ γενναιοτέρων πόνων ἐπιδείξασθαι παρέχων τὴν εἰς τὸν νόμον ἡμῶν καρτερίαν. Τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου, ὁ ἔκτος ἦγετο μειρακίσκος· ὃς πυνθανομένου τοῦ τυράννου εἰ βούλοιο φαγὼν ἀπολύεσθαι, ὁ δὲ ἔφη, Ἐγὼ τῇ μὲν ἡλικίᾳ τῶν ἀδελφῶν μου εἰμὶ νεώτερος, τῇ δὲ διανοίᾳ ἡλικιώτης. Εἰς τὰ αὐτὰ γὰρ καὶ γεννηθέντες καὶ τραφέντες, ὑπὲρ τῶν αὐτῶν καὶ ἀποθνήσκουσιν ὀφειλομέν ὁμοίως. Ὡστε εἰ σοὶ δοκεῖ βασανίζειν, μὴ μαιροφαγοῦτας βασάνιζε. Ταῦτα αὐτὸν εἰπόντα παρήγον ἐπὶ τὸν τροχόν. Ἐφ' οὗ κατατεινόμενος εὐμελῶς καὶ ἐκσφονδυλιζόμενος ὑπεκαίετο. Καὶ ὀβελίσκους ὀξεῖς πυρῶσαντες, τοῖς νότοις προσέφερον· καὶ τὰ πλευρὰ διαπεύραντες, ἀπ' αὐτοῦ σπλάγχχνα διέκαιον. Ὁ δὲ βασανιζόμενος, ὃ ἱεροπρεποῦς αἰῶνος, ἔλεγεν, ἐφ' ὃν διὰ τὴν εὐσέβειαν εἰς γυμνασίαν πόνων ἀδελφοὶ τοσοῦτοι κληθέντες οὐκ ἐνικίθημεν. Ἀνίκητος γὰρ ἐστίν, ὁ τύραννε, ἡ εὐσεβὴς ἐπιστήμη. Καλοκαγαθία καθωπλισμένος τεθνήξομαι κἀγὼ μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου. Μέγαν σοὶ προσβάλλων καὶ αὐτὸς ἀλάστορα, καινουργὲ τῶν βασάνων, καὶ πολέμῳ τῶν ἀληθῶς εὐσεβοῦντων. Ἐξ μειράκια κατελύσαμέν σου τὴν τυραννίδα. Τὸ γὰρ μὴ δυνήσθαι σε μεταπειsaί τὸν λογισμὸν ἡμῶν, μίτε βιάσασθαι πρὸς τὴν μαιροφαγίαν, οὐ κατάλυσίς ἐστιν σοῦ; Τὸ πῦρ σου ψυχρὸν ἡμῖν, καὶ ἄπνοι οἱ καταπέλται, καὶ ἀδύνατος ἡ βία σου. Οὐ γὰρ τυράννου, ἀλλὰ θεοῦ νόμου προεστίκα-

σιν ἡμῶν οἱ δορυφίροι· διὰ τοῦτο ἀνίκητον ἔχομεν τὸν λογι σμόν. Ὡς δὲ καὶ οὗτος μακαρίως ἐναπέθανεν καταβληθεὶς εἰς λέβητα, ὁ ἔβδομος παρεγίνετο, πάντων νεώτερος. Ὃν κατοικτειρήσας ὁ τύραννος, καίπερ δεινῶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κακισθεὶς, ὁρῶν ἥσιν τὰ δεσμὰ περικείμενον, πλησιέστερον αὐτὸν μετεπέμψατο, καὶ παρηγορεῖν ἐπειράτο, λέγων, Τῆς μὲν τῶν ἀδελφῶν σου ἀπονοίας τὸ τέλος ὁρᾷς· διὰ γὰρ ἀπειθειαν στρεβλωθέντες τεθνήκασιν, σὺ, εἰ μὲν μὴ πεισθεῖς, τάλας βασανισθεὶς καὶ πασανισθεὶς καὶ αὐτὸς τεθνήξῃ πρὸ ὥρας. Πεισθεὶς δὲ φίλος ἔση, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας ἀφηγήσῃ πραγμάτων. Καὶ ταῦτα παρακαλῶν, τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς μετεπέμψατο, ὅπως αὐτὴν ἐμείσαν υἱὸν στερηθῆσαν παρορμήσειεν ἐπὶ τὴν μωτηρίαν, εὐπειθῆ τὸν περιλειπόμενον. Ὁ δὲ τὴν μητρὸς τῇ Ἑβραϊδὶ φωνῇ προτρεψαμένης αὐτὸν (ὡς ἐροῦμεν μετὰ μικρὸν ὑστερον.) ἀπολύσατε με, φησὶν· εἰπὼ τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ φίλοις πᾶσιν. Καὶ ἐπιχαρέντες μάλιστα ἐπὶ τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ παιδὸς ταχέως ἔλυσαν αὐτόν. Καὶ σραμῶν ἐπὶ πλησίον τῶν τηγάνων, ἔφη, ἀνόσιε, φησὶν, καὶ πάντων τῶν πονηρῶν ἀσεβέστατε τύραννε, οὐκ ἠδέσθης παρὰ τοῦ Θεοῦ λαβὼν τὰ ἀγαθὰ καὶ τὴν βασιλείαν, τοὺς θεράποντας αὐτοῦ κατακτείνει, καὶ τοὺς τῆς εὐσεβείας στρεβλῶσαι; Ἄνθ ὃ ταμεύεται σε ἡ θεία δίκαι πικνοτέρῳ καὶ αἰωνίῳ πυεὶ καὶ βασάνοις, αἱ εἰς ὅλον τὸν αἰῶνα οὐκ ἀνήσουσίν σε. Οὐκ ἠδέσθης ἄνθρωπος ὢν, θηρωδέστατε, τοὺς ὁμοιοπαθεῖς καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονότας στοιχείων γλωττοτομήσαι, καὶ τοῦτον κατακίσας τὸν τρόπον βασανίσαι; Ἄλλ' οἱ μὴν εὐγενῶς ἀποθανόντες ἐπλήρωσαν τὴν εἰν τὸν Θεὸν εὐσέβειαν. Σὺ δὲ κακὸς κακῶς οἰμῶξεις, τοὺς τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστὰν ἀναιτίως ἀποκτείνει. Ὅθεν καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκειν μέλλων, ἔφη, οὐκ ἀπαυτομολῶ τῆς τῶν ἀδελφῶν μου μαρτυρίας. Ἐπικαλοῦμαι δὲ τὸν πατρῶν Θεόν, ὅπως ἴλεως γένηι μου. Σὲ δὲ καὶ ἐν τῷ νῦν βίῳ καὶ θανόντα τιμωρήσεται. Καὶ ταῦτα κατευξάμενος, ἑαυτὸν ἔοικεν κατὰ τῶν τηγάνων· καὶ οὕτως ἀπέδεκεν. Εἰ δὲ τοῖνυν τῶν μέχρι θανάτου πόνων ὑπερεφρόνησαν οἱ ἑπτὰ ἀδελφοί, συνομολογεῖται πανταχόθεν, ὅτι αὐτοδέσποτος ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός. Ὡςπερ γὰρ εἰ τοῖς πάθεσιν σουλωθέντες ἐμεροφάγησαν, ἐλέγομεν γὰρ αὐτοὺς τούτοις νενικῆσθαι. Νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλὰ τῷ ἐπαινουμένῳ λογισμῷ παρὰ περιεγέγοντο τῶν παθῶν. Καὶ οὐκ ἐστὶν παριδεῖν τὴν ἡγεμονίαν· ἐπεκράτησεν γὰρ καὶ πάθους καὶ πόνων. Πῶς οὖν οὐκ ἐστὶν τούτοις τὴν εὐλογιστίαν παθοκράτειαν ὁμολογεῖν, οἱ τῶν μὲν διὰ πυρὸς ἀληθόνων οὐκ ἐπεστράφησαν; Καθάπερ γὰρ προσπλήταις λιμένων πύργους τὰς κυμάτων ἀπειλὰς ἀνακόπτοντες, γαλήνῃ παρέχουσιν τοῖς εἰσπλέουσιν τὸν ὄρμον. Οὕτως ἡ ἐπτάπυργος τῶν νεανίσκων εὐλογιστία τὸν τῆς εὐσεβείας ὀχυρώσασα λιμένα τὴν τῶν παθῶν ἐνίκησεν ἀκολασίαν. Ἰερὸν γὰρ εὐσεβείαν στήσαντες χορὸν παρεθάρσυνον ἀλλήλους, λέγοντες, ἀδελφικῶς ἀποθάνομεν, ἀδελφοί, περὶ τοῦ νόμου· μμψώμεθα τοὺς τρεῖς τοὺς ἐπὶ Ἀσσυρίας νεανίσκους, οἱ τῆς ἰσεπλόιδος καμίνου κατεφρόνησαν. Μὴ δειλανδρήσωμεν πρὸς τὴν τῆς εὐσεβείας ἀπόδειξιν. Καὶ ὁ μὲν, θάρρῃ ἀδελφῆ, ἔλεγεν, ὁ δὲ, εὐγενῶς καρτέρησον. Ὁ δὲ, ἔλεγεν, μνήσθητε πόθεν ἐστὲ, ἢ τίνος πατρὸς χειρὶ σφραγισθῆναι διὰ τὴν εὐσέβειαν ὑπέμεινεν ὁ Ἰσαάκ. Εἷς δὲ ἕκαστος καὶ ἀλλήλους ὁμοῦ πάντες ἐφόρων φαιδροὶ καὶ μάλα θαρρᾶλοί, ἑαυτοὺς, ἔλεγον, τῷ Θεῷ ἀφιερῶσωμεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τῷ δόντι τὰς ψυχὰς, καὶ χρήσωμεν τῇ περὶ τὸν νόμον φυλακῇ τὰ σώματα. Μὴ φοβηθῶμεν τὸν δοκοῦντα ἀποκτενεῖν Μέγας γὰρ ψυχῆς ἀγὼν καὶ κίνδυνος ἐν αἰωνίῳ βασάνῳ κείμενος τοῖς παραβᾶσιν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Καθοπλισώμεθα τοιγαροῦν τῇ τοῦ θείου λογισμοῦ παθοκρατείᾳ. Οὕτως παθόντας ἡμᾶς Ἀβραάμ καὶ Ἰακώβ ὑποδέχονται, καὶ πάντες οἱ πατέρες ἐπαινέσουσιν. Καὶ ἐνὶ ἑκάστῳ τῶν ἀποστωμένων αὐτῶν ἀδελφῶν ἔλεγον οἱ περιλειπόμενοι, μὴ κατασχύνῃς ἡμᾶς ἀδελφῆ, μηδὲ ἀδελφῆ, μηδὲ ψεύσῃ τοὺς προαποθανόντας. Οὐκ ἄγνοεῖτε δὲ τὰ τῆς ἀνθρωπότητος φίλτρα, ἅπερ ἡ θεία καὶ πάνσοφος πρόνοια διὰ τῆς μητρῶας φυντεύσασα γαστρός· ἐν ἧ τὸν

ἴσον ἀδελφοὶ κατοικήσαντες χρόνον, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πλασθέντες, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ αἵματος ἀξηθέντες, καὶ δια τῆς αὐτῆς ψυχῆς τελεσφορηθέντες, καὶ διὰ τῶν ἴσων ἀποτεχθέντες χρόνον, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν γαλακτοποιοῦντες πηγῶν, ἀφ' οὗ συντέφονται ἐν ἐναγκαλισμάτων φιλάδελφοι ψυχαί· καὶ αὖξοντες σφοδρότερον διὰ συντροφίας, καὶ τῆς καθ' ἡμέραν συνηθείας, καὶ τῆς ἄλλης παιδείας, καὶ τὴν ἡμετέρας ἐν νόμῳ Θεοῦ ἀσκήσεως. Οὕτως δὲ τοῖνυν καθεσπικυίας τῆς φιλαδελφίας συμπαθείσης, οἱ ἑπτὰ ἀδελφοὶ συμπαθέστερον ἔσχον τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν. Νόμῳ γὰρ τῷ αὐτῷ παιδευθέντες, καὶ τὰς αὐτὰς ἐξασκήσαντες ἀρετὰς, καὶ τῷ δικαίῳ συντραφέντες βίῳ, μᾶλλον ἐπ' αὐτοὺς ἦγον. Ἡ γὰρ ὁμοζηλία τῆς καλοκαγαθίας ἐπέτεινεν αὐτῶν τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν. Σὺν γὰρ τῇ εὐσεβείᾳ ποθεινότεραν αὐτοῖς κατεσκεύαζεν τὴν φιλαδελφίαν. Ἀλλ' ὁμοίως καίπερ τῆς φύσεως καὶ τῆς συνηθείας καὶ τῶν τῆς ἀρετῆς ἡθῶν τὰ τῆς ἀδελφότητος αὐτοῖν φίλτρα συναυξήσονται, ἀνέσχοντο διὰ τὴν εὐσέβειαν τῶν ἀδελφῶν οἱ ὑπολελειμμένοι τοὺς κατακυριζομένους, ὁρῶντες μέχρι θανάτου βασανιζομένους. Προσέτι καὶ ἐπὶ τὸν αἰκισμὸν ἐποτρύνοντες, ὥς μὴ μόνον τῶν ἀλγιδόνων περιφρονῆσαι αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν ἀδελφῶν φιλαδελφίας παθῶν κρατῆσαι. Ὡς βασιλέως λογισμοὶ βασιλικώτεροι καὶ ἐλευθέρων ἐλευθερώτεροι. Τερῶς καὶ ἐναρμόστους περὶ τῆς εὐσεβείας τῶν ἑπτὰ ἀδελφῶν συμφωνίας. Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἑπτὰ μειρακίων ἐδειλίασεν, οὐδὲ πρὸς τὸν θάνατον ὥκνησεν. Ἀλλὰ πάντες, ὥσπερ ἐπ' ἀθανασίας ὁδὸν τρέχοντες, ἐπὶ τὸν διὰ τῶν βασάνων θάνατον ἔσπευδον. Καθάπερ γὰρ χεῖρες καὶ πόδες συμφώνως τοῖς τῆς ψυχῆς ἀφηγήμασιν κινεῖνται· οὕτως οἱ ἱεροὶ μείρακες ἐκείνοι ὥς ὑπὸ ψυχῆς ἀθανάτου τῆς εὐσεβείας, πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτῆς συνεφώνησαν θάνατον. Ὡς παναγία ἡ συμφώνων ἀδελφῶν ἐβδομάς· καθάπερ γὰρ ἑπτὰ τῆς κοσμοποιίας ἡμέραι περὶ τὴν εὐσέβειαν, οὗτος περὶ τὴν ἐβδομάδα χορεύοντες οἱ μείρακες ἐκύκλουν τὸν τῶν βασάνων φόβον καταλύοντες. Νῦν ἡμεῖς ἀκούοντες τὴν θλίψιν τῶν νεανίων ἐκεῖνων, φρίττομεν· οἱ δὲ οὐ μόνον ὁρῶντες, ἀλλ' οὐδὲ μόνον ἀκούοντες τὸν παραχρῆμα ἀπειλῆς λόγον, ἀλλὰ καὶ πάσχοντες, ἐκαρτέρουν καὶ τοῦτο ταῖς διὰ πυρὸς ὁδύνας. Ὡς τί γένοιτο ἐπαλγέστερον; ὀξεῖα γὰρ καὶ σύντομος ἡ τοῦ πυρὸς οὕσα δύναμις, ταχέως διέλυσε τὰ σώματα. Καὶ μὴ θαυμαστὸν ἡγεῖσθε, εἰ ὁ λογισμὸς περιεκράτησεν τῶν ἀνδρῶν ἐκεῖνων ἐν ταῖς βασάνοις, ὅπου γε καὶ γυναικὸς νοῦς πολυτροπωτέρον ὑπερεφρόνησεν ἀλγιδόνων. Ἡ μήτηρ γὰρ τῶν ἑπτὰ νεανίσκων ὑπίνεγκεν τὰς ἐφ' ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν τέκνων στρέβλας. Θεωρεῖτε δὲ πῶς πολὺπλοκὸς ἐστὶν ἡ τῆς φιλοτεκνίας στοργή, ἔλκουσα πάντα πρὸς τὴν τῶν σπλάγγων συμπάθειαν. Ὅπου γε καὶ τὰ ἄλογα ζῶα ὁμοίαν τὴν πρὸς τὰ ἐξ αὐτῶν γεννώμενα συμπάθειαν καὶ στοργὴν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ γὰρ τῶν πετεινῶν, τὰ μὲν ἡμερὰ κατὰ τὰς οἰκίας ὁροφιοῦντα προασπίζει τῶν νεοττῶν. Τὰ δὲ κατὰ τὰς κορυφὰς ὁρέων καὶ φαράγγων ἀπορῥῶγας καὶ δένδρων ὅπας καὶ τὰς τούτων ἄκρας νοσσοποιήσασθαι ἀποτίκτει, καὶ τὸν προσιόντα κωλύει. Εἰ δὲ καὶ μὴ δύναντο κωλύειν, περιπτάμενα κυκλόθεν αὐτῶν ἀλγοῦντα τῇ στοργῇ, ἀνακαλοῦμενα τῇ ἰδίᾳ φωνῇ, καθ' ὃν δύναται τρόπον βοηθεῖ τοῖς τέκνοις. Καὶ τί δεῖ τὴν διὰ τῶν ἀλόγων ζώων ἐπιδεικνύειν τὴν πρὸς τὰ τέκνα συμπάθειαν. Ὅπου γε καὶ μέλισσαι περὶ τὸν τῆς κηρογονίας καιρὸν ἐπαμύνονται τοὺς προσιόντας, καὶ καθάπερ σιδήρῳ τῷ κέντρῳ πλήσσοις τοὺς προσιόντας τῇ νοσσιᾷ αὐτῶν, καὶ ἐπαμύνονται ἕως θανάτου. Ἀλλ' οὐχὶ τὴν Ἀβραάμ ὁμόφυχον τῶν νεανίων μητέρα μετεκίνησεν συμπάθεια τῆς συμπαθείας τέκνων. Ὡς λογίσμε τέκνων, παθῶν τύραννε, καὶ εὐσέβεια μητρὶ τέκνων ποθεινότερα. Μήτηρ δυοῖν προκειμένων εὐσεβείας, καὶ τῆς ἑπτὰ υἱῶν σωτηρίας προκαίρους κατὰ τὴν τοῦ τυράννου ὑπόσχεσιν· τὴν εὐσέβειαν μᾶλλον ἡγάπησεν τὴν σώζουσαν εἰς αἰώνιον ζωὴν κατὰ Θεόν. Ὡς τίνα τρόπον ἡθολογήσαμεν φιλότεκνα γονέων πάθῃ, ψυχῆς τε καὶ μορφῆς ὁμοιότιπα εἰς μικρὸν παιδὸς χαρακτῆρα θαυμάσιον ἐναπεσφράγιζον, μάλιστα διὰ τὸν τῶν παθῶν τοῖς γεννηθεῖσιν τὰς μητέρας

καθεστάναι συμπαθευτέρας. Ὅσφ γὰρ καὶ ἀσθενόψυχοι καὶ πολυγονώτεροι ὑπάρχουσιν μπτέρες, τοσοῦτῳ μᾶλλον εἰσιν φιλοτεκνότεραι. Πασῶν δὲ τῶν μπτέρων ἐγένετο ἡ τῶν ἐπτὰ μήτηρ φιλοτεκνότερα, ἢ τις ἐπτὰ κυοφορίας τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπιφυτευομένη φιλοστοργία, καὶ διὰ πολλὰς τὰς καθ' ἑκάστον αὐτῶν ὥδιναις ἠναγκασμένην τὴν εἰς αὐτοὺς ἔχειν συμπάθειαν, διὰ τὸν πρὸς τὸν Θεὸν φόβον ὑπερείδεν τὴν τῶν τέκνων πρόσκαιρον σωτηρίαν. Οὐ μὴν δέ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν καλοκαγαθίαν τῶν υἱῶν, καὶ τὴν πρὸς τὸν νόμον αὐτῶν εὐπείθειαν, μείζων τὴν ἐν αὐτοῖς ἔσχεν φιλοστοργίαν. Δίκαιοί τε γὰρ ἦσαν, καὶ σώφρονες, καὶ σώφρονες, καὶ ἀνδρείοι, καὶ μεγαλόψυχοι, καὶ φιλάδελφοι, καὶ μεγαλόψυχοι, καὶ μεγαλόψυχοι, καὶ φιλάδελφοι, καὶ φιλομίττορες οὕτως, ὥστε καὶ μέχρι θανάτου τὰ νόμιμα φυλάσσοντες πείθεσθαι αὐτῇ. Ἀλλ' ὁμως, καὶ ὑπὲρ τοσοῦτων ὄντων τῶν περὶ φιλοτεκνίαν εἰς συμπάθειαν ἐλκόντων τὴν μπτέρα, ἐπ' οὐδενὸς αὐτῶν τὸν λογισμὸν αὐτῆς αἱ παμπόικαιοι ἰσχυσαν μετατρέψαι. Ἀλλὰ καὶ καθ' ἓνα παῖδα καὶ ὁμοῦ πάντας ἡ μήτηρ ἐπὶ τὸν τῆς εὐσεβείας προετρέπετο θάνατον. Ὡ φύσις ἱερὰ, καὶ φίλτρα γονέων καὶ γονεῦσιν φιλόστοργε, καὶ τροφεῖα, καὶ μπτέρων ἀδάμαστα πάθη. Καθ' ἓνα στρεβλούμενον καὶ φλεγόμενον ὀρώσα υἱήτηρ, οὐ μετεβάλετο διὰ τὴν εὐσέβειαν. Τὰς σάρκας τῶν τέκνων ἑώρα περὶ τὸ πῦρ τηκομένης, καὶ τοὺς τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν δακτύλους ἐπὶ γῆς σπαίροντας, καὶ τὰς τῶν κεφαλῶν μέχρι τῶν περὶ τὰ γένητα σάρκας, ὥσπερ προσωπεῖα προκειμένας. Ὡ πικροτέρων μὲν νῦν μήτηρ πόνων πειρασθεῖσα, ἥπερ τῶν ἐπ' αὐτοῖς ὥδινων. Ὡ μόνη γυνὴ τὴν εὐσέβειαν ὁλόκληρον ἀποκυήσασα. Οὐ μετέρεψεν σε πρωτότοκος ἀποπνέων· οὐδὲ δεύτερον εἰς οἶκτρον βλέπων ἐν βασάνοις· οὐδὲ τρίτος ἀποψύχων. Οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνὸς ἐκάστου θεωροῦσα ταυρηδὸν ἐπὶ τῶν βασάνων ὀρώντας τὸν αὐτὸν αἰκισμὸν, καὶ τοὺς μυκτῆρας προσημιουμένους αὐτῶν τὸν θάνατον, οὐκ ἔκλαυσας. Ἐπὶ σαρξὶν τέκνων ὀρώσα σάρκας τέκνων ἀποκεκομμένας, καὶ ἐπὶ κεφαλαῖς κεφαλὰς ἀποδειροτομουμένας, καὶ ἐπὶ νεκροῖς νεκρὸς πίπτοντας, καὶ πολυάνδριον ὀρώσα τῶν τέκνων χορεῖον ἐπὶ τῶν βασάνων, οὐκ ἐδάκρυσας. Οὐχ οὕτως σειρήνιοι μελωδία, οὐδὲ κύκνειοι πρὸς φιλικοῖαν φωνὰι τοὺς ἀκούοντας ἐφέλκονται, ὧς τέκνων φωναὶ μετὰ βασάνων μπτέρα φωνούντων. Πηλίκαις καὶ πόσαις τότε ἡ μήτηρ, τῶν υἱῶν βασανιζομένων τροχοῖς τε καὶ καυτερίοις ἐβασανίζετο βασάνοις; Ἀλλὰ τὰ σπλάγχνα αὐτῆς ὁ εὐσεβὴς λογισμὸς ἐν αὐτοῖς τοῖς πάθεσιν ἀνδρειώσας ἐπέτεινεν τὴν πρόσκαιρον φιλοτεκνίαν παριδεῖν. Καίπερ ἐπτὰ τέκνων ὀρώσα ἀπώλειαν· ἀσπάσασα ἡ γενναία μήτηρ ἐξέδσεν διὰ τὴν πρὸς Θεὸν πίστιν. Καθάπερ γὰρ ἐν βουλευτηρίῳ τῇ αὐτῆς ψυχῇ δεινοὺς ὀρώσα συμβούλους, φύσιν καὶ γενεσιν καὶ φιλοτεκνίαν καὶ τέκνων στρέβλαν. Δύο ψήφους κρατοῦσα μήτηρ, θανατηφόρον τε καὶ σωτήριον ὑπὲρ τέκνων· οὐκ ἐπέγνω τὴν σώζουσαν ἐπτὰ υἱοὺς πρὸς ὀλίγον χρόνον σωτηρίαν. Ἀλλὰ τῆς θεοσεβοῦς Ἀβραὰμ καρτερίας ἡ θυγάτηρ ἐμνήσθη. Ὡ μήτηρ ἔθνους, ἔκδικε τοῦ νόμου, καὶ ὑπερασπίσσεια τῆς εὐσεβείας, καὶ τοῦ διὰ σπλάγχνων ἀγῶνος ἀθλοφόρε. Ὡ ἀρρένων πρὸς καρτερίαν γενναιοτέρα, καὶ ἀνδρῶν πρὸς ὑπομονὴν ἀνδρειότερα. Καθάπερ γὰρ ἡ Νῶε κιβωτὸς ἐν τῷ κοσμοπληθεῖ κατακλυσμῷ κοσμοφοροῦσα καρτεροὺς ὑπίνεγκεν τοὺς κλύδωνας· οὕτως σὺ, ἡ νομοφύλαξ, πανταχόθεν ἐν τῷ τῶν παθῶν περιαντλουμένη κατακλυσμῷ, καὶ καρτεροῖς ἀν' λοιμοῖς ταῖς τῶν υἱῶν βασάνοις συνεχόμενη, γενναίως ὑπέμεινας τοὺς τῆς εὐσεβείας χεμῶνας. Εἰ δὲ τοῖνυν καὶ γυνή, καὶ γηραιά, καὶ ἐπτὰ παίδων μήτηρ ὑπέμεινε τὰς μέχρι θανάτου βασάνους ὀρώσα τῶν τέκνων· ὁμολογουμένως αὐτοκράτωρ ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμὸς. Ἀπέδειξα οὖν ὅτι οὐ μόνον τῶν παθῶν ἄνδρες ἐπεκράτησαν, ἀλλὰ καὶ γυνὴ τῶν μεγίστων βασάνων ὑπερεφρόνησεν. Καὶ οἷς οὕτως οἱ περὶ Δανιὴλ λέοντες ἦσαν ἄγριοι, οὐδὲ Μισαὴλ ἐκφλεγόμενη κάμινος λαβροτάτῳ πυρὶ, ὥς τῆς φιλοτεκνίας περιέκαεν ἐκεῖνη φύσις, ὀρώσα αὐτῆς τοὺς ἐπτὰ υἱοὺς βασανιζομένους. Ἀλλὰ τῷ λογισμῷ τῆς εὐσεβείας κατέσβεσε

τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πάθη ἡ μήτηρ. Καὶ γὰρ τοῦτο ἐπιλογίσασθαι, ὅτι εἰ δειλόφυχος ἦν ἡ γυνή, καίπερ μήτηρ οὖσα, ὠλοφύρετο ἂν ἐπ' αὐτοῖς· καὶ ἴσως ἂν ταῦτα οὕτως εἶπεν, Ὡς μελέα ἐγωγε, καὶ πολλάκις τρισαθλία, ἥτις ἐπτά παῖδας τεκοῦσα, οὐδενὸς μήτηρ γεγέννηται. Ὡς μάταιοι ἐπτά κυοφορίαι, καὶ ἀνόνητοι ἐπτά δεκάμηνοι, καὶ ἄκαρποι τιθηνίαί, καὶ ταλαίπωροι γαλακτοτροφιοί. Μάτην ἐφ' ὑμῖν, ὦ παῖδες, πολλὰς ὑπέμεινα ὠδῖνας καὶ χαλεπωτέρας φροντίδας ἀνατροφῆς. Ὡς τῶν ἐμῶν παίδων, οἱ μὲν ἄγαμοι, οἱ δὲ γαμήσαντες ἀνόνητοι, οὐκ ὅφομαι ὑμῶν τέκνα, οὐδὲ μάμμι κληθεῖσα μακαρισθῆσομαι. Ὡς ἡ πολυπαις καὶ καλλίπαις ἐγὼ γυνή χήρα καὶ μόνη πολυθήρηνος. Οὐδ' ἂν ἀποθάνω, θάπτοντα τῶν υἱῶν ἔξω τινά. Ἀλλὰ τούτῳ τῷ θρήνῳ οὐδένα ὠλοφύρετο ἡ ἱερὰ καὶ θεοσεβὴς μήτηρ. Οὐδ' ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν ἀπέτρεπεν αὐτῶν τινα, οὐδ' ὥς ἀποθνησκόντων ἐλυπήθη. Ἀλλ' ὥσπερ ἀδαμάντινον ἔχουσα τὸν νοῦν, καὶ εἰς ἀθανασίαν ἀνατίκτουσα τὸν τῶν υἱῶν ἀριθμὸν, μᾶλλον ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐπὶ τὸν θάνατον αὐτοὺς προετρέπετο ἰκετεύουσα. Ὡς δι' εὐσεβείαν Θεοῦ στρατιῶτι, πρεσβύτι καὶ γυνὴ διὰ καρτερίαν καὶ τύραννον ἐνίκησας, καὶ ἔργοις δυνατωτέρα καὶ λόγοις εὐρέθης ἀνάνδρος. Καὶ γὰρ ὅτε συνελπίθης μετὰ τῶν παίδων, εἰστήκεις τὸν Ἑλεάζαρον ὀρώσα βασιανίζομενον, καὶ ἔλεγες τοῖς παισὶν ἐν τῇ Ἑβραϊδί φωνῇ, Ὡς παῖδες, γενναῖος ὁ ἀγών· ἐφ' ὃν κληθέντες ὑπὲρ τῆς διαμαρτυρίας τοῦ ἔθνους, ἐναγωνίσασθε προθύμως ὑπὲρ τοῦ πατριούνομου. Καὶ γὰρ αἰσχρὸν τὸν μὴν γέροντα τοῦτον ὑπομένειν τὰς διὰ τὴν εὐσεβείαν ἀληθόνας, ὑμᾶς δὲ τοὺς νεωτέρους καταπλαγῆναι τὰς βασάνους. Ἀναμνήσθητε, ὅτι διὰ τὸν Θεὸν τοῦ κόσμου μετελάβετε, καὶ τοῦ βίου ἀπελαύσατέ· καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλετε πάντα πόνον ὑπομένειν διὰ τὸν Θεόν. Δι' ὃν καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐσπευδεν τὸν ἐθνοπάτορα υἱὸν σφαγιάσαι Ἰσαάκ, καὶ τὴν πατρῶαν χεῖρα ξιφηφόρον καταφερομένην ἐπ' αὐτὸν ὀρών οὐκ ἔπτηξεν. Καὶ Δανιὴλ ὁ δίκαιος εἰς λέοντας ἐβλήθη· καὶ Ἀνανίας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Μισαὴλ εἰς κάμινον πυρὸς ἀπεσφενδονήθησαν, καὶ ὑπέμειναν, διὰ τὸν Θεόν. Καὶ ὑμεῖς οὖν τὴν αὐτὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν ἔχοντες, μὴ χαλεπαίνετε. Ἀλόγιστον γὰρ εἰδότας εὐσεβείαν μὴ ἀντιστασθαι τοῖς πόνοις. Διὰ τούτων τῶν λόγων ἡ ἐπταμήτωρ ἕνα ἕκαστον τῶν υἱῶν παρακαλοῦσα, ἔπεισε μᾶλλον, ἢ παραβῆναι τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐτι δὲ καὶ ταῦτα ἰδόντες, ὅτι διὰ τὸν Θεὸν ἀποθανόντες ζῶσιν τῷ Θεῷ, ὥσπερ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, καὶ πάντες οἱ πατριάρχαι. Ἔλεγον δὲ καὶ τῶν δορυφόρων τινὲς, ὡς ὅτε ἔμελλεν καὶ αὐτὴ συλλαμβάνεσθαι πρὸς θάνατον, ἵνα μὴ ψαύσειεν τι τοῦ σώματος ἐαυτῆς, ἐαυτὴν ἔρριπεν κατὰ τῆς πυρᾶς. Ὡς μήτηρ σὺν ἐπτά παισὶν καταλύσασα τὴν τοῦ τυράννου βίαν, καὶ ἀκυρώσασα τὰς κακὰς ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ ἐπιδείξασα τὴν τῆς πίστεως γενναϊότητα. Καθάπερ γὰρ σὺ στέγη ἐπὶ τοῦ στύλου τῶν παίδων γενναίως ἰδρυμένη, ἀκλινῶς ὑπῆνεγκας τὸν διὰ τῶν βασάνων σεισμόν. Θάρρει τοιγαροῦν, ὦ μήτηρ ἱερόφυχε, τὴν ἐλπίδα τῆς ὑπομονῆς γενναίως ἔχουσα πρὸς Θεόν. Οὐχ οὕτω σελίνη κατ' οὐρανὸν σὺν ἄστροις σεμνὴ καθέστηκεν, ὥς σὺ τοὺς εἰς ἀστέρας ἐπτά παῖδας φωταγωγήσασα πρὸς τὴν εὐσεβείαν ἐντιμος καθέστηκας Θεῷ, καὶ ἐστήριξαι ἐν οὐρανῷ σὺν αὐτοῖς. Ἦν γὰρ ἡ παιδοποιῶσα σου ἀπὸ Ἀβραάμ τοῦ παιδός. Εἰ δὲ ἔξδν ἡμῖν ἦν, ὥσπερ τινὸς ζωγραφῆσαι τὴν τῆς ἱστορίας σου εὐσεβείαν, οὐκ ἂν ἔφριπτον οἱ θεωροῦντες μπτέρα ἐπτά τέκνων δι' εὐσεβείαν ποικίλας βασάνους μέχρι θανάτου ὑπομείναντας. Καὶ γὰρ ἄξιον ἦν καὶ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιταφίου ἀναγράψαι καὶ ταῦτα τοῖς ἀπὸ τοῦ ἔθνους εἰς μνηαὶ λεγόμενα. Ἐνταῦθα γέρων ἱερὸς, καὶ γυνὴ γερὰ καὶ ἐπτά παῖδες ἐγκεκίδευνται διὰ τυράννου βίαν, τὴν Ἑβραίων πολιτείαν καταλῦσαι θέλοντος. Οἱ καὶ ἐξεδύκσαν τὸ ἔθνος εἰς Θεὸν ἀφορῶντες, καὶ μέχρι θανάτου τὰς βασάνους ὑπομείναντες. Ἀληθὺς γὰρ ἦν ἀγὼν θεῖος ὁ δι' αὐτῶν γεγενημένος. Ἡθλότει γὰρ τότε ἀρετὴ δι' ὑπομονῆς δοκιμάζουσα τὸ νίκος ἐν ἀφθαρσίᾳ ἐν ζωῇ πολυχρονίῳ. Ἑλεάζαρ δὲ προηγωνίζετο· ἡ δὲ μήτηρ τῶν ἐπτά παίδων ἐνήθλει· οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἠγωνίζοντο· ὁ τυράννος ἀντηγωνίζετο· ὁ δὲ κόσμος κα-

ὁ δὲ τῶν ἀνθρώπων βίος ἐθεώρει. Θεοσέβεια δὲ ἐνίκα, τοὺς ἑαυτῆς ἀθλητὰς στεφανοῦσα. Τίνες οὐκ ἐθαύμασαν τοὺς τῆς ἀληθείας νομοθεσίας ἀθλητὰς; τίνες οὐκ ἐξεπλάγησαν; Αὐτός γέ τοι ὁ τύραννος καὶ ὅλον τὸν συνέδριον αὐτῶν ἐξεθαύμασαν αὐτῶν τὴν ὑπομονήν. Δι' ἣν καὶ τῷ θεῷ νῦν παρεστήκασιν θρόνῳ, καὶ τὸν μακάριον βιοῦσιν αἰῶνα. Καὶ γὰρ φησιν ὁ Μωσῆς, καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου. Καὶ οὗτοι οὖν ἁγιασθέντες διὰ Θεὸν τιμῶνται οὐ μόνον οὖν ταύτῃ τῇ τιμῇ, ἀλλὰ καὶ τῷ δι' αὐτοὺς τὸ ἔθνος ἡμῶν τοὺς πολεμίους μὴ ἐπικρατήσας, καὶ τὸν τύραννον τιμωρηθῆναι, καὶ τὴν πατρίδα καθαρισθῆναι, ὥσπῳ ἀντίψυχον γεγονότας τῆς τοῦ ἔθνους ἁμαρτίας, καὶ διὰ τοῦ αἵματος τῶν εὐσεβῶν ἐκείνων, καὶ τοῦ ἱλαστηρίου θανάτου αὐτῶν, ἡ θεία πρόνοια τὸν Ἰσραὴλ προκακωθέντα διέσωσεν. Πρὸς γὰρ τὴν ἀνδρείαν αὐτῶν τῆς ἀρετῆς, καὶ τὴν ἐπὶ ταῖς βασάνοις αὐτῶν ὑπομονὴν ὁ τύραννος ἀφιδὼν Ἀντίοχος ἀνεκίρηνεν τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ εἰς ὑπόδειγμα τὴν ἐκείνων ὑπομονήν. Ἔσχεν τε αὐτοὺς γενναίους καὶ ἀνδρείους εἰς πεζομαχίαν καὶ πολιορκίαν· καὶ ἐκπορθήσας ἐνίκησεν πάντας τοὺς πολεμίους. Ὡς τῶν Ἀβραμιαίων σπερμάτων ἀπόγονοι παῖδες Ἰσραηλῖται, πείθεσθε τῷ νόμῳ τούτῳ, καὶ πάντα τρώσπον εὐσεβεῖτε· γινώσκοντες, ὅτι τῶν παθῶν δεσπότης ἐστὶν ὁ εὐσεβῆς λογισμός· καὶ οὐ μόνον τῶν ἐνδοθεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξωθεν πόνων· Ἀνθ' ὧν διὰ τὴν εὐσέβειαν προΐεμενοι τὰ σώματα τοῖς πόνοις ἐκείνοι, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐθαυμάσθησαν, ἀλλὰ καὶ θείας μερίδος κατηξιώθησαν. Καὶ δι' αὐτοὺς εἰρήνευσεν τὸ ἔθνος, καὶ τὴν εὐνομίαν τὴν ἐπὶ τῆς πατρίδος ἀναγεωσάμενος, ἐκπεπολιόρκηκε τοὺς πολεμίους. Καὶ ὁ τύραννος Ἀντίοχος καὶ ἐπὶ γῆς τετιμώρηται, καὶ ἀποθανὼν κολάζεται· ὥς γὰρ οὐδὲν οὐδαμῶς ἰσχυρὴν ἀναγκάσαι τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἄλλοφυλῆσαι, καὶ τῶν πατριῶν ἐθνῶν ἐκδιαιτηθῆναι· τότε δὲ ἀπάρας ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων ἐστρατοπέδευσεν ἐπὶ Πέρσας. Ἐλέγεν δὲ ἡ μήτηρ τῶν ἑπτὰ παιδῶν καὶ ταῦτα ἡ δικαία τοῖς τέκνοις, ὅτι ἐγὼ ἐγενήθην παρθένος ἀγνή, καὶ οὐχ ὑπερέβην πατρικὸν οἶκον· ἐφύλασσαν δὲ τὴν ὠκοδομουμένην πλευράν. Οὐ διέφθειρέν με λυμεῶν τῆς ἐρημίας φθορεὺς ἐν πεδίῳ· οὐδὲ ἐλυμῆνάτο μου τὰ ἀγνὰ τῆς παρθενίας λυμεῶν ἀπατηλὸς ὄφις· ἔμεινα δὲ χρόνον ἁμῆς σὺν ἀνδρί. Τούτων δὲ ἐνελίκων γενομένων ἐτελευτήσεν ὁ πατήρ· μακάριος μὲν ἐκεῖνος· τὸν γὰρ τῆς εὐτεκνίας βίον ἐπιζητήσας, τὸν τῆς ἀτεκνίας οὐκ ὠδυνήθη καιρόν. Ὅς ἐδίδασκεν ὑμᾶς, ἔτι ὧν σὺν ὑμῖν, τὸν νόμον καὶ τοὺς προφῆτας. Τὸν ἀναιρεθέντα Ἀβὲλ ὑπὸ Κάιν ἀνεγίνωσκεν δὲ ἡμῖν, καὶ τὸν ὀλοκαυτούμενον Ἰσαὰκ, καὶ τὸν ἐν φυλακῇ Ἰωσήφ. Ἐλέγεν δὲ ἡμῖν τὸν ζηλωτὴν Φινεὲς· ἐδίδασκεν δὲ ὑμᾶς τοὺς ἐν πυρὶ Ἀνανίαν, καὶ Ἀζαρίαν, καὶ Μισαῖλ. Ἐδόξαζεν δὲ καὶ τὸν ἐν λάκκῳ λεόντων Δανιὴλ, ὃν καὶ ἐμακάριζεν. Ὑπεμύνησεν δὲ ὑμᾶς τὴν Ἡσαίου γραφὴν τὴν λέγουσαν, κἂν διὰ πυρὸς διέλθῃς, φλόξ οὐ κατακαύσει σε. Τὸν ὑμνογράφον ἐμελῶδει ὑμῖν Δαριδ τὸν λέγοντα, πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων. Τὸν Σαλομῶντα ἐπαρομοίαζεν ἡμῖν τὸν λέγοντα, ξύλον ζωῆς ἐστὶν πᾶσιν τοῖς ποιοῦσιν αὐτοῦ τὸ θέλημα. Τὸν Ἰεζεκιὰλ ἐπιστοποιεῖτο τὸν λέγοντα, εἰ ζήσεται τὰ ὁστὰ τὰ ξηρὰ ταῦτα; Ὡς μὲν γὰρ ἦν ἐδίδαξεν Μωϋσῆς οὐκ ἐπελάθετο τὴν διδασκousαν, ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιίσω. Αὕτη ἡ ζωὴ ἡμῶν καὶ ἡ μακαριότης τῶν ἡμερῶν. Ὡς πικρὰς τῆς τότε ἡμέρας, καὶ οὐ πικρὰς, ὅτε ὁ πικρὸς Ἑλλήμων τύραννος πῦρ φλέξας λῆβνσιν ὥμοις, καὶ ζεουσι θυμοῖς ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν καταπέλτην καὶ πάλιν τὰς βασάνους αὐτοῦ τοὺς ἑπτὰ παῖδας τῆς Ἀβρααμίτιδος. Τὰς τῶν ὁμιάτων κόρας ἐσπύρωσεν, καὶ γλώσσας ἐξέτεμεν, καὶ βασάνοις ποικίλαις ἀπέκτεινεν. Ὑπὲρ ὧν ἡ θεία δίκη μετῆλθεν καὶ μετελεύσεται τὸν ἀλάστορα. Οἱ δὲ Ἀβρααμίται παῖδες σὺν τῇ ἀθλοφορῷ μπρι, εἰς πατέρων χορὸν συναγελάζονται, φυγῆς καὶ ἀθανάτους ἀπειληφότες παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

3 ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α

Διὰ τὰς αἰφνιδίους καὶ ἐπαλλήλους γενομένας ἡμῖν συμφορὰς καὶ περιπτώσεις, βράδιον νομίζομεν ἐπιστροφὴν πεποιῆσθαι περὶ τῶν ἐπίζητουμένων παρ' ὑμῖν πραγμάτων, ἀγαπητοί, τῆς τε ἀλλοτρίας καὶ ξένης τοῖς ἐκλεκτοῖς τοῦ θεοῦ, μαρὰς καὶ ἀνοσίῳ στάσεως ἢν ὀλίγα πρόσωπα προπετῆ καὶ αὐθάδη ὑπάρχοντα εἰς τοσοῦτον ἀπονοίας ἐξέκαυσαν, ὥστε τὸ σεμνὸν καὶ περιβόητον καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀξιαγάπητον ὄνομα ὑμῶν μεγάλως βλασφημηθῆναι. τίς γὰρ παρεπιδημήσας πρὸς ὑμᾶς τὴν πανάρετον καὶ βεβαίαν ὑμῶν πίστιν οὐκ ἐδοκίμασεν; τὴν τε σώφρονα καὶ ἐπεικῇ ἐν Χριστῷ εὐσέβειαν οὐκ ἐθαύμασεν; καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς φιλοξενίας ὑμῶν ἥθος οὐκ ἐκίριυξεν; καὶ τὴν τελείαν καὶ ἀσφαλῆ γνώσιν οὐκ ἐμακάρισεν; ἀπροσωπολήμπτως γὰρ πάντα ἐποιοεῖτε καὶ ἐν τοῖς νομίμοις τοῦ θεοῦ ἐπορεύσθε, ὑποτασσόμενοι τοῖς παρ' ὑμῖν πρεσβυτέροις· νέοις τε μέτρια καὶ σεμνὰ νοεῖν ἐπετρέπετε· γυναῖξιν τε ἐν ἀμώμῳ καὶ σεμνῇ καὶ ἀγνῇ συνειδήσει πάντα ἐπιτελεῖν παρηγγέλλετε, στεργούσας καθηκόντως τοὺς ἄνδρας ἑαυτῶν· ἐν τῷ κανόνι τῆς ὑποταγῆς τὰ κατὰ τὸν οἶκον σεμνῶς οἰκουργεῖν ἐδιδάσκετε, πάνυ σωφρονούσας. Πάντες τε ἐταπεινοφρονεῖτε μηδὲν ἀλαζονεύομενοι, ὑποτασσόμενοι μᾶλλον ἢ ὑποτάσσοντες, ἥδιον δίδοντες ἢ λαμβάνοντες. τοῖς ἐφοδίοις τοῦ Χριστοῦ ἀρκούμενοι, καὶ προσέχοντες τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐπιμελῶν ἐνεστερνισμένοι ἥτε τοῖς σπλάγχνοις, καὶ τὰ παθήματα αὐτοῦ ἢν πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν. οὕτως εἰρήνη βαθεῖα καὶ ἡσυχία ἐδόδοτο πᾶσιν καὶ ἀκέρεστος πόθος εἰς ἀγαθοποιάν, καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου ἔκχυσις ἐπὶ πάντας ἐγένετο· μεστοὶ τε ὁσίας βουλῆς, ἐν ἀγαθῇ προθυμίᾳ μετ' εὐσεβεοῦς πεποιθήσεως ἐξετείνετε τὰς χεῖρας ὑμῶν πρὸς τὸν παντοκράτορα θεόν, ἱκετεύοντες αὐτὸν ἰλέως γενέσθαι, εἴ τι ἄκοντες ἡμείροτετε. ἄγων ἦν ὑμῖν ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὑπὲρ πάσης τῆς ἀδελφότητος, εἰς τὸ σώζεσθαι μετ' ἐλέους καὶ συνειδήσεως τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ. εἰλικρινεῖς καὶ ἀκέραιοι ἦτε καὶ ἀμνησικάκοι εἰς ἀλλήλους. πᾶσα στάσις καὶ πᾶν σχίσμα βδελυκτὸν ἦν ὑμῖν. ἐπὶ τοῖς παραπτώμασι αὐτῶν ἴδια πλησίον ἐπενθεῖτε· τὰ ὑστερήματα αὐτῶν ἴδια ἐκρίνετε. ἀμεταμέλητοι ἦτε ἐπὶ πάσῃ ἀγαθοποιᾷ, ἔτοιμοι εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. τῇ παναρέτῃ καὶ σεβασμῷ πολιτεία κεκοσμημένοι πάντα ἐν τῷ φόβῳ αὐτοῦ ἐπετελεῖτε· τὰ προστάγματα καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ κυρίου ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς καρδίας ὑμῶν ἐγγράπτο. Πᾶσα δόξα καὶ πλατυσμὸς ἐδόθη ὑμῖν, καὶ ἐτετελέσθη τὸ γεγραμμένον· Ἐφάγεν καὶ ἔπιεν, καὶ ἔπλατύνθη, καὶ ἐπαχύνθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἡγαπημένος, ἐκ τούτου ζῆλος καὶ φθόνος, πόλεμος καὶ αἰχμαλωσία. οὕτως ἐπληγέρθησαν οἱ ἄτιμοι ἐπὶ τοὺς ἐντίμους, οἱ ἄδοξοι ἐπὶ τοὺς ἐνδόξους, οἱ ἄφρονες ἐπὶ τοὺς φρονίμους, οἱ νέοι ἐπὶ τοὺς πρεσβυτέρους. διὰ τοῦτο πόρρω ἄπεστιν ἡ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη, ἐν τῷ ἀπολιπεῖν ἕκαστον τὸν φόβον τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῇ πίστει αὐτοῦ ἀμβλυωπῆσαι, μηδὲ ἐν τοῖς νομίμοις τῶν προσταγμάτων αὐτοῦ προεὔεσθαι, μηδὲ πολιτεύεσθαι κατὰ τὸ καθῆκον τῷ Χριστῷ, ἀλλὰ ἕκαστον βαδίζειν κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, ζῆλον ἄδικον καὶ ἀσεβῆ ἀνελιφότας, δι' οὗ καὶ θάνατος εἰσπλήθεν εἰς τὸν κόσμον. Γέτραπται γὰρ οὕτως· Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, ἦνεγκεν Κάιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ θεῷ, καὶ Ἀβελ ἦνεγκεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν. καὶ ἐπείδεν ὁ θεὸς ἐπὶ Ἀβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ Κάιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχεν. καὶ ἐλυπήθη Κάιν καὶ συνέπεσεν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Κάιν· Ἰνατί περιλύπεις ἐγένεον, καὶ ἵνατί συνέπεσεν τὸ πρόσωπόν σου; οὐκ ἔάν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον· πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Κάιν πρὸς Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη Κάιν ἐπὶ Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὁρᾷτε,

ἀδελφοί, ἥλιος καὶ φθόνος ἀδελφοκτονίαν κατειργάσατο. διὰ ἥλιος ὁ πατὴρ
 ἡμῶν Ἰακώβ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου Ἡσαΐ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἥλιος ἐποίη-
 σεν Ἰωσήφ μέχρι θανάτου διωχθῆναι καὶ μέχρι δουλείας εἰσελθεῖν. 10 ἥλιος
 φυγεῖν ἠνάγκασεν Μωϋσῆν ἀπὸ προσώπου Φαραῶ βασιλέως Αἰγύπτου ἐν τῷ
 ἀκοῦσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὁμοφύλου. Τίς σε κατέστησεν κριτὴν ἢ δικαστὴν ἐφ'
 ἡμῶν; μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνείλες ἐχθρὸς τὸν Αἰγύπτιον; 11. διὰ
 ἥλιος Ἀαρὼν καὶ Μαριὰμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς νύλισθησαν. 12. ἥλιος Δαθὰν
 καὶ Ἀβειρὼν ζώντας κατήγαγεν εἰς ἄδου διὰ τὸ στασιάζειν αὐτοὺς πρὸς τὸν
 θεράποντα τοῦ θεοῦ Μωϋσῆν. 13. διὰ ἥλιος Δαυεὶδ φθόνον ἔσχεν οὐ μόνον
 ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ Σαοὺλ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐδιώχθη. Ἀλλ' ἵνα
 τῶν ἀρχαίων ὑποδειγμάτων παυσώμεθα, ἔλθωμεν ἐπὶ τοὺς ἔγγιστα γενομένους
 ἀθλητάς· λάβωμεν τῆς γενεᾶς ἡμῶν τὰ γενναῖα ὑποδείγματα. διὰ ἥλιον καὶ
 φθόνον οἱ μέγιστοι καὶ δικαιοτάτοι στύλοι ἐδιώχθησαν καὶ ἕως θανάτου ἤθλη-
 σαν. λάβωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν ἡμῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἀποστόλους· Πέτρον, ὃς διὰ
 ἥλιον ἄδικον οὐχ ἓνα οὐδὲ δύο, ἀλλὰ πλείονας ὑπήνεγκεν πόνους καὶ οὕτω
 μαρτυρήσας ἔπορεύθη εἰς τὸν ὀφειλόμενον τόπον τῆς δόξης. διὰ ἥλιον καὶ
 ἔριν Παῦλος ὑπομονῆς βραβεῖον ὑπέδειξεν, ἐπτάκις δεσμὰ φορέσας, φυγαδευ-
 θεὶς, λιθασθεὶς, κήρυξ γενόμενος ἐν τε τῇ ἀναλῇ καὶ ἐν τῇ δύσει, τὸ γενναῖον
 τῆς πίστεως αὐτοῦ κλέος ἔλαβεν. δικαιοσύνην διδάξας ὅλον τὸν κόσμον,
 καὶ ἐπὶ τὸ τέρας τῆς δυσσεως ἔλθων καὶ μαρτυρήσας ἐπὶ τῶν ἡγουμένων, ο-
 ὔτως ἀπὸ πλάγι τοῦ κόσμου καὶ εἰς τὸν ἅγιον τόπον ἀνελήμφθη, ὑπομονῆς
 γενόμενος μέγιστος ὑπογραμμός. Ταῦτα, ἀγαπητοί, οὐ μόνον ὑμᾶς νουθετο-
 ῦντες ἐπιστέλλομεν, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς ὑπομυμνήσκοντες· ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ ἐσμέν
 σκάμματι, καὶ ὁ αὐτὸς ἡμῖν ἀγὼν ἐπικεῖται. διὸ ἀπολίσσωμεν τὰς κενὰς καὶ
 ματαίας φροντίδας, καὶ ἔλθωμεν ἐπὶ τὸν εὐκλεῆ καὶ σεμνὸν τῆς παραδόσεως
 ἡμῶν κανόνα, καὶ ἐνώπιον τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. ἀτενίσσωμεν εἰς τὸ αἷμα τοῦ
 Χριστοῦ καὶ γνῶμεν, ὡς ἔστιν τίμιον τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ὅτι διὰ τὴν ἡμετέραν
 σωτηρίαν ἐκχυθὲν παντὶ τῷ κόσμῳ μετανοίας χάριν ὑπένεγκεν. διελθώμεν εἰς
 τὰς γενεὰς πάσας, καὶ καταμάθωμεν ὅτι ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ μετανοίας τόπον
 ἔδωκεν ὁ δεσπότης τοῖς βουλομένοις ἐπιστραφῆναι ἐπ' αὐτόν. Νῶε ἐκήρυξεν
 μετάνοιαν, καὶ οἱ ὑπακούσαντες ἐσώθησαν. Ἰωνᾶς Νινευίταις καταστροφὴν
 ἐκήρυξεν· οἱ δὲ μετανοήσαντες ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτῶν ἐξιλάσαντο τὸν
 θεὸν ἱκετεύσαντες καὶ ἔλαβον σωτηρίαν, καίπερ ἄλλότριοι τοῦ θεοῦ ὄντες.
 Ταῦτα, ἀγαπητοί, οὐ μόνον ὑμᾶς νουθετοῦντες ἐπιστέλλομεν, ἀλλὰ καὶ ἑαυ-
 τοὺς ὑπομυμνήσκοντες· ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ ἐσμέν σκάμματι, καὶ ὁ αὐτὸς ἡμῖν
 ἀγὼν ἐπικεῖται. διὸ ἀπολίσσωμεν τὰς κενὰς καὶ ματαίας φροντίδας, καὶ ἔλ-
 θωμεν ἐπὶ τὸν εὐκλεῆ καὶ σεμνὸν τῆς παραδόσεως ἡμῶν κανόνα, καὶ ἐνώπιον
 τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. ἀτενίσσωμεν εἰς τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ καὶ γνῶμεν, ὡς
 ἔστιν τίμιον τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ὅτι διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκχυθὲν παντὶ
 τῷ κόσμῳ μετανοίας χάριν ὑπένεγκεν. διελθώμεν εἰς τὰς γενεὰς πάσας, κα-
 ῖ καταμάθωμεν ὅτι ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ μετανοίας τόπον ἔδωκεν ὁ δεσπότης
 τοῖς βουλομένοις ἐπιστραφῆναι ἐπ' αὐτόν. Νῶε ἐκήρυξεν μετάνοιαν, καὶ οἱ
 ὑπακούσαντες ἐσώθησαν. Ἰωνᾶς Νινευίταις καταστροφὴν ἐκήρυξεν· οἱ δὲ με-
 τανοήσαντες ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτῶν ἐξιλάσαντο τὸν θεὸν ἱκετεύσαντες
 καὶ ἔλαβον σωτηρίαν, καίπερ ἄλλότριοι τοῦ θεοῦ ὄντες. Οἱ λειτουργοὶ τῆς
 χάριτος τοῦ θεοῦ διὰ πνεύματος ἁγίου περὶ μετανοίας ἐλάλησαν. καὶ αὐτοὺς
 δὲ ὁ δεσπότης τῶν ἀπάντων περὶ μετανοίας ἐλάλησεν μετὰ ὅρκου. Ζῶ γὰρ
 ἐγώ, λέγει κύριος, οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὥς τὴν μετάνοιαν,
 προστιθεὶς καὶ γνῶμιν ἀγαθὴν· Μετανοήσατε, οἶκος Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῆς ἀνο-
 μίας ὑμῶν· εἶπον τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου. Ἐὰν ᾧσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπὸ
 τῆς γῆς ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐὰν ᾧσιν πυρρότεραι κόκκου καὶ μελανώτεραι
 σάκκου, καὶ ἐπιστραφῆτε πρὸς με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ εἴπατε· Πάτερ·
 ἑτακούσομαι ὑμῶν ὡς λαοὺ ἁγίου. καὶ ἐν ἐτέρῳ τόπῳ λέγει οὕτως· Λούσασθε

καὶ καθαροὶ γένεσθε, ἀφέλεσθε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου· παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, μάθετε καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ καὶ δικαιοῦσατε χήρᾳ· καὶ δεῦτε καὶ διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος· καὶ ἂν ὧσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὥς φοινικῶν, ὥς χιόνα λευκανῶ· ἂν δὲ ὧσιν ὥς κόκκινον, ὥς ἔριον λευκανῶ· καὶ ἂν θέλπετε καὶ εἰσακούσπτε μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε· ἂν δὲ μὴ θέλπετε μηδὲ εἰσακούσπτε μου, μάχαρα ὑμᾶς κατέδετα· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα. πάντας οὖν τοὺς ἀγαπητοὺς αὐτοῦ βουλόμενος μετανοίας μετασχεῖν ἐστήριξεν τῷ παντοκρατορικῷ βουλήματι αὐτοῦ. Διὸ ὑπακούσωμεν τῇ μεγαλοπρεπεί καὶ ἐνδόξῳ βουλήσει αὐτοῦ, καὶ ἰκέται βεγόμενοι τοῦ ἔλεους καὶ τῆς χρηστότητος αὐτοῦ προσπέσωμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν ἐπὶ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ, ἀπολιπόντες τὴν ματαιοπονίαν τὴν τε ἔριν καὶ τὸ εἰς θάνατον ἄγον ζῆλος. ἀτενίσωμεν εἰς τοὺς τελείως λειτουργήσαντας τῇ μεγαλοπρεπεί δόξῃ αὐτοῦ. λάβωμεν Ἐνώχ, ὃς ἐν ὑπακοῇ δίκαιος εὐρεθεὶς μετετέθη, καὶ οὐχ εὐρέθη αὐτοῦ θάνατος. Νῶε πιστὸς εὐρεθεὶς διὰ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ παλιγγενσίαν κόσμῳ ἐκήρυξεν, καὶ διέσωσεν δι' αὐτοῦ ὁ δεσπότης τὰ εἰσέλθοντα ἐν ὁμοίᾳ ζωᾷ εἰς τὴν κιβωτόν. Ἀβραάμ, ὁ φίλος προσαγορευθεὶς, πιστὸς εὐρέθη ἐν τῷ αὐτὸν ὑπῆκοον γενέσθαι τοῖς ῥήμασιν τοῦ θεοῦ. οὗτος δι' ὑπακοῆς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς συγγενείας αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅπως γῆν ὀλίγην καὶ συγγένειαν ἀσθενῇ καὶ οἶκον μικρὸν καταλιπὼν κληρονομίῃ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ θεοῦ. λέγει γὰρ αὐτῷ· Ἀπελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος· καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε καὶ καταράσομαι τοὺς καταρωμένους σε. καὶ εὐλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. καὶ πάλιν ἐν τῷ διαχωρισθῆναι αὐτὸν ἀπὸ Λὼτ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός· Ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἴδε ἀπὸ τοῦ τόπου, οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν, ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν ἥν σὺ ὀρέῃς, σοὶ δώσω αὐτήν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως αἰῶνος. καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὥς τὴν ἄμμον τῆς γῆς, εἰ δύναται τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται. καὶ πάλιν λέγει· Ἐξήγαγεν ὁ θεὸς τὸν Ἀβραάμ καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς· οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραάμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. διὰ πίστιν καὶ φιλοξενίαν ἐδόθη αὐτῷ υἱὸς ἐν γήρᾳ, καὶ δι' ὑπακοῆς προσήνεγκεν αὐτὸν θυσίαν τῷ θεῷ πρὸς τὸ ὅρος ὃ ἔδειξεν αὐτῷ. Διὰ φιλοξενίαν καὶ εὐσέβειαν Λὼτ ἐσώθη ἐκ Σοδόμων, τῆς περιχώρου πάσης κριθείσης διὰ πυρὸς καὶ θείου, πρὸδπλον ποιήσας ὁ δεσπότης, ὅτι τοὺς ἐπίζοντας ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἐγκαταλείπει, τοὺς δὲ ἑτεροκλινεῖς ὑπάρχοντας εἰς κόλασιν καὶ αἰκισμὸν τίθησιν. συνεξελεθούσης γὰρ αὐτῷ τῆς γυναικὸς ἑτερογνώμονος ὑπαρχούσης καὶ οὐκ ἐν ὁμοίᾳ, εἰς τοῦτο σημεῖον ἐτέθη, ὥστε γενέσθαι αὐτὴν στίλβν ἁλὸς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς τὸ γνωστὸν εἶναι πᾶσιν, ὅτι οἱ δίψυχοι καὶ οἱ διασάζοντες περὶ τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως εἰς κρίμα καὶ εἰς σημείωσιν πάσαις ταῖς γενεαῖς γίνονται. Διὰ πίστιν καὶ φιλοξενίαν ἐσώθη Ραὰβ ἡ πόρνη. ἐκπεμφθέντων γὰρ ὑπὸ Ἰησοῦ τοῦ τοῦ Ναυῆ κατασκοπῶν εἰς τὴν Ἰεριχῶν, ἔγνω ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς, ὅτι ἥκασιν κατασκοπεῦσαι τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἐξέπεμψεν ἄνδρας τοὺς συλλημφομένους αὐτούς, ὅπως συλλημφθέντες θανατωθῶσιν. ἡ οὖν φιλόξενος Ραὰβ εἰσδεξαμένη αὐτοὺς ἔκρυπεν εἰς τὸ ὑπερῶον ὑπὸ τὴν λινοκαλάμην. ἐπισταθέντων δὲ τῶν παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ λεγόντων· Πρὸς σὲ εἰσῆλθον οἱ βασιλεῖς οὕτως κελεύει, ἥδε ἀπεκρίθη· Εἰσῆλθον μὲν οἱ ἄνδρες, οὐς ζητεῖτε, πρὸς με, ἀλλ' εὐθέως ἀπῆλθον καὶ πορεύονται τῇ ὁδῷ· ὑδοικνύουσα αὐτοῖς ἐναλλάξ. καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς ἄνδρας· Γινώσκωσα γινώσκω ἐγώ, ὅτι κύριος ὁ θεὸς παραδίδωσιν ὑμῖν τὴν τὴν ταύτην· ὁ γὰρ φόβος αὐτῆς. ὥς ἂν οὖν γέννται λαβεῖν αὐτὴν ὑμᾶς, διασώσατέ με καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου. καὶ εἶπαν αὐτῇ· Ἔσται οὕτως, ὥς ἐλάλησας ἡμῖν, ὥς πάντας τοὺς σοὺς ὑπὸ

τὸ στέγος σου, καὶ διασωθήσονται· ὅσοι γὰρ ἐὰν εὐρεθῶσιν ἔξω τῆς οἰκίας, ἀπολούνται. καὶ προσέθεντο αὐτῇ δοῦναι σημεῖον, ὅπως ἐκκρεμάσῃ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς κόκκινον, πρόδηλον ποιοῦντες, ὅτι διὰ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου λύτρωσις ἔσται πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν καὶ ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸν θεόν. ὁρᾶτε, ἀγαπητοί, ὅτι οὐ μόνον πίστεις, ἀλλὰ καὶ προφητεία ἐν τῇ γυναικὶ γέγονεν. Ταπεινοφορονήσωμεν οὖν, ἀδελφοί, ἀποθέμενοι πᾶσαν ἀλαζονείαν καὶ τῦφος καὶ ἀφροσύνην καὶ ὀργάς, καὶ ποιήσωμεν τὸ γεγραμμένον, λέγει γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ μηδὲ ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ δαυχάσθω, τοῦ ἐκζητεῖν αὐτὸν καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην· μάλιστα μεμνημένοι τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, οὗς ἐλάλησεν δεδάσκων ἐπιείκειαν καὶ μακροθυμίαν. οὕτως γὰρ εἶπεν· Ἐλεᾶτε, ἵνα ἔλεηθῆτε· ἀφίετε, ἵνα ἀφεθῇ ὑμῖν· ὡς χρηστεύεσθε, οὕτως ψηφιστευθήσεται ὑμῖν· ᾧ μέτρω μετρεῖτε, ἐν αὐτῷ μετρηθήσεται ὑμῖν. ταῦτη τῇ ἐντολῇ καὶ τοῖς παραγγέλμασιν τούτοις σπιρίζωμεν ἑαυτοὺς εἰς λόγους αὐτοῦ, ταπεινοφοροῦντες· φησὶν γὰρ ὁ ἅγιος λόγος· Ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν πραῖν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντά μου τὰ λόγια. Δίκαιον οὖν καὶ ὅσιον, ἄνδρες ἀδελφοί, ὑπικκούς ἡμᾶς μᾶλλον γενέσθαι τῷ θεῷ ἢ τοῖς ἐν ἀλαζονείᾳ καὶ ἀκαταστασίᾳ μυσεροῦ ζήλους ἀρχηγοῖς ἐξακολουθεῖν. βλάβην γὰρ οὐ τίντυχοῦσαν, μᾶλλον δὲ κίνδυνον ὑποίσομεν μέγαν, ἐὰν ὀψοκινδύνως ἐπιδώμεν ἑαυτοὺς τοῖς θελήμασιν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐξακοντίζουσιν εἰς ἔριν καὶ στάσεις, εἰς τὸ ἀπαλλοτριῶσαι ἡμᾶς τοῦ καλῶς ἔχοντος. χρηστευώμεθα ἑαυτοῖς κατὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ γλυκύτητα τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. γέγραπται γάρ· Χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτροες γῆς, ἄκακαοὶ δὲ ὑπολειφθήσονται ἐπ' αὐτῆς· οἱ δὲ παρανομοῦντες ἐξολεθρευθήσονται ἀπ' αὐτῆς, καὶ πάλιν λέγει· Εἶδον ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου· καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν, καὶ ἐξεζήτησα τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ οὐχ εὔρον. φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἴδε εὐθύτητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπων εἰρηνικῶς. Τοῖνον κολληθῶμεν τοῖς μετ' εὐσεβείας ἐρηνεύουσιν, καὶ μὴ τοῖς μεθ' ὑποκρίσεως βουλομένοις ἐρίην. λέγει γὰρ πού· Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἄπεστιν ἀπ' ἐμοῦ. καὶ πάλιν· Τῷ στόματι αὐτῶν κατηρῶντο. καὶ πάλιν λέγει· Ἠγάπησαν αὐτὸν τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτόν, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐτοῦ, οὐδὲ ἐπιστάθωσαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ. διὰ τοῦτο ἅλαλα γεννηθήτω τὰ χεῖλη τὰ δόλια τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν. καὶ πάλιν· Ἐξολεθρεῦσαι κύριος πάντα τὰ χεῖλη τὰ δόλια, γλώσσαν μεγαλορήμονα, τοὺς εἰπόντας· Τὴν γλώσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν, τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῖν ἐστίν· τίς ἡμῶν κύριος ἐστίν; ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παρρησιάσομαι ἐν αὐτῷ. Ταπεινοφορούντων γάρ ἐστιν ὁ Χριστὸς οὐκ ἐπαιρομένων ἐπὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. τὸ σκῆπτρον τῆς μεγαλωσύνης τοῦ θεοῦ, ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστός, καίπερ δυνάμενος, ἀλλὰ ταπεινοφρονῶν, καθὼς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον περὶ αὐτοῦ ἐλάλησεν· φησὶν γάρ· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίον κυρίου τίνοι ἀπεκαλύφθη; ἀνηγγέλαμεν ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς παιδίον, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διωρόση· οὐκ ἔστιν αὐτῷ εἶδος οὐδὲ δόξα, καὶ εἶδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος, ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄμιον, ἐκλείπον παρὰ τὸ εἶδος τῶν ἀνθρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ πόνῳ καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἡτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη· οὕτως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ἀδυναται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακώσει· αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν. παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν· τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα. ὡς

πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἦχθη, καὶ ὡς ἄμνός ἐναντίον τοῦ κείραντος ἄφωτος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη. τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγίσεται; ὅτι αἶρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἦκει εἰς θάνατον. 10. δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὗρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. καὶ κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς. 11. ἐὰν δώτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὕπεται σπέρμα μακρόβιον. 12. καὶ κύριος βούλεται ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοίς. καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. 13. διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη. 14. καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνῆνεγκεν καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη. 15. καὶ πάλιν αὐτὸς φησιν· Ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. 16. πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με. ἐλάλῃσαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν· Ἦλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν. 17. ὁράτε, ἄνδρες ἀγαπητοί, τίς ὁ ὑπογραμμὸς ὁ δεδομένος ἡμῖν· εἰ γὰρ ὁ κύριος οὕτως ἐταπεινοφρόνησεν, τί ποιήσωμεν ἡμεῖς οἱ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς χάριτος αὐτοῦ δι' αὐτοῦ ἐλθόντες; Μμῆνται γενόμεθα κάκεινων, οἵτινες ἐν δέσμασιν αἰγείεις καὶ μιλωταῖς περιεπάτησαν κηρύσσοντες τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ· λέγομεν δὲ Ἠλίαν καὶ Ἐλισαί, ἔτι δὲ καὶ Ἰζεκιήλ, τοὺς προφῆτας· πρὸς τούτοις καὶ τοὺς μεμαρτυρημένους. ἐμαρτυρήθη μεγάλως Ἀβραάμ καὶ φίλος προσηγορεύθη τοῦ θεοῦ, καὶ λέγει ἀπενίζων εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ ταπεινοφρονῶν· Ἐγὼ δέ εἰμι γῆ καὶ σποδός. ἔτι δὲ καὶ περὶ Ἰὼβ οὕτως γέγραπται· Ἰὼβ δὲ ἦν δίκαιος καὶ ἄμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κακοῦ. ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ λέγων· Οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου, οὐδ' ἂν μᾶς ἡμέρας ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Μωθῶς πιστὰς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐκλήθη, καὶ διὰ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἔκρινεν ὁ θεὸς Αἴγυπτον διὰ τῶν μαστίγων καὶ τῶν αἰκισμάτων αὐτῶν· ἀλλὰ κάκεινος δοξασθεὶς μεγάλως οὐκ ἐμεγαλορημόνησεν, ἀλλ' εἶπεν ἐκ τῆς βάτου χρηματισμοῦ αὐτῷ δεδομένου· Τίς εἰμι ἐγώ, ὅτι με πέμπτεις; Ἐγὼ δέ εἰμι ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος. καὶ πάλιν λέγει· Ἐγὼ δέ εἰμι ἀτιμὸς ἀπὸ κούφρας. Τί δὲ εἵπωμεν ἐπὶ τῷ μεμαρτυρημένῳ Δαυεὶδ ἐφ' οὗ εἶπεν ὁ θεός· Εὗρον ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, Δαυεὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἐν ἑλέει αἰωνίῳ ἔχρισα αὐτόν. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς λέγει πρὸς τὸν θεόν· Ἐλέησόν με, ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειπον τὸ ἀνόμημά μου. ἐπὶ πλεῖον πλυνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου ἐμώπιόν μου ἐστὶν διαπαντός. σοὶ μόνῳ ἦμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου. καὶ νικήσης ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήμφην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίστησέν με ἡ μήτηρ μου. ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγαπήσας· τὰ ἄδyla καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. ῥαντιεῖς με ὕσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνῃν. ἀγαλλιάσονται ὁστά τεταπεινωμένα. ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειπον. 10. καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. 11. μὴ ἀπορίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ. 12. ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήρισόν με. 13. διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ σέ. 14. ῥύσαι με ἐξ αἱμάτων, ὁ θεός, ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου. 15. ἀγαλλιάζεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. κύριε, τὸ στόμα μου ἀνοίξεις, καὶ τὰ χεῖλη μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. 16. ὅτι εἰ ἠθέλησας θύσιν, ἔδωκα ἂν ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκίσεις. 17. θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον· καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεός

οὐκ ἐξουθενώσει. Τῶν τοσούτων οὖν καὶ τοιούτων οὕτως μεμαρτυρημένων τὸ ταπεινόφρον καὶ τὸ ὑποδεξὲς διὰ τῆς ὑπακοῆς οὐ μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὰς πρὸ ἡμῶν γενεὰς βελτίους ἐποίησεν, τοὺς τε καταδεξαμένους τὰ λόγια αὐτοῦ ἐν φόβῳ καὶ ἀληθείᾳ. πολλῶν οὖν καὶ μεγάλων καὶ ἐνδόξων μετεिल्φότες πράξεων ἐπαναδράμωμεν ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς παραδεδομένον ἡμῖν τῆς εἰρήνης σκοπὸν, καὶ ἀτενίσωμεν εἰς τὸν πατέρα καὶ κτίστην τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ ταῖς μεγαλοπρεπέσι καὶ ὑπερβαλλούσαις αὐτοῦ δωρεαῖς τῆς εἰρήνης ἐ-
 ὑεργεσάμεν τε κολληθῶμεν. ἴδωμεν αὐτὸν κατὰ διάνοιαν καὶ ἐμβλέψωμεν τοῖς ὁμιασιν τῆς ψυχῆς εἰς τὸ μακρόθυμον αὐτοῦ βούλημα· νοήσωμεν, πῶς ἀόρητος ὑπάρχει πρὸς πᾶσαν τὴν κτίσιν αὐτοῦ. Οἱ οὐρανοὶ τῇ δικαιοκρίσει αὐτοῦ σαλευόμενοι ἐν εἰρήνῃ ὑποτάσσονται αὐτῷ. ἡμέρα τε καὶ νύξ τὸν τεταγμένον ὑπ' αὐτοῦ δρόμον διανυσσιν, μηδὲν ἀλλήλοις ἐμποδίζοντα. ἥλιός τε καὶ σελήνη, ἀστέρων τε χοροὶ κατὰ τὴν διαταγὴν αὐτοῦ ἐν ὁμονοίᾳ δίχα πάσης παρεκβάσεως ἐξελίσσουσιν τοὺς ἐπιτεταγμένους αὐτοῖς ὁρισμούς. γῆ κυοφοροῦσα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ τοῖς ἰδίους καιροῖς τὴν παντληθῆ ἀνθρώποις τε καὶ θηρσὶν καὶ πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐπ' αὐτῆς ζωαῖς ἀνατέλλει τροφήν, μὴ διχοστατοῦσα μηδὲ ἀλλοιοῦσά τι τῶν δεδογματισμένων ὑπ' αὐτοῦ. ἀβύσσων τε ἀνεξιχνίαστα καὶ νερτέων ἀνεκδιύγητα κλίματα τοῖς αὐτοῖς συνεχέται προ-
 στάγμασιν. τὸ κύτος τῆς ἀπείρου θαλάσσης κατὰ τὴν δημιουργίαν αὐτοῦ συσταθὲν εἰς τὰς συναγωγὰς οὐ παρεκβαίνει τὰ περιτεθειμένα αὐτῇ κλειθρα, ἀλλὰ καθὼς δέταξεν αὐτῇ, οὕτως ποιεῖ. εἶπεν γάρ· Ὅπως ὦδε ἦξετε, καὶ τὰ κύματά σου ἐν σοὶ συντριβήσεται. ὥκεανὸς ἀπέραντος ἀνθρώποις καὶ οἱ μετ' αὐτὸν κόσμοι ταῖς αὐταῖς ταγαῖς τοῦ δεσπότη διευθύνονται. καιροὶ ἐαρινοὶ καὶ θερινοὶ καὶ μετοπωρινοὶ καὶ χειμερινοὶ ἐν εἰρήνῃ μεταπαραδιδόασιν ἀλλήλοις. 10. ἀνέμων σταθμοὶ κατὰ τὸν ἴδιον καιρὸν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἀπροσκοπῶς ἐπιτελοῦσιν· ἀνέμοι τε πηγαί, πρὸς ἀπόλυσιν καὶ ὑγίαν δημιουργηθεῖσαι, δίχα ἐλλείψεως παρέχονται τοὺς πρὸς ζωῆς ἀνθρώποις μαζούς· τὰ τε ἐλάχιστα τῶν ζώων τὰς συνελεύσεις αὐτῶν ἐν ὁμονοίᾳ καὶ εἰρήνῃ ποι-
 ὦνται. 11. ταῦτα πάντα ὁ μέγας δημιουργὸς καὶ δεσπότης τῶν ἀπάντων ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ προσέταξεν εἶναι, εὐεργετῶν τὰ πάντα, ὑπερεκπερισσῶς δὲ ἡμᾶς τοὺς προσπεφευγόντας τοῖς οὐκτιμοῖς αὐτοῦ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 12. ᾧ ἡ δόξα καὶ ἡ μεγαλωσύνη εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ὅρατε, ἀγαπαιτοί, μὴ αἱ εὐεργεσίαι αὐτοῦ αἱ πολλαὶ γένωνται εἰς κρίμα ἡμῖν, ἐὰν μὴ ἀξίως αὐτοῦ πολιτευόμενοι τὰ καλὰ καὶ εὐάρεστα ἐνώπιον αὐτοῦ ποιῶμεν μεθ' ὁμονοίας. λέγει γάρ που· Πνεῦμα κυρίου λύχνος ἐρευνῶν τὰ ταμεία τῆς γαστρός· ἴδωμεν, πῶς ἐγγύς ἐστιν, καὶ ὅτι οὐδὲν λείληθεν αὐτὸν τῶν ἐννοιῶν ἡμῶν οὐδὲ τῶν διαλογισμῶν ὧν ποιούμεθα· δίκαιον οὖν ἐστὶν μὴ λειποτακτεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ θελήματος αὐτοῦ. μᾶλλον ἀνθρώποις ἄφροσι καὶ ἀνοήτοις καὶ ἐπαιρομένοις καὶ ἐγκαυχωμένοις ἐν ἀλαζονείᾳ τοῦ λόγου αὐτῶν προσκόφωμεν ἢ τῷ θεῷ. τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, οὗ τὸ αἷμα ὑπὲρ ἡμῶν ἐδόθη, ἐντραπῶμεν τὴν παιδείαν τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ, τὰς γυναῖκας ἡμῶν ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν διορθώσωμεθα. τὸ ἀκιαγάπητον τῆς ἐπικεκῆς τῆς γλώσσης αὐτῶν διὰ τῆς σιγῆς φανερὸν ποιησάτωσαν, τὴν ἀγάπην αὐτῶν μὴ κατὰ προσκλίσεις, ἀλλὰ πᾶσιν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεὸν ὁσίως ἴσιν παρεχέτωσαν. τὰ τέκνα ἡμῶν τῆς ἐν Χριστῷ παιδείας μεταλαμβάνέτωσαν· μαθήτωσαν, τί ταπεινοφρο-
 σύνη παρὰ θεῷ ἰσχύει, τί ἀγάπη ἀγνή παρὰ θεῷ δύναται, πῶς ὁ φόβος αὐτοῦ καλὸς καὶ μέγας καὶ σώζων πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ ὁσίως ἀναστρεφόμενοι ἐν καθαρῇ. ἐρευνητὴς γάρ ἐστιν ἐννοιῶν καὶ ἐνθυμήσεων· οὗ ἡ πνοὴ αὐτοῦ ἐν ἡμῖν ἐστίν, καὶ ὅταν θέλῃ, ἀνελεί αὐτήν. Ταῦτα δὲ πάντα βεβαιοὶ ἢ ἐν Χρι-
 στῷ πίστις· καὶ γὰρ αὐτὸς διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου οὕτως προσκαλεῖται ἡμᾶς· Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζῶειν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθός; παῦσον τὴν γλώσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ χεῖλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον. ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ,

καὶ ποιήσων ἀγαθόν. ζήτησον εἰρήνην, καὶ δώξων αὐτήν· ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δίκαιους, καὶ ὧτα αὐτοῦ πρὸς δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ, τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ἐκέκραξεν ὁ δίκαιος, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἐρύσατο αὐτόν. Πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοὺς δὲ ἐπίζοντας ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. Ὁ οἰκτίρμων κατὰ πάντα καὶ εὐεργετικὸς πατήρ ἔχει σπλάγχνα ἐπὶ τοὺς φοβούμενους αὐτόν, ἡπίως τε καὶ προσπνῶς τὰς χάριτας αὐτοῦ ἀποδοιδὶ τοῖς προσερχομένοις αὐτῷ ἀπλῇ διανοίᾳ. διὸ μὴ διφυχῶμεν, μηδὲ ἰνδαλλέσθω ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐπὶ ταῖς ὑπερβαλλούσαις καὶ ἐνδόξοις δωρεαῖς αὐτοῦ. πόρρω γενέσθω ἀφ' ἡμῶν ἡ γραφὴ αὕτη, ὅπου λέγει· Ταλαίπωροί εἰσιν οἱ δίφυχοι, οἱ διστάζοντες τῇ ψυχῇ, οἱ λέγοντες· Ταῦτα ἡκούσαμεν καὶ ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ἰδοὺ, γενηράκαμεν, καὶ οὐδὲν ἡμῖν τούτων συμβέβηκεν. ὦ ἀνόητοι, συμβάλετε ἑαυτοὺς ξύλῳ· λάβετε ἄμπελον· πρῶτον μὲν φυλλοροεῖ, εἴτα βλαστὸς γίνεται, εἴτα φύλλον, εἴτα ἄνθος, καὶ μετὰ ταῦτα ὄμφαξ, εἴτα σταφυλὴ παρεστηκυῖα. ὁρᾶτε, ὅτι ἐν καιρῷ ὀλίγῳ εἰς πέπειρον καταντᾷ ὁ καρπὸς τοῦ ξύλου. ἐπ' ἀληθείας ταχὺ καὶ ἐξαίφνης τελειωθήσεται τὸ βούλημα αὐτοῦ, συνεπιμαρτυρούσης καὶ τῆς γραφῆς, ὅτι ταχὺ ἦξει καὶ οὐ χρονεῖ, καὶ εἰς αἰφνης ἦξει ὁ κύριος εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἅγιος, ὃν ὑμεῖς προσδοκάτε. Κατανοήσωμεν, ἀγαπητοί, πῶς ὁ δεσπότης ἐπιδείκνυται διηνεκῶς ἡμῖν τὴν μέλλουσαν ἀνάστασιν ἔσεσθαι, ἥς τὴν ἀπαρχὴν ἐποιήσατο τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστήσας. Ἰδόμεν, ἀγαπητοί, τὴν κατὰ καιρὸν γινομένην ἀνάστασιν. ἡμέρα καὶ νύξ ἀνάστασιν ἡμῖν δηλοῦσιν· κοιμᾶται ἡ νύξ, ἀνίσταται ἡ ἡμέρα· ἡ ἡμέρα ἄπεισιν, νύξ ἐπέρχεται. λάβωμεν τοὺς καρπούς· ὁ σπόρος πῶς καὶ τίνα τρόπον γίνεται; ἐξηλθεν ὁ σπείρων καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν ἕκαστον τῶν σπερμάτων, ἅτινα πεσόντα εἰς τὴν γῆν ξηρὰ καὶ γυμνὰ διαλύεται· εἴτ' ἐκ τῆς διαλύσεως ἡ μεγαλειότης τῆς προνοίας τοῦ δεσπότη ἀνίστησιν αὐτά, καὶ ἐκ τοῦ ἐνὸς πλείονα αὖξει καὶ ἐκφέρει καρπὸν. Ἰδόμεν τὸ παρὰ τὸν ὁδοὺ σημεῖον τὸ γινόμενον ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς τόποις, τοιούστιν τοῖς περὶ τὴν Ἀραβίαν. ὄρνειον γάρ ἐστιν, ὃ προσονομάζεται φοῖνιξ· τοῦτο μονογενὲς ὑπάρχον ζῷ ἐπὶ πεντακόσια, γενόμενόν τε ἤδη πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ἀποθανεῖν αὐτό, σπικὸν ἑαυτῷ ποιεῖ ἐκ λιβάνου καὶ σμύρνης καὶ τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων, εἰς ὃν πληρωθέντος τοῦ χρόνου εἰσέρχεται καὶ τελευτᾷ. σπιπομένης δὲ τῆς σαρκὸς σκώληξ τις γεννᾶται, ὃς ἐκ τῆς ἱκμάδος τοῦ τετελειωτικοῦ ζώου ἀνατρεφόμενος πτεροφυεῖ· εἴτα γενναῖος γενόμενος αἶρει τὸν σπικὸν ἐκείνον, ὅπου τὰ ὀστά τοῦ προγεγονότος ἐστίν, καὶ ταῦτα βαστάζων διανύει ἀπὸ τῆς Ἀραβικῆς χώρας ἕως τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν λεγομένην Ἠλιούπολιν, καὶ ἡμέρας, βλεπόντων πάντων, ἐπιπτὰς ἐπὶ τὸν τοῦ ἡλίου βομὸν τίθησιν αὐτά καὶ οὕτως εἰς τοῦπίσω ἀφορμᾷ. οἱ οὖν ἱερεῖς ἐπισκέπτονται τὰς ἀναγραφὰς τῶν χρόνων καὶ εὐρίσκουσιν αὐτὸν πεντακοσιοστοῦ ἔτους πεπληρωμένου ἐληλυθῆναι. Μέγα καὶ θαυμαστὸν οὖν νομίζομεν εἶναι, εἰ ὁδημιουργὸς τῶν ἀπάντων ἀνάστασιν ποιήσεται τῶν ὁσίων αὐτῷ δουλευσάντων ἐν πεποιθήσει πίστεως ἀγαθῆς, ὅπου καὶ δι' ὁρνέου δείκνυσιν ἡμῖν τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ; λέγει γάρ που· Καὶ ἐξαναστήσεις με, καὶ ἐξομολογήσομαι σοι, καί· Ἐκομίσθην καὶ ἐξηγέρθην, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ. ἀναξωπυρησάτω οὖν ἡ πίστις αὐτοῦ ἐν ἡμῖν, καὶ νοήσωμεν ὅτι πάντα ἐγγὺς αὐτῷ ἐστίν. ἐν λόγῳ τῆς μεγαλοσύνης αὐτοῦ συνκαταστρεψαί. Τίς ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κρᾷ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ; ὅτε θέλει καὶ ὥς θέλει ποιήσει πάντα, καὶ οὐδὲν μὴ παρελθῇ τῶν δεδγατισμένων ὑπ' αὐτοῦ. πάντα ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσίν, καὶ οὐδὲν λείπῃ τὴν βουλὴν αὐτοῦ, εἰ οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ, ποιῇσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλει τὸ στερέωμα· ἡ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεῖνεται ὄψιμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλει γνῶσιν· καὶ οὐκ εἰσὶν λόγοι οὐδὲ λαλιάι, ὧν ὅχι ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν. Ταύτη οὖν τῇ ἐλπίδι προσδεδεδέσθωσαν αἱ ψυχαὶ ἡμῶν τῷ πιστῷ ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις καὶ τῷ δικαίῳ ἐν τοῖς κρίμασιν.

ὁ παραγγείλας μὴ ψεύεσθαι, πολλῶ μαλλον αὐτὸς οὐ ψεύσεται· οὐδὲν γὰρ ἀδύνατον παρὰ τῷ θεῷ εἰ μὴ τὸ ψεύσασθαι. ἀναζωπυρησάτω οὖν ἡ πίστις αὐτοῦ ἐν ἡμῖν, καὶ νοήσωμεν ὅτι πάντα ἐγγὺς αὐτῷ ἐν ἡμῖν, καὶ νοήσωμεν ὅτι πάντα ἐγγὺς αὐτῷ ἐστίν. ἐν λόγῳ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ συνεστήσατο τὰ πάντα, καὶ ἐν λόγῳ δύνатаι αὐτὰ καταστρέφαι. Τίς ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ; ὅτε θέλει καὶ ὡς θέλει ποιήσει πάντα, καὶ οὐδὲν μὴ παρέλθῃ τῶν δεδεδεγματομένων ὑπ' αὐτοῦ. πάντα ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσίν, καὶ οὐδὲν ἄλειπεν τὴν βουὴν αὐτοῦ, εἰ οἱ οὐρανοὶ διηγούνται δόξαν θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλει τὸ στερέωμα· ἡ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ὥρῃα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλει γνώσιν· καὶ οὐκ εἰσίν λόγοι οὐδὲ λαλιάι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν. Πάντων οὖν βλεπομένων καὶ ἀκουομένων, φοβηθῶμεν αὐτόν, καὶ ἀπολίπωμεν φαύλων ἔργων μαρὰς ἐπιθυμίας, ἵνα τῷ ἔλεει αὐτοῦ σκεπασθῶμεν ἀπὸ τῶν μελλόντων κριμάτων. ποῦ γάρ τις ἡμῶν δύναται φυγεῖν ἀπὸ τῆς κραταιᾶς χειρὸς αὐτοῦ; ποῖος δὲ κόσμος δέξεται τίνα τῶν αὐτομολούντων ἀπ' αὐτοῦ; λέγει γάρ που τὸ γραφεῖον· Ποῦ ἀφίξω καὶ ποῦ κρυβήσομαι ἀπὸ τοῦ προσώπου σου; ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν ἀπέλθω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς ἀβύσσου, ἐκεῖ τὸ πνευμά σου. ποῖ οὖν τις ἀπέλθῃ ἢ ποῦ ἀποδράσῃ ἀπὸ τοῦ τὰ πάντα ἐμπεριέχοντος; Προσέλθωμεν οὖν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι ψυχῆς, ἀγνῆς καὶ ἀμάντους χειρὸς ἀρόντες πρὸς αὐτόν, ἀγαπῶντες τὸν ἐπιεικῆ καὶ εὐσπλαγχνον πατέρα ἡμῶν, ὃς ἐκλογῆς μέρος ἡμᾶς ἐποίησεν ἑαυτῷ. οὕτω γὰρ γέγραπται· Ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέπειρεν υἱοὺς Ἀδάμ, ἔστησεν ὄρια ἔθνων κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ. ἐγενήθη μερὶς κύριος λαμβάνει ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνων, ὥσπερ λαμβάνει ἀνθρωπος τὴν ἀπαρχὴν αὐτοῦ τῆς ἁλῶ· καὶ ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ ἔθνους ἐκείνου ἅγια ἁγίων. Ἁγίου οὖν μερὶς ὑπάρχοντες ποιήσωμεν τὰ τοῦ ἁγιασμοῦ πάντα, φεύγοντες καταλαλιάς, μαρὰς τε καὶ ἀνάγνους συμπλοκάς, μέθας τε καὶ νεωτερισμοὺς καὶ βδελυκτὰς ἐπιθυμίας, μυσερὰν μοιχείαν, βδελυκτὴν ὑπερηφανίαν. Θεὸς γάρ, φησὶν, ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοίς, οἷς δίδωσιν χάριν. κολληθῶμεν οὖν ἐκείνοις, οἷς ἡ χάρις ἀπὸ τοῦ θεοῦ δέδοται· ἐδυσώμεθα τὴν ὁμόνοιαν ταπεινοφρονοῦντες, ἐγκρατεῖς, ἀπὸ παντὸς ψιθυρισμοῦ καὶ καταλαλιάς πόρρω ἑαυτοὺς ποιοῦντες, ἔργοις δικαιοῦμενοι, μὴ λόγοις. λέγει γάρ· Ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντακούσεται· ἢ ὁ εὐλαὸς οἶεται εἶναι δίκαιος; εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος. μὴ πολλὸς ἐν ῥήμασιν γίνου. ὁ ἔπαινος ἡμῶν ἔστω ἐν θεῷ καὶ μὴ ἐξ αὐτῶν· αὐτεπαινέτους γὰρ μισεῖ ὁ θεός. ἡ μαρτυρία τῆς ἀγαθῆς πράξεως ἡμῶν διδόσθω ὑπ' ἄλλων, καθὼς ἐδόθη τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῖς δικαίοις. θράσος καὶ αὐθάδεια καὶ τόλμα τοῖς κατηραμένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ἐπιείκεια καὶ ταπεινοφροσύνη καὶ πραύτης παρὰ τοῖς νύλογιμένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Κολληθῶμεν οὖν τῇ εὐλογίᾳ αὐτοῦ καὶ ἴδωμεν, τίνες αἱ ὁδοὶ τῆς εὐλογίας. ἀνατυλίξωμεν τὰ ἀπ' ἀρχῆς γενόμενα. τίνος χάριν νύλογίθη ὁ πατήρ ἡμῶν Ἀβραάμ, οὐχὶ δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν διὰ πίστεως ποιήσας; Ἰσαὰκ μετὰ πεποιθήσεως γινώσκων τὸ μέλλον ἡδέως προσήγετο θυσίᾳ. Ἰακώβ μετὰ ταπεινοφροσύνης ἐξεχώρησεν τῆς γῆς αὐτοῦ δι' ἀδελφὸν καὶ ἐπορεύθη πρὸς Λαβὰν καὶ ἐδούλευσεν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ τὸ δωδεκάσκηπτρον τοῦ Ἰσραὴλ. Ὁ ἐὰν τις καθ' ἐν ἑκατον εἰλικρινῶς κατανοήσῃ, ἐπιγνώσεται μεγαλεῖα τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεδομένων δωρεῶν. ἐξ αὐτοῦ γὰρ ἱερεῖς καὶ Λευῖται πάντες οἱ λειτουργοῦντες τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ θεοῦ· ἐξ αὐτοῦ βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καὶ ἡγούμενοι κατὰ τὸν Ἰούδαν· τὰ δὲ λοιπὰ σκῆπτρα αὐτοῦ οὐκ θεοῦ, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ. πάντες οὖν ἐδοξάσθησαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν οὐ δι' αὐτῶν ἢ τῶν ἔργων αὐτῶν ἢ τῆς δικαιοπραγίας ἧς κατειργάσαντο, ἀλλὰ διὰ τοῦ θελήματος αὐτοῦ. καὶ ἡμεῖς οὖν, διὰ θελήματος αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κληθέντες, οὐ δι' ἑαυτῶν δικαιοῦμεθα, οὐδὲ διὰ τῆς ἔργων ὧν κατειργασάμεθα ἐν ὁσιότητι καρδίας, ἀλλὰ διὰ τῆς πίστεως, δι' ἧς πάντας τοὺς ἀπ' αἰῶνος ὁ παντοκράτωρ θεὸς ἐδικαίωσεν· ᾧ

ἔστω ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Τί οὖν ποιήσωμεν, ἀδελφοί; ἀργήσωμεν ἀπὸ τῆς ἀγαθοποιίας καὶ ἐγκαταλίπωμεν τὴν ἀγάπην; μαθηματικῶς τοῦτο ἔασαι ὁ δεσπότης ἐφ' ἡμῖν γε γεννηθῆναι, ἀλλὰ σπεύδωμεν μετὰ ἐκτενείας καὶ προθυμίας πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελεῖν. αὐτὸς γὰρ ὁ δημιουργὸς καὶ δεσπότης τῶν ἀπάντων ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀγαλλιᾶται. τῷ γὰρ παμμεγεθεστάτῳ αὐτοῦ συνέσει διεκόσμησεν αὐτούς· γῆ τε διεχώρισεν ἀπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὴν ὕδατος καὶ ἠδρασεν ἐπὶ τὸν ἀσφαλὴ τοῦ ἰδίου βουλήματος θεμέλιον· τὰ τε ἐν αὐτῇ ζῶα φοιτῶντα τῇ ἑαυτοῦ διατάξει ἐκέλευσεν εἶναι· θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ζῶα προετοιμάσας ἐνέκλεισεν τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει. ἐπὶ πᾶσι τὸ ἐξοχώτατον καὶ παμμέγεθες κατὰ διάνοιαν, ἄνθρωπον, ταῖς ἱεραῖς καὶ ἀμώμοις χερσὶν ἔπλασεν τῆς ἑαυτοῦ εἰκόνος χαρακτήρα. οὕτως γὰρ φησιν ὁ θεός· Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ κατ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν· καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. ταῦτα οὖν πάντα τελειώσας ἐπήνεσεν αὐτὰ καὶ νύλῳγεν καὶ εἶπεν· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε. ἴδωμεν, ὅτι ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς πάντες ἐκοσμήθησαν οἱ δίκαιοι, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἔργοις ἀγαθοῖς ἑαυτὸν κοσμήσας ἔχαρι. ἔχοντες οὖν τοῦτον τὸν ὑπογραμμὸν ἀόκνως προσέλωμεν τῷ θελήματι αὐτοῦ· ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος ἡμῶν ἐργασώμεθα ἔργον δικαιοσύνης. Ὁ ἀγαθὸς ἐργάτης μετὰ παρησίας λαμβάνει τὸν ἄρτον τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὁ νωθρὸς καὶ παρειμένος οὐκ ἀντοφθαλμεῖ τῷ ἐργοπαρέκτῃ αὐτοῦ. δέον οὖν ἐστὶν προθύμους ἡμᾶς εἶναι εἰς ἀγαθοποιᾶν· ἐξ αὐτοῦ γὰρ ἐστὶν τὰ πάντα. προοιᾶται γὰρ ἡμῖν· Ἰδοὺ ὁ κύριος, καὶ ὁ μισθὸς αὐτοῦ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἕκαστῳ κατὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ. προτρέπεται οὖν ἡμᾶς πιστεύοντας ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ἐπ' αὐτῷ μὴ ἀρτοῦς μηδὲ παρειμένους εἶναι ἐπὶ πᾶν ἔργον ἀγαθόν. τὸ καύχημα ἡμῶν καὶ ἡ παρησία ἔστω ἐν αὐτῷ· ὑποτασσώμεθα τῷ θελήματι αὐτοῦ· κατανοήσωμεν τὸ πᾶν πλῆθος τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, πῶς τῷ θελήματι αὐτοῦ λειτουργοῦσιν παρεστῶτες. λέγει γὰρ ἡ γραφή· Μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ, καὶ χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ ἐκέκραγον, Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος κύριος σαβαώθ, πλήρης πᾶσα ἡ κτίσις τῆς δόξης αὐτοῦ. καὶ ἡμεῖς, οὖν ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναχθέντες τῇ συνειδήσει, ὥς ἐξ ἐνὸς στόματος βοήσωμεν πρὸς αὐτὸν ἐκτενῶς εἰς τὸ μετόχους ἡμᾶς γενέσθαι τῶν μεγάλων καὶ ἐνδόξων ἐπαγγελιῶν αὐτοῦ. λέγει γὰρ· Ὁφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ οὐς οὐκ ἀνέβη, ὅσα ἡτοίμασεν κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν. Ὡς μακάρια καὶ θανμαστὰ τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ, ἀγαπητοί. ζῶν ἐν ἀθανασίᾳ, λαμπρότης ἐν δικαιοσύνῃ, ἀλήθεια ἐν παρησίᾳ, πίστις ἐν πεποιθήσει, ἐγκράτεια ἐν ἁγιασμῷ· καὶ ταῦτα ὑπέσπεπεν πάντα ὑπὸ τὴν διάνοιαν ἡμῶν. τίνα οὖν ἄρα ἐστὶν τὰ ἐτοιμαζόμενα τοῖς ὑπομένουσιν; ὁ δημιουργὸς καὶ πατὴρ τῶν αἰώνων ὁ πανάγιος αὐτὸς γινώσκει τὴν ποσότητα καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν. ἡμεῖς οὖν ἀγωνισώμεθα εὐρεθῆναι ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ὑπομενόντων, ὅπως μεταλάβωμεν τῶν ἐπηγγελμένων δωρεῶν. πῶς δὲ ἔσται τοῦτο, ἀγαπητοί; ἐὰν ἐστηριγμένη ἢ ἡ διάνοια ἡμῶν πιστῶς πρὸς τὸν θεόν, ἐὰν ἐπιτελέσωμεν τὰ ἀνήκοντα τῇ ὁδῷ τῆς ἀληθείας, ἀορρίψαντες ἀφ' ἑαυτῶν πᾶσαν ἄδικίαν καὶ πονηρίαν, πλεονεξίαν, ἔρεις, κακοθείας τε καὶ δόλους, ψιθυρισμούς τε καὶ καταλαλιάς, θεοσυγίαν, ὑπερηφανίαν τε καὶ ἀλαζνεῖαν, κenoδοξίαν τε καὶ ἀφιλοξενίαν. ταῦτα γὰρ οἱ πρᾶσσοντες στυγητοὶ τῷ θεῷ ὑπάρχουσιν· οὐ μόνον δὲ οἱ πρᾶσσοντες αὐτά, ἀλλὰ καὶ οἱ συνευδοκοῦντες αὐτοῖς. λέγει γὰρ ἡ γραφή· Τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός· Ἰναντί σου διηγῇ τὰ δικαιοματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου ἐπὶ στόματός σου; σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω. εἰ ἐθεώρεις κλέπτειν, συνέτερχες αὐτῷ καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις. τὸ στόμα σου ἐπλεόνασεν κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσα σου περιέπλεκεν δολιότητα. ταῦτα ἐποίησας, καὶ ἐσίγησα· ὑπέλαβες, ἄνομε, ὅτι ἔσομαι σοι ὅμοιος. 10. ἐλέγξω σε κατὰ παραστήσω σε κατὰ πρόσωπόν σου. 11. σύνετε δὴ ταῦτα, οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ, μήποτε ἀρπίαση ὥς λέων, καὶ μὴ ᾗ ὁ ῥυόμενος. 12.

θυσία αινέσεως δοξάσει με, και ἐκεῖ ὁδός, ἣ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. Αὕτη ἡ ὁδός, ἀγαπητοί, ἐν ἣ εὕρομεν τὸ σωτήριον ἡμῶν, Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀρχιερέα τῶν προσφορῶν ἡμῶν, τὸν προστάτην καὶ βοηθὸν τῆς ἀσθενείας ἡμῶν. διὰ τοῦτου ἀτενίζομεν εἰς τὰ ὕψη τῶν οὐρανῶν, διὰ τοῦτου ἐνοσπριζόμεθα τὴν ἄμωμον καὶ καὶ ὑπερτάτην ὄψιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτου ἠνεψήθησαν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς καρδίας, διὰ τοῦτου ἡ ἀσύνητος καὶ ἐσκοτωμένη διάνοια ἡμῶν ἀναθάλλει εἰς τὸ φῶς, διὰ τοῦτου ἠθέλησεν ὁ δεσπότης τῆς ἀθανάτου γνώσεως ἡμᾶς γευσασθαι, ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ, τοσοῦτω μείζων ἐστὶν ἀγγέλων, ὅσο διαφορώτερον ὄνομα κεκληρονόμηκεν. γέγραπται γάρ οὕτως· Ὁ ποιὼν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα. ἐπὶ δὲ τῷ υἱῷ αὐτοῦ οὕτως εἶπεν ὁ δεσπότης. Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· αἰτήσαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς. καὶ πάλιν λέγει πρὸς αὐτόν· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τίνες οὖν οἱ ἐχθροί; οἱ φαῦλοι καὶ ἀντιτασόμενοι τῷ θελήματι αὐτοῦ. Στρατευσώμεθα οὖν, ἄνδρες ἀδελφοί, μετὰ πάσης ἐκτενείας ἐν τοῖς ἀμώμοις προστάγμασιν αὐτοῦ. κατανοήσωμεν τοὺς στρατευομένους τοῖς ἡγουμένοις ἡμῶν, πῶς εὐτάκτως, πῶς ἐκτικῶς, πῶς ὑποτεταγμένως ἐπιτελοῦσιν τὰ διατασσόμενα. οὐ πάντες εἰσὶν ἔπαρχοι οὐδὲ χιλίαρχοι οὐδὲ ἐκατόνταρχοι οὐδὲ πεντηκόνταρχοι οὐδὲ τὸ καθεξῆς, ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι τὰ ἐπιτασσόμενα ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἡγουμένων ἐπιτελεῖ. οἱ μικροὶ δίχα τῶν μεγάλων· σύγκρασις. λάβωμεν τὸ σῶμα ἡμῶν· ἡ κεφαλὴ δίχα τῶν ποδῶν οὐδὲν ἐστίν, οὕτως οὐδὲ οἱ πόδες δίχα τῆς κεφαλῆς· τὰ δὲ εὐχρηστά εἰσιν ὅλον τῷ σώματι. ἀλλὰ πάντα συνπνεῖ καὶ ὑποταγῇ μὴ χρεῖται εἰς τὸ σώζεσθαι ὅλον τὸ σῶμα. Χωρῆσθω οὖν ἡμῶν ὅλον τὸ σῶμα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ὑποτασσέσθω ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθὼς ἐτέθη ἐν τῷ χαρίσματι αὐτοῦ. ὁ ἰσχυρὸς τημελεῖται τὸν ἀσθενῆ, ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐντρεπέσθω τὸν ἰσχυρόν· ὁ πλούσιος ἐπιχορηγείτω τῷ πτωχῷ, ὁ δὲ πτωχὸς εὐχαριστεῖται τῷ θεῷ, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ δι' οὗ ἀναπληρωθῇ αὐτοῦ τὸ ὑστέρημα· ὁ σοφὸς ἐνδεικνύσθω τὴν σοφίαν αὐτοῦ μὴ ἐν λόγοις, ἀλλ' ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς· ὁ ταπεινοφρονὼν μὴ ἐαυτῷ μαρτυρεῖτω, ἀλλ' ἐάτω ὑφ' ἐτέρου ἐαυτὸν ναρτυρεῖσθαι· ὁ ἀγνὸς τῇ σαρκὶ μὴ ἀλαζονεύεσθω, γινώσκων ὅτι ἐτερός ἐστιν ὁ ἐπιχορηγῶν αὐτῷ τὴν ἐγκράτειαν. ἀναλογισώμεθα οὖν, ἀδελφοί, ἐκ ποίας ὕλης ἐγενήθημεν, ποίου τάφου καὶ σκότους ὁ πλάσας ἡμᾶς καὶ δημιουργήσας εἰσπύγαγεν εἰς τὸν κόσμον, αὐτοῦ, προετοιμάσας τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ, πρὶν ἡμᾶς γεννηθῆναι. ταῦτα οὖν πάντα ἐξ αὐτοῦ ἔχοντες ὀφείλομεν κατὰ πάντα εὐχαριστεῖν αὐτῷ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἄφρονες καὶ ἀσύνετοι καὶ μωροὶ καὶ ἀπαιδευτοὶ χλευάζουσιν ἡμᾶς καὶ μυκτηρίζουσιν, ἐαυτοὺς βουλόμενοι ἐπαίρεσθαι ταῖς διανοαῖς αὐτῶν. τί γὰρ δύναται θνητός; ἢ τίς ἰσχύς γηγενούς; γέγραπται γάρ· Οὐκ ἦν μορφή πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ἢ αὖραν καὶ φῶς ἤκουον· Τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἔστα βροτὸς ἐναντι κυρίου; ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνὴρ, εἰ κατὰ παιδῶν αὐτοῦ οὐ πιστεύει, κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι ἐπενόησεν; οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐνώπιον αὐτοῦ· ἔα δέ, οἱ κατοικοῦντες οἰκίας πηλίνας, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμέν· ἔπαισεν αὐτοὺς σιτὸς τρόπον καὶ ἀπὸ προΐθεν ἕως ἐσπέρας οὐκ ἔτι εἰσίν· παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἐαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο. ἐνεφύσησεν αὐτοῖς, καὶ ἐτελεύτησαν παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν. ἐπικάλῃσαι δέ, εἰ τίς σοι ὑπακούσεται, ἢ εἰ τίνα ἁγίων ἀγγέλων ὄψη· καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναρεῖ ὀργή, πεπλανημένον δὲ θανατοῖ ζῆλος. ἐγὼ δὲ ἐώρακα ἄφροννας ῥίζας βάλλοντας, ἀλλ' εὐθέως ἐβρώθη αὐτῶν ἡ διαίτα. πόρρω γένοιτο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας· κολαβρισθεῖνσαν ἐπὶ θύαις ἡσόνων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος· ἃ γὰρ ἐκείνοις ἡτοίμασται, δίκαιοι ἔδονται, αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται. Προδίδλων οὖν ἡμῖν ὄντων τούτων, καὶ ἐγκεικυφότες εἰς τὰ βάθη τῆς θείας γνώσεως, πάντα τάξει ποιεῖν ὀφείλομεν, ὅσα ὁ

δεσπότης ἐπιτελεῖν ἐκέλευσεν κατὰ καιροὺς τεταγμένους. τὰς τε προσφορὰς καὶ λειτουργίας ἐπιτελεῖσθαι, καὶ οὐκ εἰκὴ ἢ ἀτάκτως ἐκέλευσεν γίνεσθαι, ἀλλ' ὠρισμένους καιροὺς καὶ ὥρας. ποῦ τε καὶ διὰ τίνων ἐπιτελεῖσθαι θέλει, αὐτὸς ὥρισεν τῇ ὑπερτάτῳ αὐτοῦ βουλήσει, ἵν' ὁσίως πάντα γινόμενα ἐν ἐὺδοκίῃ εὐπρόσδεκτα εἴη τῷ θελήματι αὐτοῦ. οἱ οὖν τοῖς προστεταγμένοις καιροῖς ποιοῦντες τὰς προσφορὰς αὐτῶν εὐπρόσδεκτοί τε καὶ μακάριοι· τοῖς γὰρ νομίμοις τοῦ δεσπότης ἀκολουθοῦντες οὐ διαμαρτάνουσιν. τῷ γὰρ ἀρχιερεῖ ἴδια λειτουργία δεδομένα εἰσίν, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἴδιος ὁ τόπος προστέτακται, καὶ Λευίταις ἴδια διακονία ἐπικρίνεται· ὁ λαϊκὸς ἄνθρωπος τοῖς λαϊκοῖς προστάγμασιν δέδεται. Ἐκαστος ἡμῶν, ἀδελφοί ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι εὐαριστεῖτω τῷ θεῷ ἐν ἀγαθῇ συνειδήσει ὑπάρχων, μὴ παρεκβαίνων τὸν ὠρισμένον τῆς λειτουργίας αὐτοῦ κανόνα, ἐν σεμνότητι. οὐπανταχοῦ, ἀδελφοί, προσφέρονται θυσίαι ἐνδελχισμού ἢ εὐχῶν ἢ περὶ ἁμαρτίας καὶ πλημμελείας. ἀλλ' ἢ ἐν Ἱερουσαλὴμ μόνῃ· κακεῖ δὲ οὐκ ἐν παντὶ τόπῳ προσφέρεται, ἀλλ' ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ πρὸς τὸ θυσιαστήριον, μωμοσκοπηθὲν τὸ προσφερόμενον διὰ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν προειρημένων λειτουργῶν. οἱ οὖν παρὰ τὸ καθήκον τῆς βουλίσσεως αὐτοῦ ποιοῦντές τι θάνατον τὸ πρόστιμον ἔχουσιν. ὁρᾶτε, ἀδελφοί· ὅσω πλείονος κατηξιώθημεν γνώσεως, τοσούτῳ μᾶλλον ὑποκείμεθα κινδύνῳ. Οἱ ἀπόστολοι ἡμῖν εὐηγγελίσθησαν ἀπὸ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἰησοὺς ὁ Χριστὸς ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐξεπέμφθη. ὁ Χριστὸς οὖν ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ· ἐγένοντο οὖν ἀμφοτέρω εὐτάκως ἐκ θελήματος θεοῦ. παραγγελίας οὖν λαβόντες καὶ πληροφορηθέντες διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ πιστωθέντες ἐν τῷ λόγῳ τοῦ θεοῦ, μετὰ πληροφροῦν πνεύματος ἁγίου ἐξῆλθον εὐαγγελιζόμενοι, τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ μέλλειν ἔρχεσθαι. κατὰ χώρας οὖν καὶ πόλεις κηρύσσοντες καθίστανον τὰς ἀπαρχὰς αὐτῶν, κοκμάσαντες τῷ πνεύματι, εἰς ἐπισκόπους καὶ διακόνους τῶν μελλόντων πιστεῦειν. καὶ τοῦτο οὐ καινῶς· ἐκ γὰρ διὰ πολλῶν χρόνων ἐγγράπτο περὶ ἐπισκόπων καὶ διακόνων. οὕτως γὰρ πού λέγει ἡ γραφὴ· Καταστήσω τοὺς ἐπισκόπους αὐτῶν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς διακόνους αὐτῶν ἐν πίστει. Καὶ τί θαυμαστόν, εἰ οἱ ἐν Χριστῷ πιστευθέντες παρὰ θεοῦ ἔργον τοιοῦτο κατέστησαν τοὺς προειρημένους; ὅπου καὶ ὁ μακάριος πιστὸς θεράπων ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ Μωϋσῆς τὰ διατεταγμένα αὐτῷ πάντα ἐσημειώσατο ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις, ᾧ καὶ ἐπικολούθησαν οἱ λοιποὶ προφῆται, συνεπιμαρτυροῦντες τοῖς ὑπ' αὐτοῦ νενομοθετημένοις. ἐκεῖνος γάρ, ζήλου ἐπεσοντός περὶ τῆς ἱερωσύνης καὶ στασιαζουσῶν τῶν φυλῶν, ὅποια αὐτῶν εἴη τῷ ἐνδόξῳ ὀνόματι κεκοσμημένη, ἐκέλευσεν τοὺς δώδεκα φυλάρχους προσενεγκεῖν αὐτῷ ῥάβδους ἐπιγεγραμμένας ἐκάστης φυλῆς κατ' ὄνομα· καὶ λαβὼν αὐτάς ἔδνησεν καὶ ἐσφράγισεν τοῖς δακτυλίοις τῶν φυλάρχων, καὶ ἀπέθετο αὐτάς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ θεοῦ. καὶ κλείσας τὴν σκηνὴν ἐσφράγισεν τὰς κλεῖδας ὡσαύτως καὶ τὰς ῥάβδους, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἄδρες ἀδελφοί, ἧς ἂν φυλῆς ἡ ῥάβδος βλαστήσῃ, ταύτην ἐκλέλεκεται ὁ θεὸς εἰς τὸ ἱερατεῦειν καὶ λειτουργεῖν αὐτῷ. πρωίας δὲ γενομένης συνεκάλεσεν πάντα τὸν Ἰσραὴλ, τὰς ἑξακοσίας χιλιάδας τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐπεδείξατο τοῖς φυλάρχοις τὰς σφραγίδας, καὶ ἥνοιξεν τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ προεῖλεν τὰς ῥάβδους· καὶ εὐρέθη ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν οὐ μόνον βεβλαστικυῖα, ἀλλὰ καὶ κρπὸν ἔχουσα. τί δοκεῖτε, ἀγαπητοί; οὐ προῆδει Μωϋσῆς τοῦτο μέλλειν ἔσεσθαι; μάλιστα ἥδει· ἀλλ' ἵνα μὴ ἀκαταστασία γέννηται ἐν τῷ Ἰσραὴλ, οὕτως ἐποίησεν, εἰς τὸ δοξασθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθινοῦ καὶ μόνου θεοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμὴν. Καὶ οἱ ἀπόστολοι ἡμῶν ἔγνωσαν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἔρις ἔσται ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τῆς ἐπισκοπῆς. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν πρόγνωσιν εἰληφότες τελείαν κατέστησαν τοὺς προειρημένους, καὶ μεταξὺ ἐπινομήν διδόντες, ὅπως, ἐὰν κοιμηθῶσιν, διαδέξωνται ἕτεροι δεδοκιμασμένοι ἄντρες τὴν λειτουργίαν αὐτῶν.

τοὺς οὖν κατασταθέντας ὑπ' ἐκείνων ἢ μεταξὺ ὑφ' ἐτέρων ἐλλογίμων ἀνδρῶν
 συνευδοκασάσης τῆς ἐκκλησίας πάσης, καὶ λειτουργήσαντας ἀμέμπτως τῷ
 ποιμνίῳ τοῦ Χριστοῦ μετὰ ταπεινοφροσύνης, ἡσύχως καὶ ἀβανauύσως, μεμαρ-
 τυρημένους τε πολλοῖς χρόνοις ὑπὸ πάντων, τούτους οὐ δικαίως νομίζομεν
 ἀποβάλλεσθαι τῆς λειτουργίας. ἁμαρτία γὰρ οὐ μικρὰ ἡμῖν ἔσται, ἐὰν το-
 υς ἀμέμπτως καὶ ὁσίως προσενεγκόντας τὰ δῶρα τῆς ἐπισκοπῆς ἀποβάλωμεν.
 μακάριοι οἱ προοδοιοποιήσαντες πρεσβύτεροι, οἵτινες ἔγκαρπον καὶ τελείαν
 ἔσχον τὴν ἀνάλυσιν· οὐ γὰρ εὐλαβοῦνται μὴ τις αὐτοὺς μεταστήσῃ ἀπὸ το-
 ῦ ἰδρυμένου αὐτοῖς τόπου. ὁρῶμεν γάρ, ὅτι ἐνίοις ὑμεῖς μετηγάγετε καλῶς
 πολιτευομένους ἐκ τῆς ἀμέμπτως αὐτοῖς τετεμημένης λειτουργίας. Φιλόνεικοι
 ἔστε, ἀδελφοί, καὶ ζηλωταὶ περὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς σωτηρίαν. ἐγκεκύφατε εἰς
 τὰς ἱεῖρας γραφάς, τὰς ἀληθεῖς, τὰς διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου. ἐπίστασθε,
 ὅτι οὐδὲν ἄδικον οὐδὲ παραπεποιημένον γέγραπται ἐν αὐταῖς. οὐχ εὐρήσετε
 δικαίους ἀποβεβλημένους ἀπὸ ὁσίων ἀνδρῶν. ἐδιώχθησαν δίκαιοι, ἀλλ' ὑπὸ
 ἀνόμων· ἐφυλακίσθησαν, ἀλλ' ὑπὸ ἀνοσίων· ἐλιθάσθησαν ὑπὸ παρανόμων·
 ἀπεκτάνθησαν ὑπὸ τῶν μαρὸν καὶ ἄδικον ζῆλον ἀνελιφόντων. ταῦτα πάσχο-
 ντες εὐκλεῶς ἦνγκαν. τί γὰρ ἔπωμεν, ἀδελφοί; Δανιὴλ ὑπὸ τῶν φοβουμένων
 τὸν θεὸν ἐβλήθη εἰς λάκκον λεόντων; ἡ Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας καὶ Μιχαὴλ ὑπὸ
 τῶν θρησκοϋόντων τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ ἔνδοξον θρησίαν τοῦ ὑψίστου κα-
 τείχθησαν εἰς κάμινον πυρός; μὴθαμῶς τοῦτο γένοιτο. τίνος οὖν οἱ ταῦτα
 δρᾶσαντες; οἱ στυγιοὶ καὶ πάσης κακίας πλήρεις εἰς τοσοῦτο ἐξήρσαν θυ-
 μοῦ, ὥτε τοὺς ἐν ὁσίᾳ καὶ ἀμώμῳ προθέσει δουλεύοντας τῷ θεῷ εἰς αἰκίαν
 περιβαλεῖν, μὴ εἰδότες ὅτι ὁ ὕψιστος ὑπέρμαχος καὶ ὑπέρμαχος καὶ ὑπερα-
 σπιστὴς ἐστὶν τῶν ἐν καθαρᾷ συνειδήσει λατρευόντων τῷ παναρέτῳ ὀνόματι
 αὐτοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. οἱ δὲ ὑπομένοντες ἐν
 πεποιθήσει δόξαν καὶ τιμὴν ἐκκληρονόμησαν, ἐπύρθησάν τε καὶ ἔγγραφοι ἐγένον-
 το ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐν τῷ μνημοσύνῳ αὐτοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
 Τοιοῦτοι οὖν ὑποδείγμασιν κολληθῆναι καὶ ἡμᾶς δεῖ, ἀδελφοί. γέγραπται γάρ·
 Κολλᾶσθε τοῖς ἁγίοις, ὅτι οἱ κολλώμενοι αὐτοῖς ἁγιασθήσονται. καὶ πάλιν ἐν
 ἐτέρῳ τύπῳ λέγει· Μετὰ ἀνδρὸς ἀθώμου ἀθῶος ἔση καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλε-
 κτὸς ἔση, καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις. κολληθῶμεν οὖν τοῖς ἀθῶοις καὶ
 δικαίοις· εἰσὶν δὲ οὗτοι ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ. ἰναντί ἔρεις καὶ θυμοὶ καὶ διχοσα-
 τία καὶ σχίσματα πόλεμος τε ἐν ὑμῖν; ἢ οὐχὶ ἓνα θεὸν ἔχομεν καὶ ἓνα Χριστόν
 καὶ ἓν πνεῦμα τῆς χάριτος τὸ ἐχυθὲν ἐφ' ἡμᾶς; καὶ μία κλῆσις ἐν Χριστῷ; ἰναντί
 διέσκομεν καὶ διασπῶμεν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ καὶ στασιάζομεν πρὸς τὸ σῶμα
 τὸ ἴδιον, καὶ εἰς τοσαύτην ἀπόνοιαν ἐρχόμεθα, ὥστε ἐπιλαθῆσθαι ἡμᾶς, ὅτι
 μέλη ἐσμὲν ἀλλήλων; μνήσθητε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. εἶπεν γάρ· Οὐαὶ
 τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη, ἢ ἓνα τῶν ἐκλεκτῶν
 μου σκανδαλίσαι· κρεῖττον ἦν αὐτῷ περιτεθῆναι μύλον καὶ καταποντισθῆναι
 εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἓνα τῶν ἐκλεκτῶν μου διαστρέψαι. τὸ σχίσμα ὑμῶν πολ-
 λούς διέστρεψεν, πολλοὺς εἰς ἀθυμίαν ἔβαλεν, πολλοὺς εἰς δισταγμὸν, τοὺς
 πάντας ἡμᾶς εἰς λύπην· καὶ ἐπίμονος, ὑμῶν ἐστὶν ἡ στάσις. Ἀναλάβετε τὴν
 ἐπιστολὴν τοῦ μακαρίου Παύλου τοῦ ἀποστόλου. τί πρῶτον ὑμῖν ἐν ἀρχῇ τοῦ
 εὐαγγελίου ἔγραψεν; ἐπ' ἀληθείας πνευματικῶς ἐπέστειλεν ὑμῖν περὶ ἑαυτοῦ
 τε καὶ Κηφᾶ τε καὶ Ἀπολλῶ, διὰ τὸ καὶ τότε προσκλίσαις ὑμᾶς πεποιῆσθαι.
 ἀλλ' ἡ πρόσκλισις ἐκείνη ἥττονα ἁμαρτίαν ὑμῖν προσήνεγκεν· προσεκλίθητε
 γὰρ ἀποστόλοις μεμαρτυρημένοις καὶ ἀνδρὶ δεδοκιμασμένῳ παρ' αὐτοῖς. νυνὶ
 δὲ κατανοήσατε, τίνες ὑμᾶς διέστρεψαν καὶ τὸ σεμνὸν τῆς περιβοίτου φιλα-
 δεφίας ὑμῶν ἐμείνωσαν. αἰσχροί, ἀγαπητοί, καὶ λίαν αἰσχροί, καὶ ἀνάξια τῆς
 ἐν Χριστῷ ἀγωγῆς ἀκούεσθαι, τὴν βεβαιωτάτην καὶ ἀρχαίαν Κορινθίων ἐκκλη-
 σίαν δι' ἐν ἡ δύο πρόσωπα στασιάζειν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους· καὶ αὕτη
 ἡ ἀκοή οὐ μόνον εἰς ἡμᾶς ἔχωρησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἑτεροκλινεῖς ὑπάρ-
 χοντας ἀφ' ἡμῶν, ὥστε καὶ βλασφημίας ἐπιφέρεισθαι τῷ ὀνόματι κυρίου διὰ

τὴν ὑμετέραν ἀφροσύνην, ἑαυτοῖς δὲ κίνδυνον ἐπεξεργάζεσθαι. Ἐξάρωμεν οὖν ἐν τάχει καὶ προσπέσωμεν τῷ δεσπότη καὶ κλαύσωμεν ἱκετευοντες αὐτόν, ὅπως ἴλεως γενόμενος ἐπικαταλλαγῇ ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὴν σεμνὴν τῆς φιλαδελφίας ἡμῶν ἀγνὴν ἀγωγὴν ἀποκαταστήσῃ ἡμᾶς. πύλη γὰρ δικαιοσύνης ἀνεωγγυῖα εἰς ζωὴν αὐτῇ, καθὼς γέγραπται· Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης, ἵνα εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσωμαι τῷ κυρίῳ. αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου· δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ. πολλῶν οὖν πυλῶν ἀνεωγγίων ἢ ἐν δικαιοσύνῃ αὕτη ἐστὶν ἢ ἐν Χριστῷ, ἐν ᾗ μακάριοι πάντες οἱ εἰσελθόντες καὶ κατευθύνοντες τὴν πορείαν αὐτῶν ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, ἀταράχως πάντα ἐπιτεοῦντες. ἦτω σοφὸς ἐν διακρίσει λόγων, ἦτω ἀγνὸς ἐν ἔργοις. τοσοῦτῳ γὰρ μᾶλλον ταπεινοφρονεῖν ὀφείλει, ὅσῳ δοκεῖ μᾶλλον μείζων εἶναι, καὶ ζητεῖν τὸ κοινωφελὲς πᾶσιν, καὶ μὴ τὸ ἑαυτοῦ. Ὁ ἔχων ἀγάπην ἐν Χριστῷ ποιησάτω τὰ τοῦ Χριστοῦ παραγγέλματα. τὸν δεσμὸν τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τίς δύναται ἐξηγήσασθαι; τὸ μεγαλεῖον τῆς καλλονῆς αὐτοῦ τίς ἀρκετὸς ἐξαιρεῖν; τὸ ὕψος, εἰς ὃ ἀνάγε ἡ ἀγάπη, ἀνεκδιήγητόν ἐστιν. ἀγάπη κολλᾷ ἡμᾶς τῷ θεῷ, ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν, ἀγάπη πάντα ἀνέχεται, πάντα μακροθυμεῖ· οὐδὲν βάνανυσον ἐν ἀγάπῃ, οὐδὲν ὑπερήφανον· ἀγάπη σχίσμα οὐκ ἔχει, ἀγάπη οὐ στασιάζει, ἀγάπη πάντα ποιεῖ ἐν ὁμονοίᾳ· ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐτελειώθησαν πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ, δίχα ἀγάπης οὐδὲν εὐάρεστόν ἐστιν τῷ θεῷ. ἐν ἀγάπῃ προσελάβετο ἡμᾶς ὁ δεσπότης· διὰ τὴν ἀγάπην, ἣν ἔσχεν πρὸς ἡμᾶς, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἔδωκεν ὑπὲρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ κύριος ἡμῶν ἐν θελήματι θεοῦ, καὶ τὴν σάρκα ὑπὲρ τῆς σαρκὸς ἡμῶν καὶ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ὅρατε ἀγαπητοί, πῶς μέγα καὶ θαυμαστόν ἐστιν ἡ ἀγάπη, καὶ τῆς τελειότητος αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἐξήγησις. τίς ἱκανὸς ἐν αὐτῇ εὐρεθῆναι, εἰ μὴ οὗς ἂν καταξιώσῃ ὁ θεός; δεώμεθα οὖν καὶ αἰτώμεθα δίχα προσκλίσεως ἀνθρωπίνης, ἁώμοι. αἱ γενεαὶ πᾶσαι ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τῆσδε τῆς ἡμέρας παρῆλθον, ἀλλ' οἱ ἐν ἀγάπῃ τελειωθέντες κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ χάριν ἔχουσιν ὥρον εὐσεβῶν, οἱ φανερωθήσονται ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. γέγραπται γάρ· Εἰσέλθετε εἰς τὰ ταμεῖα μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως οὗ παρῆλθῃ ἡ ὁργὴ καὶ ὁ θυμὸς μου, καὶ μνησθήσομαι ἡμέρας ἀγαθῆς, καὶ ἀναστήσω ὑμᾶς ἐκ τῶν θηκῶν ὑμῶν. μακάριοι ἔσμεν, ἀγαπητοί, εἰ τὰ προτάγματα τοῦ θεοῦ ἐποιούμεεν ἐν ὁμονοίᾳ ἀγάπης, εἰς τὸ ἀφεθῆναι ἡμῖν δι' ἀγάπης τὰς ἁμαρτίας. γέγραπται γάρ· Μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι, οὐδέ ἐστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος· οὗτος ὁ μακαρισμὸς ἐγένετο ἐπὶ τοῖς ἐκλελεγμένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ὅσα οὖν παρεπέσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν διὰ τινὰς παρεμπιπτώσεις τοῦ ἀντικειμένου, ἀξιώσωμεν ἀφεθῆναι ἡμῖν. καὶ ἐκεῖνοι δέ, οἵτινες ἀρχηγοὶ στάσεως καὶ διχοστασίας ἐγενήθησαν, οφείουσιν τὸ κοινὸν τῆς ἐλπίδος σκοπεῖν. οἱ γάρ μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης πολιτευόμενοι ἑαυτοὺς θέλουσιν μᾶλλον αἰκίαις περιπίπτειν φέρουσιν ἢ τῆς παρεδεδομένης ἡμῖν καλῶς καὶ δικαίως ὁμοφωνίας, καλὸν γὰρ ἀνθρώπῳ ἐξομολογεῖσθαι περὶ τῶν παραπτωμάτων ἢ σκληρῶναι τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καθὼς ἐσκληρύνθη ἡ καρδία τῶν στασιαζόντων πρὸς τὸν θεράποντα τοῦ θεοῦ Μωϋσῆν, ὧν τὸ κρῖμα πρόδηλον ἐγενήθη, κατέβησαν γὰρ εἰς ἄδου ζῶντες, καὶ θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς. Φαραὼ καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι Αἰγύπτου, τὰ τέθηκα καὶ οἱ ἀνάβαται αὐτῶν οὐ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἐβυθισθησαν εἰς θάλασσαν ἐρυθρὰν καὶ ἀπώλοντο, ἀλλὰ διὰ τὸ σκληρυνθῆναι αὐτῶν τὰς ἀσυνέτους καρδίας μετὰ τὸ γενέσθαι τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτου διὰ τοῦ θεράποντος τοῦ θεοῦ Μωϋσέως. Ἀπροσδεής, ἀδελφοί, ὁ δεσπότης ὑπάρχει τῶν ἀπάντων· οὐδὲν οὐδενὸς χρῆζει εἰ μὴ τὸ ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ. φησὶν γὰρ ὁ ἐκλεκτὸς Δαυεὶδ· Ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ, καὶ ἀρέσει αὐτῷ ὑπὲρ μόχον νέον κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὅπλᾱ· ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ ἐφφρανθήτωσαν. καὶ πάλιν λέγει· Θύσον τῷ θεῷ. θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς

σου· και ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου, και ἐξελοῦμαι σε, και δοξάσεις με. Θυσία γάρ τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον. Ἐπίστασθε γάρ και καλῶς ἐπίσταθε τὰς ἱερὰς γραφάς, ἀγαπητοί, και ἐγκεκύφατε εἰς τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. πρὸς ἀνάμνησιν οὖν ταῦτα γράφομεν. Μωϋσέως γάρ ἀναβάντος εἰς τὸ ὄρος και ποιήσαντος τεσσαράκοντα ἡμέρας και τεσσαράκοντα νύκτας ἐν νηστείᾳ και ταπεινώσει, εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ θεός· Κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν, ὅτι ἠνόμωσεν ὁ λαός σου, οὗς ἐξήγαες ἐκ γῆς Αἰγύπτου· παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐντείλω αὐτοῖς, ἐποίησαν ἑαυτοῖς χωνεύματα. και εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν· Ἐώρακα τὸν λαὸν τοῦτον, και ἰδοὺ ἐστὶν σκληροτράχηλος· ἔασόν με ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς, και ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, και ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα και θαυμαστὸν και πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο. και εἶπεν Μωϋσής· Μηδამῶς, κύριε· ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ ἢ κάμῃ ἐξάλειψον ἐκ βίβλου ζώων. ὦ μεγάλης ἀγάπης, ὦ τελειότητος ἀνυπερβλήτου. ἐν Χριστῷ περιποιήσεται, και πᾶς τόπος δέξεται αὐτόν, τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ και τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ταῦτα οἱ πολιτευόμενοι τὴν ἀμεταμέλητον πολιτείαν τοῦ θεοῦ ἐποίησαν και ποιήσουσιν. Ἵνα δὲ και ὑποδείγματα ἔθνῶν ἐνέγκωμεν. πολλοὶ βασιλεῖς και ἡγούμενοι, λοιμοκτοῦντες ἑαυτοὺς εἰς θάνατον, ἵνα ῥύσωνται διὰ τοῦ ἑαυτὸν αἵματος τοὺς πολίτας· πολλοὶ ἐξεχώρησαν ἰδίῳ πόνεῳ, ἵνα μὴ στασιάζωσιν ἐπὶ πλείον. ἐπιστάμεθα πολλοὺς ἐν ἡμῖν παραδεδοκότας ἑαυτοὺς εἰς δεσμά, ὅπως ἐτέρους λυτρώσονται· πολλοὶ ἑαυτοὺς παρέδωκαν εἰς δουλείαν, και λαβόντες τὰς τιμὰς αὐτῶν ἐτέρους ἐνώμισαν. πολλὰ γυναικες ἐνδυναμωθείσαι διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ἐπετετέλεσαντο πολλὰ ἀνδρεία. Ἰουδιθ ἡ μακαρία, ἐν συγκλεισμῷ οὐσης τῆς πόλεως, ἡτήσατο παρὰ τὸν πρερσβυτέρων ἐαθῆναι αὐτὴν ἐξελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων. παραδοῦσα οὖν ἑαυτὴν τῷ κινδύνῳ ἐξῆλθεν δι' ἀγάπην τῆς πατρίδος και τοῦ λαοῦ τοῦ ὄντος ἐν συγκλεισμῷ, και παρέδωκεν κύριος Ὀλοφερνήν ἐν χειρὶ θηλείας. οὐχ ἥττον και ἡ τελεία κατὰ πίστιν Ἑσθήρ κινδυνῶ ἑαυτὴν παρέβαλεν, ἵνα τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ μέλλῃ ἀπολέσθαι ῥύσῃται· διὰ γὰρ τῆς νηστείας και τῆς ταπεινώσεως αὐτῆς ἠξίωσεν τὸν ταπεινὸν τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἐρύσατο τὸν λαόν ὃν χάριν ἐκινδύνευσεν. Καὶ ἡμεῖς οὖν ἐντύχωμεν περὶ τῶν ἐν τινι παρραπτῷματι ὑπαρχόντων, ὅπως δοθῇ αὐτοῖς ἐπιείκεια και ταπεινοφροσύνη εἰς τὸ εἶξαι αὐτοὺς μὴ ἡμῖν ἀλλὰ τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ· οὕτως γάρ ἔσται αὐτοῖς ἔγκαρπος και τελεία ἡ πρὸς τὸν θεὸν και τοὺς ἁγίους μετ' οἰκτιρμῶν μνεία. ἀναλάβωμεν παιδείαν, ἐφ' ἣ οὐδεὶς ἀγανακτεῖν, ἀγαπητοί. ἡ νοουθέτης, ἢ ποιούμεθα εἰς ἀλλήλους, καλὴ ἐστὶν και ὑπεράγαν ὡφέλιμος· κολλᾷ γὰρ ἡμᾶς τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ. οὕτως γάρ φησιν ὁ ἅγιος λόγος· Παιδεύων ἐπαίδευσέν με ὁ κύριος, και τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέν με· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. Παιδεύσει με γάρ, φησίν, δίκαιος ἐν ἐλέει και ἐλέγξει με, ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλῶν μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου. και πάλιν λέγει· Μακάριος ἄνθρωπος, ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος· νοουθέτημα δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναῖνου· αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ, και πάλιν ἀποκαθίτῃσιν· ἔπαυσεν, και αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἴσαντο. ἐξάκεις ἐξ ἀναγκῶν ἐξελεῖταί σε, ἐν δὲ τῷ ἐβδόμῳ οὐχ ἄφεται σου κακόν. ἐν λιμῷ ῥύσεται σε ἐκ θανάτου, ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε· 10. και ἀπὸ μαστιγῆς γλώσσης σε κρύψει, και οὐ φοβηθῇσιν κακῶν ἐπερχομένων. 11. ἀδίκων και ἀνόμων καταγελάσῃ, ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς· 12. θῆρες γὰρ δὲ θηρίων ἄγριοι εἰρηνεύουσιν σοι. 13. εἰτα γνῶσθι, ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος, ἡ δὲ δίατα τῆς σκηνῆς σου οὐ μὴ ἁμάρτη. 14. γνώσῃ δέ, ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ

τέκνα σου ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ. 15. ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σίτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζομενος, ἢ ὥσπερ θημωνιὰ ἄλωνος καθ' ὥραν συγκομισθεῖσα. 16. βλέπετε, ἀγαπητοί, πόσος ὑπερασπισμός ἐστιν τοῖς παιδευομένοις ὑπὸ τοῦ δεσπότου· πατήρ γὰρ ἀγαθὸς ὢν παιδεύει εἰς τὸ ἐλεηθῆναι ἡμᾶς διὰ τῆς ὁσίας παιδείας αὐτοῦ. Ὑμεῖς οὖν οἱ τὴν καταβολὴν τῆς στάσεως ποιήσαντες ὑποτάγητε τοῖς πρεσβυτέροις καὶ παιδεύητε εἰς μετάνοιαν, κάμψαντες τὰ γόνατα τῆς καρδίας ὑμῶν. μάθετε ὑποτάσσεσθαι, ἀποθέμενοι τὴν ἀλαζόνα καὶ υπερήφανον τῆς γλώσσης ὑμῶν αὐθάδειαν· ἄμεινον γὰρ ἐστὶν ὑμῖν, ἐν τῷ ποιμνίῳ τοῦ Χριστοῦ μικροὺς καὶ ἐλλογίμους εὐρεθῆναι, ἢ καθ' ὑπεροχὴν δοκοῦντας ἐκριθῆναι ἐκ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ. οὕτως γὰρ λέγει ἡ πανάρετος σοφία· Ἰδοὺ, προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ οὐχ ὑπνικούσατε, καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε, ἀλλὰ ἀκούουσ ἐποιεῖτε τὰς ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις ἡπειθήσατε· τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλέᾳ ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἂν ἔρχηται ὑμῖν ὁλεθρὸς καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφρων θόρυβος, ἡ δὲ καταστροφὴ ὅμοια καταιγίδι παρῇ, ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία. ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσῃσθί με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· ζητήσουσίν με κακοί, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν. ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δὲ φόβον τοῦ κυρίου οὐ προείλαντο, οὐδὲ ἠθέλον ἐμαῖς προσέχειν βουλαίς, ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους. τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλασθήσονται· ἀνθ' ὧν γὰρ ἡδίδουν νηπίους φονευθήσονται, καὶ ἔξετασμός ἀσεβείας ὀλεῖ· ὁ δὲ ἐμὸς ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι πεπειθώς καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Ὑπακούσωμεν οὖν τῷ παναγίῳ καὶ ἐνδόξῳ ὀνόματι αὐτοῦ φυγόντες τὰς προειρημένας διὰ τῆς σοφίας τοῖς ἀπειθοῦσιν ἀπειλὰς, ἵνα κατασκηνώσωμεν πεπειθότες ἐπὶ το ὀσιώτατον τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ ὄνομα. δέξασθε τὴν συμβουλὴν ἡμῶν, καὶ ἔσται ἀμεταμέλῃα ὑμῖν. ζῇ γὰρ ὁ θεὸς καὶ ζῇ ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τὸ πνεῦμα το ἁγίον, ἢ τε πιστὶς καὶ ἡ ἐλπίς τῶν ἐκλεκτῶν, ὅτι ὁ ποιήσας ἐν ταπεινοφροσύνῃ μετ' ἐκτενοῦς ἐπιεικειὰς ἀμεταμελήτως τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδομένα δικαιώματα καὶ προστάγματα, οὗτος ἐντεταγμένος καὶ ἐλλόγμος ἔσται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν σωζομένων διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἔστιν αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἐὰν δέ τινες ἀπειθήσωσιν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ δι' ἡμῶν εἰρημένοις, γινωσκέτωσαν ὅτι παραπτώσει καὶ κινδύνῳ οὐ μικρῷ ἀνατοῦς ἐνδιδόντες. ἡμεῖς δὲ ἀθῶοι ἐσόμεθα ἀπὸ ταύτης τῆς ἀμαρτίας καὶ αἰτησόμεθα ἐκτενῇ τὴν δέσιν καὶ ἱκεσίαν ποιούμενοι, ὅπως τὸν ἀριθμὸν τὸν κατηριθμημένον τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ διαφυλάξῃ ἄθραυστον ὁ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων διὰ τοῦ ἡγαπημένου παιδὸς αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐκάλεισεν ἡμᾶς ἀπὸ σκοτόντος εἰς φῶς, ἀπὸ ἀγνωσίας εἰς ἐπίγνωσιν δόξης ὀνόματος αὐτοῦ, . . .* ἐλπίζειν ἐπὶ τῷ ἀρχηγόνῳ πάσης κτίσεως ὀνομά σου, ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ἡμῶν εἰς τὸ γινώσκειν σε τὸν μόνον ὕψιστον ἐν ὑψίστοις, ἅγιον ἐν ἀγίοις ἀναπαυόμενον. τὸν ταπεινοῦντα ὕβριν ὑπερηφάνων, τὸν διαλύοντα λογισμοὺς ἐθνῶν, τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος καὶ τοὺς ὑψηλοὺς ταπεινῶντα, τὸν πλουτίζοντα καὶ πτωχίζοντα, τὸν ἀποκτείνοντα καὶ ζῆν ποιοῦντα, μόνον εὐρέτην πνευμάτων καὶ θεὸν πάσης σαρκός· τὸν ἐπιβλέποντα ἐν τοῖς ἀβύσσοις, τὸν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἔργων, τὸν τῶν κινδυνευόντων βοηθόν, τὸν τῶν ἀπιλησιμῶν σωτῆρα, τὸν παντὸς πνεύματος κτίστην καὶ ἐπίσκοπον· τὸν πληθύνοντα ἔθνη ἐπὶ γῆς καὶ ἐκ πάντων ἐκλεξάμενον τοὺς ἀγαπῶντάς σε διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἡγαπημένου παιδός σου, δι' οὗ ἡμᾶς ἐπαιδεύσας, ἡγίαςας, ἐτίμψας· ἀξιοῦμέν σε, δέσποτα, βοηθὸν γενέσθαι καὶ ἀντιλήπτορα ἡμῶν. τοὺς ἐν θλίψει ἡμῶν σῶσον, τοὺς ταπεινοὺς ἐλέησον, τοὺς πεπτωκότας ἔγειρον, τοῖς δεομένοις ἐπιφάνηθι, τοὺς ἀσθενεῖς ἴασαι, τοὺς πλανωμένους τοῦ λαοῦ σου ἐπίστρεψον· χόρτασον τοὺς πεινῶντας, λύτρωσαι τοὺς δεσμίους ἡμῶν, ἐξανάστησον τοὺς ἀσθενοῦντας, παρακάλεσον τοὺς ὀλιγοψυχούντας·

γνώτωσάν σε ἅπαντα τὰ ἔθνη, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος καὶ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ παῖς σου καὶ ἡμεῖς λαὸς σου καὶ πρόβατα τῆς νομῆς σου. Σὺ γὰρ τὴν ἀέναον τοῦ κόσμου σύστασιν διὰ τῶν ἐνεργουμένων ἐφανεροποίησας· σὺ, κύριε, τὴν οἰκουμένην ἔκτισας, ὁ πιστὸς ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς, δίκαιος ἐν τοῖς κρίμασιν, θαυμαστὸς ἐν ἰσχύϊ καὶ συνετὸς ἐν τῷ τὰ γενόμενα ἐδράσαι, ὁ ἀγαθὸς ἐν τοῖς ὀρωμένοις καὶ χρηστὸς ἐν τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σέ, ἐλεῆμον καὶ οἰκτίρμον, ἄφες ἡμῖν τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ πλημμελείας. μὴ λογίσῃ πᾶσαν ἁμαρτίαν δούλων σου καὶ παιδισκῶν, ἀλλὰ καθάρισον ἡμᾶς τὸν καθαρισμὸν τῆς σῆς ἀληθείας, καὶ κατεύθυνον τὰ διαβήματα ἡμῶν ἐν ὁσιότητι καρδίας προεὔεσθαι καὶ ποιῆν τὰ καλὰ καὶ εὐάρεστα ἐνώπιόν σου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων ἡμῶν. ναί, δέσποτα, ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐφ' ἡμᾶς εἰς ἀγαθὰ ἐν εἰρήνῃ, εἰς τὸ σκεπασθῆναι ἡμᾶς τῇ χειρὶ σου τῇ κραταίᾳ καὶ ῥυθῆναι ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν μισούντων ἡμᾶς ἀδίκως. δὸς ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνῃν ἡμῖν τε καὶ πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν γῆν, καθὼς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ἐπικαλουμένων σε αὐτῶν ὁσίως ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ, ὑπὸ κήρυγμα καὶ ἡγομένους τῷ παντοκράτορι καὶ ἐνδόξῳ ὀνόματί σου, τοῖς τε ἄρχουσιν καὶ ἡγουμένοις ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Σὺ, δεσποτα, ἔδωκας τὴν ἐξουσίαν τῆς βασιλείας αὐτοῖς διὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ ἀνεκδιηγήτου κράτους σου, εἰς τὸ γινώσκοντας ἡμᾶς τὴν ὑπὸ σοῦ αὐτοῖς δεδομένην δόξαν καὶ τιμὴν ὑποτάσσεσθαι αὐτοῖς, μηδὲν ἐναντιούμενους τῷ θελήματί σου· οἷς δὸς, κύριε, ὑγίειαν, εἰρήνῃν, ὁμόνοιαν, εὐστάθειαν, εἰς τὸ διέπειν αὐτοὺς τὴν ὑπὸ σοῦ δεδομένην αὐτοῖς ἡγεμονίαν ἀπροσκόπως. σὺ γάρ, δέσποτα, ἐουράνιε, βασιλεῦ τῶν αἰώνων, δίδως τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἐξουσίαν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπαρχόντων· σὺ, κύριε, διεύθυνον τὴν βουλήν αὐτῶν κατὰ τὸ καλὸν καὶ εὐάρεστον ἐνώπιόν σου, ὅπως διέποντες ἐν εἰρήνῃ καὶ πραύτητι εὐσεβῶς τὴν ὑπὸ σοῦ αὐτοῖς δεδομένην ἐξουσίαν ἡλεῶ σου τυγχάνωσιν. ὁ μόνος δυνατὸς ποιῆσαι ταῦτα καὶ περισσότερα ἀγαθὰ μεθ' ἡμῶν, σοὶ ἐξομολογούμεθα διὰ τοῦ ἀρσιερέως καὶ προστάτου τῶν ψυχῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ σοὶ ἡ δόξα καὶ ἡ μεαλωσύνη καὶ νῦν καὶ εἰς γενεὰν γενεῶν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Περὶ μὲν τῶν ἀνηκόντων τῇ θρησκείᾳ ἡμῶν καὶ τῶν ὠφελιμωτάτων εἰς ἐνάρετον βίον τοῖς θέλουσιν εὐσεβῶς καὶ δικαίως διευθύνειν, ἱκανῶς ἐπεστείλαμεν ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί. περὶ γὰρ πίστεως καὶ μεταμοίως καὶ γνησίας ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας καὶ σωφροσύνης καὶ ὑπομοῆς πάντα τόπον ἐψηλαφήσυνῃ καὶ ἀληθείᾳ καὶ μακροθυμίᾳ τῷ παντοκράτορι θεῷ ὁσίως εὐαρεστεῖν, ὁμονοοῦντας ἀμνησικακῶς ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ μετὰ ἐκτενοῦς ἐπιεικειᾶς, καθὼς καὶ οἱ προδεδηλωμένοι πατέρες ἡμῶν εὐηρέστησαν ταπεινοφρονοῦντες τὰ πρὸς τὸν πατέρα καὶ κτίστην θεόν· καὶ πάντας ἀνθρώπους. καὶ ταῦτα τοσοῦτ' ἴδιον ὑπεμνήσαμεν, ἐπειδὴ σαφῶς ἥδεμεν γράφειν ἡμᾶς ἀνδράσιν πιστοῖς καὶ ἐλλογιμωτάτοις καὶ ἐγκυροῦσιν εἰς τὰ λόγια τῆς παιδείας τοῦ θεοῦ. Θεμιτὸν οὖν ἔστιν τοῖς τοιοῦτοις καὶ τοσοῦτοις ὑποδείγμασιν προελθόντας ὑποθεῖναι τὸν τράχηλον καὶ τὸν τῆς ὑπακοῆς τόπον ἀναπληρῶσαι, ὅπως ἡσυχάσαντες τῆς ματαίας στάσεως ἐπὶ τὸν προκειμένον ἡμῖν ἐν ἀληθείᾳ σκοπὸν δίχα παντὸς μώμου καταντήσωμεν. χαρὰν γὰρ καὶ ἀγαλλίασιν ἡμῖν παρέξετε, ἐὰν ὑπήκοοι γενόμενοι τοῖς ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένοις διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκόψητε τὴν ἀθέμιτον τοῦ ζήλους ὑμῶν ὀργὴν κατὰ τὴν ἔντευξιν, ἣν ἐποιεσάμεθα περὶ εἰρήνης καὶ ὁμονοίας ἐν τῇδε τῇ ἐπιστολῇ. ἐπεμψάμεν δὲ ἄνδρας πιστοὺς καὶ σώφρονας ἀπὸ νεόττιος ἀναστραφέντας ἕως γήρου ἀμέμπτως ἐν ἡμῖν, οἵτινες καὶ μάρτυρες ἔσονται μετὰ ὑμῶν καὶ ἡμῶν. τοῦτο δὲ ἐποιήσαμεν, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι πᾶσα ἡμῖν φροντίς καὶ γέγονεν καὶ ἔστιν εἰς τὸ ἐ τάχει ὑμᾶς εἰρηνεῦσαι. Λοιπὸν ὁ παντεπόπτης θεὸς καὶ δεσποτὴς τῶν πνευμάτων καὶ κυριὸς πάσης σαρκός, ὁ ἐκλεξάμενος τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἡμᾶς δι' αὐτοῦ εἰς λαὸν περoύσιον, δῶν πᾶσιν ψυχῇ ἐπικεκλημένη τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ πίστιν, φόβον, εἰρηνὴν,

υπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, ἐγκράτειαν ἀγνεΐαν, σωφροσύνην, εἰς εὐαρέστη-
σιν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀρχιερέως καὶ προστάτου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
δι' οὗ αὐτῷ δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ τιμή, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Τοὺς δὲ ἀπεσταλμένους ἀφ' ἡμῶν Κλαύδιον
Ἐφρηβον καὶ Οὐαλέριον Βίτωνα σὺν καὶ Φορτουνάτῳ ἐν εἰρήνῃ μετὰ χαρᾶς
ἐν τάχει ἀναπέμψατε πρὸς ἡμᾶς, ὅπως θάπτον τὴν εὐκταίαν καὶ ἐπιποθητὴν
ἡμῖν εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν ἀπαγγέλωσιν, εἰς τὸ τάχιον καὶ ἡμᾶς χαρῆναι περὶ
τῆς εὐσταθείας ὑμῶν. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν καὶ
μετὰ πάντων πανταχὴ τῶν κεκλημένων ὑπὸ τοῦ θεοῦ δι' αὐτοῦ, δι' οὗ αὐτῷ
δόξα, τιμή, κράτος καὶ μεγαλωσύνη, θρόνος αἰώνιος, ἀπὸ τῶν αἰώνων εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἐπιστολὴ τῶν Ῥωμαίων πρὸς τοὺς Κορινθίους.

4 ΚΑΗΜΕΝΤΟΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β

Εὐφράνθητι, στεῖρα ἢ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον, ἢ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι
πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μάλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. ὁ εἶπεν· Ε-
ὐφράνθητι, στεῖρα ἢ οὐ τίκτουσα, ἡμᾶς εἶπεν· στεῖρα γὰρ ἦν ἡ ἐκκλησία ἡμῶν
πρὸ τοῦ δοθῆναι αὐτῇ τέκνα. ὁ δὲ εἶπεν· Βόησον, ἢ οὐκ ὠδίνουσα, τοῦτο
λέγει· τὰς προσευχὰς ἡμῶν ἀπλῶς ἀναφέρειν πρὸς τὸν θεόν, μὴ ὡς αἱ ὠδίνου-
σαι ἐγκακῶμεν, ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μάλλον ἢ τῆς
ἐχούσης τὸν ἄνδρα· ἐπεὶ ἐρήμος ἐδόκει εἶναι ἀπὸ τοῦ θεοῦ ὁ λαὸς ἡμῶν, νυνὶ
δὲ πιστεύσαντες πλείονες ἐγενόμεθα τῶν δοκούντων ἔχειν θεόν. καὶ ἑτέρα δὲ
γραφὴ λέγει, ὅτι οὐκ ἴλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς· τοῦτο λέγει,
ὅτι δεῖ τοὺς ἀπολλυμένους σῶζειν. ἐκεῖνο γὰρ ἐστὶν μέγα καὶ θαυμαστὸν οὐ
τὰ ἐστώτα στηρίζειν, ἀλλὰ τὰ πίπτοντα. οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς ἠθέλησεν σῶσαι
τὰ ἀπολλύμενα, καὶ ἔσωσεν πολλούς ἑλθὼν καὶ καλέσας ἡμᾶς ἡδὴ ἀπολλυ-
μένους. Τοσοῦτον οὖν ἔλεος ποιήσαντος αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς, πρῶτον μὲν, ὅτι
ἡμεῖς οἱ ζῶντες τοῖς νεκροῖς θεοῖς οὐ θύομεν καὶ οὐ προσκυνοῦμεν αὐτοῖς,
ἀλλὰ ἔγνωμεν δι' αὐτοῦ τὸν πατέρα τῆς ἀληθείας· τίς ἡ γνώσις ἡ πρὸς αὐτοῦ
τὸν πατέρα τῆς ἀληθείας· τίς ἡ γνώσις ἡ πρὸς αὐτόν, ἢ τὸ μὴ ἀρνεῖσθαι δι'
οὗ ἔγνωμεν αὐτόν; λέγει δὲ καὶ αὐτός· Τὸν ὁμολογῆσαντά με ἐνώπιον τῶν ἁ-
νθρώπων, ὁμολογῶ αὐτόν ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μου. οὗτος οὖν ἐστὶν ὁ μισθὸς
ἡμῶν, ἐὰν οὖν ὁμολογῶμεν δι' οὗ ἐσώμεν. ἐν τίνι δὲ αὐτὸν ὁμολογοῦμεν; ἐν
τῷ ποιεῖν ἃ λέγει καὶ μὴ παρακούειν αὐτοῦ τῶν ἐντολῶν, καὶ μὴ μόνον χεῖλε-
σιν αὐτὸν τιμᾶν, ἀλλὰ ἐξ ὅλης καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας. λέγει δὲ καὶ
ἐν τῷ Ἑσαΐα· Ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρτὶα αὐτῶν πόρρω
ἄπρεστιν ἀπ' ἐμοῦ. Μὴ μόνον οὖν αὐτὸν καλῶμεν κύριον· οὐ γὰρ τοῦτο σῶσει
ἡμᾶς. λέγει γάρ· Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· Κύριε, κύριε, σωθήσεται, ἀλλ' ὁ ποιῶν
τὴν κικαιοσύνην. ὥστε οὖν, ἀδελφοί, ἐν τοῖς ἔργοις αὐτὸν ὁμολογῶμεν, ἐν τῷ
ἀγαπᾶν ἑαυτούς, ἐν τῷ μὴ μοιχᾶσθαι μηδὲ καταλαλεῖν ἀλλήλων μηδὲ ζηλοῦν,
ἀλλ' ἐγκρατεῖς εἶναι, ἐλεήμονας, ἀγαθοὺς· καὶ συμπάσχειν ἀλλήλοις ὀφείλο-
μεν, καὶ μὴ φιλαργυρεῖν. ἐν τούτοις τοῖς ἔργοις ὁμολογῶμεν αὐτόν καὶ μὴ ἐν
τοῖς ἐναντίοις· καὶ οὐ δεῖ ἡμᾶς φοβεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους μάλλον, ἀλλὰ τὸν
θεόν. διὰ τοῦτο, ταῦτα ὑμῶν πρᾶσσόντων, εἶπεν ὁ κύριος· Ἐὰν ἦτε μετ' ἐμοῦ
συνηγμένοι ἐν τῷ κόλπῳ μου καὶ μὴ ποιῆτε τὰς ἐντολάς μου, ἀποβαλὼ ὑμᾶς
καὶ ἐρῶ ὑμῖν· Ὑπάγετε ἀπ' ἐμοῦ, οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ, ἐργάται ἀνομίαις.
Ὅθεν, ἀδελφοί, καταλείψαντες τὴν παροικίαν τοῦ κόσμου τούτου ποιησώμεν
τὸ θέλημα τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς, καὶ μὴ φοβηθῶμεν ἐξελεῖν ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου. λέγει γὰρ ὁ κύριος Ἐσεσθε ὡς ἄρνία ἐν μέσῳ λύκων. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Πέτρος αὐτῷ λέγει· Ἐὰν οὖν διασπαράξωσιν οἱ λύκοι τὰ ἄρνια; εἶπεν ὁ Ἰησοῦς
τῷ Πέτρῳ· Μὴ φοβείθωσαν τὰ ἄρνια τοὺς λύκους μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτά·
καὶ ὑμεῖς μὴ φοβείσθε τοὺς ἀποκτεννόντας ὑμᾶς καὶ μὴδὲν ὑμῖν δυναμένους

ποιεῖν, ἀλλὰ φοβεῖσθε τὸν μετὰ το ἀποθανεῖν ὑμᾶς ἔχοντα ἐξουσίαν ψυχῆς καὶ σώματος τοῦ βαλεῖν εἰς γένναν πυρός. καὶ γινώσκετε, ἀδελφοί, ὅτι ἡ ἐπιδημία ἡ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τῆς σαρκὸς ταύτης μικρά ἐστιν καὶ ὀλιγοχρόνιος, ἡ δὲ ἐπαγγελία τοῦ Χριστοῦ μεγάλη καὶ θαυμαστή ἐστιν, καὶ ἀνάπαυσις τῆς μελλούσης βασιλείας καὶ ζωῆς αἰωνίου. τί οὖν ἐστὶν ποιήσαντας ἐπιτυχεῖν αὐτῶν, εἰ μὴ τὸ ὁσίως καὶ δικαίως ἀναστρέφεσθαι καὶ τὰ κοσμικὰ ταῦτα ὡς ἀλλότρια ἡγεῖσθαι καὶ μὴ ἐπιθυμεῖν αὐτῶν; ἐν γὰρ τῷ ἐπιθυμεῖν ἡμᾶς κτήσασθαι ταῦτα ἀποσπίπτομεν τῆς ὁδοῦ τῆς δικαίας. Λέγει δὲ ὁ κύριος· Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεῦν. ἐὰν ἡμεῖς θέλωμεν καὶ θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ, ἀσύμφορον ἡμῖν ἐστίν. τί γὰρ τὸ ὄφελος, ἐὰν τις τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν ζημιωθῇ; ἔστιν δὲ οὗτος ὁ αἰὼν καὶ ὁ μέλλων δύο ἔχθροί. οὗτος λέγει μοιχεῖαν καὶ φθορὰν καὶ φιλαργυρίαν καὶ ἀπάτην, ἐκεῖνος δὲ τούτοις ἀποτάσσεται. οὐ δυνάμεθα οὖν τῶν δύο φίλοι εἶναι· δεῖ δὲ ἡμᾶς τούτῳ ἀποταξαμένους ἐκείνῳ χρᾶσθαι. οἴομεθα, ὅτι βέλτιόν ἐστιν τὰ ἐνθάδε μισῆσαι, ὅτι μικρὰ καὶ ὀλιγοχρόνια καὶ φθαρτὰ, ἐκεῖνα δὲ ἀγαπῆσαι, τὰ ἀγαθὰ τὰ ἄφθαρτα. ποιοῦντες γὰρ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ εὐρήσομεν ἀνάπαυσιν· εἰ δὲ μήγε, οὐδὲν ἡμᾶς ῥύσεται ἐκ τῆς αἰωνίου κολάσεως, ἐὰν παρακούσωμεν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ. λέγει δὲ καὶ ἡ γραφὴ ἐν τῷ Ἰεζεκιὴλ, ὅτι ἐὰν ἀναστῇ Νῶε καὶ Ἰωβ καὶ Δανιὴλ, οὐ ῥύσσονται τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ. εἰ δὲ καὶ οἱ τοιοῦτοι δίκαιοι οὐ δύνανται ταῖς ἑαυτῶν δικαιοσύναις ῥύσασθαι τὰ τέκνα αὐτῶν, ἡμεῖς, ἐὰν μὴ τηρήσωμεν τὸ βάπτισμα ἁγνὸν καὶ ἁμίαντον, ποῖα πεποιθήσει εἰσελευσόμεθα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ θεοῦ; ἢ τίς ἡμῶν παρὰ κλητὸς ἔσται, ἐὰν μὴ εὐρεθῶμεν ἔργα ἔχοντες ὅσα καὶ δίκαια; Ὡστε οὖν, ἀδελφοί μου, ἀγνοοῦμεθα εἰδότες, ὅτι ἐν χερσὶν ὁ ἀγὼν καὶ ὅτι εἰς τοὺς φθαρτοὺς ἀγῶνας καταπλέουσιν πολλοί, ἀλλ' οὐ πάντες στεφανοῦνται, εἰ μὴ οἱ πολλὰ κοπιᾶσαντες καὶ καλῶς ἀγωνισάμενοι. ἡμεῖς οὖν ἀγωνισώμεθα, ἵνα πάντες στεφανωθῶμεν. ὥστε θέωμεν τὴν ὁδὸν τὴν εὐθείαν, ἀγῶνα τὸν ἄφθαρτον, καὶ πολλοὶ εἰς στεφανωθῶμεν· καὶ εἰ μὴ δυνάμεθα πάντες στεφανωθῆναι, κὰν ἐγγὺς τοῦ στεφανίου γενώμεθα. εἰδέναι ἡμᾶς δεῖ, ὅτι ὁ τὸν φθαρτὸν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος, ἐὰν εὐρεθῇ φθειρῶν, μαστιγωθείς αἴρεται καὶ ἔξω βάλλεται τοῦ σταδίου. τί δοκεῖτε; ὁ τὸν τῆς ἀφθαρσίας ἀγῶνα φθειρᾶς τί παθεῖται; τῶν γὰρ μὴ τηροσάντων, φησὶν, τὴν σφραγίδα ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσκει καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς ὄρασιν πάσῃ σαρκί. Ὡς οὖν ἐσμὲν ἐπὶ γῆς, μετανοήσωμεν. πηλὸς γὰρ ἐσμεν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ τεχνίτου· ὃν τρόπον γὰρ ὁ κεραμεὺς, ἐὰν ποιῇ σκεῦος καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ διαστραφῇ ἢ συντριβῇ, πάλιν αὐτὸ ἀναπλάσσει, ἐὰν δὲ προφθάσῃ εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς αὐτὸ βαλεῖν, οὐκέτι βοηθήσει αὐτῷ· οὕτως καὶ ἡμεῖς, ἕως ἐσμὲν ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, ἐν τῇ σαρκὶ ἃ ἐπράξαμεν πονηρὰ μετανοήσωμεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἵνα σωθῶμεν ὑπὸ τοῦ κυρίου, ἕως ἔχομεν καιρὸν μετανοίας. μετὰ γὰρ τὸ ἐξελθεῖν ἡμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου οὐκέτι δυνάμεθα ἐκεῖ ἐξομολογήσασθαι ἢ μεταμοεῖν ἔτι. ὥστε, ἀδελφοί, ποιήσαντες καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου φυλάξαντες λιηόμεθα ζωὴν αἰώνιον. λέγει γὰρ ὁ κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ· Εἰ τὸ μικρὸν οὐκ ἐτηρήσατε, τὸ μέγα τίς ὑμῖν δώσει; λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστίν. Ἄρα οὖν τοῦτο λέγει· τηρήσατε τὴν σάρκα ἁγνὴν καὶ τὴν σφραγίδα ἁσπίλον, ἵνα τὴν αἰώνιον ζωὴν ἀπολάβωμεν. Καὶ μὴ λεγέτω τις ὑμῶν, ὅτι αὕτη ἡ σὰρξ οὐ κρίνεται οὐδὲ ἀνίσταται. γινώτε· ἐν τίνι ἐσώθητε, ἐν τίνι ἀνελέψατε, εἰ μὴ ἐν τῇ σαρκὶ ταύτῃ ὄντες; δεῖ οὖν ἡμᾶς ὡς ναὸν θεοῦ φυλάσσειν τὴν σαρκὰ· ὃν τρόπον γὰρ ἐν τῇ σαρκὶ ἐκλήθητε, καὶ ἐν τῇ σαρκὶ ἐλεῦσεσθε. εἰ Χριστὸς, ὁ κύριος ὁ σώσας ἡμᾶς, ὃν μὲν τὸ πρῶτον πνεῦμα, ἐγένετο σὰρξ καὶ οὕτως ἡμᾶς ἐκάλεσεν· οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐ ταύτῃ τῇ σαρκὶ ἀποληψόμεθα τὸν μισθόν. ἀγαπῶμεν οὖν ἀλλήλους, ὅπως ἔλθωμεν πάντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ὡς ἔχομεν καιρὸν τοῦ ἰαθῆναι, ἐπιδῶμεν ἑαυτοὺς τῷ θεραπεύοντι θεῷ, ἀντιμισθίαν αὐτῷ διδόντες. ποῖαν; τὸ μετανοῆσαι ἐξ ἐλίκρι-

νοῦς καρδίας. προγνώστης γάρ ἐστιν τῶν πάντων καὶ εἰδὼς ἡμῶν τὰ ἐν καρδίᾳ. 10. δώμεν οὖν αὐτῷ αἶνον, μὴ ἀπὸ στόματος μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ καρδίας, ἵνα ἡμᾶς προσδέξηται ὡς υἱούς. 11. καὶ γὰρ εἶπεν ὁ κύριος· Ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου. Ὡστε, ἀδελφοί μου, ποιήσωμεν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς, ἵνα ζήσωμεν, καὶ διώξωμεν μᾶλλον τὴν ἀρετὴν, τὴν δὲ κακίαν καταλείψωμεν ὡς προοδοιπόρον τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ φύγωμεν τὴν ἀσέβειαν, μὴ ἡμᾶς καταλάβῃ κακά. ἐὰν γὰρ σπουδάσωμεν ἀγαθοποιεῖν, διώξεται ἡμᾶς εἰρήνη. διὰ ταύτην γὰρ τὴν αἰτίαν οὐκ ἔστιν εὐρεῖν ἄνθρωπον, οἵτινες παράγουσι φόβους ἀνθρωπίνους, προσηρημένοι μᾶλλον τὴν ἐνθάρδα ἀπόλαυσιν ἢ τὴν μέλλουσαν ἐπαγγελίαν. ἀγνοοῦσιν γὰρ ἡλικίην ἔχει βάσανον ἢ ἐνθάρδα ἀπόλαυσις, καὶ οἷαν τροφήν ἔχει ἡ μέλλουσα ἐπαγγελία. καὶ εἰ μὲν αὐτοὶ μόνοι ταῦτα ἐπρασσον, ἀνεκτὸν ἦν· νῦν δὲ ἐπιμένουσιν κακοδιδασκαλοῦντες τὰς ἀνατίους ψυχάς, οὐκ εἰδότες, ὅτι δισπῶν ἔξουσιν τὴν κρίσιν, αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἀκούοντες αὐτῶν. Ἡμεῖς οὖν ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ δουλεύσωμεν τῷ θεῷ, καὶ ἐσόμεθα δίκαιοι· ἐὰν δὲ μὴ δουλεύσωμεν διὰ τὸ μὴ πιστεύειν ἡμᾶς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ θεοῦ, ταλαίπωροί ἐσόμεθα. λέγει γὰρ καὶ ὁ προφητικὸς λόγος· Ταλαίπωροί εἰσιν οἱ δίψυχοι, οἱ διστάζοντες τῇ καρδίᾳ, οἱ λέγοντες· Ταῦτα πάσαις ἠκούσαμεν καὶ ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας προσδεχόμενοι οὐδὲν τούτων ἐωράκαμεν. ἀνόητοι, συμβάλετε ἑαυτοὺς ξύλῳ· λάβετε ἄμπελον· πρῶτον μὲν φυλλοροεῖ, εἴτα βλαστὸς γίνεται, μετὰ ταῦτα ὄμφαξ, εἴτα σταφυλὴ παρεστηκυῖα. οὕτως καὶ ὁ λαὸς μου ἀκαταστασίας καὶ θλίψεις ἔσχεν· ἔπειτα ἀπολήφεται τὰ ἀγαθὰ. ὥστε, ἀδελφοί μου, μὴ διψυχῶμεν, ἀλλὰ ἐλπίσαντες ὑπομείνωμεν, ἵνα καὶ τὸν μισθὸν κομισώμεθα. πιστὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐπαγγεῖλάμενος τὰς ἀντιμισθίας ἀποδιδόναι ἐκάστῳ τῶν ἔργων αὐτοῦ. ἐὰν οὖν ποιήσωμεν τὴν δικαιοσύνην ἐναντίον τοῦ θεοῦ, εἰσίσχομεν εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ λιπόμεθα τὰς ἐπαγγελίας, ἃς οὕς οὐκ ἤκουσεν οὐδὲ ὀφθαλμὸς εἶδεν, οὐδὲ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου ἀνέβη. Ἐκδεχόμεθα οὖν καθ' ὅραν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐν ἀνάπῃ καὶ δικαιοσύνῃ, ἐπειδὴ οὐκ οἶδαμεν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιφανείας τοῦ θεοῦ. ἐπερωτηθεὶς γὰρ αὐτὸς ὁ κύριος ὑπὸ τινος, πότε ἔξει αὐτοῦ ἡ βασιλεία, εἶπεν· Ὅταν ἔσται τὰ δύο ἐν, καὶ τὸ ἔξω ὡς τὸ ἔσω, καὶ τὸ ἄρσεν μετὰ τῆς θηλείας οὔτε ἄρσεν οὔτε θῆλυ. τὰ δύο δὲ ἐν ἐστίν, ὅταν λαλῶμεν ἑαυτοῖς ἀλήθειαν καὶ ἐν δυσὶ σώμασιν ἀνυποκορίτως εἴη μία ψυχὴ, καὶ τὸ ἔξω ὡς τὸ ἔσω, τοῦτο λέγει· τὴν ψυχὴν λέγει τὸ ἔσω, τὸ δὲ ἔξω τὸ σῶμα λέγει· ὃν τρόπον οὖν σου τὸ σῶμα φαίνεται, οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ σου δῆλος ἔστω ἐν τοῖς καλοῖς ἔργοις. καὶ τὸ ἄρσεν μετὰ τῆς θηλείας, οὔτε ἄρσεν οὔτε θῆλυ, ταῦτο λέγει· ἵνα ἀδελφὸς ἰδὼν ἀδελφὴν οὐδὲν φρονεῖ περὶ αὐτῆς θηλυκόν, μηδ' φρονεῖ τι περὶ αὐτοῦ ἄρσενικόν. ταῦτα ὑμῶν ποιοῦντων, φησὶν, ἐλεύσεται ἡ βασιλεία τοῦ πατρὸς μου. Ἀδελφοί οὖν, ἥδη ποτὲ μετανήσωμεν, νήψωμεν ἐπὶ τὸ ἀγαθόν· μεστοὶ γὰρ ἐσμεν πολλῆς ἀνοίας καὶ πονηρίας. ἐξαλείψωμεν ἅψ' ἡμῶν τὰ πρότερα ἁμαρτήματα καὶ μετανόησαντες ἐκ ψυχῆς σωθῶμεν, καὶ μὴ γινώμεθα ἀνθρωπάρεσκοι μηδὲ θέλωμεν μόνον ἑαυτοῖς ἀρέσκειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξω ἀνθρώποις ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ, ἵνα τὸ ὄνομα δι' ἡμᾶς μὴ βλασφημῇται. λέγει γὰρ ὁ κύριος· Διὰ παντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ πάλιν· Οὐαὶ δι' ὃν βλασφημεῖται τὸ ὄνομά μου. ἐν τίνι βλασφημεῖται; ἐν τῷ μὴ ποιεῖν ὑμᾶς ἃ βούλομαι. καὶ ἔθνη γὰρ ἀκούοντα ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ ὡς καλὰ καὶ μεγάλα θαυμάζει· ἔπειτα καταματῶν ὧν λέγομεν, ἐνθεν εἰς βλασφημίαν τρέπονται, λέγοντες εἶναι μῦθόν τινα καὶ πλάνην. ὅταν ἀλλὰ χάρις ὑμῖν, εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς· ταῦτα ὅταν ἀκούσωσιν, θαυμάζουσιν τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀγαθότητος· ὅταν δὲ ἴδωσιν, ὅτι οὐ μόνον τοὺς μισοῦντας οὐκ ἀγαπῶμεν, ἀλλ' ὅτι οὐδὲ τοὺς ἀγαπῶντας, καταγελῶσιν ἡμῶν, καὶ βλασφημεῖται τὸ ὄνομα. Ὡστε, ἀδελφοί, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς ἡμῶν θεοῦ ἐσόμεθα ἐκ τῆς ἐκκλησίας τῆς πρώτης, τῆς πνευματικῆς, τῆς πρὸ ἡλίου

καὶ σελίνης ἐκτισμένης. ἐὰν δὲ μὴ ποιήσωμεν τὸ θέλημα κυρίου, ἐσόμεθα ἐκ τῆς γραφῆς τῆς λεγούσης· Ἐγενήθη ὁ οἶκός μου σπήλαιον ληστῶν. ὥστε οὖν αἰρετισώμεθα ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τῆς ζωῆς εἶναι, ἵνα σωθῶμεν. οὐκ οἶμαι δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ὅτι ἐκκλησία ζωσα σῶμά ἐστιν Χριστοῦ· λέγει γὰρ ἡ γραφή· Ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἄρσεν καὶ θῆλυ· τὸ ἄρσεν ἐστὶν ὁ Χριστός, τὸ θῆλυ ἡ ἐκκλησία· καὶ ἔτι τὰ βιβλία καὶ οἱ ἀπόστολοι τὴν ἐκκλησίαν οὐ νῦν εἶναι λέγουσιν ἀλλὰ ἄνωθεν. ἥν γὰρ πνευματική, ὡς καὶ ὁ Ἰησοῦς ἡμῶν, ἐφανερώθη δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἵνα ἡμᾶς σώσῃ. ἡ ἐκκλησία δὲ πνευματικὴ οὕσα ἐφανερώθη ἐν τῇ σαρκὶ Χριστοῦ, διλοῦσα ἡμῖν φθεῖρη, ἀπολήπεται αὐτὴν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ· ἡ γὰρ σὰρξ αὕτη ἀντίτυπός ἐστιν τοῦ πνεύματος· οὐδεὶς οὖν τὸ ἀντίτυπον φθεῖρας τὸ αὐθεντικὸν μεταλήπεται. ἄρα οὖν τοῦτο λέγει, ἀδελφοί· τηρήσατε τὴν σάρκα, ἵνα τοῦ πνεύματος μεταλάβητε. εἰ δὲ λέγομεν εἶναι τὴν σάρκα τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ πνεῦμα Χριστόν, ἄρα οὖν ὁ ὑβρίσας τὴν σάρκα ὑβρίσεν τὴν ἐκκλησίαν. ὁ τοιοῦτος οὖν οὐ μεταλήπεται τοῦ πνεύματος, ὁ ἐστὶν ὁ Χριστός. τοσαύτην δύναται ἡ σὰρξ αὕτη μεταλαβεῖν ζῶην καὶ ἀφθαρτίαν κολληθέντος αὐτῇ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὔτε, ἐξεπε-
 ἴν τις δύναται οὔτε λαλῆσαι ἃ ἡτοίμασεν ὁ κύριος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. Οὐκ οἶμαι δέ, ὅτι μικρὰν συμβουλίαν ἐποιεσάμην περὶ ἐγκρατείας, ἥν ποιήσας τις οὐ μετανοήσει, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν σώσει καὶ τὸν συμβουλευσάντα. μισθὸς γὰρ οὐκ ἐστὶν μικρὸς πλανωμένην ψυχὴν καὶ ἀπολλυμένην ἀποστρέφαι εἰς τὸ σωθῆναι. ταύτην γὰρ ἔχομεν τὴν ἀντιμυσθίαν ἀποδοῦναι τῷ θεῷ τῷ κτίσαντι ἡμᾶς, ἐὰν ὁ λέγων καὶ ἀκούων μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ λέγῃ καὶ ἀκούῃ. ἐμμείνωμεν οὖν ἐφ' οἷς ἐπιστεύσαμεν δίκαιοι καὶ ὅσιοι, ἵνα μετὰ παρηγορίας αἰτῶμεν τὸν θεὸν τὸν λέγοντα· Ἔτι λαλοῦντός σου ἐρῶ· ἰδοὺ πάρεμμι. τοῦτο γὰρ τὸ ῥῆμα μεγάλης ἐστὶν ἐπαγγελίας σημεῖον· ἐτοιμότερον γὰρ ἑαυτὸν λέγει ὁ κύριος εἰς τὸ διδοῖναι τοῦ αἰτοῦντος. τοσαύτης οὖν χρηστότητος μεταλαμ-
 βάνοντες μὴ φθονήσωμεν ἑαυτοῖς τυχεῖν τοσούτων ἀγαθῶν. ὅσπν γὰρ ἡδονὴν ἔχει τὰ ῥήματα ταῦτα τοῖς ποιήσασιν αὐτά, τοσαύτην κατὰκρισιν ἔχει τοῖς πα-
 ρακούσασιν. Ὡστε, ἀδελφοί, ἀφορμὴν λαβόντες οὐ μισθὸν εἰς τὸ μεταμορφῆσαι, καιρὸν ἔχοντες ἐπιστρέφωμεν ἐπὶ τὸν καλέσαι ἡμᾶς θεόν, ἕως ἔτι ἔχομεν τὸν παραδεχόμενον ἡμᾶς. ἐὰν γὰρ ταῖς ἡδυπαθείαις ταύταις ἀποταξώμεθα καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν νικίσωμεν ἐν τῷ μὴ ποιεῖν τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς τὰς πονη-
 ρὰς, μεταληψόμεθα τοῦ ἐλέους Ἰησοῦ. γινώσκετε δέ, ὅτι ἔρχεται ἡδὴ ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως ὡς κλίβανος καιόμενος, καὶ τακίσονται τινες τῶν οὐρανῶν καὶ πᾶσα ἡ γῆ ὡς μόλιθος ἐπὶ πυρὶ τικόμενος· καὶ τότε φανήσεται τὰ κρύφια καὶ φανερὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων. καλὸν οὖν ἐλεημοσύνη ὡς μετάνοια ἁμαρτίας· κρείσσων νηστεία προσευχῆς, ἐλεημοσύνη δὲ ἀμφοτέρων· ἀγάπη δὲ καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν, προσευχὴ δὲ ἐκ καλῆς συνειδήσεως ἐκ θανάτου ῥύεται. μα-
 κάριος πᾶς ὁ εὐρεθεὶς ἐν τούτοις πλήρης· ἐλεημοσύνη γὰρ κούφισμα ἁμαρτίας γίνεται. Μετανοήσωμεν οὖν ἐξ ὅλης καρδίας, ἵνα μὴ τις ἡμῶν παραπόλῃται. εἰ γὰρ ἐντολαὶς ἔχομεν, ἵνα καὶ τοῦτο πράσσωμεν, ἀπὸ τῶν εἰδώλων ἀποστῆναι καὶ κατηχεῖν, πόσῳ μᾶλλον ψυχὴν ἥδη γινώσκουσαν τὸν θεὸν οὐ δεῖ ἀπόλλυ-
 σθαι; συλλάβωμεν οὖν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀνάγειν περὶ τὸ ἀγαθόν, ὅπως σωθῶμεν ἅπαντες καὶ ἐπιστρέφωμεν ἀλλήλους καὶ νουθετήσωμεν. καὶ μὴ μόνον ἄρτι δοκῶμεν πιστεῦειν καὶ προσέχειν ἐν τῷ νουθετεῖσθαι ἡμᾶς ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ καὶ ὅταν εἰς οἶκον ἀπαλλαγῶμεν, μνημονεύωμεν τῶν τοῦ κυρίου ἐνταλμάτων καὶ μὴ ἀντιπαρελκώμεθα ἀπὸ τῶν κοσμικῶν ἐπιθυμι-
 ῶν, ἀλλὰ πυκνότερον προσερχόμενοι πειρώμεθα προκοπτεῖν ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ κυρίου, ἵνα πάντες τὸ αὐτὸ φρονοῦντες συνηγμένοι ὦμεν ἐπὶ τὴν ζωὴν· εἶπεν γὰρ ὁ κύριος· Ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη, φυλάς καὶ γλώσσας· τοῦτο δὲ λέγει τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, ὅτε ἐλθὼν λυτρώσεται ἡμᾶς, ἔκαστον κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. καὶ ὄψονται τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τὸ κράτος οἱ ἄπιστοι, καὶ ξενισθήσονται ἰδόντες τὸ βασίλειον τοῦ κόσμου ἐν τῷ Ἰησοῦ,

λέγοντες· Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι σὺ ἦς, καὶ οὐκ ἤδεμεν καὶ οὐκ ἐπιστεύομεν καὶ οὐκ ἐπειθόμεθα τοῖς πρεσβυτέροις τοῖς ἀναγγέλλουσιν ἡμῖν περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν. καὶ ὁ σκόληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς ὄρασιν πάσῃ σαρκί. τὴν ἡμέραν ἐκείνην λέγει τῆς κρίσεως, ὅταν ὀψονταί τοὺς ἐν ἡμῖν ἀσεβήσαντας καὶ παραλογισμένους τὰς ἐντολὰς Ἰησοῦ Χριστοῦ. οἱ δὲ δίκαιοι εὐπραγίσαντες καὶ ὑπομείναντες τὰς βασάνους καὶ μισήσαντες τὰς ὑδυπαθείας τῆς ψυχῆς, ὅταν θεάσωνται τοὺς ἀστοχίσαντας καὶ ἀρνησαμένους διὰ τῶν λόγων ἢ διὰ τῶν ἔργων τὸν Ἰησοῦν, ὅπως κολάζονται δειναῖς βασάνοις πυρὶ ἀσβέστῳ ἔσονται δόξαν διδόντες τῷ θεῷ αὐτῶν λέγοντες, ὅτι ἔστα ἐλπίς τῷ δεδουλευκότῳ θεῷ ἐξ ὅλης καρδίας. Καὶ ἡμεῖς οὖν γενώμεθα ἐκ τῶν εὐχαρετούντων, δεδουλευκότων τῷ θεῷ, καὶ μὴ ἐκ τῶν κρινομένων ἀσεβῶν. καὶ γὰρ αὐτὸς πανθαυμαρτῶδῶς ὢν καὶ μίπτω φυγῶν τὸν πειρασμόν, ἀλλ' ἔτι ὢν ἐν μέσοις τοῖς ὀργάνοις τοῦ διαβόλου σπουδάζω τὴν δικαιοσύνην διώκειν, ὅπως ἰσχύσω καὶ ἐγγὺς αὐτῆς γενέσθαι, φοβούμενος τὴν κρίσιν τὴν μέλλουσαν. Ὡστε, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί, μετὰ τὸν θεὸν τῆς ἀληθείας ἀναγινώσκω ὑμῖν ἔντευξιν εἰς τὸ προσέχειν τοῖς γεγραμμένοις, ἵνα καὶ ἑαυτοὺς σώσετε καὶ τὸν ἀναγινώσκοντα ἐν ὑμῖν. μισθὸν γὰρ αἰτῶ ὑμᾶς τὸ μετανοῆσαι ἐξ ὅλης καρδίας, σωτηρίαν ἑαυτοῖς καὶ ζωὴν διδόντας. τοῦτο γὰρ ποιήσαντες σκοπὸν πᾶσιν τοῖς νέοις θήσομεν, τοῖς βουλομένοις περὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν χρηστότητα τοῦ θεοῦ φιλοπονεῖν. καὶ μὴ ἀπῶς ἔχωμεν καὶ ἀγανακτῶμεν οἱ ἄσσοφοι, ὅταν τις ἡμᾶς νουθετῇ καὶ ἐπιστρέφῃ ἀπὸ τῆς ἀδικίας εἰς τὴν δικαιοσύνην. ἐνίοτε γὰρ πονηρὰ πράσσοντες οὐ γινώσκομεν διὰ τὴν διψυχίαν καὶ ἀπιστίαν τὴν ἐνοῦσαν ἐν τοῖς στήθεσιν ἡμῶν, καὶ ἐσκοτίσμεθα τὴν διάνοιαν ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ματαίων. πράξωμεν οὖν τὴν δικαιοσύνην, ἵνα εἰς τέλος σωθῶμεν. μακάριοι οἱ τοῦτοις ὑπακούοντες τοῖς προστάγμασιν· καὶ ὀλίγον χρόνον κακοπαθήσωσιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, τὸν ἀθάνατον τῆς ἀναστάσεως καρπὸν τρυγίσουσιν. μὴ οὖν λυπείσθω ὁ εὐσεβής, ἐὰν ἐπὶ τοῖς νῦν χρόνοις· ἐκεῖνος ἂν μετὰ τῶν πατέρων ἀναβιώσας εὐφρανθήσεται εἰς τὸν αἰώνιον αἰῶνα. Ἀλλὰ μὴδὲ ἐκεῖνο τὴν διάνοιαν ὑμῶν ταρασέτω, ὅτι βλέπομεν τοὺς ἀδίκους πλουτοῦντας καὶ στενοχωρούμενους τοὺς τοῦ θεοῦ δούλους. πιστεύομεν οὖν, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί· θεοῦ ζῶντος πείραν ἀθλοῦμεν καὶ γυμναζόμεθα τῷ νῦν βίῳ, ἵνα τῷ μέλλοντι στεφανωθῶμεν. οὐδεὶς τῶν δικαίων ταχὺν καρπὸν ἔλαβεν, ἀλλ' ἐκδέχεται αὐτόν. εἰ γὰρ τὸν μισθὸν τῶν δικαίων ὁ θεὸς συντόμως ἀπεδίδου, εὐθέως ἐμπορίαν ἡσκοῦμεν καὶ οὐ θεοσεβειαν· ἐδοκοῦμεν γὰρ εἶναι δίκαιοι, οὐ τὸ εὐσεβές, ἀλλὰ τὸ κερδαλέον διώκοντες. καὶ διὰ τοῦτο θεία κρίσις ἔβλαπεν πνεῦμα μὴ ὄν δίκαιον, καὶ ἐβάρυνεν δεσμοῖς. Τῷ μόνῳ θεῷ ἀοράτῳ, πατρὶ τῆς ἀληθείας, τῷ ἐξαποστείλαντι ἡμῖν τὸν σωτῆρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς ἀφθαρσίας, δι' οὗ καὶ ἐφάνέρωσεν ἡμῖν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἐπουράνιον ζωὴν, αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Κλήμεντος πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ β'

5 ΠΟΙΜΗΝ

Ὅρασις α' Ὁ θρέψας με πεπρακέν με Ῥόδη τινὶ εἰς Ῥώμην μετὰ πολλὰ ἔτη ταύτην ἀνεγνωρίσάμην καὶ ἠρξάμην αὐτὴν ἀγαπᾶν ὡς ἀδελφὴν μετὰ χρόνον τινὰ λουομένην εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Τίβερην εἶδον καὶ ἐπέδωκα αὐτῇ τὴν χεῖρα καὶ ἐξήγαγον αὐτὴν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ταύτης οὗν ἰδὼν τὸ κάλλος διηλογίζομαι ἐν τῇ καρδίᾳ μου λέγων· Μακάριος ἦμην, εἰ τοιαύτην γυναῖκα εἶχον καὶ τῷ κάλλει καὶ τῷ τρόπῳ μόνον τοῦτο ἐβουλεύσαμην, ἔτερον δὲ οὐδὲ ἔνμετὰ χρόνον τινα πορευομένου μου εἰς Κώμας καὶ δοξάζοντος τὰς κτίσεις τοῦ θεοῦ, ὡς μεγάλαι καὶ εκπρεπεῖς καὶ δυναταὶ εἰσιν, περιπατῶν ἀφύπνωσάκαὶ πνευμά με ἔλαβεν καὶ ἀπήνεγκέ με δι' ἀνοδίας τινός, δι' ἧς ἀνθρωπος οὐκ ἐδύνατο ὁδεῦσαι· ἦν δὲ

ὁ τόπος κρημνώδης καὶ ἀπερρηγῶς ἀπὸ τῶν ὑδάτωνδιαβάς οὖν τὸν ποταμὸν ἐκεῖνον ἦλθον εἰς τὰ ὄμαλά καὶ τιθῶ τὰ γόνατα καὶ ἠρξάμην προσεύχεσθαι τῷ κυρίῳ καὶ ἐξομολογεῖσθαι μοι τὰς ἁμαρτίαςπροσευχομένου δέ μου ἡνοίγη ὁ οὐρανός, καὶ βλέπω τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἣν ἐπεθύμησα, ἀσπαζομένην με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν· Ἐρμᾶ χαῖρεβλέψας δὲ εἰς αὐτὴν λέγω αὐτῇ· Κυρία, τί σὺ ὧδε ποιεῖς; ἡ δὲ ἀπεκρίθη μοι· Ἀνελήμωθην, ἵνα σοὺ τὰς ἁμαρτίας ἐλεγχος πρὸς τὸν κύριονλέγω αὐτῇ· Νῦν σύ μου ἔλεγχος εἶ; Οὐ, φησίν, ἀλλὰ ἀκουσον τὰ ῥήματα, ἃ σοι μέλλω λέγεινὸ θεὸς ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς κατοικῶν καὶ κτίσας ἐκ τοῦ μὴ ὄντος τὰ ὄντα καὶ πληθύνας καὶ αὐξήσας ἔνεκεν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας αὐτοῦ ὀργίζεται σοι, ὅτι ἡμαρτες εἰς ἐμέἀποκριθεὶς αὐτῇ λέγω· Εἰς σὲ ἡμαρτον; ποίῳ τόπῳ ἢ πότε σοι αἰσχρὸν ῥῆμα ἐλάλησα; οὐ πάντοτέ σε ὡς θεῶν ἡγισάμην; οὐ πάντοτέ σε ἐνετράπην ὡς ἀδελφὴν; τί μου καταπευδῆ, ὦ γύναι, τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ ἀκάθαρτα; γελάσασά μοι λέγει· Ἐπὶ τὴν καρδίαν σου ἀνέβη ἡ ἐπιθυμία τῆς πονηρίας οὐ δοκεῖ σοι ἀνδρὶ δικαίῳ πονηρὸν πρᾶγμα εἶναι, ἐὰν ἀναβῇ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν ἡ πονηρὰ ἐπιθυμία; ἁμαρτία γέ ἐστιν, καὶ μεγάλη, φησινὸ γὰρ δίκαιος ἀνὴρ δίκαια βουλευέταιἐν τῷ οὖν δίκαια βουλευέσθαι αὐτὸν κατορθοῦνται ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ εὐκατάλλακτον ἔχει τὸν κύριον ἐν παντὶ πράγματι αὐτοῦ· οἱ δὲ πονηρὰ βουλευόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν θάνατον καὶ αἰχμαλωτισμὸν ἑαυτοῖς ἐπισπῶνται, μάλιστα οἱ τὸν αἰῶνα τοῦτον περιποιούμενοι καὶ γαυριῶντες ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν καὶ μὴ ἀντεχόμενοι τῶν ἀγαθῶν τῶν μελλόντωνμετανοήσουσιν αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, οἵτινες οὐκ ἔχουσιν ἐλπίδα, ἀλλὰ ἑαυτοὺς ἀπεγνώκασιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶνἀλλὰ σὺ προσεύχου πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἰάσεται τὰ ἁμαρτήματά σου καὶ δοῦ τοῦ οἴκου σου καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτὴν τὰ ῥήματα ταῦτα ἐκλείσθησαν οἱ οὐανοί· καὶ ὅλος ἡμῶν πεφρικῶς καὶ λυπούμενοςἔλεγον δὲ ἐν ἑμαυτῷ· Εἰ αὕτη μοι ἡ ἁμαρτία ἀναγράφεται, πῶς δυνησομαι σωθῆναι; ἢ πῶς ἐξηλάσομαι τὸν θεὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου τῶν τελείν; ἢ ποίοις ῥήμασιν ἐρωτήσω τὸν κύριον, ἵνα ἰλατεύσῃται μοι; ταῦτά μου συμβουλευόμενον καὶ διακρίνοντος ἐν τῇ κάρδιᾳ μου, βλέπω κατέναντί μου καθέδραν λευκὴν ἐξ ἐρίων χιονίνων γενοῦσαν μεγάλην· καὶ ἦλθεν γυνὴ πρεσβύτις ἐν ἱματισμῷ λαμπροτάτῳ, ἔχουσα βιβλίον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐκάθισεν μόνη καὶ ἀσπάζεται με· Ἐρμᾶ, χαῖρε, καὶ γὰρ λυπούμενος καὶ κλαίων εἶπον· Κυρία, χαῖρεκαὶ εἶπέν μοι· Τί στυγνός, Ἐρμᾶ; ὁ μακρόθυμος καὶ ἀστομάχῃτος, ὁ πάντοτε γελῶν τί οὕτω κατηφὴς τῇ ἰδέᾳ καὶ οὐχ ἱλαρός; καὶ γὰρ εἶπον αὐτῇ· Ὑπὸ γυναικὸς ἀγαθωτάτης λεγούσης, ὅτι ἡμαρτον εἰς αὐτήνῃ δὲ ἔφη· Μηδαμῶς ἐπὶ τὸν δούλον τοῦ θεοῦ τὸ πρᾶγμα τοῦτοἀλλὰ πάντως ἐπὶ τὴν καρδίαν σου ἀνέβη περὶ αὐτῆςἔστιν μὲν τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ ἡ τοιαύτη βουλὴ ἁμαρτίαν ἐπιφέρειουσα· πονηρὰ γὰρ βουλὴ καὶ ἐκπληκτος εἰς πάνσεμνον πνεῦμα καὶ ἥδη δεδοκιμασμένον, ἐὰν ἐπιθυμήσῃ πονηρὸν ἔργον, καὶ μάλιστα Ἐρμᾶς ὁ ἐγκρατής, ὁ ἀπεχόμενος πάσης ἐπιθυμίας πονηρᾶς καὶ πλήρης πάσης ἀπλότητος καὶ ἀκακίας μεγάλης. Ἀλλ' οὐχ ἔνεκα τούτου ὀργίζεται σοι ὁ θεός, ἀλλ' ἵνα τὸν οἶκόν σου τὸν ἀνομήσαντα εἰς τὸν κύριον καὶ εἰς ὑμᾶς τοὺς γονεῖς αὐτῶν ἐπιστρέψῃςἀλλὰ φιλότεκνος ὢν οὐκ ἐνουθέτεις σου τὸν οἶκον, ἀλλὰ ἀφῆκες αὐτὸν καταφθαρεῖν, διὰ τοῦτό σοι ὀργίζεται ὁ κύριος· ἀλλὰ ἰάσεται σου πάντα τὰ προγεγονότα πονηρὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου· διὰ γὰρ τὰς ἐκείνων ἁμαρτίας καὶ ἀνομήματα σὺ κατεφθάρης ἀπὸ τῶν βιωτικῶν πράξεωνἀλλ' ἡ πολυσπλαγχνία τοῦ κυρίου ἠλέησέν σε καὶ τὸν οἶκόν σου καὶ ἰσχυροποιήσει σε καὶ θεμελιώσει σε ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦμόνον μὴ ῥαθυμίας, ἀλλὰ εὐψύχει καὶ ἰσχυροποιεῖ σου τὸν οἶκονὡς γὰρ ὁ χαλκεὺς σφυροκοῶν τὸ ἔργον αὐτοῦ περιγίνεται τοῦ πρᾶγματος οὐ θέλει, οὕτω καὶ ὁ λόγος ὁ καθημερινός ὁ δίκαιος περιγίνεται πάσης πονηρίαςκαὶ διαλίπης οὖν νοθετῶν σου τὰ τέκναοἶδα γὰρ, ὅτι, ἐὰν μετανοήσουσιν ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν, ἐνγραφίσονται εἰς τὰς βίβλους τῆς ζωῆς μετὰ τῶν ἁγίωνμετὰ τὸ παῖναι αὐτῆς τὰ ῥήματα ταῦτα λέγει μοι· Θέλεις ἀκοῦσαί μου ἀναγινωσκούσης;

λέγω καὶ γὰρ· Θέλω, κυριάζει μοι· Γενοῦ ἀκροατῆς καὶ ἄκουε τὰς δόξας τοῦ θεοῦ ἡκουσα μεγάλως καὶ θαυμαστῶς, ὃ οὐκ ἴσχυσα μνημονεῦσαι· πάντα γὰρ τὰ ῥήματα ἔκφρικτα, ἃ οὐ δύναται ἄνθρωπος βαστάσαι τὰ οὖν ἔσχατα ῥήματα ἐμνημόνευσα· ἦν γὰρ ἡμῖν σύμφορα καὶ ἡμερα· Ἰδοῦ, ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ὃ ἀγαπᾷ, δυνάμει κραταῖ καὶ τῇ μεγάλῃ συνέσει αὐτοῦ κτίσας τὸν κόσμον καὶ τῇ ἐνδόξῳ βουλῇ περιθεὶς τὴν εὐπρέπειαν τῇ κτίσει αὐτοῦ καὶ τῷ ἰσχυρῷ ῥήματι πῆξας τὸν οὐρανὸν καὶ θεμελιώσας τὴν γῆν ἐπὶ ὑδάτων καὶ τῇ ἰδίᾳ σοφίᾳ καὶ προνοίᾳ κτίσας τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν αὐτοῦ, ἦν καὶ πύλοισιν, ἰδοῦ, μεθιστάνει τοὺς οὐρανούς, καὶ τὰ ὄρη καὶ τοὺς βουνούς καὶ τὰς θαλάσσας, καὶ πάντα ὁμαλὰ γίνεται τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, ἵνα ἀποδῷ αὐτοῖς τὴν ἐπαγγελίαν, ἦν ἐπηγγείλατο μετὰ πολλῆς δόξης καὶ χαρᾶς, ἐὰν τηρήσωσιν τὰ νόμιμα τοῦ θεοῦ, ἃ παρέλαβον ἐν μεγάλῃ πίστει. Ὅτε οὖν ἐτέλεσεν ἀναγινώσκουσα καὶ ἠγέθη ἀπὸ τῆς καθέδρας, ἦλθαν τέσσαρες νεανίαι καὶ ἦσαν τὴν καθέδραν καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὴν ἀνατολὴν προσκαλεῖται δέ με καὶ ἦναι τοῦ στήθους μου καὶ λέγει μοι· Ὑπερέκει σοι ἡ ἀνάγνωσίς μου; καὶ λέγω αὐτῇ· Κυρία, ταῦτά μοι τὰ ἔσχατα ἀρέσκει, τὰ δὲ πρῶτα χαλεπὰ καὶ σκληρὰ δὲ ἔφη μοι λέγουσα· Ταῦτα τὰ ἔσχατα τοῖς ἀποστάταις λαλοῦσιν αὐτῆς μετ' ἐμοῦ δύο τινὲς ἄνδρες ἐφάνησαν καὶ ἦσαν αὐτῆς μετ' ἐμοῦ δύο τινὲς ἄνδρες ἐφάνησαν καὶ ἦσαν αὐτῶν τῶν ἀγκώνων καὶ ἀπῆλθον, ὅπου ἡ καθέδρα, πρὸς τὴν ἀνατολὴν ἵλαρά δὲ ἀπῆλθεν καὶ ὑπάγουσα λέγει μοι· Ἀνδρίζου, Ἐρμῆ.

Ὅρασις β' Πορευομένου μου εἰς Κώμας κατὰ τὸν καιρὸν, ὃν καὶ πέρυσιν, περιπατῶν ἀνεμνήσθην τῆς περυσινῆς δράσεως, καὶ πάλιν με αἶρει πνεῦμα καὶ ἀποφέρει εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὅπου καὶ πέρυσιν ἐλθὼν οὖν εἰς τὸν τόπον τιθῶ τὰ γόνυ καὶ ἡρξάμην προσεῦχεσθαι τῷ κυρίῳ καὶ δοξάζειν αὐτοῦ τὸ ὄνομα, ὅτι με ἄξιον ἠγήσατο καὶ ἐγνώρισέν μοι τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς πρῶτον μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναι με ἀπὸ τῆς προσευχῆς βλέπω ἀπέναντί μου τὴν πρεσβυτέραν, ἦν καὶ πέρυσιν ἐωράκειν, περιπατοῦσαν καὶ ἀναγινώσκουσαν βιβλαρίδιον, καὶ λέγει μοι· Δύνη ταῦτα τοῖς ἐκλεκτοῖς τοῦ θεοῦ ἀναγγεῖλαι; λέγω αὐτῇ· Κυρία, τοσαῦτα μνημονεῦσαι οὐ δύναμαι· δὸς δέ μοι τὸ βιβλίδιον, ἵνα μεταγράψωμαι αὐτὸ Λάβε, φησὶν, καὶ ἀποδώσεις μοι ἔλαβον ἐγώ, καὶ εἷς τινα τόπον τοῦ ἀγροῦ ἀναχωρήσας μετεγραψάμην πάντα πρὸς γράμμα· οὐχ ὑψίσκον γὰρ τὰς συλλαβὰς τελέσαντος οὖν τὰ γράμματα τοῦ βιβλιδίου ἐξαίφνης ἤρπᾳ μου ἐκ τῆς χειρὸς τὸ βιβλίδιον· ὑπὸ τίνος δὲ οὐκ εἶδον. Μετὰ δὲ δέκα καὶ πέντε ἡμέρας νηστεύσαντός μου καὶ πολλὰ ἐρωτήσαντος τὸν κύριον ἀπεκαλύφθη μοι ἡ γνώσις τῆς γραφῆς τῆς γεγραμμένης ταῦτα· Τὸ σπέρμα σου, Ἐρμῆ, ἠθέτησαν εἰς τὸν θεὸν καὶ ἐβλασφήμησαν εἰς τὸν κύριον καὶ προσέδωκαν τοὺς γονεῖς αὐτῶν ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ἥκουσαν προδοταί γονέων καὶ προδόντες οὐκ ὠφελήθησαν, ἀλλὰ ἔτι προσέθηκαν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν τὰς ἀσελγείας καὶ συμφυροῦς πονηρίας, καὶ οὕτως ἐπλήσθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἀλλὰ γνώρισον ταῦτα τὰ ῥήματα τοῖς τέκνοις σου πᾶσιν καὶ τῇ συμβίῳ σου τῇ μελλούσῃ ἀδελφῇ· καὶ γὰρ αὕτη οὐκ ἀπέχεται τῆς γλώσσης, ἐν ἣ πονηρεῖται· ἀλλὰ ἀκούσασα τὰ ῥήματα ταῦτα ἀφέξεται καὶ ἔξει ἔλεος μετὰ τὸ γνωρίσαι σε ταῦτα τὰ ῥήματα αὐτοῖς, ἃ ἐντείλατό μοι ὁ δεσπότης ἵνα σοι ἀποκαλυφθῇ, τότε ἀφίενται αὐτοῖς αἱ ἁμαρτίαι πᾶσαι, ἃς πρότερον ἥμαρτον, καὶ πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τοῖς ἁμαρτήσαντι μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, ἐὰν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μετανοήσωσιν καὶ ἄρῳσιν ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν τὰς διφυχίας ὡμοσεν γὰρ ὁ δεσπότης κατὰ τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ· ἐὰν ὠρισμένης τῆς ἡμέρας ταύτης ἔτι ἁμαρτήσιν γέννηται, μὴ ἔχειν αὐτοὺς σωτηρίαν· ἡ γὰρ μετάνοια τοῖς δικαίοις ἔχει τέλος· πεπλήρωνται αἱ ἡμέραι μετάνοιαις πᾶσιν τοῖς ἁγίοις· καὶ τοῖς δὲ ἔθνεσιν μετάνοιά ἐστίν ἕως ἐσχάτης ἡμέρας ἐρεῖς οὖν τοῖς προηγουμένοις τῆς ἐκκλησίας, ἵνα κατορθώσονται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα ἀπολάβωσιν ἐκ πλήρους τὰς ἐπαγγελίας μετὰ πολλῆς δόξης ἐμμένετε οὖν οἱ ἐργαζόμενοι τὴν δικαιοσύνην καὶ μὴ διφυγίσσητε, ἵνα γέννηται ὑμῶν ἡ παροδος μετὰ τῶν ἁγ-

γέλων τῶν ἀγίωνακακάριοι ὑμεῖς, ὅσοι ὑπομένετε τὴν θλίψιν τὴν ἐρχομένην τὴν μεγάλην καὶ ὅσοι οὐκ ἀρνήσονται τὴν ζωὴν αὐτῶν ὥστε γὰρ κύριος κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, τοὺς ἀρνησαμένους τὸν Χριστὸν αὐτῶν ἀπεγνωρίσθαι ἀπὸ τῆς ζωῆς αὐτῶν, τοὺς νῦν μέλλοντας ἀρνεῖσθαι ταῖς ἐρχομέναις ἡμέραις· τοῖς δὲ πρότερον ἀρνησαμένοις, διὰ τὴν πολυσπλαγχνίαν ἰλεως ἐγένετο αὐτοῖς. Σὺ δέ, Ἐρμᾶ, μὴκέτι μνησικακίης τοῖς τέκνοις σου μηδὲ τὴν ἀδελφὴν σου ἐάσης, ἵνα καθαρισθῶσιν ἀπὸ τῶν προτέρων ἁμαρτιῶν αὐτῶν παιδευθῶσιν γὰρ παιδείᾳ δικαίᾳ, ἐὰν σὺ μὴ μνησικακίης αὐτοῖς μνησικακία θάνατον κατεργάζεται· σὺ δέ, Ἐρμᾶ, μεγάλας θλίψεις ἔσχες ἰδιωτικὰς διὰ τὰς παραβάσεις τοῦ οἴκου σου, ὅτι οὐκ ἐμέλυσεν σοὶ περὶ αὐτῶν· ἀλλὰ παρενεθυμήθης καὶ ἐν ταῖς πραγματείαις σου συνανεφύρης ταῖς πονηραῖς· ἀλλὰ σώζει σε τὸ μὴ ἀποστῆναι σε ἀπὸ θεοῦ τῶν ὧν καὶ ἡ ἀπλότης σου καὶ ἡ πολλὴ ἐγκράτεια ταῦτα σέσωκέν σε, ἐὰν ἐμμείνης, καὶ πάντας σώζει τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐργαζομένους καὶ πορευομένους ἐν ἀκακίᾳ καὶ ἀπλότητι οὗτοι κατισχύουσιν πάσης πονηρίας καὶ παραμενοῦσιν εἰς τὴν αἰώνιον μακάριοι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν δικαιοσύνην διαφθαρήσονται ἕως αἰῶνος· εἰς δὲ Μαξίμω· ἀρνησαί· Ἐγὼ κύριος τοῖς ἐπιστρεφόμενοις, ὡς γέγραπται ἐν τῷ Ἑλδὰδ καὶ Μωδάτ, τοῖς προφητεύσασιν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῷ λαῷ. Ἀπεκαλύφθη δέ μοι, ἀδελφοί, κοιμώμενῳ ὑπὸ νεανίσκου εὐειδεστάτου λέγοντός μοι· τὴν πρεσβυτέραν, παρ' ἧς ἔλαβες τὸ βιβλίδιον, τίνα δοκεῖς εἶναι; ἐγὼ φημι· τὴν Σίβυλλαν Πιλαναῖαν, φησὶν, οὐκ ἔστιν· τίς οὖν ἐστίν; φημί· Ἡ Ἐκκλησία, φησὶν· εἶπον αὐτῷ· Διατί οὖν πρεσβυτέρα· καὶ διὰ ταύτην ὁ κόσμος κατηρτίσθη μετέπειτα δὲ ὄρασιν εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ μου ἦλθεν ἡ πρεσβυτέρα καὶ ἠρώτησέν με, εἰ ἤδη τὸ βιβλίδιον δέδωκα τοῖς πρεσβυτέροις ἡγεμενοῦσιν ἐν δόξῃ καὶ ἀγαθῇ, φησὶν, πεποίηκας· ἔχω γὰρ ῥήματα προσθεῖναι ὅταν οὖν ἀποτελέσω τὰ ῥήματα πάντα, διὰ σοῦ γνωρισθήσεται τοῖς ἐκλεκτοῖς πᾶσιν γράφεις οὖν δύο βιβλίδια καὶ πέμψεις ἐν Κλήμεντι καὶ ἐν Γραπτῇ πέμψει οὖν Κλήμης εἰς τὰς ἑξὼ πόλεις, ἐκείνῳ γὰρ ἐπιτέτραπται· Γραπτὴ δὲ νουθετήσεται τὰς χίρας καὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου δὲ ἀναγνώσῃ εἰς ταύτην τὴν πόλιν μετὰ τὴν πόλιν μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν προΐταμένων τῆς ἐκκλησίας.

Ὅρασις γ'· Ἦν εἶδον, ἀδελφοί, τοιαύτην στεύσας πολλὰς καὶ δευθεῖς τοῦ κυρίου, ἵνα μοι φανερώσῃ τὴν ἀποκάλυψιν, ἣν μοι ἐπηγγέλατο δεῖξαι διὰ τῆς πρεσβυτέρας ἐκείνης, αὐτῇ τῇ νυκτὶ μοι ὥπται ἡ πρεσβυτέρα καὶ εἶπέν μοι· Ἐπεὶ οὕτως ἐνδεὴς εἶ καὶ σπουδαῖος εἰς τὸ γνῶναι πάντα, ἐλθὲ εἰς τὸν ἀγρόν, ὅπου χονδρίζεις, καὶ περὶ ὧν πέμπτην ἐμφανισθῆσθαί σοι καὶ δεῖξω σοι, ἃ δεῖ σε ἰδεῖν ἠρώτησα αὐτὴν λέγων· Κυρία, εἰς ποῖον τόπον τοῦ ἀγροῦ; Ὅπου, φησὶν, θέλεις ἐξελεξάμεν τόπον καλὸν ἀνακεχωρηκότα πρὶν δὲ λαλῆσαι αὐτῇ καὶ εἰπεῖν τὸν τόπον, λέγει μοι· Ἦξω ἐκεῖ, ὅπου θέλεις, ἐγενόμην οὖν, ἀδελφοί, εἰς τὸν ἀγρόν καὶ συνεψήφισα τὰς ὥρας καὶ ἦλθον εἰς τὸν τόπον, ὅπου διεταξάμεν αὐτῇ ἐλθεῖν, καὶ βλέπω συμφέλιον κείμενον ἐλεφάντινον, καὶ ἐπὶ τοῦ συμφελίου ἔκειτο κερβικάριον λινοῦν καὶ ἐπάνω λέντιον ἐξηπλωμένον λινοῦν καρπάσιον δὸν ταῦτα κείμενα καὶ μηδὲν ὄντα ἐν τῷ τόπῳ ἔκθαμβος ἐγενόμην, καὶ ὥσει τρόμος με ἔλαβεν καὶ αἱ τρίχες μου ὀρθαί· καὶ ὥσει φόβος μοι προσῆλθεν μόνου μου ὄντος ἐν ἐμαυτῷ οὖν γενόμενος καὶ μνηστὴς τῆς δόξης τοῦ θεοῦ καὶ λαβὼν θάρσος, θείς τὰ γόνατα ἐξωμολογούμην τῷ κυρίῳ πάλιν τὰς ἁμαρτίας μου ὡς καὶ πρότερον ἡ δὲ ἦλθεν μετὰ νεανίσκων ἑξ, οὓς καὶ πρότερον ἐωράκειν, καὶ ἐστάθη μοι καὶ κατηκροᾶτο προσευχομένου καὶ ἐξωμολογουμένου τῷ κυρίῳ τὰς ἁμαρτίας μου καὶ ἀψαμένη μου λέγει· Ἐρμᾶ, παῦσαι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν σου πάντα ἐρωτῶν· ἐρώτα καὶ περὶ δικαιοσύνης, ἵνα λάβῃς μέρος τῆς ἐξ αὐτῆς εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἐξεγείρῃ με τῆς χειρὸς καὶ ἄγει με πρὸς τὸ συμφέλιον καὶ λέγει τοῖς νεανίσκοις· Ὑπάγετε καὶ οἰκοδομεῖτε καὶ κετὰ τὸ ἀναχωρῆσαι τοὺς νεανίσκους καὶ μόνων ἡμῶν γεγονόντων λέγει μοι· Κάθισον ὡς ἐλέγω αὐτῇ· Κυρία, ἄφες τοὺς πρεσβυτέρους πρῶτον καθίσαι· Ὅ σοι λέγω, φησὶν, κάθισον θέλοντος οὖν μου καθίσαι εἰς τὰ δεξιὰ μέρη οὐκ εἶασέ

με, ἀλλ' ἐννεύει μοι τῇ χειρί, ἵνα εἰς τὰ ἀριστερὰ μέρη καθίσωδιαλογιζομένου μου οὖν καὶ λυπουμένου, ὅτι οὐκ εἶασέ Ἐρμῆ; ὁ εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τόπος ἄλλων ἐστίν, τῶν ἤδη εὐαρεστικῶτων τῷ θεῷ καὶ παθόντων εἵνεκα τοῦ ὀνόματος· σοὶ δὲ πολλὰ λείπει ἵνα μετ' αὐτῶν καθίσῃς· ἀλλὰ σὸς μένεις τῇ ἀπλότῃ σου, μείνον, καὶ καθιῇ μετ' αὐτῶν καὶ ὅσοι ἐὰν ἐργάζωνται τὰ ἐκείνων ἔργα καὶ ὑενέγκωσιν, ἃ καὶ ἐκεῖνοι ὑπίνεγκαν Τί, φημί, ὑπίνεγκαν; Ἄκουε, φησὶν· μάλιστα, φυλακάς, θλίψεις μεγάλας, σταυρούς, θηρία εἵνεκεν τοῦ ὀνόματος· διὰ τοῦτο ἐκείνων ἐστίν τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ ἀγιάσματος καὶ ὃς ἐὰν πάθῃ διὰ τὸ ὄνομα· τῶν δὲ λοιπῶν τὰ ἀριστερὰ μέρη ἐστὶν ἄλλα ἀμφοτέρων, καὶ τῶν ἐκ δεξιῶν καὶ τῶν ἀριστερῶν καθημένων, τὰ αὐτὰ δῶρα καὶ αἱ αὐταὶ ἐπαγγελίαι· μόνον ἐκεῖνοι ἐκ δεξιῶν κάθηνται καὶ ἔχουσιν δόξαν τινάσῃ δὲ κατεπιθυμῆς καθίσαι ἐκ δεξιῶν μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ ὑστερήματά σου πολλακάκαθαρισθήσῃ δὲ ἀπὸ τῶν ὑστερημάτων σου· καὶ πάντες οἱ μὴ διφυχοῦντες καθαρισθήσονται ἀπὸ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν ταῦτα εἵπασα ἥθελεν ἀπελθεῖν· πεσὼν δὲ αὐτῆς πρὸς τοὺς πόδας ἠρώτησα αὐτὴν κατὰ τοῦ κυρίου, ἵνα μοι ἐπιδείξῃ ὃ ἐπηγγέλατο ὄραμαί· δὲ πάλιν ἐπελάβετό μου τῆς χειρὸς καὶ ἐγείρει με καὶ καθίζει ἐπὶ τὸ συμμέλιον ἐξ εὐωνύμων· ἐκαθέζετο δὲ καὶ αὐτὴ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐπάρασα ὄραβρον τινὰ λαμπρὰν λέγει μοι· Βλέπεις μέγα πρᾶγμα; λέγω αὐτῇ· Κυρία οὐδὲν βλέπω λέγει μοι· Σύ, ἰδοὺ, οὐχ ὀρᾷς κατέναντί σου πύργον μέγαν οἰκοδομούμενον ἐπὶ ὑδάτων λίθοις τετραγώνοις λαμπροῖς; ἐν τετραγώνῳ δὲ ὠκοδομεῖτο ὁ πύργος ὑπὸ τῶν ἑξ νεανίσκων τῶν ἐπιλυθῶτων μετ' αὐτῆς· ἄλλαι δὲ μυριάδες ἀνδρῶν παρέφερον λίθους, οἱ μὲν ἐκ τοῦ βυθοῦ, οἱ δὲ ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπεδίδουν τοῖς ἑξ νεανίσκοις· ἐκεῖνοι δὲ ἐλάμβανον καὶ ὠκοδομοῦντοὺς μὲν ἐκ τοῦ βυθοῦ λίθους ἔλκομένους πάντας οὕτως ἐτίθεισαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν· ἡμοσμένοι γὰρ ἦσαν καὶ συνεφώνουν τῇ ἀρμογῇ μετὰ τῶν ἐτέρων· καὶ οὕτως ἐκολλῶντο ἀλλήλοις, ὥστε τὴν ἀρμογὴν αὐτῶν μὴ φαίνεσθαι ἐφαίνετο δὲ ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πύργου ὥς ἑξ ἐνὸς λίθου ὠκοδομημένη τοὺς δὲ ἐτέρους λίθους τοὺς φερομένους ἀπὸ τῆς ξηρᾶς τοὺς μὲν ἀπὸ βάλαν, τοὺς δὲ ἐτίθουν εἰς τὴν οἰκοδομὴν· ἄλλους δὲ κατέκοπτον καὶ ἔρριπτον μακρὰν ἀπὸ τοῦ πύργου· ἄλλοι δὲ λίθοι πολλοὶ κύκῳ τοῦ πύργου ἔκειντο, καὶ οὐκ ἔχρωντο αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκοδομὴν· ἦσαν γάρ τινες ἐξ αὐτῶν ἐψωριακότες, ἔτεροι δὲ σχισμάς ἔχοντες, ἄλλοι δὲ κεκολωμένοι, ἄλλοι δὲ λευκοὶ καὶ στρογγύλοι, μὴ ἀρμόζοντες εἰς τὴν οἰκοδομὴν· ἐβλεπον δὲ ἐτέρους λίθους ῥιπτομένους μακρὰν ἀπὸ τοῦ πύργου καὶ ἐρχομένους εἰς τὴν ὁδὸν καὶ μὴ μένοντας ἐν τῇ ὁδῷ, ἀλλὰ κυλιόμενους ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν ἀνοδίαν· ἐτέρους δὲ πίπτοντας ἐγγὺς ὑδάτων καὶ μὴ δυναμένους κυλισθῆναι εἰς τὸ ὕδωρ, καίπερ θελόντων κυλισθῆναι καὶ ἐλθεῖν εἰς τὸ ὕδωρ. Δείξασά μοι ταῦτα ἥθελεν ἀποτρεχέιν λέγω αὐτῇ· Κυρία, τί μοι ὄφελος ταῦτα ἑωρακότε καὶ μὴ γινώσκοντι, τί ἐστὶν τὰ πρᾶγματα; ἀποκριθεῖσά μοι λέγει· Πανοῦργος εἶ ἄνθρωπος, θέλων γινώσκειν τὰ περὶ τὸν πύργον· Ναί, φημί, κυρία, ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς ἀναγγείλω καὶ ἰλαρώτεροι γένωνται καὶ ταῦτα ἀκούσαντες γινώσκωσιν τὸν κύριον ἐν πολλῇ δόξῃ δὲ ἔφθ· Ἀκούσονται μὲν πολλοί· ἀκουσαντες δὲ τινες ἐξ αὐτῶν χαρήσονται, τινες δὲ κλαύσονται· ἀλλὰ καὶ οὗτοι, ἐὰν ἀκούσωσιν καὶ μετανοήσωσιν, καὶ αὐτοὶ χαρήσονται· αἶκουε οὖν τὰς παραβολὰς τοῦ πύργου· ἀποκαλύψω γάρ σοι πάντα καὶ μικέτι μοι κόπους πάρεχε περὶ ἀποκαλύψεως· αἱ γὰρ ἀποκαλύψεις αὗται τέλος ἔχουσιν· πεπληρωμένοι γάρ εἰσιν ἄλλ' οὐ παύσῃ αἰτούμενος ἀποκαλύψεις· ἀναδῆς γὰρ εἶδ' ἐγὼ μὲν πύργος, ὃν βλέπεις οἰκοδομοῦμενον, ἐγὼ εἰμι ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὀφθεισά σοι καὶ νῦν καὶ τὸ πρότερον· ὃ ἂν οὖν θελήσῃς, ἐπερώτα περὶ τοῦ πύργου, καὶ ἀποκαλύψω σοι, ἵνα χαρῇς μετὰ τῶν ἀγίων λέγω αὐτῇ· Κυρία, ἐπεὶ ἀπαξ ἅξιόν με ἡγήσω τοῦ πάντα μοι ἀποκαλύψαι, ἀποκαλύψονή δὲ λέγει μοι· Ὁ ἐὰν ἐνδέχῃτά σοι ἀποκαλυφθῆναι, ἀποκαλυφθῆσεται μόνον ἡ καρδιά σου πρὸς τὸν θεόν ἥτω καὶ μὴ διφυχήσεις, ὁ πύργος ἐπὶ ὑδάτων ὠκοδομεῖται, κυρία; Εἰπά σοι, φησὶν, καὶ τὸ πρότερον, καὶ ἐκτετεῖς ἐπιμελῶς·

ἐκζητῶν οὖν εὐρίσκεις τὴν ἀλήθειαν· διατί οὖν ἐπὶ ὑδάτων ᾠκοδοῦνται ὁ πύργος, ἄκουε· ὅτι ἡ ζωὴ ὑμῶν διὰ ὑδατος ἐσώθη καὶ σωθήσεται· τεθεμελίωται δὲ ὁ πύργος τῷ ῥήματι τοῦ παντοκράτορος καὶ ἐνδόξου ὀνόματος, κρατεῖται δὲ ὑπὸ τῆς ἀοράτου δυνάμεως τοῦ δεσπότη. Ἀποκριθεὶς λέγων αὐτῇ· Κυρία, μεγάλως καὶ θαυμαστῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα τοῦτο· οἱ δὲ νεανίσκοι οἱ ἕξ οἱ οἰκοδομοῦντες, τίνες εἰσίν, κυρία; Οὗτοι εἰσιν οἱ ἅγιοι ἄγγελοι τοῦ θεοῦ οἱ πρῶτοι κτισθέντες, οἷς παρέδωκεν ὁ κύριος πᾶσαν τὴν κτίσιν αὐτοῦ αὐξάνειν καὶ οἰκοδομεῖν καὶ δεσπότην τῆς κτίσεως πάσης· διὰ τούτων οὖν τελεσθήσεται ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πύργου· οἱ δὲ ἕτεροι οἱ παραφέροντες τοὺς λίθους, τίνες εἰσίν; Καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἄγγελοι τοῦ θεοῦ· οὗτοι δὲ οἱ ἕξ ὑπερέχοντες αὐτούς εἰσιν· συντελεσθήσεται οὖν ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πύργου, καὶ πάντες ὁμοῦ εὐφρανθήσονται κύκῳ τοῦ πύργου καὶ δοξάσουσιν τὸν θεόν, ὅτι ἐτελέσθη ἡ οἰκομὴ τοῦ πύργου· ἐπηρώτησα αὐτὴν λέγων· Κυρία, ἤθελον γνῶναι ποταπὴ ἐστὶν ἀποκριθεὶς αἰ μὲν λέγει· Οὐχ ὅτι σὺ ἐκ πάντων ἀξιώτερος εἶ, ἵνα σοὶ ἀποκαλυφθῇ· ἄλλοι γὰρ σου πρότεροί εἰσιν καὶ βελτιονέες σου, οἷς ἔδει ἀποκαλυφθῆναι τὰ ὁράματα ταῦτα· ἀλλ' ἵνα δοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, σοὶ ἀπεκαλύφθη καὶ ἀποκαλυφθήσεται διὰ τοὺς διψύχους, τοὺς διαλογιζομένους ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, εἰ ἄρα ἔστιν ταῦτα ἢ οὐκ ἔστιν· λέγει αὐτοῖς, ὅτι ταῦτα πάντα ἐστὶν ἀληθῆ καὶ οὐθὲν ἕξωθὲν ἐστὶν τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ πάντα ισχυρὰ καὶ βέβαια καὶ τεθεμελιωμένα ἐστίν. Ἄκουε νῦν περὶ τῶν λίθων τῶν ὑπαγόντων εἰς τὴν οἰκοδομὴν· οἱ μὲν οὖν λίθοι οἱ τετραγῶνοι καὶ λευκοὶ καὶ συμφωνοῦντες ταῖς ἁρμογαῖς αὐτῶν, οὗτοι εἰσιν οἱ ἀπόστολοι καὶ ἐπίσκοποι καὶ διδάσκαλοι καὶ διάκονοι οἱ πορευθέντες κατὰ τὴν σεμνοτητα τοῦ θεοῦ καὶ ἐπισκοπήσαντες καὶ διδάξαντες καὶ διακονήσαντες ἄγωνες καὶ σεμνῶς τοῖς ἐκλεκτοῖς τοῦ θεοῦ, οἱ μὲν κεκοιμημένοι, οἱ δὲ ἔτι ὄντες· καὶ πάντοτε ἑαυτοῖς συνεφώνησαν καὶ ἐν ἑαυτοῖς εἰρήνην ἔσχον καὶ ἀλλήλων ἥκουον· διὰ τοῦτο ἐν τῇ οἰκοδομῇ τοῦ πύργου συμφωνοῦσιν αἱ ἁρμοгаὶ αὐτῶν· οἱ δὲ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἐλκόμενοι καὶ ἐπιτιθέμενοι εἰς τὴν οἰκοδομὴν καὶ συμφωνοῦντες ταῖς ἁρμογαῖς αὐτῶν μετὰ τῶν ἐτέρων λίθων τῶν ἡδὴ ᾠκοδομημένων, τίνες εἰσίν; Οὗτοι εἰσιν οἱ παθόντες ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου· τοὺς δὲ ἐτέρους λίθους τοὺς φερόμενους ἀπὸ τῆς ξηρᾶς θέλω γνῶναι, τίνες εἰσίν, κυρία; ἔφη· Τοὺς μὲν εἰς τὴν οἰκοδομὴν ὑπάγοντας καὶ μὴ λατομουμένους, τούτους ὁ κύριος ἐδοκίμασεν, ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν τῇ εὐθύτητι τοῦ κυρίου καὶ κατασθώσαντο τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· οἱ δὲ ἀγόμενοι καὶ τιθέμενοι εἰς τὴν οἰκοδομὴν, τίνες εἰσίν; Νέοι εἰσὶν ἐν τῇ πίστει καὶ πιστοῖν ὑποτασσονται δὲ ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸ ἀγαθοποιεῖν, διότι εὐρέθη ἐν αὐτοῖς πονηρία· οὗς δὲ ἀπέβαλλον καὶ ἐρίπτουν, τίνες εἰσίν; Οὗτοι εἰσιν ἡμαρτηκότες καὶ θέλοντες μετανοῆσαι· διὰ τοῦτο μακρὰν οὐκ ἀπερίφησαν ἕξω τοῦ πύργου, ὅτι εὐχρηστοὶ ἔσονται εἰς τὴν οἰκοδομὴν, ἐὰν μετανοήσωσιν οἱ οὖν μέλλοντες μετανοεῖν, ἐὰν μετανοήσωσιν, ισχυροὶ ἔσονται ἐν τῇ πίστει, ἐὰν νῦν μετανοήσωσιν, ἐν ᾧ οἰκοδομεῖται ὁ πύργος· ἐὰν δὲ τελεσθῇ ἡ οἰκοδομὴ, οὐκέτι ἔχουσιν τόπον, ἀλλ' ἔσονται ἔκβολοι· μόνον δὲ τοῦτο ἔχουσιν, παρὰ τῷ πύργῳ κεῖσθαι. Τοὺς δὲ κατακοπτομένους καὶ μακρὰν ῥιπτομένους ἀπὸ τοῦ πύργου θέλεις γνῶναι; οὗτοι εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς ἀνομίας· ἐπίστευσαν δὲ ἐν ὑποκρίσει, καὶ πᾶσα πονηρία οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν· διὰ τοῦτο οὐκ ἔχουσιν σωτηρίαν, ὅτι οὐκ εἰσὶν εὐχρηστοὶ εἰς οἰκοδομὴν διὰ τὰς πονηρίας αὐτῶν· διὰ τοῦτο συνεκόπησαν καὶ πόρρω ἀπερίφησαν διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ κυρίου, ὅτι παρώργισαν αὐτόν· τοὺς δὲ ἐτέρους, οὗς ἐώρακας πολλοὺς κεμένους, μὴ ὑπάγοντας εἰς τὴν οἰκοδομὴν, οὗτοι οἱ μὲν ἐπωριακότες εἰσίν, οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, μὴ ἐπιμένοντες δὲ ἐν αὐτῇ· οἱ δὲ τὰς σχισμὰς ἔχοντες, τίνες εἰσὶ; Οὗτοι εἰσιν οἱ κατ' ἀλλήλων ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλήλων ἀποχωρήσωσιν, αἱ πονηρίαι αὐτῶν ἐν ταῖς καρδίαις ἐμμένουσιν, αὐτὰ οὖν αἱ σχισμαὶ εἰσιν, ἃς ἔχουσιν οἱ λίθοι· οἱ δὲ κεκοιμημένοι, οὗτοι εἰσιν πεπιστευκότες μὲν καὶ τὸ πλεῖον μέρος ἔχουσιν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, τινὰ δὲ μέρη ἔχουσιν τῆς ἀνομίας· διὰ τοῦτο κολοβοὶ καὶ οὐχ ὀλοτελεῖς εἰσι-

νοί δὲ λευκοὶ καὶ στρογγύλοι καὶ μὴ ἀρμόζοντες εἰς τὴν οἰκοδομὴν τίνες εἰσιν, κυρία; ἀποκριθεῖσά μοι λέγει· Ἔως πότε μωρὸς εἶ καὶ ἀσύνετος, καὶ πάντα ἐπερωτᾷς καὶ οὐδὲν νοεῖς; οὗτοί εἰσιν ἔχοντες μὲν πίστιν, ἔχοντες δὲ καὶ πλοῦτον τοῦ αἰῶνος τούτου· ὅταν γένηται θλίψις, διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῶν καὶ διὰ τὰς πραγματείας ἀπαρνοῦνται τὸν κυτρίον αὐτῶν καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῇ λέγω· Κυρία, πότε οὖν εὐχρηστοὶ ἔσονται εἰς τὴν οἰκοδομὴν; Ὅταν, φησὶν, περικοπῇ αὐτῶν ὁ πλοῦτος ὁ ψυχαγωγῶν αὐτούς, τότε εὐχρηστοὶ ἔσονται τῷ θεῷ ὥσπερ γὰρ ὁ λίθος ὁ στρογγύλος, ἐὰν μὴ περικοπῇ καὶ ἀποβάλλῃ ἐξ αὐτοῦ τι, οὐ δύναται τετράγωνος γενέσθαι, οὕτω καὶ οἱ πλουτοῦντες ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι, ἐὰν μὴ περικοπῇ αὐτῶν ὁ πλοῦτος, οὐ δύναται τῷ κυρίῳ εὐχρηστοὶ γενέσθαι· ἀπὸ σεαυτοῦ πρῶτον γνῶθι· ὅτε ἐπλούτεις ἄχρηστος ἦς, νῦν δὲ εὐχρηστος εἶ καὶ ὠφελίμος τῇ ζωῇ· εὐχρηστοὶ γίνεσθε τῷ θεῷ· καὶ γὰρ σὺ αὐτὸς χρᾶσαι ἐκ τῶν αὐτῶν λίθων. Τοὺς δὲ ἑτέρους λίθους, οὓς εἶδες μακρὰν ἀπὸ τοῦ πύργου ὀριζομένους καὶ πίπτοντας εἰς τὴν ὁδὸν καὶ κυλιομένους ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὰς ἀνοδίας· οὗτοί εἰσιν οἱ πεπιστευκότες μὲν, ἀπὸ δὲ τῆς διψυχίας αὐτῶν ἀφίουσιν τὴν ὁδὸν αὐτῶν τὴν ἀληθινήν· δοκοῦντες οὖν βελτίονα ὁδὸν δύνασθαι εὐρεῖν, πλανῶνται καὶ ταλαιπωροῦσιν περιπατοῦντες ἐν ταῖς ἀνοδίαισί· δὲ πίπτοντες εἰς τὸ πῦρ καὶ καιόμενοι, οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τέλος ἀποστάντες τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, καὶ οὐκέτι αὐτοῖς ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν τοῦ μετανοῆσαι διὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀσελγείας αὐτῶν καὶ τῶν πονηριῶν ὧν εἰργάσαντο τοὺς δὲ ἑτέρους τοὺς πίπτοντας ἐγγὺς τῶν ὑδάτων καὶ μὴ δυναμένους κυλισθῆναι εἰς τὸ ὕδωρ θέλεις γνῶναι, τίνες εἰσιν; οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούσαντες καὶ θέλοντες βαπτισθῆναι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου· εἰτα ὅταν αὐτοὶ ἔλθῃ εἰς μνείαν ἡ ἀγνότης τῆς ἀπθείας, μετανοοῦσιν καὶ πορνεύονται πάλιν ὁπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν· ἐτέλεσεν οὖν τὴν ἐξήγησιν τοῦ πύργου· ἀναβέβη σάμενος ἔτι αὐτὴν ἐπιρῶν· εἰ ἄρα πάντες οἱ λίθοι οὗτοί οἱ ἀποβεβλημένοι καὶ μὴ ἀρμόζοντες εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου, εἰ ἔστιν αὐτοῖς μετάνοια καὶ ἔχουσιν τόπον εἰς τὸν πύργον τοῦτον· ἔχουσιν, φησὶν, μετάνοιαν, ἀλλὰ εἰς τοῦτον τὸν πύργον οὐ δύναται ἀρμόσαι· ἑτέρῳ δὲ τόπῳ ἀρμόσουσιν πολὺ ἐλάττω, καὶ τοῦτο ὅταν βασανισθῶσιν καὶ ἐκπληρώσωσιν τὰς ἡμέρας τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο μετατεθῶσιν, ὅτι μετέλαβον τοῦ ῥήματος τοῦ δικαίου καὶ τότε αὐτοῖς συμβήσεται ἔργα ἃ εἰργάσαντο πονηρά· ἐὰν δὲ μὴ ἀναβῇ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν, οὐ σώζονται διὰ τὴν σκληροκαρδίαν αὐτῶν. Ὅτε οὖν ἐπαυσάμην ἐρωτῶν αὐτὴν περὶ πάντων τούτων, λέγει μοι· Θέλεις ἄλλο ἰδεῖν; κατεπίθυμος ὢν τοῦ θεάσασθαι περιχαρὴς ἐγενόμην τοῦ ἰδεῖν ἐμβλέψασά μοι ὑπεμειδίασεν καὶ λέγει μοι· Βλέπεις ἐπὶ τὰς γυναῖκας κύκλῳ τοῦ πύργου; Βλέπω, φημί, κυρία· Ὁ πύργος οὗτος ὑπὸ τούτων βαστάζεται κατ' ἐπιταγὴν τοῦ κυρίου· ἀκούει νῦν τὰς ἐνεργείας αὐτῶν· ἡ μὲν πρώτη αὐτῶν, ἡ κρατοῦσα τὰς χεῖρας, Πίστις καλεῖται· διὰ ταύτης σώζονται οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ· ἡ δὲ ἑτέρα, ἡ περιεζωσμένη καὶ ἀνδριζομένη, Ἐγκράτεια καλεῖται· αὕτη θυγάτηρ ἐστὶν τῆς Πίστεως· ἂν οὖν ἀκολουθήσῃ αὐτῇ, μακάριος γίνεται ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ, ὅτι, ἐὰν ἀφῆται πάσης ἐπιθυμίας πονηρᾶς, κληρονομήσει τὴν ζωὴν Ἀπλότης, ἡ δὲ Ἐπιστήμη, ἡ δὲ Ἀκακία, ἡ δὲ Σεμνότης, ἡ δὲ Ἀγάπη· ὅταν οὖν τὰ ἔργα τῆς μητρὸς αὐτῶν ἄκουε, φησὶν, τὰς δυνάμεις, ἃς ἔχουσιν κρατοῦνται δὲ ὑπ' ἀλλήλαις, καθὼς καὶ γεγεννημέναι εἰσὶν ἐκ τῆς Πίστεως γεννᾶται Ἐγκράτεια, ἐκ τῆς Ἐγκρατείας Ἀπλότης, ἐκ τῆς Ἀπλότης Ἀκακία, ἐκ τῆς Ἀκακίας Σεμνότης, ἐκ τῆς Σεμνότητος Ἐπιστήμη, ἐκ τῆς Ἐπιστήμης Ἀγάπη· τούτων οὖν τὰ ἔργα ἀγνὰ καὶ σεμνὰ καὶ θεῖα ἐστίν· ἂν οὖν δουλεύσῃ ταύταις καὶ ἰσχύσῃ κρατῆσαι τῶν ἔργων αὐτῶν, ἐν τῷ πύργῳ ἔξει τὴν κατοίκησιν μετὰ τῶν ἁγίων τοῦ θεοῦ· ἐπιρῶν δὲ αὐτὴν περὶ τῶν καιρῶν, εἰ ἥδη συντέλειά ἐστὶν ἡ δὲ ἀνέκραγε φωνὴ μεγάλη λέγουσα· Ἀσύνετε ἄνθρωπε, οὐχ ὁρᾷς τὸν πύργον ἔτι οἰκοδομώμενον; ὥς ἐὰν οὖν συντελεσθῇ ὁ πύργος οἰκοδομούμενος, ἔσει τέλος· ἀλλὰ ταχὺ ἐποικοδομηθήσεται· καὶ μετὰ τὴν ἐπερώτα μὴδὲν· ἀρεκτέ σοι

ἡ ὑπόμνησις τῶν πνευμάτων ὑμῶν ἄλλ' οὐ σοὶ μόνῳ ταῦτα ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἵνα πᾶσιν δηλώσῃς αὐτά, μετὰ τρεῖς ἡμέρας, νοῆσαι σε γὰρ δεῖ πρωτονέντελ-
 λομαι δέ σοι πρῶτον, Ἐρμᾶ, τὰ ῥήματα ταῦτα, ἃ σοι μέλλω λέγειν, λαλῆσαι
 αὐτὰ πάντα εἰς τὰ ὅτα τῶν ἁγίων, ἵνα ἀκούσαντες αὐτὰ καὶ ποιήσαντες κα-
 θαρισθῶσιν ἀπὸ τῶν πονηριῶν αὐτῶν καὶ σὺ δὲ μετ' αὐτῶν. Ἀκούσατέ μου,
 τέκνα· ἐγὼ ὑμᾶς ἐξέθρεψα ἐν πολλῇ ἀπλότητι καὶ ἀκακίᾳ καὶ σεμνότητι διὰ
 τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου τοῦ ἐφ' ὑμᾶς στάξαντος τὴν δικαιοσύνην, ἵνα δικαιωθῆτε
 καὶ ἁγιασθῆτε ἀπὸ πάσης πονηρίας καὶ ἀπὸ πάσης σκολιότητος· ὑμεῖς δὲ οὐ
 θέλετε παῖνα ἀπὸ τῆς πονηρίας ὑμῶν οὐκ ἀκούσατέ μου καὶ εἰ εἰρηνεύε-
 τε ἐν ἑαυτοῖς καὶ εἰσέκτεπτεσθε ἀλλήλους καὶ ἀντιλαμβάνεσθε ἀλλήλων, καὶ μὴ
 μόνοι τὰ κτίσματα τοῦ θεοῦ μεταλαμβάνετε ἐκ καταχύματος, ἀλλὰ μεταδίδοτε
 καὶ τοῖς ὑστερουμένοις· οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν πολλῶν ἐδεσμάτων ἀσθένειαν τῇ
 σαρκὶ αὐτῶν ἐπισπῶνται καὶ λυμαίνονται τὴν σάρκα αὐτῶν· τῶν δὲ μὴ ἐχόντων
 ἐδέσματα λυμαίνεται ἡ σὰρξ αὐτῶν διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ ἀρκετὸν τῆς τροφῆς,
 καὶ διαφθείρεται τὸ σῶμα αὐτῶν αὐτῇ οὗν ἡ ἀσυνκρασία βλαβερὰ ὑμῖν τοῖς
 ἔχουσι καὶ μὴ μεταδιδούσιν τοῖς ὑστερουμένοις· βλέπετε τὴν κρίσιν τὴν ἐπερ-
 χομένην οἱ ὑπερέχοντες οὗν ἐκζητεῖτε τοὺς πεινῶντας, ἕως οὗπω ὁ πύργος
 ἐτελέσθη· μετὰ γὰρ τὸ τελεσθῆναι τὸν πύργον θελήσετε ἀγαθοποιεῖν, καὶ οὐχ
 ἔξετε τόπον βλέπετε οὗν ὑμεῖς οἱ γαυριώμενοι ἐν τῷ πλούτῳ ὑμῶν, μήποτε στε-
 νάξουσιν οἱ ὑστεροῦμενοι καὶ ὁ στεναγμὸς αὐτῶν ἀναβήσεται πρὸς τὸν κύριον
 καὶ ἐκκλησθήσεσθε μετὰ τῶν ἀγαθῶν ὑμῶν ἔξω τῆς θύρας τοῦ πύργου οὗν
 οὗν ὑμῖν λέγω τοῖς προηγουμένοις τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῖς πρωτοκαθεδρίταις·
 μὴ γίνεσθε ὅμοιοι τοῖς φαρμακοῖς οἱ φαρμακοὶ μὲν οὗν τὰ φάρμακα ἑαυτῶν
 εἰς τὰς πυξίδας βασιάζουσιν, ὑμεῖς δὲ τὸ φάρμακον ὑμῶν καὶ τὸν ἰὸν εἰς τὴν
 καρδιάν ἐνεσκιρῶμενοι ἐστὲ καὶ οὐ θέλετε καθαρίσαι τὰς καρδίας ὑμῶν κα-
 ῖ συνκεράσαι ὑμῶν τὴν φρόνησιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, ἵνα σχῆτε
 ἔλεος παρὰ τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου· βλέπετε οὗν, τέκνα, μήποτε αὐταὶ αἱ
 διχόασαι ἀποστερήσουσιν τὴν ζωὴν ὑμῶν πῶς ὑμεῖς παιδεύειν θέλετε τοὺς
 ἐκλεκτοὺς κυρίου, αὐτοὶ μὴ ἔχοντες παιδείαν; παιδεύετε οὗν ἀλλήλους καὶ
 εἰρηνεύετε ἐν αὐτοῖς ἵνα κἀγὼ κατέναντι τοῦ πατρὸς ἰλαρὰ σταθεῖσα λόγον
 ἀποδῶ ὑπὲρ ὑμῶν πάντων τῷ κυρίῳ. Ὅτε οὗν ἐπαύσατο μετ' ἐμοῦ λαλοῦσα,
 ἦλθον οἱ ἔξ νεανίσκοι οἱ οἰκοδομοῦντες καὶ ἀπένεγκαν αὐτὴν πρὸς τὸν πύρ-
 γον, καὶ ἄλλοι τέσσαρες ἦσαν τὸ συμπέλιον καὶ ἀπένεγκαν καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ
 πύργον τοῦτων τὸ πρόσωπον οὐκ εἶδον, ὅτι ἀπεστραμμένοι ἦσαν ὑπάγουσαν δὲ
 αὐτὴν ἡρώτων, ἵνα μοι ἀποκαλύψῃ περὶ τῶν τριῶν μορφῶν, ἐν αἷς μοι ἐνεφα-
 νίσθη ἀποκριθεῖσά μοι λέγει· Περὶ τούτων ἕτερον δεῖ σε ἐπερωτῆσαι, ἵνα σοι
 ἀποκαλυφθῇ ὥφθη δέ μοι, ἀδελφοί, τῇ μὲν πρώτῃ ὁράσει τῇ περυσιν ἡ λίαν
 πρεσβυτέρα καὶ ἐν καθέδρᾳ καθημένη τῇ δὲ ἐτέρᾳ ὁράσει τὴν μὲν ὅψιν νεω-
 τέραν εἶχεν, τὴν δὲ σάρκα καὶ τὰς ἰλαρωτέρας δὲ ἦν ἢ τὸ πρότερον τῇ δὲ τρίτῃ
 ὁράσει ὅλη νεωτέρα καὶ κάλλει ἐκπρεπεστάτη, μόνας δὲ τὰς τριῖνας πρεσβυ-
 τέρας εἶχεν· ἰλαρὰ δὲ εἰς τέλος ἦν καὶ ἐπὶ συμπελίου καθημένη περὶ τούτων
 περιίλυτος ἤμην λίαν τοῦ γινῶναι με τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην, καὶ βλέπω τὴν
 πρεσβυτέραν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς λέγουσάν μοι· Πᾶσα ἐρώτησις ταπεινοφρο-
 σύνης χρήζειν ἡστέουσιν οὗν, καὶ λίμνη ὃ αἰτεῖς παρὰ τοῦ κυρίου ἐνίστευσά
 οὗν μίαν ἡμέραν, καὶ αὐτῇ τῇ νυκτὶ μοι ὥφθη νεανίσκος καὶ λέγει μοι· Τί σὺ
 ὑπὸ χεῖρα αἰτηεῖς ἀποκαλύψεις ἐν δεήσει; βλέπε, μήποτε πολλὰ αἰτούμενος
 βλάβῃς σου τὴν σάρκα ἀρκοῦσίν σοι αἱ ἀποκαλύψεις αὐταῖς δὴν ἰσχυρο-
 τέρας ἀποκαλύψεις ὧν ἑώρακας ἰδεῖν; ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγω· Κύριε, τοῦτο
 μόνον αἰτούμαι, περὶ τῶν τριῶν μορφῶν τῆς πρεσβυτέρας ἵνα ἀποκαλύψῃς
 ὁλοτελὴς γέννηται ἀποκριθεὶς μοι λέγει· Μέχρι τίνος ἀσύνετοί ἐστε; ἀλλ' αἱ δι-
 ψυχίαι ὑμῶν ἀσύνετους ὑμᾶς ποιοῦσιν καὶ τὸ μὴ ἔχειν τὴν καρδιάν ὑμῶν πρὸς
 τὸν κύριον ἀποκριθεὶς αὐτῷ πάλιν εἶπον· Ἄλλ' ἀπὸ σοῦ, κύριε, ἀκριβέστερον
 αὐτὰ γνωσόμεθα. Ἄκουε, φησὶν, περὶ τῶν μορφῶν ὧν ἐπιζητεῖς τῇ μὲν πρώτῃ

ὁράσει διατί πρεσβυτέρα ὥφθη σοι καὶ ἐπὶ καθέδραν καθημένη· ὅτι τὸ πνεῦμα ὑμῶν πρεσβύτερον καὶ ἥδη μεμαραμμένον καὶ μὴ ἔχον δύναμιν ἀπὸ τῶν μαλακῶν ὑμῶν καὶ διψυχῶν· ὥσπερ γὰρ οἱ πρεσβύτεροι, μικέτι ἔχοντες ἐλπίδα τοῦ ἀνανεῶσαι, οὐδὲν ἄλλο προσδοῶσιν εἰ μὴ τὴν κοίμησιν αὐτῶν, οὕτως καὶ ὑμεῖς μαλακισθέντες ἀπὸ τῶν βιωτικῶν πραγμάτων παρεδώκατε ἑαυτοὺς εἰς τὰς ἀκηδίας καὶ οὐκ ἐπερίψατε ἑαυτῶν τὰς μερίμνας ἐπὶ τὸν κύριον· ἀλλὰ ἐθραύσθη ὑμῶν ἡ διάνοια καὶ ἐπαλαιώθητε ταῖς λύπαις ὑμῶν· Διατί οὖν ἐν καθέδρᾳ ἐκάθητο, ἥθελον γνῶναι, κύριε· Ὅτι πᾶς ἀσθενὴς εἰς καθέδραν καθέζεται διὰ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, ἵνα συνκρατηθῇ ἡ ἀσθένεια τοῦ σώματος αὐτοῦ· ἔχεις τὸν τύπον τῆς πρώτης ὁράσεως. Τῇ δὲ δευτέρᾳ ὁράσει εἶδες αὐτὴν ἐστικυῖαν καὶ τὴν ὄψιν νεωτέραν ἔχουσαν καὶ ἱλαρωτέραν παρὰ τὸ πρότερον, τὴν δὲ σάρκα καὶ τὰς τρίχας πρεσβυτέρας ἄκουε, φησὶν, καὶ ταύτην τὴν παραβολὴν· ὅταν πρεσβύτερός τις, ἥδη ἀφηλτικῶς ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ καὶ τὴν πτωχότητα, οὐδὲν ἕτερον προσδέχεται εἰ μὴ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς ζωῆς αὐτοῦ· εἴτα ἐξαίφνης κατελείφθη αὐτῷ κληρονομία, ἀκούσας δὲ ἐξηγέρθη καὶ περιχαρὴς γενόμενος ἐνεδύσατο τὴν ἰσχύ· καὶ οὐκέτι ἀνακείται, ἀλλὰ ἐστικεν, καὶ ἀνανεοῦται αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἥδη ἐφθαρμένον ἀπὸ τῶν προτέρων αὐτοῦ πράξεων, καὶ οὐκέτι κάθηται, ἀλλὰ ἀνδρίζεται· οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὴν ἀποκάλυψιν, ἦν ὑμῖν ὁ κύριος ἀπεκάλυψε, ὅτι ἐσπλαγχνίσθη ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἀνενέωσατο τὰ πνεύματα ὑμῶν καὶ ἀπέθεσθε τὰς μαλακίας ὑμῶν, καὶ προσῆλθεν ὑμῖν ἰσχυρότης καὶ ἐνεδυναμώθητε ἐν τῇ πίστει, καὶ ἰδὼν ὁ κύριος τὴν ἰσχυροποίησιν ὑμῶν ἐχάρη· καὶ διὰ τοῦτο ἐδίλωσεν ὑμῖν τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου καὶ ἕτερα δηλώσει, ἐὰν ἐξ ὅλης καρδίας εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. Τῇ δὲ τρίτῃ ὁράσει εἶδες αὐτὴν νεωτέραν καὶ καλὴν καὶ ἱλαρὰν καὶ καλὴν τὴν μορφήν αὐτῆς· ὥς ἐὰν γὰρ τινι λυπούμενῳ ἔλθῃ ἀγγελία ἀγαθὴ τις, ἐὺθὺς ἐπελάθετο τῶν προτέρων λυπῶν καὶ οὐδὲν ἄλλο προσδέχεται εἰ μὴ τὴν ἀγγελίαν, ἦν ἥκουσεν, καὶ ἰσχυροποιεῖται λοιπὸν εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀνανεοῦται αὐτοῦ τὸ πνεῦμα διὰ τὴν χαρὰν, ἦν ἔλαβεν· οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀνανέωσιν εἰλήφατε τῶν πνευμάτων ὑμῶν ἰδόντες ταῦτα τὰ ἀγαθὰ· καὶ ὅτι ἐπὶ συμπερίου εἶδες καθημένην, ἰσχυρὰ ἡ θέσις, ὅτι τέσσαρας πόδας ἔχει τὸ συμπερίον καὶ ἰσχυρῶς ἐστικεν· καὶ γὰρ ὁ κόσμος διὰ τεσσάρων στοιχείων κρατεῖται· οὖν μετανοήσαντες ὅλης καρδίας μετανοήσαντες ἀπέχεῖς ὀλοτελῇ τὴν ἀποκάλυψιν· μικέτι μηδὲν αἰτίσεις περὶ ἀποκαλύψεως, ἐὰν τι δὲ δέῃ, ἀποκαλυφθήσεται σοι

Ὅρασις δ' Ἡν εἶδον, ἀδελφοί, μετὰ ἡμέρας εἴκοσι τῆς προτέρας ὁράσεως τῆς γενομένης, εἰς τύπον τῆς θλίψεως τῆς ἐπερχομένης ὑπὲρ ἡμῶν εἰς ἀγρόν τῇ ὁδῷ τῇ καμπανῇ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς δημοσίας ἐστὶν ὥσει στάδια δέκα· ῥαδίως δὲ ὁδεύεται ὁ τόπος· ὁ μόνος οὖν περιπατῶν ἀξιώ τὸν κύριον, ἵνα τὰς ἀποκαλύψεις καὶ τὰ ὁράματα, ἃ μοι ἔδειξεν διὰ τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας αὐτοῦ, τελειώσῃ, ἵνα με ἰσχυροποιήσῃ καὶ δῶ τὴν μετάνοιαν τοῖς δούλοις αὐτοῦ τοῖς ἐσκανδαλισμένοις, ἵνα δοξασθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα καὶ ἔνδοξον, ὅτι με ἄξιον ἠγήσατο τοῦ δεῖξαι μοι τὰ θαυμάσια αὐτοῦ καὶ δοξάζοντός μου καὶ εὐχαριστοῦντός αὐτῷ, ὥς ἥχος φωνῆς μοι ἀπεκρίθη· Μὴ διψυχήσεις, Ἐρμᾶεν ἐμαυτῷ ἡρξάμην διαλογίζεσθαι καὶ λέγειν· Ἐγὼ τί ἔχω διψυγῆσαι, οὕτω θεμελιωμένος ὑπὸ τοῦ κυρίου καὶ ἰδὼν ἔνδοξα πράγματα; καὶ προσέβην μικρόν, ἀδελφοί, καὶ ἰδοὺ, βλέπω κονιορτὸν ὥς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἡρξάμην λέγειν ἐν ἐμαυτῷ· Μήποτε κτήνη ἔχονται καὶ κονιορτὸν ἐγείρουν; οὕτω δὲ ἦν ἀπ' ἐμοῦ ὥς ἀπὸ σταδίου γινόμενου μεζίνος καὶ μεζίνος κονιορτοῦ ἥλιος καὶ ἰδοὺ, βλέπω θηρίον μέγιστον ἐξέλαμψεν ὁ ἥλιος καὶ ἰδοὺ, βλέπω θηρίον μέγιστον ὥσει κῆτος τι, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἄρτιδες πυρρίαι ἐξεπορεύοντο· ἦν δὲ τὸ θηρίον τῷ μήκει ὥσει ποδῶν ρ', τὴν δὲ κεφαλὴν εἶχεν ὥσει κεράμου καὶ ἡρξάμην κλαίειν καὶ ἐρωτᾶν τὸν κύριον, ἵνα με λυτρώσῃται ἐξ αὐτοῦ· καὶ ἐπανεμνήσθην τοῦ ῥήματος οὗ ἀκηκόειν· Μὴ διψυχήσεις, Ἐρμᾶενδυσάμενος οὖν, ἀδελφοί, τὴν πίστιν τοῦ κυρίου καὶ μνησθεὶς ὧν ἐδίδαξεν με μεγαλείων, θαρσύνεις εἰς τὸ θηρίον ἐμαυτὸν

ἔδωκαούτω δὲ ἤρχετο τὸ θηρίον ῥοίζῳ, ὥστε δύνασθαι αὐτὸ πόλιν λυμᾶναιῆρ-
 χομαι ἐγγὺς αὐτοῦ, καὶ τὸ τηλικούτο κῆτος ἐκτείνει ἐαυτὸ χαμαὶ καὶ οὐδὲν εἰ
 μὴ τὴν γλῶσσαν προέβαλλεν καὶ ὅλως οὐκ ἐκινήθη, μέχρις ὅτε παρῆλθον αὐτό·
 εἶχεν δὲ τὸ θηρίον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς χρώματα τέσσαρα· μέλαν, εἴτα πυροειδὲς
 καὶ αἵματώδες, εἴτα χρυσοῦν, εἴτα λευκόν. Μετὰ δὲ τὸ παρελθεῖν με τὸ θηρίον
 καὶ προελθεῖν ὡσεὶ πόδας λ', ἰδοὺ, ὑπαντᾷ μοι παρθένος κεκοσμημένη ὡς ἐκ
 νυμῶνος ἐκπορευμένη, ὅλη ἐν λευκοῖς καὶ ὑποδήμασιν λευκοῖς, κατακεκαλυμ-
 μένη ἕως τοῦ μετώπου, ἐν μίτρῳ δὲ ἦν ἡ κατακάλυψις αὐτῆς· εἶχεν δὲ τὰς τρίχας
 αὐτῆς λευκάς· ἐγὼ ἐκ τῶν προτέρων ὁραμάτων, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐστίν,
 καὶ ἰλαρώτερος ἐγενόμινάσπάζεται με λέγουσα· Χαίρε σύ, ἄνθρωπε καὶ ἐγὼ
 αὐτὴν ἀντισπασάμην· Κυρία, χαίρε ἀποκριθεῖσά μοι λέγει· Οὐδὲν σοὶ ἀπίντη-
 σεν· λέγω αὐτῇ· Κυρία, τηλικοῦντο θηρίον, δυνάμενον λαοὺς διαφθεῖραι· ἀλλὰ
 τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου καὶ τῇ πολυσπλαγχνίᾳ αὐτοῦ ἐξέφυγον αὐτό· Καλὸς
 ἐξέφυγες, φησὶν, ὅτι τὴν μεριμνάν σου ἐπὶ τὸν θεὸν ἐπέριψας καὶ τὴν καρ-
 διάν σου ἥνοιξας πρὸς τὸν κύριον, πιστεύσας, ὅτι δι' οὐδενὸς δυνὴ σωθῆναι εἰ
 μὴ διὰ τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου ὀνόματός ἐστιν Θεοῦ, καὶ ἐνέφραξεν τὸ στόμα
 αὐτοῦ, ἵνα μὴ σε λυμάνη· μεγάλην θλίψιν ἐκπέφευγας διὰ τὴν πίστιν σου κα-
 ῖ ὅτι τηλικοῦντο θηρίον ἰδὼν οὐκ ἐδιωρύχσας· ὑπάγε οὖν καὶ ἐξήγησαι τοῖς
 ἐκλεκτοῖς τοῦ κυρίου τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, ὅτι τὸ θηρίον τοῦτο
 τύπος ἐστὶν θλίψεως τῆς μελλούσης τῆς μεγάλης· ἐὰν οὖν προετοιμάσῃσθε
 καὶ μετανοήσῃτε ἐξ ὅλης καρδίας ὑμῶν πρὸς τὸν κύριον, δυνήσεσθε ἐκφυγεῖν
 αὐτήν, ἐὰν ἡ καρδία ὑμῶν γένηται καθαρὰ καὶ ἄμωμος καὶ τὰς λοιπὰς τῆς ζω-
 ῆς ἡμέρας ὑμῶν δουλεύσῃτε τῷ κυρίῳ ἀμέμπτως· ἐπιτίρησατε τὰς μερίμνας ὑμῶν
 ἐπὶ τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς κατορθώσει αὐτάς· πιστεύσατε τῷ κυρίῳ, οἱ δίδυμοι,
 ὅτι δίδυμοι, ὅτι πάντα δύναται καὶ ἀποστρέφει τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν
 καὶ ἐξαποστέλλει μάστιγας ὑμῖν τοῖς διωρῆσιν· οἱ ἀκούσαντες τὰ ῥήματα
 ταῦτα καὶ παρακούσαντες· αἰρετώτερον ἢν αὐτοῖς τὸ μὴ γεννηθῆναι. Ἠρώτη-
 σα αὐτὴν περὶ τῶν τεσσάρων χρωμάτων ὧν εἶχεν τὸ θηρίον εἰς τὴν κεφαλὴν·
 δὲ ἀποκριθεῖσά μοι λέγει· Πάλιν περίεργος εἶ περὶ τοιούτων πραγμάτων· Naί,
 φημί, κυρία· γνῶρισόν μοι, τί ἐστὶν ταῦτα· Ἄκουε, φησὶν· τὸ μὲν μέλαν οὗτος
 ὁ κόσμος ἐστίν, ἐν ᾧ κατοικεῖτε· τὸ δὲ πυροειδὲς, ὅτι δεῖ τὸν κόσμον τοῦτον
 δι' αἵματος καὶ πυρὸς ἀπολλύσθαι· τὸ δὲ χρυσοῦν μέρος ὑμεῖς ἐστε οἱ ἐκω-
 γόντες τὸν κόσμον τοῦτον ὥστε γὰρ τὸ χρυσίον δοκιμάζεται διὰ τοῦ πυρὸς καὶ
 εὐχρηστον γίνεται, οὕτως καὶ ὑμεῖς δοκιμάζεσθε οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτοῖς· οἱ
 οὖν μείναντες καὶ πυρωθέντες ὑπ' αὐτῶν καθαρῶς ῥησέσθωσιν· τὸ χρυσίον
 ἀποβάλλει πᾶσαν λύπην καὶ στενοχωρίαν, καὶ καθαρῶς ῥησέσθωσιν καὶ χρήσιμοι
 ῥησέσθωσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου· τὸ δὲ λευκὸν μέρος ὁ αἰὼν ὁ ἐπερχόμενός
 ἐστίν, ἐν ᾧ κατοικήσουσιν οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ· ὅτι ἄσπιλοι καὶ καθαροὶ ῥη-
 σονται οἱ ἐκλεγμένοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον· οὖν μὴ διαλίης λαλῶν
 εἰς τὰ ὅσα τῶν ἀγίων ἔχετε καὶ τὸν τύπον τῆς θλίψεως τῆς ἐρχομένης με-
 γάλους· ἐὰν δὲ ὑμεῖς θελήσῃτε, οὐδὲν ἔσταμνημονεύετε τὰ προγεγραμμένα ταῦτα
 εἴπασα ἀπῆλθεν, καὶ οὐκ εἶδον, ποίῳ τόπον ἀπῆλθεν, καὶ οὐκ εἶδον, ποίῳ
 τόπῳ ἀπῆλθεν· νέφος γὰρ ἐγένετο· καὶ γὰρ ἐπεστράφην εἰς τὰ ὅσιν αὐτὸς φοβηθείς,
 δοκῶν ὅτι τὸ θηρίον ἔρχεται.

Ἀποκάλυψις ε'. Προσεξαμένου μου ἐν τῷ οἴκῳ καὶ καθίσαντος εἰς τὴν
 κλίνην εἰπῆλθεν ἀνὴρ ἔδοξος τῇ ὄψει, σχήματι ποιμενικῷ, περιεκείμενος δέμα
 ἄγιον λευκὸν καὶ πύραν ἔχων ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ ῥάβδον εἰς τὴν χεῖρα καὶ
 ἡσπάσά με, καὶ ἡ ἀντιπασάμην αὐτόν· καὶ εὐθὺς παρεκάθισέν μοι καὶ λέγει
 μοι· Ἀπεστάνην ὑπὸ τοῦ σεμνοτάτου ἀγγέλου, ἵνα μετὰ σοῦ οἰκήσω τὰς λοι-
 πὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· ἐδοξα ἐγώ, ὅτι πάρεστιν ἐκπειράζων με, καὶ λέγω
 αὐτῷ· Σὺ γὰρ τίς εἶ; ἐγὼ γάρ, φημί, γινώσκω ᾧ παρεδόθην· λέγει μοι· Οὐκ ἐπι-
 γινώσκω, ᾧ παρεδόθην· λέγει μοι· Οὐκ ἐπιγινώσκεις με; Οὐ, φημί· ἐγώ, φησὶν,
 εἰμὶ ὁ ποιμὴν, ᾧ παρεδόθη· ἐτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἡλλοιώθη ἡ ἰδέα αὐτοῦ, καὶ

ἐπέγνων αὐτόν, ὅτι ἐκεῖνος ἦν, ὃ παρεδόθην, καὶ εὐθὺς συνεχύην καὶ φόβος με ἔλαβεν καὶ ὁλος συνεκόπην ἀπὸ τῆς λύπης, ὅτι οὕτως αὐτῷ ἀπεκρίθην πονηρῶς καὶ ἀφρόνως δὲ ἀποκριθεὶς μοι λέγει· Μὴ συγχίννου, ἀλλὰ ἰσχυροποιοῦ ἐν ταῖς ἐντολαῖς μου αἷς σοι μέλλω ἐντέλλεσθαι ἀπεστάλην γάρ, φησὶν, ἵνα ἃ εἶδες πρότερον πάντα σοι πάλιν δείξω, αὐτὰ τὰ κεφάλαια τὰ ὄντα ὑμῖν σύμφορα πρῶτον πάντων τὰς ἐντολάς μου γράψον καὶ τὰς παραβολάς· τὰ δὲ ἕτερα, καθὼς σοι δείξω, οὕτως γράψεις· διὰ τοῦτο, φησὶν, ἐντέλλομαι σοι πρῶτον γράψαι τὰς ἐντολάς καὶ παραβολάς, ἵνα ὑπὸ χεῖρα ἀναγινώσκης αὐτάς καὶ δινηθῇς φυλάξαι αὐτάς· ἐξαίρετα οὖν τὰς ἐντολάς καὶ παραβολάς, καθὼς ἐνετείλατό μοι ἐὰν οὖν ἀκούσαντες αὐτάς φυλάξῃτε καὶ ἐν αὐταῖς πορευθῇτε καὶ ἐργασθῃτε αὐτάς ἐν καθαρῇ καρδίᾳ, ἀπολήμψεσθε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὅσα ἐπηγγελίετο ὑμῖν· ἐὰν δὲ ἀκούσαντες μὴ μετανοήτε, ἀλλ' ἔτι προσθήτε ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν, ἀπολήμψεσθε παρὰ τοῦ κυρίου τὰ ἐναντία ταῦτά μοι πάντα οὕτως γράψαι ὁ ποιὴν ἐνετείλατο, ὁ ἄγγελος τῆς μετανοίας.

Ἐντολὴ α'. Πρῶτον πάντων πίστευσον, ὅτι εἷς ἐστὶν ὁ θεός, ὁ τὰ πάντα κτίσας καὶ καταρτίσας καὶ ποιήσας ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα καὶ πάντα χωρῶν, μόνος δὲ ἀχώρητος ὠνπίστευσον οὖν αὐτῷ καὶ φοβήθητι αὐτόν, φοβηθεὶς δὲ ἐγκράτευσαι ταῦτα φύλασσε, καὶ ἀποβαλεῖς πᾶσαν πονηρίαν ἀπὸ σεαυτοῦ καὶ ἐνδύσῃ πᾶσαν ἀρετὴν δικαιοσύνης καὶ ζήσῃ τῷ θεῷ, ἐὰν φυλάξῃς τὴν ἐντολὴν ταύτην.

Ἐντολὴ β'. Λέγει μοι· Ἀπλότητα ἔχε καὶ ἄκακος γίνου, καὶ ἔση ὡς τὰ νήπια τὰ μὴ γινώσκοντα τὴν πονηρίαν τὴν ἀπολλύουσαν τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων· πρῶτον μὲν μηδενὸς καταλάλει μηδὲ ἡδέως ἄκουε καταλαλοῦντος· εἰ δὲ μή, καὶ σὺ ὁ ἀκούων ἔνοχος ἔση τῆς ἁμαρτίας τοῦ καταλαλοῦντος, ἐὰν πιστεύσῃς τῇ καταλαλῇ ἢ ἂν ἀκούσῃς· πιστεύσας γάρ καὶ σὺ αὐτὸς ἔξεις κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου· οὕτως οὖν ἔνοχος ἔση τῆς ἁμαρτίας τοῦ καταλαλοῦντος πονηρὰ ἢ καταλαλιά· ἀκατάστατον δαιμόνιον ἐστίν, μηδέποτε εἰρηνεύον, ἀλλὰ πάντοτε ἐν διχοστασίαις κατοικοῦν ἀνέχου οὖν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εὐθηνίαν πάντοτε ἔξεις μετὰ πάντων ἐνδύσαι δὲ τὴν σεμνότητα, ἐν ἣ οὐδὲν πρόσκομμα ἐστὶν πονηρόν, ἀλλὰ πάντα ὁμαλὰ καὶ ἱλαρὰ ἐργάζου τὸ ἀγαθὸν καὶ ἐκ τῶν κόπων σου ὧν ὁ θεὸς δίδωσίν σοι πᾶσιν ὑστερουμένοις δίδου ἀπλῶς, μὴ δισταζών, τί νῦν ἢ τί νῦν μὴ δῶς πᾶσιν δίδου· πᾶσιν γάρ ὁ θεὸς δίδοσθαι θέλει ἐκ τῶν ἰδίων δωρημάτων οὖν λαμβάνοντες ἀποδώσουσιν λόγον τῷ θεῷ, διατί ἔλαβον καὶ εἰς τί· οἱ μὲν γὰρ λαμβάνοντες θλιβόμενοι οὐ δικαιοσύνην ποιοῦν, οἱ δὲ ἐν ὑποκρίσει λαμβάνοντες τίσουσιν δίκην οὖν διδοὺς ἀθῶρος ἐστίν· ὡς γὰρ ἔλαβεν παρὰ τοῦ κυρίου τὴν διακονίαν τελέσαι, ἀπλῶς αὐτὴν ἐτέλεσεν, μὴ δὲ διακρίνων, τί νῦν ἢ μὴ δῶς γένητο οὖν ἡ διακονία αὕτη ἀπλῶς τελεσθεῖσα ἐνδοξος παρὰ τῷ θεῷ οὖν οὕτως ἀπλῶς διακονῶν τῷ θεῷ ζήσεται φύλασσε οὖν τὴν ἐντολὴν ταύτην, ὥς σοι λελάληκα, ἵνα ἡ μετάνοιά σου καὶ τοῦ οἴκου σου ἐν ἀπλότητι εὐρεθῇ, καὶ ἁκακία καθαρὰ καὶ ἁμίαντος.

Ἐντολὴ γ'. Πάλιν μοι λέγει· Ἀλήθειαν ἀγάπα καὶ πᾶσα ἀλήθεια ἐκ τοῦ στόματός σου ἐκορευέσθω, ἵνα τὸ πνεῦμα ὃ ὁ θεὸς κατέκτισεν ἐν τῇ σαρκὶ ταύτῃ, ἀληθὲς εὐρεθῇ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ οὕτως δοξασθήσεται ὁ κύριος ὃ ἐν σοὶ κατοκῶν, ὅτι ὁ κύριος ἀληθινὸς ἐν παντὶ ῥήματι καὶ οὐδὲν παρ' αὐτῷ ψεῦδος οὖν ψευδόμενοι ἀθετοῦσι τὸν κύριον καὶ γίνονται ἀποστερηταὶ τοῦ κυρίου, μὴ παραδιδόντες αὐτῷ τὴν παρακαταθήκην, ἣν ἔλαβον ἔλαβον γὰρ παρ' αὐτοῦ πνεῦμα ἡμεῖς οὖν οὗτο ἐὰν ψευδὲς ἀποδώσωσιν, ἐμίαναν τὴν ἐντολὴν τοῦ κυρίου καὶ ἐγένοντο ἀποστερηταὶ ταῦτα οὖν ἀκούσας ἐγὼ ἔλαυσα λίαν ἐδὼν δέ με κλαίοντα λέγει· Τί κλαίεις; Ὅτι, φημί, κύριε, οὐκ οἶδα, εἰ δύναμαι σωθῆναι· Διατί; φησὶν· Οὐδέπω γάρ, φημί, κύριε, ἐν τῇ ἐμῇ ζωῇ ἀληθὲς ἐλάλησα ῥήμα, ἀλλὰ πάντοτε πανούργως ἐλάλησα μετὰ πάντων καὶ τὸ ψεῦδος μου ἀληθὲς ἐπέδειξα παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις· καὶ οὐδέποτε μοι οὐδεὶς ἀντεῖπεν, ἀλλ' ἐπιστεῦθη τῷ λόγῳ μου πῶς οὖν, φημί, κύριε, δύναμαι ζῆσαι ταῦτα

πράξας; Σὺ μὲν, φησί, καλῶς καὶ ἀληθῶς φρονεῖς· ἔδει γὰρ σε ὡς θεοῦ δούλον ἐν ἀληθείᾳ πορεύεσθαι, καὶ πονηρὰν συνείδησιν μετὰ τοῦ πνεύματος τῆς ἀληθείας μὴ κατοικεῖν μηδὲ λύπην ἐπάγειν τῷ πνεύματι τῷ σεμνῷ καὶ ἀληθεῖ. Οὐδέποτε, φημί, κύριε, τοιαῦτα ῥήματα ἀκριβῶς ἤκουσα. Νῦν οὖν, φησίν, ἀκούεις· φυλάσσε αὐτά, ἵνα καὶ τὰ πρότερον ἃ ἐλάλησας ψευδῇ ἐν ταῖς πραγματείαις σου, τούτων εὐρεθέντων ἀληθινῶν, κάκεῖνα πιστὰ γένηται· δύναται γὰρ κάκεῖνα πιστὰ γενέσθαι ἐὰν ταῦτα φυλάξης καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν πᾶσαν ἀλήθειαν λαλήσης, δυνήσῃ σεαυτῷ ζῶν περιποιήσασθαι· καὶ ὅς ἂν ἀκούσῃ τὴν ἐντολὴν ταύτην καὶ ἀπέξεται τοῦ πονηροτάτου πνεύματος ζήσεται τῷ θεῷ.

Ἐντολὴ δ'. Ἐντέλλομαί σοι, φησίν, φυλάσσειν τὴ ἀγνείαν, καὶ μὴ ἀναβαινέτω σου ἐπὶ τὴν καρδίαν περὶ γυναικὸς ἁλλοτριᾶς ἢ περὶ πορνείας τινὸς ἢ περὶ τοιούτων τινῶν ὁμοιωμάτων πονηρῶν, τοῦτο γὰρ ποιῶν μεγάλῃν ἁμαρτίαν ἐργάζη· τῆς δὲ σῆς μνημονεύων πάντοτε γυναικὸς οὐδέποτε διαμαρτυρήσεις ἐὰν γὰρ αὕτη ἢ ἐθύμῃσις ἐπὶ τὴν καρδίαν σου ἀναβῇ, διαμαρτήσεις, καὶ ἐὰν ἕτερα οὕτως πονηρά, ἁμαρτίαν ἐργάξῃ· ἢ γὰρ ἐνθύμῃσις αὕτη θεοῦ δούλῳ ἁμαρτία μεγάλη ἐστίν· ἐὰν δὲ τις ἐργάσῃται τὸ ἔργον τὸ πονηρὸν τοῦτο, θάνατον ἑαυτῷ καταργάζεται· βλέπε οὖν σὺ· ἀπέχου ἀπὸ τῆς ἐνθυμίσσεως ταύτης· ὅπου γὰρ σεμνότης κατοικεῖ, ἐκεῖ ἀνομία οὐκ ὀφείλει ἀναβαίνειν ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς δικαίου λέγω αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ὀλίγα ἐρωτῆσαι σε. Λέγε, φησίν· Κύριε, φημί, εἰ γυναῖκα ἔχῃ τις πιστὴν ἐν κυρίῳ καὶ ταύτην εὖρῃ ἐν μοιχείᾳ τινί, ἄρα ἁμαρτάνει ὁ ἀνὴρ συνζῶν μετ' αὐτῆς; Ἄχρη τῆς ἀγνοίας, φησίν, οὐχ ἁμαρτάνει· ἐὰν δὲ γνῷ ὁ ἀνὴρ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς καὶ μὴ μετανοήσῃ ἢ γυνή, ἀλλ' ἐπιμένῃ τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ συνζῇ ὁ ἀνὴρ μετ' αὐτῆς, ἔνοχος γίνεται τῆς ἁμαρτίας αὐτῆς καὶ κοινωνὸς τῆς μοιχείας αὐτῆς. Τί οὖν, φημί, κύριε, ποιήσῃ ὁ ἀνὴρ, ἐὰν ἐπιμένῃ τῷ πάθει τούτῳ ἢ γυνή; Ἀπολυσάτω, φησίν, αὐτὴν καὶ ὁ ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ μενέτω· ἐὰν δὲ ἀπολύσας τὴν γυναῖκα μετανοήσῃ ἢ γυνὴ καὶ θελήσῃ ἐπὶ τὸν αὐτῆς ἄνδρα ὑποστρέφειν, οὐ παραδεχθήσεται; Καὶ μὴν, φησίν, ἐὰν μὴ παραδέξηται αὐτὴν ὁ ἀνὴρ, ἁμαρτάνει καὶ μεγάλῃν ἁμαρτίαν ἑαυτῷ ἐπιπᾶται, ἀλλὰ δεῖ παραδεχθῆναι τὸν ἡμαρτηκόντα καὶ μετανοοῦντα, μὴ ἐπὶ πολλὸν δέ· τοῖς γὰρ δούλοις τοῦ θεοῦ μετάνοιά ἐστὶν μία διὰ τὴν μετάνοιαν οὖν ὀφείλει γαμῆν ὁ ἀνὴρ αὕτη ἢ πρᾶξις ἐπὶ γυναικὶ καὶ ἀνδρὶ κείταυ οὐ μόνον, φησίν, μοιχεία ἐστίν, ἐὰν τις τὴν σάρκα αὐτοῦ μάνῃ, ἀλλὰ καὶ ὅς ἂν τὰ ὁμοιώματα ποιῇ τοῖς ἔθνεσιν, μοιχάται ὡς καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔργοις ἐὰν ἐμμένῃ τις καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔργοις ἐὰν ἐμμένῃ τις καὶ μὴ μετανοῇ, ἀπέχου ἀπ' αὐτοῦ καὶ μὴ συνζῇ αὐτῷ· εἰ δὲ μί, καὶ σὺ μέτοχος εἶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ διὰ τοῦτο προσετάγη ὑμῖν ἐφ' ἑαυτοῖς μένειν, εἴτε ἀνὴρ εἴτε γυνή· δύναται γὰρ ἐ τοῖς τοιοῦτοις μετάνοια εἶναι ἐγὼ οὖν, φησίν, οὐ δίδωμι ἀφορμὴν, ἵνα αὕτη ἢ πρᾶξις οὕτως συντελῇται, ἀλλὰ εἰς τὸ μικρὴν ἁμαρτάνειν τὸν ἡμαρτηκόντα περὶ δὲ τῆς προτέρας ἁμαρτίας αὐτοῦ ἐστὶν ὁ δυνάμενος ἵασιν δοῦναι· αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἔχων πάντων τὴν ἐξουσίαν. Ἠρώτησα δὲ αὐτὸν πάλιν λέγων· Ἐπεὶ ὁ κύριος ἄξιόν με ἠγήσατο, ἵνα μετ' ἐμοῦ πάντοτε κατοικῇς ὀλίγα μου ῥήματα ἔτι ἀνάσχου, ἔπει οὐ συνίω οὐδὲν καὶ ἡ καρδία μου πεπώρωται ἀπὸ τῶν προτέρων μου πράξεων· συνέτισόν με, ὅτι λίαν ἄφρων εἰμὶ καὶ ὅλως οὐθὲν νοῶ ἀποκριθεὶς μοι λέγει· Ἐγώ, φησίν, ἐπὶ τῆς μετανοίας εἰμὶ καὶ πᾶσιν τοῖς μετανοοῦσιν σύνεσιν δίδωμὶ οὐ δοκεῖ σοι, φησίν, αὐτὸ τοῦτο τὸ μετανοῆσαι σύνεσιν εἶναι; τὸ μετανοῆσαι, φησίν, σύνεσις ἐστὶν μεγάλη· συνίει γὰρ ὁ ἁμαρτήσας, ὅτι πεπόκειν τὸ πονηρὸν ἐμπροσθεν τοῦ κυρίου, καὶ ἀναβαίνει ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἡ πρᾶξις, ἣν ἔπραξεν, καὶ μετανοεῖ καὶ οὐκέτι ἐργάζεται τὸ πονηρὸν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν πολυτελῶς ἐργάζεται καὶ ταπεινοὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν καὶ βαρύνει, ὅτι ἡμαρτενβλέπεις οὖν, ὅτι ἡ μετάνοια σύνεσις ἐστὶν μεγάλη· διὰ τοῦτο οὖν, φημί, κύριε, ἐξακριβάζομαι παρὰ σοῦ πάντα· πρῶτον μὲν, ὅτι ἁμαρτωλὸς εἰμι, ἵνα γνῶ, ποῖα ἔργα ἐργαζόμενος ζήσομαι, ὅτι πολλὰ μοι εἰσὶν αἱ ἁμαρ-

τίαι και ποικίλαι Ζήση, φησίν, ἐὰν τὰς ἐντολάς μου φυλάξης και πορευθῇς ἐν αὐταῖς· και ὃς ἂν ἀκούσας τὰς ἐντολάς ταύτας φυλάξη, ζήσεται τῷ θεῷ. Ἔτι φημί, κύριε, προσθήσω τοῦ ἐρρωτῆσαι· Λέγε, φησίν· Ἦκουσα, φημί, κύριε παρά τινων διδασκάλων, ὅτι εἰς ὕδωρ κατέβημεν και ἐλάβομεν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἡμῶν τῶν προτέρων· λέγει μοι· Καλῶς ἤκουσας· οὕτω γὰρ ἔχει· εἶδεν γὰρ τὸν εἰληφότα ἄφεσιν ἁμαρτιῶν μηκέτι ἁμαρτάνειν, ἀλλ' ἐν ἀγνείᾳ κατοικεῖν· ἐπεὶ δὲ πάντα ἐξακριβάζῃ, και τοῦτό σοι δηλώσω, μὴ διδοῦ ἀφορμὴν τοῖς μέλλουσι πιστεῦναι ἢ τοῖς νῦν πιστεῦσασιν εἰς τὸν κύριον· οἱ γὰρ νῦν πιστεύσαντες ἢ μέλλοντες πιστεῦναι μετάνοιαν ἁμαρτιῶν οὐκ ἔχουσιν, ἄφεσιν δὲ ἔχουσι τῶν προτέρων ἁμαρτιῶν αὐτῶν· τοῖς οὖν κληθεῖσι πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἔθηκεν ὁ κύριος μετάνοιαν· καρδιογνώστης γὰρ ὢν ὁ κύριος και πάντα προγινώσκων ἐγνώ την ἀσθένειαν τῶν ἀνθρώπων και τὴν πολυπλίκιαν τοῦ διαβοῦλου, ὅτι ποιήσει τι κακὸν τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ και πονηρευσεταί εἰς αὐτοὺς πολὺ σπλῆγχος οὖν ὢν ὁ κύριος ἐσπλαγγίσθη ἐπὶ τὴν ποίησιν αὐτοῦ και ἔθηκεν τὴν μετάνοιαν ταύτην, και ἔμοι ἡ ἐξουσία τῆς μετανοίας ταύτης ἐδόθη· ἀλλὰ ἐγὼ σοι λέγω, φησί· μετὰ τῇ κλησὶν ἐκείνῃ τὴν μεγάλην και σεμνὴν ἐὰν τις ἐκπειρασθῇς ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἁμαρτήσῃ, μίαν μετάνοιαν ἔχει· ἐὰν δὲ ὑπὸ χειρὸς ἁμαρτάνῃ και μετανοήσῃ, ἀσύμφορόν ἐστι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τοιούτῳ· δυσκόλως γὰρ ζήσεταί· αὐτῷ· Ἐξωοποιήθη ταῦτα παρὰ σοῦ ἀκούσας οὕτως ἀκριβῶς· οἶδα γὰρ ὅτι, ἐὰν μηκέτι προσθήσω ταῖς ἁμαρτίαις μου, σωθήσομαι· Σωθήσῃ, φησίν, και πάντες, ὅσοι ἐὰν ταῦτα ποιήσωσιν. Ἠρώτησα αὐτὸν πάλιν λέγων· Κύριε, ἐπεὶ ἅπαξ ἀνέχη μου, ἔτι μοι και τοῦτο δὴ λώσον· Λέγε, φησίν· Ἐὰν γυνί, φημί, κύριε, ἢ πάλιν ἀνὴρ τις κοιμηθῇ και γαμήσῃ τις ἐξ αὐτῶν μὴ ἁμαρτάνει ὁ γαμῶν· Οὐχ ἁμαρτάνει φησίν· ἐὰν δὲ ἐφ' ἑαυτῷ μείνῃ τις, περισσοτέρῳ ἐαυτῷ τιμὴν και μεγάλην δόξαν περιποιεῖται πρὸς τὸν κύριον· ἐὰν δὲ και γαμήσῃ, οὐχ ἁμαρτανεῖται οὖν ἀγνείαν και τὴν σεμνότητα, και ζήσῃ τῷ θεῷ ταῦτά σοι ὅσα λαλῶ και μέλλω λαλεῖν, φύλασσε ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀφ' ἧς μοι παρεδόθης ἡμέρας, και εἰς τὸν οἶκόν σου κατοικήσω· τοῖς δὲ προτέροις σου παραπτώμασιν ἄφεσις ἔσται, ἐὰν τὰς ἐντολάς μου φυλάξης· και πᾶσι δὲ ἄφεσις ἔσται ἐὰν τὰς ἐντολάς μου ταύτας φυλάξωσι και πορευθῶσιν ἐν τῇ ἀγνότητι ταύτῃ.

Ἐντολὴ ε'. Μακροθύμος, φησί, γίνου και συνετός, και πάντων τῶν πονηρῶν ἔργων κατακυριεύσεις και ἐργάσῃ πᾶσαν δικαιοσύνην· ἐὰν γὰρ μακροθύμος ἔσῃ, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ κατοικοῦν ἐν σοὶ καθαρὸν ἔσται, μὴ ἐπισκοτούμενον ὑπὸ ἐτέρου πονηροῦ πνεύματος, ἀλλ' ἐν εὐρυχωρῷ κατοικοῦν ἀγαλλιάσεται και εὐφρανθήσεται μετὰ τοῦ σκεύους, ἐν ᾧ κατοικεῖ, και λειτουργήσεται μετὰ τῷ θεῷ ἐν ἰλαρότητι πολλῇ, ἔχον τὴν ευθηνίαν ἐν ἑαυτῷ· ἐὰν δὲ ὀξυχολία τις προσέλθῃ, εὐθὺς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τρυφερὸν ὢν, στενοχωρεῖται, μὴ ἔχον τὸν τόπον καθαρὸν, και ζητεῖ ἀποσπῆναι ἐκ τοῦ τόπου· πνίγεται γὰρ ὑπὸ τοῦ πονηροῦ πνεύματος, μὴ ἔχον τόπον λειτουργῆσαι τῷ κυρίῳ, καθὼς βούλεται, μαινόμενον ὑπὸ τῆς ὀξυχολίας· ἐν γὰρ τῇ μακροθυμίᾳ ὁ κύριος κατοικεῖ, ἐν δὲ τῇ ὀξυχολίᾳ ὁ διάβολος· ἀμφοτέρω οὖν τὰ πνεύματα ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατοικοῦντα, ἀσύμφορόν ἐστιν και πονηρὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ, ἐν ᾧ κατοικοῦσιν· ἐὰν γὰρ λάβῃς ἀφινθίου μικρὸν λίαν και εἰς κεράμιον μέλιτος εἴχῃς, οὐχὶ ὅλον τὸ μέλι ἀφανίζεται, και τοσοῦτον μέλι ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἀφινθίου ἀπόλλυται και ἀπόλλυσι τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος, και οὐκέτι τὴν αὐτὴν χάριν ἔχει παρὰ τῷ δεσπότῃ, ὅτι ἐπικράθη και τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ἀπώλεσεν· ἐὰν δὲ εἰς τὸ μέλι μὴ βληθῇ τὸ ἀφινθίον, γλυκὺ εὐρίσκεται τὸ μέλι και εὐχρηστον γίνεται τῷ δεσπότῃ αὐτοῦ. Ἰ βλέπεις ὅτι ἡ μακροθυμία γλυκύτατη ἐστίν· ὑπὲρ τὸ μέλι και εὐχρηστός ἐστι τῷ κυρίῳ, και ἐν αὐτῇ κατοικεῖ δὲ ὀξυχολία πικρὰ και ἄχρηστός ἐστίν· ἐὰν οὖν μὴ ἡ ὀξυχολία τῇ μακροθυμίᾳ, μαίνεται ἡ μακροθυμία και οὐκέτι εὐχρηστός ἐστι τῷ θεῷ ἡ ἐντεῦξ αὐτῆς· Ἡθελον, φημί, κύριε, γνῶναι τὴν ἐνέργειαν τῆς ὀξυχολίας, ἵνα φυλάξωμαι ἀπ' αὐτῆς· Καὶ μὴν, φησίν, ἐὰν μὴ φυλάξῃς ἀπ' αὐτῆς σὺ και ὁ οἶκός σου, ἀπώλεσάς σου τὴν πᾶσαν ἐλπίδα· ἀλλὰ

φύλαξαι ἀπ' αὐτῆς· ἐγὼ γὰρ μετὰ σοῦ εἰμὶ καὶ πάντες δὲ ἀφ' ἑξόνται ἀπ' αὐτῆς, ὅσοι ἂν μετανοήσωσιν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν· μετ' αὐτῶν γὰρ ἔσομαι καὶ συντηρήσω αὐτούς· ἐδικαιώθησαν γὰρ πάντες ὑπὸ τοῦ σεμινοτάτου ἀγγέλου. Ἄκουε νῦν φησί, τὴν ἐνέργειαν τῆς ὀξυβολίας πῶς πονηρὰ ἐστὶ, καὶ πῶς τοῦς δούλους μου καταστρέφει τῇ ἐαυτῆς ἐνεργείᾳ καὶ πῶς ἀποπλανᾷ δὲ τοὺς πλήρεις ὄντας ἐν τῇ πίστει οὐδὲ ἐνεργῆσαι δύναται εἰς αὐτούς, ὅτι ἡ δύναμις μου μετ' αὐτῶν ἐστίν· ἀποπλανᾷ δὲ τοὺς ἀποκένους καὶ διφυχοὺς ὄντας ὅταν δὲ ἴδῃ τοὺς τοιοῦτους ἀνθρώπους εὐσταθοῦντας, παρεμβάλλει ἐαυτὴν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, καὶ ἐκ τοῦ μηδενὸς ὁ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἐν πικρίᾳ γίνετα ἔνεκεν βιωτικῶν πραγμάτων ἢ περὶ ἐδεσμάτων ἢ μικρολογίας τινὸς ἢ περὶ φίλου τινὸς ἢ περὶ δόσεως ἢ λήψεως ἢ περὶ τοιούτων μωρῶν πραγμάτων· ταῦτα γὰρ πάντα μωρὰ ἐστὶ καὶ κενὰ καὶ ἄφρονα καὶ ἀσύμφορα τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ δὲ μακροθυμία μεγάλη ἐστὶ καὶ ἰσχυρὰ καὶ δυνάμιν ἔχουσα καὶ σπιβαρὰν καὶ εὐθινομένην ἐν πλατυσμῷ μεγάλῳ, ἰλαρὰ, ἀγαλλιωμένη, ἀμέριμνος οὔσα, δοξάζουσα τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, μηδὲν ἐν ἐαυτῇ ἔχουσα πικρόν, παραμένουσα διὰ παντὸς πραεὶα καὶ ἡσύχιος· αὕτη οὖν ἡ μακροθυμία κατοικεῖ μετὰ τῶν τὴν πίστιν ἔχόντων ὁλόκληρον ἡ δὲ ὀξυβολία πρῶτον μὲν μωρὰ ἐστίν, ἑλαφρὰ τε καὶ ἄφρωνεῖται ἐκ τῆς ἀφροσύνης γίνεται πικρία, ἐκ δὲ τῆς πικρίας θυμός, ἐκ δὲ τοῦ θυμοῦ ὀργή, ἐκ δὲ τῆς ὀργῆς μῆνις· εἰταῖ ἡ μῆνις αὕτη ἐκ τοσούτων κακῶν συνισταμένη γίνεται ἁμαρτία μεγάλη καὶ ἀνίατος ὅταν γὰρ ταῦτα τὰ πνεύματα ἐν ἐνὶ ἀγγείῳ κατοικῇ, οὐ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατοικεῖ, οὐ χωρεῖ τὸ ἄγγος ἐκεῖνο, ἀλλ' ὑπερπλεονάζει τὸ τρυφερόν οὖν πνεῦμα, μὴ ἔχον συνήθειαν μετὰ πονηροῦ πνεύματος κατοικεῖν μηδὲ μετὰ σκληροτητος, ἀποχωρεῖ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ τοιοῦτου καὶ ζητεῖ κατοικεῖν μετὰ πραότητος καὶ ἡσύχιας· ὅταν ἀποστῇ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, οὐ κατοικεῖ, γίνεται ὁ ἄθροπος ἐκεῖνος κενὸς ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ δικαίου, καὶ τὸ λοιπὸν πεπληρωμένος τοῖς πνεύμασι τοῖς πονηροῖς ἀκαταστατεῖ ἐν πάσῃ πράξει αὐτοῦ, περιεσπώμενος ὥδε κάκεισε ἀπὸ τῶν πνευμάτων τῶν πονηρῶν καὶ ὅλως ἀποτυφλοῦται ἀπὸ τῶν πνευμάτων τῶν πονηρῶν, καὶ ὅλως ἀποτυφλοῦται ἀπὸ τῆς διανοίας τῆς ἀγαθῆς οὖν συμβαίνει πᾶσι τοῖς ὀξυβόλοις ἀπέχου οὖν ἀπὸ τῆς ὀξυβολίας καὶ τῆς πικρίας, καὶ ἔσῃ εὐρισκόμενος μετὰ τῆς σεμνότητος τῆς ἡγαπημένης ὑπὸ τοῦ κυρίου βλέπε οὖν μίποτε παρενθυμηθῇς τὴν ἐντολὴν ταύτην· ἐάν γὰρ ταύτης τῆς ἐντολῆς κυριεύσης, καὶ τὰς λοιπὰς ἐντολάς δυναίῃς φυλάξαι, ἅς σοι μέλλω ἐντέλλεσθαι ἰσχυροῦ ἐν αὐταῖς καὶ ἐνδυναμοῦ, καὶ πάντες ἐνδυναμούσθωσαν, ὅσοι ἐὰν θέλωσιν ἐν αὐταῖς πορεύεσθαι.

Ἐντολὴ ς'. Ἐντειλάμην σοι, φησὶν, ἐν τῇ πρώτῃ ἐντολῇ, ἵνα φυλάξης τὴν πίστιν καὶ τὸν φόβον καὶ τὴν ἐγκράτειαν· Naí, φημί, κύριε· Ἀλλὰ νῦν θέλω σοι, φησὶν, δηλῶσαι καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῶν, ἵνα νοήσης τίς αὐτῶν τίνα δυνάμιν ἔχει καὶ ἐνέργειαν· διπλαῖ γάρ εἰσιν αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν· κείνται οὖν ἐπὶ δικαίῳ καὶ ἀδίκῳ· σὺ οὖν πίστευε τῷ δικαίῳ, τῷ δὲ ἀδίκῳ μὴ πιστεύσης· τὸ γὰρ δίκαιον ὀρθὴν ὁδὸν ἔχει, τὸ δὲ ἀδικον στρεβλὴν· ἀλλὰ σὺ τῇ ὀρθῇ ὁδῷ πορεύου καὶ ὁμαλῇ, τὴν δὲ στρεβλὴν ἔασον· γὰρ στρεβλὴ ὁδὸς τρίβους οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἀνοδίας καὶ προσκόμματα πολλὰ καὶ τραχεῖα ἐστὶ καὶ ἀκανθώδης· βλαβερὰ οὖν ἐστὶ τοῖς ἐν αὐτῇ ορευομένοις· οἱ δὲ τῇ ὀρθῇ ὁδῷ πορευόμενοι ὁμαλῶς ἐντοπιζοῦσιν καὶ ἀπροσκόπως· οὔτε γὰρ τραχεῖα ἐστὶν οὔτε ἀκανθώδης· βλέψεις οὖν, ὅτι συμφορώτερόν ἐστι ταύτῃ τῇ ὁδῷ πορεύεσθαι· Πορεύση, φησὶ, καὶ ὅς ἂν ἐξ ὅλης καρδίας ἐπιστρέψῃς πρὸς κύριον, πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ. Ἄκουε νῦν, φησὶ, περὶ τῆς πίστεως, δύο εἰσὶν ἄγγελοι μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἷς τῆς δικαιοσύνης καὶ εἷς τῆς πονηρίας· Πῶς οὖν, φημί, κύριε, γινώσκω τὰς αὐτῶν ἐνεργείας, ὅτι ἀμφοτέροι ἄγγελοι μετ' ἐμοῦ κατοικοῦσιν; Ἄκουε, φησὶ, καὶ συνιεὶς αὐτάς· ὁ μὲν τῆς δικαιοσύνης ἄγγελος τρυφερός ἐστὶ καὶ αἰσχυνηρὸς καὶ πραὺς καὶ ἡσύχιος· ὅταν οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν καρδίαν σὸν ἀναβῇ, εὐθὺς λαλεῖ μετὰ σοῦ περὶ δικαιοσύνης, περὶ ἀγνείας, περὶ σεμνότητος καὶ περὶ αὐταρκείας καὶ περὶ

παντός ἔργου δικαίου καὶ περὶ πάσης ἀρετῆς ἐνδόξυταῦτα πάντα ὅταν εἰς τὴν καρδίαν σου ἀναβῇ, γίνωσκε, ὅτι ὁ ἄγγελος τῆς δικαιοσύνης μετὰ σοῦ ἐστίτα-
υτα οὗν ἐστι τὰ ἔργα τοῦ ἀγγέλου τῆς δικαιοσύνηστούτω οὗν πίστευε καὶ
τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ὅρα οὗν καὶ τοῦ ἀγγέλου τὰ ἐργαπρῶτον πάντων ὀξύχολός
ἐστι καὶ πικρός καὶ ἄφρων, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά, καταστρεφοντα τοὺς
δούλους τοῦ θεοῦ· ὅταν οὗν οὗτος ἐπὶ τὴν καρδίαν σου ἀναβῇ, γνῶθι αὐτὸν
ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ Πῶς, φημί, κύριε νοήσω αὐτόν, οὐκ ἐπίσταμαι· Ἀκουε,
φησίν· οὗτος ὀξύχολός σοι τις προσπέσῃ ἢ πικρία, γίνωσκε, ὅτι αὐτός ἐστιν ἐν
σοί· εἴτα ἐπιθυμία πράξεων πολλῶν καὶ πολυτέλειαι ἐδεσμάτων πολλῶν κα-
ὶ μεθυσμάτων καὶ κραυγαλῶν πολλῶν καὶ ποικίλων τροφῶν καὶ οὐ δεόντων
καὶ ἐπιθυμίαι γυναικῶν καὶ πλεονεξιῶν καὶ ὑπερηφανία πολλή τις καὶ ἀλα-
ζονεία καὶ ὅσα τούτοις παραπλήσιά ἐστι καὶ ὅμοια· ταῦτα οὗν ὅταν ἐπὶ τὴν
καρδίαν σου ἀναβῇ, γίνωσκε, ὅτι ὁ ἄγγελος τῆς πονηρίας ἐστὶν ἐν σοί· οὗν
ἐπιγνοὺς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ πονηρά εἰσι καὶ ἀσύμφορα το-
ῖς δούλοις τοῦ θεοῦ, ἔχεις οὗν ἀμφοτέρων τῶν ἀγγέλων τὰς ἐνεργείας· αὐνιε
αὐτὰς καὶ πίστευε τῷ ἀγγέλῳ τῆς δικαιοσύνης· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀγγέλου τῆς πο-
νηρίας ἀπόσπῃ, ὅτι ἡ διδαχὴ αὐτοῦ τούτου ἀναβῇ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ τὰ
ἔργα τοῦ ἀγγέλου τῆς δικαιοσύνης, ἐξ ἀνάγκης δεῖ αὐτὸν ἀγαθὸν τι ποιῆσαι-
βλέψεις οὗν, φησίν, ὅτι καλὸν ἐστι τῷ ἀγγέλῳ τῆς δικαιοσύνης ἀκολουθεῖν,
τῷ δὲ ἀγγέλῳ τῆς πονηρίας ἀποτάξασθαι τὰ μὲν περὶ τῆς πιστεως αὐτῇ ἢ
ἐντολῇ ἡλοί, ἵνα τοῖς ἔργοις τοῦ ἀγγέλου τῆς δικαιοσύνης πιστεύσῃς, καὶ
ἐργασάμενος αὐτὰ τοῦ ἀγγέλου τῆς πονηρίας χαλεπά ἐστι· μὴ ἐργαζόμενος
οὗν αὐτὰ ζήσῃ τῷ θεῷ.

Ἐντολὴ ζ'. Φοβήθητι, φησί, τὸν κύριον καὶ φύλασσε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυ-
λάσσω οὗν τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ ἔσῃ δυνατὸς ἐν πάσῃ πράξει, καὶ ἡ πράξις
σου ἀσύγκριτος ἔσται φοβούμενος γὰρ τὸν κύριον πάντα καλῶς ἐργάσῃ· οὗτος
δὲ ἐστὶν ὁ φόβος δὲ δεῖ σε φοβηθῆναι, καὶ σωθῆναι τὸν δὲ διάβολον μὴ φοβηθῇς·
φοβούμενος γὰρ τὸν κύριον κατακυριεύσεις τοῦ διαβόλου, ὅτι δύναμις ἐν αὐτῷ
οὐκ ἐστὶν ἐν ᾧ δὲ δύναμις ἡ ἐνδοξος, καὶ φόβος ἐν αὐτῷ πᾶς γὰρ ὁ δύναμις
ἔχων φόβον ἔχει· ὁ δὲ μὴ ἔχων δύναμιν ὑπὸ πάντων καταφρονεῖται φοβήθη-
τι δὲ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου, ὅτι πονηρὰ ἐστι φοβούμενος οὗν τὸν κύριον οὐκ
ἐργάσῃ αὐτά, ἀλλ' ἐφῆξεν ἀπ' αὐτῶν δισσοὶ οὗν εἰσιν οἱ φόβοι· ἐὰν γὰρ θέλῃς
τὸ πονηρὸν ἐργάσῃ αὐτό· ἐὰν δὲ θέλῃς πάλιν τὸ ἀγαθὸν ἐργάσασθαι, φοβοῦ
τὸν κύριον, καὶ ἐργάσῃ αὐτό· ὅστε ὁ φόβος τοῦ κυρίου ἰσχυρός ἐστι καὶ μέγας
καὶ ἐνδόξος φοβήθητι οὗν τὸν κύριον, καὶ ζήσῃ αὐτῷ· καὶ ὅσοι ἂν φοβηθῶσιν
αὐτὸν καὶ τηρήσωσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ζήσονται τῷ θεῷ· Διὰ τῆς, φημί, κύριε,
εἰπας περὶ τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· Ζήσονται τῷ θεῷ; Ὅτι, φησίν,
πᾶσα ἡ κτίσις φοβεῖται τὸν κύριον τὰς δὲ ἐντολὰς αὐτοῦ οὐ φυλάσσει τῶν οὗν
φοβουμένων αὐτὸν καὶ φυλασσόντων τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐκεῖνων ἡ ζωὴ ἐστι
παρὰ τῷ θεῷ· τῶν δὲ μὴ φυλασσόντων τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, οὐδὲ ζωὴ ἐν αὐτῷ.

Ἐντολὴ η'. Εἰπόν σοι, φησίν, ὅτι κτίσματα τοῦ θεοῦ διπλᾶ ἐστι· καὶ γὰρ
ἡ ἐγκράτεια διπλῇ ἐστὶν ἐπὶ τινῶν γὰρ δεῖ ἐγκρατεῦσθαι, ἐπὶ τινῶν δὲ ο-
ὐ δεῖ· Γνωρίσόν μοι, φημί, κυριε, ἐπὶ τίνων δεῖ ἐγκρατεῦσθαι, ἐπὶ τίνων δὲ
οὐ δεῖ· Ἀκουε, φησὶ, τὸ πονηρὸν ἐγκρατεῦσαι καὶ μὴ ποιεῖ αὐτό· τὸ δὲ ἀγα-
θὸν μὴ ἐγκρατεῦσαι, ἀλλὰ ποιεῖ αὐτό· ἐὰν γὰρ ἐγκρατεῦσῃ τὸ ἀγαθὸν μὴ ποιεῖν,
ἁμαρτίαν μεγάλην ἐργάξῃ· ἐὰν δὲ ἐγκρατεῦσῃ τὸ πονηρὸν μὴ ποιεῖν, δικαιο-
σύνην μεγάλην ἐργάξῃ· ἐγκρατεῦσαι οὗν ἀπὸ πονηρίας πάσης ἐργαζόμενος τὸ
ἀγαθὸν· Ποταπαί, φημί, κύριε, εἰσὶν αἱ πονηρίαι, ἀπ' ὧν ἡμεῖς δεῖ ἐγκρατεῦ-
σθαι; Ἀκουε, φησίν· ἀπὸ μοιχείας καὶ πορνείας ἀπὸ μεθύσματος ἀνομίας, ἀπὸ
μοιχείας καὶ πορνείας, ἀπὸ ἐδεσμάτων πολλῶν καὶ ὑψηλοφροσύνης καὶ ὑπε-
ρηφανίας καὶ ἀπὸ πνεύματος καὶ καταλαλίας καὶ ὑποκρίσεως, μνησικακίας καὶ
πάσης βλασφημίας ταῦτα τὰ ἔργα πάντων πονηροτάτα εἰσιν ἐν τῇ ζωῇ τῶν ἀν-
θρώπων ἀπὸ τούτων οὗν τῶν ἔργων δεῖ ἐγκρατεῦσθαι τὸν δούλον τοῦ θεοῦ·

ὁ γὰρ μὴ ἐγκρατευόμενος ἀπὸ τούτων οὐ δύναται ζῆσαι τῷ θεῷ ἄκουε οὖν καὶ τὰ ἀκόλουθα τούτων, Ἔτι γάρ, φημί, κύριε, πονηρὰ ἔργα ἐστί· Καί γε πολλά, φησίν, ἔστιν, ἀφ' ὧν δεῖ τὸν δοῦλον τοῦ θεοῦ ἐγκρατευέσθαι· κλέμμα, ψεῦδος, ἀποστρέψεις, ψευδομαρτυρία, πλεονεξία, ἐπιθυμία πονηρὰ, ἀπάτη, κενοδοξία, ἀλαζονεία καὶ ὅσα τούτοις ὁμοιά εἰσιν οὐ δοκεῖ σοι ταῦτα πονηρὰ εἶναι; καὶ λίαν πονηρὰ, φημί, τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ τούτων πάντων πάντων δεῖ ἐγκρατευέσθαι τὸ δουλεύοντα τῷ θεῷ ἐγκρατευσάμενος οὖν δεῖ σε ἐγκρατευέσθαι, ταῦτά ἐστὶν ἃ δὲ δεῖ σε μὴ ἐγκρατευέσθαι, φησίν, ἀλλὰ ποίει αὐτό· Καὶ τῶν ἀγαθῶν μοι, φημί, κύριε, δῆλωσον τὴν δύναμιν, ἵνα πορευθῶ ἐν αὐτοῖς καὶ δουλεύσω αὐτοῖς, ἵνα πορευθῶ ἐν αὐτοῖς καὶ δουλεύσω αὐτοῖς, ἵνα ἐργασάμενος αὐτὰ δυνῶμαι σωθῆναι· Ἄκουε, φησί, καὶ τῶν ἀγαθῶν τὰ ἔργα, ἃ σε δεῖ ἐργάζεσθαι καὶ μὴ ἐγκρατευέσθαι· πρῶτον πάντων πίστις, φόβος κυρίου, ἀγάπη, ὁμόνοια, ῥήματα δικαιοσύνης, ἀλήθεια, ὑπομονή· τούτων ἀγαθώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν τῇ ζωῇ τῶν ἀνθρώπων· ταῦτα ἐάν τις φυλάσῃ καὶ μὴ ἐγκρατεύηται ἀπ' αὐτῶν, μακάριος γίνεται ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· εἴτα τούτων τὰ ἀκόλουθα ἄκουσον· χήραις ὑπηρετεῖν, ὀρφανοὺς καὶ ὑστερουμένους ἐπισκέτεσθαι, ἐξ ἀναγκῶν λυτρωθῆναι τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ, φιλόξενον εἶναι (ἐν γὰρ τῇ φιλοξενίᾳ εὐρίσκεται ἀγαθοποίησις ποτε), μηδενὶ ἀντιτάσσεσθαι, ἡσύχιον εἶναι, ἐνδεέστερον γίνεσθαι πάντων ἀνθρώπων, πρεσβύτας σέβεσθαι· δικαιοσύνην ἄσκειν, ἀδελφότητα συντηρεῖν, ὕβριν ὑποφέρειν, μακρόθυμον εἶναι, μνησικακίαν μὴ ἔχειν, κάμνοντας τῇ ψυχῇ παρακαλεῖν, ἐσκανδαλισμένους ἀπὸ τῆς πίστεως μὴ ἀποβάλλεσθαι, ἀλλ' ἐπιστρέφειν καὶ εὐθύμους ποιεῖν, ἁμαρτάνοντας νουθετεῖν, χρεώστας μὴ θλίβειν καὶ ἐνδεεῖς, καὶ εἴ τινα τούτοις ὁμοιά ἐστι δοκεῖ σοι, φησί, ταῦτα ἀγαθὰ εἶναι· Τί γάρ, φημί, κύριε, τούτων ἀγαθώτερον; Πορεύου οὖν, φησίν, ἐν αὐτοῖς καὶ μὴ ἐγκρατεύου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ζήσῃ τῷ θεῷ· φυλάσσε οὖν τὴν ἐντολὴν ταύτην· ἐάν τὸ ἀγαθὸν ποιῇς καὶ μὴ ἐγκρατεύῃ ἀπ' αὐτοῦ, ζήσῃ τῷ θεῷ, καὶ πάντες ζήσονται τῷ θεῷ οἱ οὕτω ποιοῦντες· καὶ πάλιν ἐάν τὸ πονηρὸν μὴ ποιῇς καὶ ἐγκρατεύῃ ἀπ' αὐτοῦ, ζήσῃ τῷ θεῷ, καὶ πάντες ζήσονται τῷ θεῷ, ὅσοι ἐάν ταύτας τὰς ἐντολὰς φυλάξωσι καὶ πορευθῶσιν ἐν αὐταῖς.

Ἐντολὴ θ'. Λέγει μοι Ἄρον ἀπὸ σεαυτοῦ τὴν διθυρήσαν καὶ μὲν ὅλως διθυρήσαν αἰτήσασθαι τι παρὰ τοῦ θεοῦ, λέγων ἐν σεαυτῷ ὅτι πῶς δύναμαι αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ κυρίου καὶ λαβεῖν, ἡμαρτηκὼς τοσαῦτα εἰς αὐτόν; μὴ διαλογίζου ταῦτα, ἀλλ' ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου ἐπίστρεψον ἐπὶ τὸν κύριον καὶ αἰτοῦ παρ' αὐτοῦ ἁδιστάκτως, καὶ γνώσῃ τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ, ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπῃ, ἀλλὰ τὸ αἷμα τῆς ψυχῆς σου πληροπορησεῖ· οὐκ ἔστι γὰρ ὁ θεὸς ὡς οἱ ἄνθρωποι μνησικακοῦντες, ἀλλ' αὐτὸς ἀμνηστικός ἐστι καὶ σπλαγχνίζεται ἐπὶ τὴν ποίησιν αὐτοῦ οὖν καθάρισόν σου τὴν καρδίαν ἀπὸ πάντων τῶν ματαωμάτων τοῦ αἵματος τούτου καὶ τῶν προειρημένων σοι ὁμμάτων καὶ αἰτοῦ παρὰ τοῦ κυρίου, καὶ ἀπολίπῃ πάντα καὶ ἀπὸ πάντων τῶν αἰτημάτων σου ἀνυστέρητος ἔσῃ, ἐάν ἁδιστάκτως αἰτήσῃς παρὰ τοῦ κυρίου· ἐάν δὲ διστάσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲν οὐ μὴ λήψῃ τῶν αἰτημάτων σου οἱ γὰρ διστάζοντες εἰς τὸν θεόν, οὗτοι εἰσιν οἱ δίθυχοι καὶ οὐδὲν ὅλως ἐπιτυγχάνουσι τῶν αἰτημάτων αὐτῶν οἱ δὲ ὅποτελεῖς ὄντες ἐν τῇ πίστει πάντα αἰτοῦνται πεποιθότες ἐπὶ τὸν κύριον καὶ λαμβάνουσιν, ὅτι ἁδιστάκτως αἰτοῦνται, μηδὲν διθυροῦντες· πᾶς γὰρ δίθυχος ἄνθρωπος, ἐάν μὴ μετανοήσῃ, δυσκόλως σωθήσεται· καθάρισον οὖν τὴν καρδίαν σου ἀπὸ τῆς διθυρίας, ἐνδύσαι δὲ τὴν πίστιν, ὅτι ἰσχυρά ἐστι, καὶ πιστεύε τῷ θεῷ, ὅτι πάντα τὰ αἰτήματά σου ἃ αἰτεῖς λήψῃ, καὶ ἐάν αἰτησάμενός ποτε παρὰ τοῦ κυρίου αἷμα τι βραδύτερον λαμβάνῃς, μὴ διθυρήσῃς, ὅτι ταχὺ οὐκ ἔλαβες τὸ αἷμα τῆς ψυχῆς σου· πάντως γὰρ διὰ πειρασμόν τινα ἢ παράπτωμά τι, ὃ σὺ ἀγνοεῖς, βραδύτερον λαμβάνεις τὸ αἷμα σου οὖν μὴ διαλίπῃς αὐτό· ἐάν δὲ ἐκκακίῃς καὶ διθυρήσῃς αἰτούμενος, σεαυτὸν αἰτῶ καὶ μὴ τὸν δίδοντα σοι βλάψῃ τὴν διθυρήσαν ταύτην· πονηρὰ γὰρ ἐστὶ καὶ ἄσυνετος καὶ πολλοὺς ἐκτρίβει ἀπὸ τῆς πίστεως

καὶ γε λίαν πιστοὺς καὶ ἰχυροὺς· καὶ γὰρ αὕτη ἡ διφυχία θυγάτηρ ἐστὶ τοῦ διαβόλου καὶ λίαν πονηρεύεται εἰς τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ καταφρόνησον οὖν τῆς διφυχίας καὶ κατακυριεύσον αὐτῆς ἐν παντὶ πράγματι, ἐνδυσάμενος τὴν πίστιν τὴν ἰσχυρὰν καὶ δυνατὴν· ἡ γὰρ πίστις πάντα ἐπαγγέλλεται, πάντα τελειοί, ἡ δὲ διφυχία μὴ καταπιστεύουσα ἑαυτῇ πάντων ἀποτυγχάνει τῶν ἔργων αὐτῆς ὧν πράσσει βλέπεις οὖν, φησὶν, ὅτι ἡ πίστις ἀνωθὲν ἐστὶ παρὰ τοῦ κυρίου καὶ ἔχει δύναμιν μεγάλην· ἡ δὲ διφυχία ἐπιγείων πνευμά ἐστὶ παρὰ τοῦ διαβόλου, δύναμιν μὴ ἔχουσα οὖν δούλευε τῇ ἐχούσῃ δύναμιν τῇ πίστει καὶ ἀπὸ τῆς διφυχίας ἀπόσχου τῆς μὴ ἐχούσης δύναμιν, καὶ ζήσῃ τῷ θεῷ, καὶ πάντες ζήσονται τῷ θεῷ οἱ ταῦτα φρονοῦντες

Ἐντολὴ ἰ΄ Ἄρον ἀπὸ σεαυτοῦ, φησί, τὴν λύπην· καὶ γὰρ αὕτη ἀδελφὴ ἐστὶ τῆς δίφυχίας καὶ τῆς ὀξυχολίας Πῶς, φημί, κύριε, ἀδελφὴ ἐστὶ τούτων; ἄλλο γὰρ μοι δοκεῖ εἶναι ὀξυχολία καὶ ἄλλο διφυχία καὶ ἄλλο λύπη· ἄσυνετος εἰ ἄνθρωπε, φησί, καὶ οὐ νοεῖς, ὅτι ἡ λύπη πάντων τῶν πνευματῶν πονηροτέρα ἐστὶ καὶ δεινотάτη τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ καὶ παρὰ πάντα τὰ πνεύματα καταφθείρει τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκτρίβει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ πάλιν σώζει· Ἐγώ, φημί, κύριε, ἄσυνετός εἰμι καὶ οὐ συνίω τὰς παραβολὰς ταύτας· πῶς γὰρ δύναται ἐκτρίβειν καὶ πάλιν σώζειν, οὐ νοῶ ἄκουε, φησὶν· οἱ μὴδέποτε ἐρευνήσαντες περὶ τῆς ἀληθείας μὴδὲ ἐπιζητήσαντες περὶ τῆς θεότητος, πιστεύσαντες δὲ μόνον, ἐμπεφυρμένοι δὲ πραγματείας καὶ πλούτῳ καὶ φιλίας ἐθνικαῖς καὶ ἄλλαις πολλαῖς πραγματείας τοῦ αἵωνος τούτου· ὅσοι οὖν τούτοις προσκυνεῖται, οὐ νοοῦσι τὰς παραβολὰς τῆς θεότητος· ἐπισκοποῦνται γὰρ ὑπὸ τούτων τῶν πράξεων καὶ καταφθείρονται καὶ γίνονται κεχερσωμένοι καθὼς οἱ ἀμπελῶνες οἱ καλοὶ, ὅταν ἀμελείας τύχῃσι, χερσοῦνται ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν καὶ βοτανῶν ποικίλων, οὕτως οἱ ἄνθρωποι οἱ πιστεύσαντες καὶ εἰς ταύτας τὰς πράξεις τὰς πολλὰς ἐμπίπτοντες τὰς προειρημένας, ἀποπλανῶνται ἀπὸ τῆς διανοίας αὐτῶν, καὶ οὐδὲν ὅλως νοοῦσι περὶ δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκούσωσι περὶ θεότητος καὶ ἀληθείας, καὶ ἀληθείας καὶ οὐδὲν ὅλως νοοῦσιν οἱ δὲ φόβον ἔχοντες θεοῦ καὶ ἔρευνῶντες περὶ θεότητος καὶ ἀληθείας καὶ τὴν καρδίαν ἔχοντες πρὸς τὸν κύριον, πάντα τὰ λεγόμενα αὐτοῖς τάχιστα νοοῦσι καὶ συνίουσιν, ὅτι ἔχουσι τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἐν ἑαυτοῖς· ὅπου γὰρ ὁ κύριος κατοικεῖ, ἐκεῖ καὶ σύνεσις πολλὴ κολήθηται οὖν τῷ κυρίῳ, καὶ πάντα συνήσεις καὶ νοήσεις. Ἄκουε οὖν, φησὶν, ἀνόητε, πῶς ἡ λύπη ἐκτρίβει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ πάλιν σώζει· ὅταν ὁ δίφυχος ἐπιβάληται πράξιν τινα καὶ ταύτης ἀποτύχῃ διὰ τὴν διωσίαν αὐτοῦ, ἡ λύπη αὕτη εἰσπορεύεται εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ λυπεῖ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ἐκτρίβει αὐτό· εἴτα πάλιν ἡ ὀξυχολία ὅταν κολληθῇ τῷ ἀνθρώπῳ περὶ πράγματός τινος, καὶ λίαν πικρανθῇ, πάλιν ἡ λύπη εἰσπορεύεται εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ὀξυχολίσαντος, καὶ λυπεῖται ἐπὶ τῇ πράξει αὐτοῦ ἢ ἐπὶ πράξει καὶ μετανοεῖ, ὅτι πονηρὸν εἰργάσατο αὕτη οὖν ἡ λύπη δοκεῖ σωτηρίαν ἔχειν, ὅτι τὸ πονηρὸν πράξας μετενόησεν ἀμφοτέροι αὖ οὖν αἱ πράξεις λυποῦσι τὸ πνεῦμα· ἡ μὲν διφυχία, ὅτι οὐκ ἐπέτυχε τῆς πράξεως αὐτῆς, ἡ δὲ ὀξυχολία λυπεῖ τὸ πνεῦμα, ὅτι ἔπραξε τὸ πονηρὸν ἀμφοτέροι οὖν λυπηρὰ ἐστὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ, ἡ διφυχία καὶ ἡ ὀξυχολία ἄρον οὖν ἀπὸ σεαυτοῦ τὴν λύπην καὶ μὴ θλίβε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ ἐν σοὶ κατοικοῦν, μήποτε ἐντεύξηται τῷ θεῷ καὶ ἀποστῇ ἀπὸ σοῦ τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ θεοῦ τὸ δοθὲν εἰς τὴν σάρκα ταύτην λύπην οὐχ ὑποφέρει οὐδὲ στενοχωρίαν. Ἐνδύσαι οὖν τὴν ἰλαρότητα, τὴν πάντοτε ἔχουσαν χάριν παρὰ τῷ θεῷ καὶ εὐπρόσδεκτον οὖσαν αὐτῷ, καὶ ἐντρύφα ἐν αὐτῇ· πᾶς γὰρ ἰλαρὸς ἀνὴρ ἀγαθὰ ἐργάζεται καὶ ἀγαθὰ φρονεῖ καὶ καταφρονεῖ τῆς λύπης· ὁ δὲ λυπηρὸς δὲ λυπηρὸς ἀνὴρ πάντοτε πονηρεύεται· πρῶτον μὲν πονηρεύεται, ὅτι λυπεῖ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ δοθὲν τῷ ἀνθρώπῳ ἰλαρὸν· δευτέρον δὲ λυπῶν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀνομίαν ἐργάζεται, μὴ ἐντυγχάνων μὴδὲ ἐξομολογούμενος τῷ κυρίῳ· Πάντοτε γὰρ λυπηροῦ ἀνδρὸς ἡ ἐντεύξις οὐκ ἔχει δύναμιν τοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἐντεύξις οὐκ ἔχει δύναμιν

τοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ Διατί, φημί, οὐκ ἀναβαίνει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἡ ἔντευξις τοῦ λυπομένου; Ὅτι, φησίν, ἡ λύπη ἐγκάθεται εἰς τὴν καρδίαν αὐτομεμιγμένη οὖν ἡ λύπη μετὰ τῆς ἐντεύξεως οὐκ ἀφίησι τὴν ἔντευξιν ἀναβῆναι καθαρὰν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὥστε γὰρ ὄξος καὶ οἶνος μεμιγμένα ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὴν αὐτὴν ἡδονὴν οὐκ ἔχουσιν, οὕτω καὶ ἡ λύπη μεμιγμένη μετὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος τὴν αὐτὴν ἔντευξιν οὐκ ἔχει καθάρισον οὖν σεαυτὸν ἀπὸ τῆς λύπης τῆς πονηρᾶς ταύτης, καὶ ζήσῃ τῷ θεῷ· καὶ πάντες ζήσονται τῷ θεῷ, ὅσοι ἂν ἀποβάλωσιν ἀφ' ἑαυτῶν τὴν λύπην καὶ ἐνδύσωνται πᾶσαν ἰλαρότητα.

Ἐντολὴ ια'. Ἐδειξέ μοι ἐπὶ συμπελλίου καθημένους ἀνθρώπους καὶ ἔτερον ἄνθρωπον καθημένον ἐπὶ καθέδρῳ, καὶ λέγει μοι· Βλέπεις τοὺς ἐπὶ τοῦ συμπελλίου καθημένους; Βλέπω, φημί, κύριε Οὗτοι, φησί, πιστοὶ εἰσι, καὶ ὁ καθημένος ἐπὶ τὴν καθέδραν ψευδοπροφήτης ἐστίν, ὃς ἀπόλλυσι τὴν διάνοιαν τῶν δούλων τοῦ θεοῦ· τῶν διψύχων δὲ ἀπόλλυσιν, οὐ τῶν πιστῶν οὗτοι οὖν οἱ διψυχοὶ ὥς ἐπὶ μάντιν ἔρχονται καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτόν, τί ἄρα ἔσται αὐτοῖς· κάκεινος ὁ ψευδοπροφήτης μηδεμίαν ἔχων ἐν ἑαυτῷ δύναμιν πνεύματος θεοῦ, λαλεῖ μετ' αὐτῶν κατὰ τὰ ἐπερωτήματα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς πονηρίας αὐτῶν καὶ πληροὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καθὼς αὐτοὶ βούλονται αὐτὸς γὰρ κενὸς ὢν κενὰ καὶ ἀποκρίνεται κενοῖς· ὃ γὰρ ἐὰν ἐπερωτηθῇ, πρὸς τὸ κένωμα τοῦ ἀνθρώπου ἀποκρίνεται τινὰ δὲ καὶ ῥήματα ἀληθῆ λαλεῖ· ὁ γὰρ διάβολος πληροὶ αὐτόν τῷ αὐτοῦ πνεύματι, εἴ τινα δυνήσεται ῥῆξαι τῶν δικαίων οὖν ἰσχυροὶ εἰσιν ἐν τῇ πίστει τοῦ κυρίου, ἐνδεδυμένοι τὴν ἀλήθειαν, τοῖς τοιοῦτοις πνεύμασιν οὐ κολῶνται, ἀλλ' ἀπέχονται ἀπ' αὐτῶν· ὅσοι δὲ διψυχοὶ εἰσι καὶ πυκνῶς μετανοοῦσι, μαντεύονται ὥς καὶ τὰ ἔθνη καὶ ἑαυτοῖς μείζονα ἁμαρτίαν ἐπιφέρουσιν εἰδωλολατροῦντες· ὁ γὰρ ἐπερωτῶν ψευδοπροφήτην περὶ πράξεώς τινος εἰδωλολοάτης ἐστὶ καὶ κενὸς ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἄφρων πᾶν γὰρ πνεῦμα ἀπὸ θεοῦ δοθὲν οὐκ ἐπερωτᾶται, ἀλλὰ ἔχον τὴν δύναμιν τῆς θεότητος ἀφ' ἑαυτοῦ λαλεῖ πᾶντα, ὅτι ἄνωθεν ἐστὶν ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ πνεύματος τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἐπερωτῶμενον καὶ λαλοῦν κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀνθρώπων ἐπίγειόν ἐστι καὶ ἐλαφρόν, δύναμιν μὴ ἔχον· καὶ ὅλως οὐ λαλεῖ, ἐὰν μὴ ἐπερωτηθῇ Πῶς οὖν, φημί, κύριε, ἄνθρωπος γινώσεται, τίς αὐτῶν προφήτης καὶ τίς ψευδοπροφήτης ἐστίν; Ἄκουε, φησί, περὶ ἀμφοτέρων τῶν προφητῶν· καὶ ὥς σοι μέλλω λέγειν, οὕτω δοκιμάσεις τὸν προφητὴν καὶ τὸν ψευδοπροφήτην ἀπὸ τῆς ζωῆς δοκίμαζε τὸν ἀνθρώπον τὸν ἔχοντα τὸ πνεῦμα τὸ θεῖον πρῶτον μὲν ὁ ἔχων τὸ πνεῦμα τὸ ἄνωθεν πρᾶξ ἐστὶ καὶ ἡσύχιος καὶ ταπεινόφρων καὶ ἀπεχόμενος ἀπὸ πάσης πονηρίας καὶ ἐπιθυμίας ματαίας τοῦ αἵματος τούτου καὶ ἑαυτὸν ἐνδεέστερον ποιεῖ πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐδενὶ οὐδὲν ἀποκρίνεται ἐπερωτώμενος, οὐδὲ καταμόνας λαλεῖ, οὐδὲ ὅταν θέλῃ ἄνθρωπος λαλεῖν, λαλεῖ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλὰ τότε λαλεῖ, ὅταν θελήσῃ αὐτόν ὁ θεὸς λαλῆσαι αὐτὸν οὖν ἔλθῃ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἔχων τὸ πνεῦμα τὸ θεῖον εἰς συναγωγὴν ἀνδρῶν δικαίων τῶν ἐχόντων πίστιν θεῖον πνεύματος καὶ ἔντευξις γένηται πρὸς τὸ θεὸν τῆς συναγωγῆς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, τότε ὁ ἄγγελος τοῦ προφητικοῦ πνεύματος ὁ κείμενος πρὸς αὐτὸν πληροὶ τὸν ἀνθρώπον, καὶ πληρωθεὶς ὁ ἄνθρωπος τῷ πνεύματι τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ λαλεῖ εἰς τὸ πλῆθος, καθὼς ὁ κύριος βούλεται οὕτως οὖν φανερὸν ἔσται τὸ πνεῦμα τῆς θεότητος ὅση οὖν περὶ τοῦ πνεύματος τῆς θεότητος τοῦ κυρίου ἡ δύναμις αὐτῆς ἀκούει νῦν, φησί, περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπίγειου καὶ κενοῦ καὶ δύναμιν μὴ ἔχοντος, ἀλλὰ ὄντος μωροῦ πρῶτον μὲν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ δοκῶν πνεῦμα ἔχειν ὑποὶ ἑαυτὸν καὶ θέλει πρωτοκαθεδρίαν ἔχειν, καὶ εὐθὺς ἰταμὸς ἐστὶ καὶ ἀναιδὴς καὶ πολύλαλος καὶ ἐν τρυφαίᾳ πολλαῖς ἀναστρεφόμενος καὶ ἐν ἐτέραις πολλαῖς ἀπάταις καὶ μισθοῖς λαμβάνων τῆς προφητείας αὐτοῦ· ἐὰν δὲ μὴ λάβῃ, οὐ προφητεύει δύναται οὖν πνεῦμα θεῖον μισθοῖς λαμβάνειν καὶ προφητεύειν; οὐκ ἐνδεχεται τοῦτο ποιεῖν θεοῦ

προφήτην, ἀλλὰ τῶν τοιούτων προφητῶν εἰγείον ἐστι τὸ πνεύμαεῖτα ὅλως εἰς συναγωγὴν ἀνδρῶν δικαίων οὐκ ἐγγίζει, ἀλλ' ἀποφεύγει αὐτούς· κολᾶται δὲ τοῖς διπύχοις καὶ κενοῖς καὶ κατὰ γωνίαν αὐτοῖς προφητεύει καὶ ἀπατᾷ αὐτοὺς λαλῶν κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πάντα κενῶς· κενοῖς γὰρ καὶ ἀποκρίνεται· τὸ γὰρ κενὸν σκεῦος μετὰ τῶν κενῶν συντιθέμενον οὐ θραύεται, ἀλλὰ συμφωνοῦσιν ἀλλήλοις ὅταν δὲ ἔλθῃ εἰς συναγωγὴν πλήρη ἀνδρῶν δικαίων ἐχόντων πνεῦμα τὸ ἐπιγίγειν ἀπὸ τοῦ φόβου φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, καὶ κωφοῦται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος καὶ ὅλως συνθραύεται, μηδὲν δυνάμενος λαλῆσαι· ἐὰν γὰρ εἰς αὐτοῖς θῆς κεράμιον κενόν, καὶ πάλιν ἀποτιβάσαι θελήσῃς τὴν ἀποθήκην, τὸ κεράμιον ἐκείνο, ὃ ἔθικας κενόν, κενὸν καὶ εὐρήσεις· οὕτω καὶ οἱ προφῆται οἱ κενοὶ ὅταν ἔλθωσιν εἰς πνεύματα δικαίων, ὅποιοι ἦλθον, τοιοῦτοι καὶ εὐρίκονται· ἔχεις ἀμφοτέρων τῶν προφητῶν τὴν ζωὴν δοκιμάζε οὖν ἀπὸ τῶν ἔργων καὶ τῆς ζωῆς τὸν ἄνθρωπον τὸν λέγοντα τῷ πνεύματι τῷ ἐρχομένῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ ἔχοντι δύναμιν· τῷ ἐρχομένῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ κενῷ μηδὲν πίστευε, ὅτι ἐν αὐτῷ δύναμις οὐκ ἔστιν· ἀπὸ τοῦ διαβόλου γὰρ ἔρχεται ἄκουσον οὖν τὴν παραβολήν, ἣν μέλλω σοι λέγειν· λάβε λίθον καὶ βάλε εἰς τὸν οὐρανόν, ἴδε, εἰ δύνασαι ἄψασθαι αὐτοῦ· ἢ πάλιν λάβε σίφωνα ὕδατος καὶ σιφώνισον εἰς τὸν οὐρανόν, ἴδε, εἰ δύνασαι τρυπῆσαι τὸν οὐρανόν· Πῶς, φημί κύριε, δύναται ταῦτα εἰρηκας; Ὡς ταῦτα οὖν, φησὶν, ἀδύνατά ἐστιν, οὕτω καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἐπίγεια ἀδύνατά ἐστι καὶ ἀδρανῆ λάβε οὖν τὴν δύναμιν τὴν ἄνωθεν ἐρχομένην· ἢ χάλαζα ἐλάχιστον ἐστὶ κοκκάριον, καὶ ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπὶ κεφαλὴν ἀνθρώπου, πῶς πόνον παρέχει; ἢ πάλιν λάβε σταγόνα, ἢ ἀπὸ τοῦ κεράμου πίπτει χαμαὶ ἄνωθεν ἐλάχιστα πίπτοντα ἐπὶ τὴν γῆν μεγάλην δύναμιν ἔχει· οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα τὸ θεῖον ἄνωθεν ἐρχόμενον δυνατόν ἐστι· τούτῳ οὖν τῷ πνεύματι πίστευε, ἀπὸ δὲ τοῦ ἐτέρου ἀπέχου

Ἐντολὴ ἰβ'. Λέγει μοι Ἄρον ἀπὸ σεαυτοῦ πᾶσαν ἐπιθυμίαν πονηρὰν, ἔνδυσαι δὲ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ἀγαθὴν καὶ σεμνήν· ἐνδεδυμένος γὰρ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην μισήσεις τὴν πονηρὰν ἐπιθυμίαν καὶ χαλινωγωγῆσεις αὐτήν, καθὼς βούλει· ἀγρία γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπιθυμία ἡ πονηρὰ καὶ δυσκόλως ἡμεροῦνται φοβερὰ γὰρ ἐστὶ καὶ λίαν τῇ ἀγριότητι αὐτῆς δαπανᾷ τοῖς ἀνθρώποις· μάλιστα δὲ ἐὰν ἐμπέσῃ εἰς αὐτὴν δοῦλος θεοῦ καὶ μὴ ἦ συνετός, δαπανᾷται ὑπ' αὐτῆς δεινῶς· δαπανᾷ δὲ τοὺς τοιούτους τοὺς μὴ ἔχοντας ἔνδυμα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἀγαθῆς, ἀλλὰ ἐμπεφυρμένους τῷ αἰῶνι τούτῳ· τούτους οὖν παραδίδωσιν εἰς θάνατον· Ποία, φημί, κύριε, ἔργα ἐστὶν τῆς ἐπιθυμίας τῆς πονηρᾶς τὰ παραδιδόντα τοὺς ἀνθρώπους εἰς θάνατον; γινώρισόν μοι, ἵνα ἀφέξωμαι ἀπ' αὐτῶν Ἄκουσον, φησὶν, ἐν ποίοις ἔργοις θανατοῖ ἡ ἐπιθυμία ἡ πονηρὰ τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ. Πάτων προέχουσα ἐπιθυμία γυναικὸς ἁλλοτριᾶς ἢ ἀνδρὸς καὶ πολυτελείας πλούτου καὶ ἐδεσμάτων πολλῶν παταίων καὶ μεθυσμάτων καὶ ἐτέρων τρυφῶν πολλῶν καὶ μωρῶν· πᾶσα γὰρ τρυφὴ μωρὰ ἐστὶ καὶ κενὴ τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ· αὐτὰ οὖν αἱ ἐπιθυμίαι πονηραὶ εἰσι, θανατοῦσαι τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ· αὕτη γὰρ ἡ ἐπιθυμία ἡ πονηρὰ τοῦ διαβόλου θυγάτηρ ἐστὶν ἀπέχεσθαι οὖν δεῖ ἀπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν πονηρῶν, ἵνα ἀποσχόμενοι ζήσῃτε τῷ θεῷ· ὅσοι δὲ ἂν κατακυριευθῶσιν ὑπ' αὐτῶν καὶ μὴ ἀντίσταθῶσιν αὐταῖς, ἀποθανοῦνται εἰς τέλος· θανατώδεις γὰρ εἰσιν αἱ ἐπιθυμίαι αὐταῖς δὲ ἔδουσαι τὴν ἐπιθυμίαν τῆς δικαιοσύνης, καὶ καθοπλισάμενος τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀντίστηθι αὐταῖς· ὁ γὰρ φόβος τοῦ θεοῦ κατοικεῖ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῇ ἀγαθῇ ἐπιθυμίᾳ ἡ πονηρὰ ἐὰν ἴδῃ σε καθοπλισμένον τῷ φόβῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἀνθεστηκτότα αὐτῇ, φεύγεται ἀπὸ σου μακρὰν καὶ οὐκέτι σοι ὀφθησεται φοβούμενη· τὰ ὅπλα σου σὺν νικίαις καὶ στεφανωθείς κατ' αὐτῆς ἔλθῃ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς δικαιοσύνης, καὶ παραδοὺς αὐτῇ βούλεται· ἐὰν δουλεύῃς τῇ ἐπιθυμίᾳ τῇ ἀγαθῇ καὶ ὑποταγῇς αὐτῇ, δυνήσῃ τῆς ἐπιθυμίας τῆς πονηρᾶς κατακυριεύσαι καὶ ὑποτάξαι αὐτήν, καθὼς βούλει. Ἦθελον, φημί, κύριε, γινῶναι, ποίοις τρόποις με δεῖ δουλεύειν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῇ ἀρετῇ, ἀλήθειαν καὶ φόβον κυρίου, πίστιν καὶ

πραόρητα και ὅσα τούτοις ὁμοιά ἐστιν ἀγαθάταυτα ἐργαζόμενος εὐάρεστος ἔση δοῦλος τοῦ θεοῦ καὶ ζήσῃ αὐτῷ· καὶ πᾶς, ὃς ἂν δουλεύσῃ τῇ ἐπιθυμίᾳ τῇ ἀγαθῇ, ζήσεται τῷ θεῷ συντελέσεν οὖν τὰς ἐντολὰς ταύτας· πορεύου ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς ἀκούοντας παρακάλει, ἵνα ἡ μετάνοια αὐτῶν καθαρὰ γένηται τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν τὴν διακονίαν ταύτην, ἵναι σοὶ δίδωμι, ἐκτέλει ἐπιμελῶς, καὶ πολὺ ἐράσῃ· εὐήσεις γὰρ χάριν ἐν τοῖς μέλλουσι μετаноεῖν, καὶ πεισθίσονται σοὶ τοῖς ῥήμασιν· ἐγὼ γὰρ μετὰ σοῦ ἔσομαι καὶ ἀναγκάσω αὐτοὺς πεισθῆναι σοὶ· λέγω αὐτῷ· Κύριε, αἱ ἐντολαὶ αὐταὶ μεγάλαι καὶ καλαὶ καὶ ἔνδοξοι εἰσι καὶ δυνάμεναι εὐφραῖναι καρδίαν ἀνθρώπου του δυνάμενου τηρεῖν αὐτάς· οὐκ οἶδα δέ, εἰ δύνανται αἱ ἐντολαὶ αὗται ὑπὸ ἀνθρώπου φυλαχθῆναι, διότι σκληραὶ εἰσιν· ἀνὰ ποικίλεις λέγει μοι· Ἐὰν σὺ σεαυτῷ προῖχῃς, ὅτι δύνανται φυλαχθῆναι, εὐκολῶς αὐτὰς φυλάξεις καὶ οὐκ ἔσονται σκληραὶ· ἐὰν δὲ ἐπὶ τὴν καρδίαν σου ἦδῃ ἀναβῇ μὴ δύνασθαι, αὐτὰς ὑπὸ ἀνθρώπου φυλαχθῆναι, οὐ φυλάξεις αὐτάς· ἐν δέ σοι λέγω· ἐὰν ταύτας μὴ φυλάξης, ἀλλὰ παρενθυμηθῇς, οὐχ ἔξεις σωτηρίαν οὔτε τὰ τέκνα σου οὔτε ὁ οἶκός σου· ἐπεὶ ἦδῃ σεαυτῷ κέκρικας τοῦ μὴ δύνασθαι τὰς ἐντολὰς ταύτας ὑπὸ ἀνθρώπου φυλαχθῆναι. Καὶ ταῦτά μοι λίαν ὀργίλως ἐλάλησεν, ὥστε με συγχυθῆναι καὶ λίαν αὐτὸν φοβηθῆναι· ἡ μορφὴ γὰρ αὐτοῦ ἡλλοιώθη, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀνθρώπον ὑπενεγκεῖν τὴν ὁγμὴν αὐτοῦ· οἶδον δὲ με τεταραγμένον ὅλον καὶ συγκεχυμένον ἡρξατό μοι ἐπιεικέστερον καὶ ἱλαρότερον λαλεῖν καὶ λέγει· Ἄφρον, ἀσύνετος καὶ ἰδιώτης, οὐ νοεῖς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ, πῶς μεγάλη ἐστὶ καὶ ἰσχυρὰ καὶ θαυμαστή, ὅτι ἔκτισε τὸν κόσμον ἕνεκα τοῦ ἀνθρώπου καὶ πᾶσαν τὴν ἔξουσίαν πᾶσαν ἔδωκεν αὐτῷ τοῦ κατακυριεύειν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν πάντων· εἰ οὖν, φησὶν, πάντων ὁ ἀνθρώπος κύριός ἐστι τῶν κτισμάτων τοῦ θεοῦ καὶ πάντων κατακυριεύει, οὐ δύναται καὶ τούτων τῶν ἐντολῶν κατακυριεύσαι; κύναιται, φησὶ, πάντων καὶ πασῶν τῶν ἐπολῶν τούτων κατακυριεύσαι ὁ ἀνθρώπος ὁ ἔχων τὸν κύριον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οἱ δὲ ἐπὶ τοῖς χεῖρεσιν ἔχοντες τὸν κύριον, τὴν δὲ καρδίαν αὐτῶν πεπωρωμένην καὶ μακρὰν ὄντες ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἐκεῖνοι αἱ ἐντολαὶ αὗται σκληραὶ εἰσι καὶ κύσβατοι· ἐθέσθε οὖν ὑμεῖς, οἱ κενοὶ καὶ ἐλαφροὶ ὄντες ἐν τῇ πίστει, τὸν κύριον ὑμῶν εἰς τὴν καρδίαν, καὶ γνῶσεσθε, ὅτι οὐδὲν ἐστὶν εὐκοπώτερον ἐπιστράφητε ὑμεῖς οἱ ταῖς ἐντολαῖς πορευόμενοι τοῦ διαβόλου, ταῖς δυσκόλοις καὶ πικραῖς καὶ ἀγρίαις καὶ ἀσελγέσι, καὶ μὴ φοβήθητε τὸν διάβολον, ὅτι ἐν αὐτῷ δύναμις οὐκ ἐστὶν καθ' ὑμῶν· ἐγὼ γὰρ ἔσομαι μεθ' ὑμῶν, ὁ ἄγγελος τῆς μετανοίας ὁ κατακυριεύων αὐτοῦ· ὁ διάβολος μόνον φόβον ἔχει, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ τόνον οὐκ ἔχει· μὴ φοβήθητε οὖν αὐτόν, καὶ φεύξεσθε ἀπ' ὑμῶν. Λέγω αὐτῷ· Κύριε, ἄκουσόν μου ὀλίγων ῥημάτων· λέγε, φησὶν, ὁ βούλει· ὁ μὲν ἀνθρώπος, φημί, κύριε, πρόθυμός ἐστι τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ φυλάσσειν, καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ὁ μὴ αἰτούμενος παρὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ἐνδυναμωθῇ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ καὶ ὑποταγῇ αὐταῖς· ἀλλ' ὁ διάβολος σκληρός ἐστὶ καὶ κατακυριεύει αὐτῶν· οὐ δύναται, φησὶ, καταδυναστεύειν τῶν δούλων τοῦ θεοῦ τῶν ἐξ ὅλης καρδίας ἀντιπαλαῖσαι, καταπαλαῖσαι δὲ οὐ δύναται· ἐὰν οὖν ἀντισταθῇ αὐτῷ, νικηθεὶς φεύξεσθε ἀπ' ὑμῶν· κατησχυμμένος ὁ δὲ ἀπὸ κενοῦ εἰσι, φοβοῦνται τὸν διάβολον ὡς δύναμιν ἔχοντα· ὁ ἀνθρώπος κεράμια ἱκανώτατα γεμίσει οἴνου καλοῦ καὶ ἐν τοῖς κεραμίοις ἐκεῖνοις ὀλίγα ἀπόκενα ἔχονται ἐπὶ τὰ κεράμια καὶ οὐ κατανοεῖ τὰ πλήρη· οἶδε γάρ, ὅτι πλήρη εἰσὶ· κατανοεῖ δὲ τὰ ἀπόκενα, φοβούμενος, μήποτε ὤξισαν· ταχὺ γὰρ τὰ ἀπόκενα κεράμια δέξινται, καὶ ἀπόλλυνται ἡ ἡδονὴ τοῦ οἴνου οὗτος καὶ ὁ διάβολος ἔρχεται ἐπὶ πάντας τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἐκπειράζων αὐτούς· οἱ οὖν πλήρεις εἰσὶν ἐν τῇ πίστει, ἀνθεστήκασιν αὐτῷ ἰσχυρῶς, κακεῖνος ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτῶν μὴ ἔχων τόπον, ποῦ εἰσέλθῃ· ἔρχεται οὖν τότε πρὸς τοὺς ἀποκένους καὶ ἔχων τόπον εἰσπορεύεται εἰς αὐτούς, καὶ ὁ δὲ βούλεται ἐν αὐτοῖς ἐργάζεσθαι, καὶ γίνονται αὐτῷ ὑπόδουλοι. Ἐγὼ δὲ ὑμῖν λέγω, ὁ ἄγγελος τῆς μετανοίας· μὴ φοβήθητε τὸν διάβολον· ἀπεστάλην γὰρ,

φρσί, μεθ' ὑμῶν εἶναι τῶν μετανοούντων ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν καὶ ἰσχυροποιήσαι αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει πιστεύσατε οὖν τῷ θεῷ ὑμεῖς οἱ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπεγνωκότες τὴν ζωὴν ὑμῶν καὶ προστιθέντες ἁμαρτίαις καὶ καταβαρύνοντες τὴν ζωὴν ὑμῶν, ὅτι, ἐὰν ἐπιστραφῇτε πρὸς τὸν κύριον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε τὴν δικαιοσύνην, τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν καὶ δουλεύετε αὐτῷ ὀρθῶς κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιήσει ἴσιν τοῖς προτέροις ὑμῶν ἁμαρτίαις καὶ ἔχετε δύναμιν τοῦ κατακυριεύσαι τῶν ἔργων τοῦ διαβόλου τὴν δὲ ἀπειλὴν τοῦ διαβόλου ὅλως μὴ φοβήητε· ἄνθρωπος γάρ ἐστιν ὥσπερ νεκροῦ νευραακούσατε οὖν μου καὶ φοβήητε τὸν πάντα δυνάμενον, σῶσαι καὶ ἀπολέσαι, καὶ τηρεῖτε τὰς ἐντολὰς ταύτας, καὶ ζήσεσθε τῷ θεῷ λέγων αὐτῷ· Κύριε, νῦν ἐνεδυναμώθην ἐν πᾶσι τοῖς δικαιώμασι τοῦ κυρίου, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· καὶ οἶδα, ὅτι συγκόψεις τὴν δύναμιν τοῦ διαβόλου πᾶσαν καὶ ἡμεῖς αὐτοῦ κατακυριεύσομεν καὶ κατισχύσομεν πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ ἐλπίζω, κύριε, δυνασθαί με τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐντεταλσαι, τοῦ κυρίου ἐνδυναμοῦντος φυλάξαι· φυλάξεις, φρσίν, ἐὰν ἡ καρδία σου καθαρὰ γένηται πρὸς κύριον· καὶ πάντες δὲ φυλάξουσιν, ὅσοι ἂν καθαρίσωσιν ἑαυτῶν τὰς καρδίας ἀπὸ τῶν ματαίων ἐπιθυμιῶν τοῦ αἵματος τούτου, καὶ ζήσονται τῷ θεῷ.

ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΑΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΕΤ' ΕΜΟΥ Λέγει μοι· Οἶδατε, φρσίν, ὅτι ἐπὶ ξένης κατοκεῖτε ὑμεῖς οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ· ἡ γὰρ πόλις οὖν οἶδατε, φρσί, τὴν πόλιν ὑμῶν, ἐν ἣ μέλλετε κατοκεῖν, τί ὧδε ὑμεῖς ἐτοιμάζετε ἀγροὺς καὶ παρατάξεις πολυτελεῖς καὶ οἰκοδομὰς καὶ οἰκίματα μάταια; ταῦτα οὖν ὁ ἐτοιμάζων εἰς ταύτην τὴν πόλιν οὐ δύναται ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν· ἀφρον καὶ δίφυχε καὶ ταλαιπῶρε ἄθροπε, οὐ νοεῖς, ὅτι ταῦτα πάντα ἀλλότριά εἰσι καὶ ὑπ' ἐξουσίαν ἑτέρου εἰσίν; ἐρεῖ γὰρ ὁ κύριος τῆς πόλεως ταύτης· Οὐ θέλω σε κατοκεῖν εἰς τὴν πόλιν μου, ἀλλ' ἐξέλθε ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, ὅτι τοῖς νόμοις μου οὐ χρᾶσαισὺ οὖν ἔχων ἀγροὺς καὶ οἰκίσεις καὶ ἑτέρας ὑπάρξεις πολλὰς, ἐκβαλλόμενος ὑπ' αὐτοῦ τί ποιήσεις σου τὸν ἀγρὸν καὶ τὴν οἰκίαν καὶ τὰ λοιπὰ, ὅσα ἡτοίμασας σεαυτῷ; λέγει γάρ σοι δικαίως ὁ κύριος τῆς χώρας ταύτης· Ἡ τοῖς νόμοις μου τί μέλλεις ποιεῖν, ἔχων νόμον ἐν τῇ σῇ πόλει; ἔνεκεν τῶν ἀγρῶν σου καὶ τῆς λοιπῆς ὑπάρξεως τὸν νόμον σου πάντως ἀπαρνήσῃ καὶ πορεύσῃ τῷ νόμῳ τῆς πόλεως ταύτης; βλέπε, μὴ ἀσύμφορον ἐστὶν ἀπαρνήσῃ τὸν νόμον σου· ἐὰν γὰρ ἐπανακάμψῃ θελήσῃ εἰς τὴν πόλιν σου, οὐ μὴ παραδεχθήσῃ, ὅτι ἀπληροῖ τὸν νόμον τῆς πόλεως σου, καὶ ἐκλεισθήσῃ ἀπ' αὐτῆς· βλέπε οὖν σὺ· ὥς ἐπὶ ξένης κατοικῶν μὴδὲν πλέον ἐτοιμάζε σεαυτῷ εἰ μὴ τὴν αὐτάρκειαν τὴν ἀρεκτὴν σοι, καὶ ἔτοιμος γίνου, ἵνα, ὅταν θέλῃ ὁ δεσπότης τῆς πόλεως ταύτης ἐκβαλεῖν σε ἀντιπαξάμενον τῷ νόμῳ αὐτοῦ, ἐξέλθῃς ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ καὶ ἀπέλθῃς ἐν τῇ πόλει σου καὶ τῷ σῷ νόμῳ χρῆσῃ ἀνυβρίστως ἀγαλλιώμενος· βλέπετε οὖν ὑμεῖς οἱ δουλεύοντες τῷ κυρίῳ καὶ ἔχοντες αὐτὸν εἰς τὴν καρδίαν· ἐργάσεσθε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ μνημονεύοντες τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπαγγελιῶν ὧν ἐπηγγελᾶτο, καὶ πιστεύσατε αὐτῷ, ὅτι ποιήσει αὐτάς, ἐὰν αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ φυλαχθῶσιν· ἀντὶ τῶν ἀγρῶν οὖν ἀγοράζετε ψυχὰς καὶ ὀρφανοὺς ἐπισκέπτεσθε καὶ μὴ παραβλέπετε αὐτούς, καὶ τὸν πλοῦτον ὑμῶν καὶ τὰς παρατάξεις πάσας εἰς τοιοῦτους ἀγροὺς καὶ οἰκίας δαπανᾶτε, ἃς ἐλάβετε παρὰ τοῦ θεοῦ· εἰς τοῦτο γὰρ ἐπλούτισεν ὑμᾶς ὁ δεσπότης, ἵνα τούτας τὰς διακονίας τελήσῃτε αὐτῷ· πολὺ βέλτιόν ἐστι τοιοῦτους ἀγροὺς ἀγορίζειν καὶ κτήματα καὶ οἴκους, οὓς εὐρήσεις ἐν τῇ πόλει σου, ὅταν ἐπιδημήσῃς εἰς αὐτήν· αὕτη ἡ πολυτέλεια καλὴ καὶ ἱερὰ, λύτην μὴ ἔχουσα μὴδὲ φόβον, ἔχουσα δὲ χαράν· τὴν οὖν πολυτέλειαν τῶν ἐθνῶν μὴ πράσσετε· ἀσύμφορον γάρ ἐστιν ὑμῖν τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ τὴν δὲ ἰδίαν πολυτέλειαν πράσσετε μὴδὲ τοῦ ἀλλοτρίου ἄψῃσθε μὴδὲ ἐπιθυμεῖτε αὐτοῦ· πονηρὸν γάρ ἐστιν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν· τὸ δὲ σὸν ἔργον ἐργάζου, καὶ σωθήσῃ.

Ἄλλη παραβολὴ Περιπατοῦντός μου εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ κατανοοῦντος πετε-

λέαν καὶ ἄμπελον καὶ διακρίνοντος περὶ τῆς πτελέας καὶ τῆς ἀμπέλου; Συζητῶ, φημί, κύριε, ὅτι εὐπρεπέταται εἰσιν ἀλλήλαις. Ταῦτα τὰ δύο δένδρα, φησὶν, εἰς τύπον κεῖνται τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ Ἡθελον, φημί, γνῶναι τὸν τύπον τῶν δένδρων τούτων ὧν λέγεις Βλέπεις, φησί, τὴν πτελέαν καὶ τὴν ἄμπελον; Βλέπω, φημί, κύριε Ἡ ἄμπελος, φησὶν, αὕτη καρπὸν φέρει, ἡ δὲ πτελέα ξύλον ἄκαρπὸν ἐστίν· ἀλλ' ἡ ἄμπελος αὕτη ἐὰν μὴ ἀναβῇ ἐπὶ τὴν πτελέαν, οὐ δύναται καρποφοῖσαι πολὺ ἐρριμμένη χαμαί, καὶ ὧν φέρει καρπὸν, σεσηκότα φέρει μὴ κρεμαμένη ἐπὶ τῆς πτελέας, ὅταν οὖν ἐπιρριφῇ ἡ ἄμπελος ἐπὶ τὴν πτελέαν, καὶ παρὰ ἑαυτῆς φέρει καρπὸν καὶ παρὰ τῆς πτελέας βλέπεις οὖν, ὅτι καὶ ἡ πτελέα πολλὸν καρπὸν δίδωσιν, οὐκ ἐλάσσονα τῆς ἀμπέλου, μᾶλλον δὲ καὶ πλείονα Πῶς φημί, κύριε, πλείονα; Ὅτι φησὶν, ἡ ἄμπελος κρεμαμένη ἐπὶ τὴν πτελέαν τὸν καρπὸν πολλὸν καὶ καλὸν δίδωσιν, ἐρριμμένη δὲ χαμαὶ ὀλίγον καὶ σαπρὸν φέρει αὕτη οὖν ἡ παραβολὴ εἰς τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ κεῖται, εἰς πτωχὸν καὶ πλούσιον Πῶς, φημί, κύριε, γνῶρισον μοι Ἄκουε, φησὶν· ὁ μὲν πλούσιος ἔχει χρήματα, τὰ δὲ πρὸς τὸν κύριον πτωσεύει, περισπώμενος περὶ τὸν πλοῦτον ἑαυτοῦ, καὶ λίαν μικρὰν ἔχει τὴν ἔντευξιν καὶ τὴν ἐξομολόγησιν πρὸς τὸν κύριον, καὶ ἥν ἔχει, βληχρὰν καὶ μικρὰν καὶ ἄλλην μὴ ἔχουσαν δύναμιν ὅταν οὖν ἐπαναστῇ ἐπὶ τὸν πέννιτα ὁ πλούσιος καὶ χορηγήσῃ αὐτῷ τὰ δέοντα πιστεύει, ὅτι ἐὰν ἐργάσῃται εἰς τὸν πέννιτα δυνηθήσεται τὸν μισθὸν εὐρεῖν παρὰ τῷ θεῷ· ὅτι ὁ πέννης πλούσιός ἐστιν ἐν τῇ ἐντευξί καὶ ἐν τῇ ἐξομολογήσει καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχει παρὰ τῷ θεῷ ἡ ἔντευξις αὐτοῦ ἐπιχορηγεῖ οὖν ὁ πλούσιος τῷ πέννιτι πάντα ἀδιστακτικῶς πέννης δὲ ἐπιχορηγούμενος ὑπὸ τοῦ πλουσίου ἐντυγχάνει τῷ θεῷ εὐχαριστῶν αὐτῷ, ὑπὲρ τοῦ διδόντος αὐτῷ· κακεῖνος ἔτι ἐπισπουδάζει περὶ τοῦ πέννιτος, ἵνα ἀδιάλειπτος γέννηται ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· οἶδε γάρ, ὅτι ἡ τοῦ πέννιτος ἔντευξις προσδεκτὴ ἐστὶ καὶ πλουσία πρὸς κύριον ἀμφοτέροι οὖν τὸ ἔργον τελοῦσιν· ὁ μὲν πέννης ἐργάζεται τῇ ἐντευξί, ἐν ᾗ πλουτεῖ, ἥν ἔλαβεν παρὰ τοῦ κυρίου· ταύτην ἀποδίδωσι τῷ κυρίῳ τῷ ἐπιχορηγοῦντι αὐτῷ· καὶ ὁ πλούσιος ὡσαύτως το πλοῦτος, ὃς ἔλαβεν παρὰ τοῦ κυρίου, ἀδιστακτικῶς παρέχεται τῷ πέννιτι καὶ τοῦτο ἔργον μέγα ἐστὶ καὶ δεκτὸν παρὰ τῷ θεῷ, ὅτι συνῆκεν ἐπὶ πλούτῳ αὐτοῦ καὶ εἰργάσατο εἰς τὸν πέννιτα ἐκ τῶν δωρημάτων τοῦ κυρίου καὶ ἐτέλεσε τὴν διακονίαν ὀρθῶς παρὰ τοῖς οὖν ἀνθρώποις ἡ πτελέα δοκεῖ καρπὸν μὴ φέρειν, καὶ οὐκ οἶδασιν οὐδὲ νοοῦσιν, ὅτι, ὅταν ἄβροχία γέννηται, ἡ πτελέα ἔχουσα ὕδωρ τρέφει τὴν ἄμπελον καὶ ἡ ἄμπελος ἀδιάλειπτον ἔχουσα τὸ ὕδωρ διπλοῦν τὸν καρπὸν ἀποδίδωσι, καὶ ὑπὲρ τῆς πτελέας οὕτως καὶ οἱ πέννιτες ὑπὲρ τῶν πλουσίων ἐντυγχάνοντες πρὸς τὸν κύριον πληροφοροῦσι τὸ πλοῦτος αὐτῶν, καὶ πάλιν οἱ πλούσιοι χορηγοῦντες τοῖς πέννιτι τὰ δέοντα πληροφοροῦσι τὰς εὐχὰς αὐτῶν γίνονται οὖν ἀμφοτέροι κοινωνοὶ τοῦ ἔργου τοῦ δικαίου ταῦτα οὖν ὁ ποιῶν οὐκ ἐγκαταλειφθήσεται ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἔσται γεγραμμένος εἰς τὰς βίβλους τῶν ζώντων μακάριοι οἱ ἔχοντες καὶ συνιέντες, ὅτι παρὰ τοῦ κυρίου πλουτίζονται, ὁ γὰρ συνίων τοῦτο δυνηθήσεται καὶ τι ἀγαθόν. Ἄλλη παραβολὴ Ἦδειξέ μοι δένδρα πολλὰ μὴ ἔχοντα φύλλα ἀλλ' ὥσπερ ξηρὰ ἐδόκε μοι εἶναι· ὅμοια γὰρ ἦν πάντα καὶ λέγει μοι· Βλέπεις τὰ δένδρα ταῦτα; Βλέπω, φημί, κύριε, ὅμοια ὄντα καὶ ξηρὰ ἀποκριθεὶς μοι λέγει· Ταῦτα τὰ δένδρα, ἃ βλέπεις, οἱ κατοικοῦντές εἰσιν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ διὰ τὸ οὖν; φημί, κύριε, ὥσπερ ξηρὰ εἰσι καὶ ὅμοια; Ὅτι, φησὶν, οὔτε οἱ δικαίους φαίνονται οὔτε οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλ' ὅμοιοι εἰσιν· ὁ γὰρ αἰὼν οὗτος τοῖς δικαίοις χειμὼν ἐστὶ, καὶ οὐ φαίνονται μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν κατοικοῦντες ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ χειμῶνι τὰ δένδρα ἀποβεβληκότα τὰ φύλλα ὅμοια εἰσι καὶ οὐ φαίνονται τὰ ξηρὰ ποιά εἰσιν ἢ τὰ ζῶντα, οὕτως ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ οὐ φαίνονται οὔτε οἱ δίκαιοι οὔτε οἱ ἁμαρτωλοί, ἀλλὰ πάντες ὅμοιοι εἰσιν.

Ἄλλη παραβολὴ Ἦδειξέ μοι πάλιν δέδρα πολλὰ, ἃ μὲν βλαστῶντα, ἃ δὲ ξηρὰ, καὶ λέγει μοι· Βλέπεις, φησί, τὰ δένδρα ταῦτα; Βλέπω, φημί, κύριε, τὰ

μὲν βλαστῶντα τὰ δὲ ξηρά· ταῦτα, φησί, τὰ δένδρα τὰ βλαστῶντα οἱ δίκαιοι εἰσιν οἱ μέλλοντες κατοικεῖν εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἐρχόμενον· ὁ γὰρ αἰὼν ὁ ἐρχόμενος θερία ἐστὶ τοῖς δίκαιοις, τοῖς δὲ ἁμαρτωλοῖς χεიმών· οὗν ἐπιλάμψῃ τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου, τότε φανερωθήσονται· ὥστε γὰρ τῷ θερῇ ἐνὸς ἐκάστου δένδρου οἱ καρποὶ φανεροῦνται καὶ ἐπιγινώσκονται ποταποὶ εἰσιν, οὕτω καὶ γνωσθήσονται πάντες εὐθαλεῖς ὄντες ἐν τῷ αἰῶνι ἐκείνῳ· τὰ δὲ ἔθνη καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἃ εἶδες τὰ δένδρα τὰ ξηρά, τοιοῦτοι εὗρεθήσονται ξηροὶ καὶ ἄκαρποι ἐν ἐκείνῳ τῷ αἰῶνι καὶ ὡς ξύλα κατακαυθήσονται καὶ φανεροὶ ἔσονται, ὅτι ἡ πράξις αὐτῶν πονηρὰ γέγονεν ἐν τῇ ζωῇ· αὐτῶνοι μὲν γὰρ ἁμαρτωλοὶ καυθήσονται, ὅτι ἤματον καὶ οὐ μετενόησαν· τὰ δὲ ἔθνη καυθήσονται, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν κτίσαντα αὐτοὺς· οὗν καρποφόρησον, ἵνα ἐν τῷ θερῇ ἐκείνῳ γνωσθῇ σου ὁ καρπός· ἀπέχου δὲ ἀπὸ πολλῶν πράξεων καὶ οὐδὲν καμαρτίσεις· οἱ γὰρ τὰ πολλὰ πράσσοντες πολλὰ καὶ ἁμαρτάνουσι, περισπώμενοι περὶ τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ μηδὲν δουλεύοντες τῷ κυρίῳ· αὐτῶν πῶς οὗν, φησὶν, ὁ τοιοῦτος δυνάτι· τι αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ κυρίου καὶ λαβεῖν, μὴ δουλεύων τῷ θυρίῳ; ἐκεῖνοι οὐδὲν λήφονται· ἐὰν δὲ μίαν τις πράξιν ἐργάσεται, δύναται καὶ τῷ κυρίῳ δουλεύειν· οὐ γὰρ διαφθαρήσεται ἡ διάνοια αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἀλλὰ δουλεύσει αὐτῷ ἔχων τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καθαρὰν· ταῦτα οὗν ἐὰν ποιήσῃς, δύνασαι καρποφορῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἐρχόμενον· καὶ ὁ ἂν ταῦτα ποιήσῃ, καρποροῖται.

Ἄλλη παραβολὴ Νηστεύων καὶ καθήμενος εἰς τι καὶ εὐχαριστῶν τῷ κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε μετ' ἐμοῦ, βλέπω τὸν ποιμένα παρακαθήμενόν μοι καὶ λέγοντα· Τί ὀρθρινὸς ὧδε ἐλήλυθας; Ὅτι, φημί, κύριε, στατῶνα ἔχω· τί, φησὶν, ἐστὶ στατῶνα; Νηστεία δὲ, φησί, τί ἐστὶν αὕτη, ἢ νηστεύετε; Ὡς εἰώθειν, φημί κύριε, οὕτω νηστεύομεν· οὐκ οἶδατε, φησί, νηστεύειν τῷ κυρίῳ, οὐδὲ ἐστὶν νηστεία αὕτη ἢ ἀνοφελής, ἢ νηστεύετε αὐτῷ· Διάτι, φημί, κύριε, τοῦτο λέγεις; Λέγω σοι, φησὶν, ὅτι οὐκ ἐστὶν αὕτη νηστεία δεκτὴ καὶ πλήρης τῷ κυρίῳ· Ἄκουε, φησὶν ὁ θεὸς οὐ βούλεται τοιαύτην νηστείαν ματαίαν· οὕτω γὰρ νηστεύων τῷ θεῷ οὐδὲν ἐργάσῃ τῇ ζωῇ σου, ἀλλὰ δούλευσον τῷ κυρίῳ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ· τήρησον τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ πορευόμενος ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ μηδεμίαν ἐπιθυμίαν πονηρὰ ἀναβήτω ἐν τῇ καρδίᾳ σου· πίτευσον δὲ τῷ θεῷ, ὅτι, ἐὰν ταῦτα ἐργάσῃ καὶ φοβηθῇς αὐτὸν καὶ ἐγκρατεύῃς ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος, ζήσῃ τῷ θεῷ· καὶ ταῦτα ἐὰν ἐργάσῃ, μεγάλην νηστείαν ποιήσεις καὶ δεκτὴν τῷ θεῷ· Ἄκουε τὴν παραβολήν, ἢν μέλλω σοι λέγειν, ἀνήκουσαν τῇ νηστείᾳ· εἶχες τις ἀγροὺν καὶ δούλους πολλοὺς καὶ μέρος τι τοῦ ἀγροῦ ἐφύτευσεν ἁμπελῶν· καὶ ἐκλεξάμενος δούλον τινα πιστὸν καὶ εὐάρεστον ἔντιμον, προσεκάλεσάτο αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· Λάβε τὸν ἁμπελῶνα τοῦτον, ὃν ἐφύτευσα, καὶ χαράκωσον αὐτόν, ἕως ἔρχομαι, ταύτην μου τὴν ἐντολήν φυλάξον, καὶ ἐλευθερὸς ἔσῃ παρ' ἐμοῦ· ἐξῆλθε δὲ ὁ δεσπότης τοῦ δούλου εἰς τὴν ἀποδημίαν· ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ ἔλαβεν ὁ δούλος καὶ ἐχαράκωσε τὸν ἁμπελῶνα καὶ τελέσας τὴν χαράκωσιν τοῦ ἁμπελῶνος εἶδε τὸν ἁμπελῶνα βοτανῶν πλήρη ὄντα ἐν αὐτῷ οὗν ἐλογίσάτο λέγων· Ταύτην τὴν ἐντολήν τοῦ κυρίου τετέλεκα· σκάψω λοιπὸν τὸν ἁμπελῶνα τοῦτον, καὶ ἔσται εὐπρεπέστερος ἐσκαμμένος, καὶ βοτάνας μὴ ἔχων δώσει καρπὸν πλείονα, μὴ πνιγόμενος ὑπὸ τῶν βοτανῶν λαβὼν ἔσκαψε ἐν τῷ ἁμπελῶνι ἐξέτιλλεκα ἐγένετο ὁ ἁμπελῶν ἐκεῖνος εὐπρεπέστατος καὶ εὐθαλής, μὴ ἔχων βοτάνας πνιγούσας αὐτόν· μετὰ χρόνον ἦλθεν ὁ δεσπότης τοῦ δούλου καὶ τοῦ ἀγροῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἁμπελῶνα καὶ ἰδὼν τὸν ἁμπελῶνα κεχαρακωμένον εὐπρεπῶς, ἔτι δὲ καὶ ἐσκαμμένον καὶ πάσας τὰς βοτάνας ἐκτετιλμένas καὶ εὐθαλεῖς οὖσας τὰς ἁμπέλους, ἐχάρη λίαν ἐπὶ τοῖς ἔργοις τοῦ δούλου· προσεκάλεσάμενος οὗν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαπητόν, ὃν εἶχε κληρονόμον, καὶ τοὺς φίλους, οὓς εἶχε συμβούλους, λέγει αὐτοῖς, ὅσα ἐνετείλατο τῷ δούλῳ αὐτοῦ καὶ ὅσα εὗρε γεγονότα· καὶ οἱ συνέχρησαν τῷ δούλῳ ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ ἢ ἑμαρτύρησεν αὐτῷ ὁ δεσπότης καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ τῷ δούλῳ

τούτῳ ἐλευθερίαν ἐπηγγειλάμην, ἐάν μου τὴν ἐντολὴν φυλάξῃ, ἢ νενετείλαμην αὐτῷ· ἐφύλαξε δέ μου τὴν ἐντολὴν καὶ προσέθηκε τῷ ἀμπελῶνι ἔργον καλόν, καὶ ἐμοὶ λίαν ἥρεσεν· ἀντὶ τούτου οὖν τοῦ ἔργου οὗ εἰργάσατο θέλω αὐτὸν συγκληρονόμῳ τῷ υἱῷ μου ποιῆσαι, ὅτι τὸ καλὸν φρονήσας οὐ παρενεθυμήθη, ἀλλ' ἐτέλεσεν αὐτόταυτη τῇ γνώμῃ ὁ υἱὸς τοῦ δεσπότης συνευδόκησεν αὐτῷ, ἵνα συγκληρονόμος γένῃται ὁ δοῦλος τῷ υἱῷ μετὰ ἡμέρας ὀλίγας· δεικνὼν ἐποίησεν καὶ ἐπεμψεν αὐτῷ παρὰ τοῦ δεσπότης τὰ τὰ ἀρκούντα αὐτῷ ἥρε, τὰ λοιπὰ δὲ τοῖς συνδούλοις αὐτοῦ διέδωκε· οἱ δὲ συνδουλοὶ αὐτοῦ λαβόντες τὰ ἐδέσματα ἐχάρησαν καὶ ἤρξαντο εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵνα χάριν μερίζονα εὖρῃ παρὰ τῷ δεσπότη, ὅτι οὕτως ἐχρήσατο αὐτοῖς ταῦτα πάντα τὰ γεγονότα ὁ δεσπότης αὐτοῦ ἥκουσε καὶ πάλιν λίαν ἐχάρη ἐπὶ τῇ πράξει αὐτοῦ· συγκαλεσάμενος πάλιν τοὺς φίλους ὁ δεσπότης καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὴν πράξιν αὐτοῦ, ἢν ἔπραξεν ἐπὶ τοῖς δέδεσμάσιν αὐτοῦ οἷς ἔλαβεν· οἱ δὲ ἔτι μᾶλλον συνευδόκησαν γενέσθαι τὸν δοῦλον συγκληρονόμῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

Λέγω· Κύριε, ἐγὼ ταύτας τὰς παραβολὰς οὐ γινώσκω οὐδὲ δύναμαι νοῆσαι, ἐάν μὴ μοι ἐπιλύσῃς αὐτάς· Πάντα σοι ἐπιλύσω, φησί, καὶ ὅσα ἂν λαλήσω μετὰ σοῦ· δειξέτω σοι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· ἐάν δέ τι ἀγαθὸν ποιήσῃς ἐκτὸς τῆς ἐντολῆς τοῦ θεοῦ, σεαυτῷ περιποιήσῃ· ὅξαν περισσοτέραν καὶ ἔσῃ ἐνδοξότερος παρὰ τῷ θεῷ· οὗ ἔμελλες εἶναι· ἐάν οὖν φυλάσσῃς τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ· προσθήσῃς καὶ τὰς λειτουργίας ταύτας, χαρήσῃ, ἐάν τηρήσῃς αὐτάς· κατὰ τὴν ἐμὴν ἐντολὴν λέγω αὐτῷ· Κύριε, ὅ ἐάν μοι ἐντείλῃ, φυλάξω αὐτό· οἶδα γάρ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἴ· ἔσομαι, φησί, μετὰ σοῦ, ὅτι τοιαύτην προθυμίαν ἔχουσιν ἡ νηστεία αὐτῇ, φησί, τηρουμένων τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου, λίαν καλὴ ἐστιν οὗτος οὖν φυλάξεις τὴν νηστείαν ταύτην, ἢν μέλλεις τηρεῖν· πρῶτον πάντων φυλάξαι ἀπὸ παντὸς ῥήματος πονηροῦ καὶ πάσης ἐπιθυμίας πονηρᾶς καὶ καθάρισόν σου τὴν καρδίαν ἀπὸ πάντων τῶν ματαωμάτων τοῦ αἵματος· τούτου ἐάν ταῦτα φυλάξῃς, ἔσται σοι αὕτη ἡ νηστεία τελειοσύνη· δὲ ποιήσεις· συντελέσας τὰ γεγραμμένα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἢ νηστεύεις μηδὲν γεύσῃ εἰ μὴ ἄρτον καὶ ὕδωρ, καὶ ἐκ τῶν ἐδεσμάτων σου ὧν ἔμελλες τρώγειν συμψηφίσας τὴν ποσότητα τῆς δαπάνης ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἢς ἔμελλες ποιεῖν, δώσεις αὐτὸ χίρᾳ ἢ ὀρφανῷ ἢ ὑστερουμένῳ, καὶ οὕτω ταπεινοφρονήσεις, ἵν' ἐκ τῆς ταπεινοφροσύνης σου ὁ εἰληφὼς ἐμπλήσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν καὶ εὖξῃται ὑπὲρ σοῦ πρὸς τὸν κύριον· ἐάν οὖν οὕτω τελήσῃς τὴν νηστείαν, ὥς σοι ἐνετείλαμην, ἔσται ἡ θυσία σου δεκτὴ παρὰ τῷ θεῷ, καὶ ἔγγραφος ἔσται ἡ νηστεία αὐτῇ, καὶ ἡ λειτουργία οὕτως ἐργαζομένη καλὴ καὶ ἰλαρὰ ἐστὶ καὶ εὐπρόσδεκτος τῷ κυριώτατα οὕτω τηρήσεις σὺ μετὰ τῶν τένων σου καὶ ὅλου τοῦ οἴκου σου· τηρήσας δὲ αὐτὰ μακάριος ἔσῃ· καὶ ὅσοι ἂν ἀκούσαντες αὐτὰ τηρήσωσι, μακάριοι ἔσονται, καὶ ὅσα ἂν αἰτήσωνται παρὰ τοῦ κυρίου λήψονται. Ἐδεήθη αὐτοῦ πολλὰ, ἵνα μοι διπλῶσῃ τὴν παραβολὴν τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ δεσπότης καὶ τοῦ ἀμπελῶνος καὶ τοῦ δούλου τοῦ χαρακώσαντος τὸν ἀμπελῶνα καὶ τῶν χαρακῶν καὶ τῶν βοτανῶν τῶν ἐκτετελειμένων ἐκ τοῦ ἀμπελῶνος καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τῶν φίλων τῶν συμβούλων· συνῆκα γάρ, ὅτι παραβολὴ τις ἐστὶ ταῦτα πάντα· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς μοι εἶπεν· Αὐθάδης εἰ λίαν εἰς τὸ ἐπερωτᾶν οὐκ ὀφείλεις, φησὶν, ἐπερωτᾶν οὐδὲν ὅλως· ἐάν γάρ σοι δέῃ διλωθῇ σεταί λέγω αὐτῷ· Κύριε, ὅσα ἂν μοι δείξῃς καὶ μὴ διλώσῃς, μάτην ἔσομαι ἐωρακώς αὐτὰ καὶ μὴ νοῶν, τί ἐστίν· ὡσαύτως καὶ ἐάν μοι παραβολὰς λαλήσῃς καὶ μὴ ἐπιλύσῃς μοι αὐτάς, εἰς μάτην ἔσομαι ἀκηκόως· τι παρὰ σοῦ δὲ πάλιν ἀπεκρίθη μοι λέγων· Ὅς ἂν, φησί, δοῦλος ἢ τοῦ θεοῦ καὶ ἔχῃ τὸν κύριον ἑαυτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ, αἰτεῖται παρ' αὐτοῦ σύνεσιν καὶ λαμβάνει καὶ πᾶσαν παραβολὴν ἐπιλύει, καὶ γνωστὰ αὐτῷ γίνονται τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου τὰ λεγόμενα διὰ παραβολῶν· ὅσοι δὲ βλῆχθοι εἰσι καὶ ἀργοὶ πρὸς τὴν ἔντευξιν, ἐκείνοι διστάξουσιν αἰτεῖσθαι παρὰ τοῦ κυρίου· ὁ δὲ κύριος πολυεὐπλαγχνός ἐστι καὶ πᾶσι τοῖς αἰτουμένοις παρ' αὐτοῦ ἀδιαλείπτως δίδωσιν· δὲ ἐνδεδυναμωμένους ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἀγγέλου καὶ

εὐληφώς παρ' αὐτοῦ τοιαύτην ἔντευξιν καὶ μὴ ὦν ἀργός, διατί οὐκ αἰτῇ παρὰ τοῦ κυρίου σύνεσιν καὶ λαμβάνεις παρ' αὐτοῦ; λέγω αὐτῷ· Κυριε, ἐγὼ ἔχων σὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἀνέγκην ἔχω σὲ αἰτεῖσθαι καὶ σὲ ἐπερωτᾶν· σὺ γάρ μοι δεικνύεις πάντα καὶ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ· εἰ δὲ ἄτερ σου ἔβλεπον ἢ ἥκουον αὐτά, ἠρώτων ἂν τὸν κύριον, ἵνα μοι δηλωθῇ. Εἶπον σοι, φησί, καὶ ἄρτι, ὅτι πανουργος εἶ καὶ αὐθάδης, ἐπερωτῶν τὰς ἐπιλύσεις τῶν παραβολῶν· περὶ δὲ οὗτω παραμόνος εἶ, ἐπιλύσω σοι τὴν παραβολὴν τοῦ ἀγροῦ καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀκολουθῶν πάντων, ἵνα γνωστὰ πᾶσι ποιήσης αὐτά· ἄκουε νῦν, φησί, καὶ σύνιε αὐτά· ὁ κόσμος οὗτός ἐστιν· ὁ δὲ κύριος τοῦ ἀγροῦ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ ἀπαρτίσας αὐτὰ καὶ δυναμώσας· ὁ δὲ δοῦλος ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστίν· αἱ δὲ ἄμειλοι ὁ λαὸς οὗτός ἐστιν, ὃν αὐτὸς ἐφύτευσεν· οἱ δὲ χάρακες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι εἰσι τοῦ κυρίου οἱ συγκρατοῦντες τὸν λαὸν αὐτοῦ· αἱ δὲ βοτάναι αἱ ἐκτετιλιμένα ἐκ τοῦ ἀμπελῶνος ἀνομίαι εἰσὶ τῶν δούλων τοῦ θεοῦ· τὰ δὲ ἐδέσματα, ἃ ἔπεμψεν αὐτῷ ἐκ τοῦ δείπνου, αἱ ἐντολαὶ εἰσιν, ἃς ἔδωκε τῷ λαῷ αὐτοῦ διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· οἱ δὲ φίλοι καὶ συμβουλοὶ οἱ ἅγιοι ἄγγελοι οἱ πρῶτοι κτισθέντες· ἡ δὲ ἀποδημία τοῦ δεσπότη τοῦ χρόνος ὁ περισσεύων εἰς τὴν παρουσίαν αὐτοῦ· λέγω αὐτῷ· Κύριε, μεγάλως καὶ θαυμαστῶς πάντα ἐστὶ καὶ ἐνδόξως πάντα ἔχει· οὐν, φημί, ἐγὼ ἡδυνάμην ταῦτα νοῆσαι; οὐδὲ ἕτερος τῶν ἀνθρώπων, κὰν λίαν συνετὸς ἦ τις, οὐ δύναται νοῆσαι αὐτά· εἰ, φημί, κύριε, δὴ λωσόν μοι, ὃ μέλλω σε ἐπερωτᾶν· λέγε, φησὶν, εἴ τι βούλει· διατί, φημί, κύριε, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰς δούλου τρόπον κεῖται ἐν τῇ παραβολῇ; Ἄκουε φησὶν· εἰς δούλου τρόπον οὐ κεῖται ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἀλλ' εἰς ἐξουσίαν μεγάλην κεῖται καὶ κυριότητα· Πῶς, φημί, κύριε, οὐ νοῶ· ὅτι, φησὶν, ὁ θεὸς τὸν ἀμπελῶνα ἐφύτευσε, τοῦτ' ἔστι τὸν λαὸν ἔκτισε καὶ παραέδωκε τῷ υἱῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ υἱὸς κατέστησε τοὺς ἀγγέλους ἐπ' αὐτοὺς τοῦ συντηρεῖν αὐτούς· καὶ αὐτὸς τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐκαθάρισε πολλὰ κοπιάσας καὶ πολλοὺς κόπους ἠντληκώς· οὐδεὶς γὰρ ἀμπελῶν δύναται σκαφῆναι ἄτερ κόπου ἢ μόχθου· αὐτὸς οὖν καθάρισε τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς τρίβους τῆς ζωῆς, δούς αὐτοῖς τὸν νόμον, ὃν ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· ὅτι δὲ ὁ κύριος σύμβουλον ἔλαβε τὸν νόμον, ὃν ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐνδόξους ἀγγέλους περὶ τῆς κληρονομίας τοῦ δούλου, ἄκουε· τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ προόν, τὸ κτίσαν πᾶσαν τὴν κτίσιν, κατώκησε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐδούλευσε τῷ πνεύματι καλῶς ἐν σεμνότητι καὶ ἀγνείᾳ πορευθεῖσα, μηδὲν ὅλως μίανασα τὸ πνεῦμα πολιτευσαμένην οὐκ αὐτὴν καλῶς καὶ ἀγνῶς καὶ συγκοπιάσασαν τῷ πνεύματι καὶ ἀγνῶς καὶ συγκοπιάσασαν τῷ πνεύματι καὶ συνεργήσασαν ἐν παντὶ πράγματι, ἰσχυρῶς καὶ ἀνδρείως ἀναστραφεῖσαν, μετὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου εἶλατο κοινωνόν· ἦρесе γὰρ ἡ πορεία τῆς σαρκὸς ταύτης, ὅτι οὐκ ἐμάνθη ἐπὶ τῆς γῆς ἔχουσα τὸ ἅγιον σύμβουλον οὐκ ἔλαβε τὸν υἱὸν καὶ τοὺς ἀγγέλους τοὺς ἐνδόξους, ἵνα καὶ ἡ σὰρξ αὐτῆς, δουλεύουσα τῷ πνεύματι ἀμέμπτως, σχῇ τόπον τινὰ κατασκηνώσεως καὶ μὴ δόξη τὸν μισθὸν τῆς δουλείας αὐτῆς ἀπολωλέκεναι· πᾶσα γὰρ σὰρξ ἀπολύφεται μισθὸν ἢ εὐρεθεῖσα ἀμίαντος καὶ ἄσπιλος ἐν ᾗ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατώκησεν· ἐχρεῖ καὶ ταύτης τῆς παραβολῆς τὴν ἐπίλυσιν. Ὡφράνθη, φημί, κύριε, ταύτην τὴν ἐπίλυσιν ἀκούσας· Ἄκουε νῦν, φησί· τὴν σάρκα σου ταύτην φύλασσε καθαρὰν καὶ ἀμίαντον, ἵνα τὸ πνεῦμα τὸ κατοικοῦν ἐν αὐτῇ ματουρήσῃ αὐτῇ καὶ δικαιοθῇ σοι ἡ σὰρξ· βλέπε, μήποτε ἀναβῇ ἐπὶ τὴν καρδίαν σου τὴν σάρκα σου ταύτην φθαρτὴν εἶναι καὶ παραχρήσῃ αὐτῇ ἐν μισμῷ· τινεὶ δὲ μίανης τὴν σάρκα, οὐ χρίσῃ· Εἰ δέ τις, φημί, κύριε, γέγονεν ἄγνοια προτέρα, πρὶν ἀκουσθῆναι τὰ ῥήματα ταῦτα, πῶς σωθῇ ὁ ἄνθρωπος ὁ μίανας τὴν σάρκα αὐτοῦ; Περὶ τῶν προτέρων, φησὶν, ἀγνομάτων τῷ θεῷ μόνῳ δυνατόν ἴσασιν δοῦναι, αὐτοῦ γὰρ ἐστὶ πᾶσα ἐξουσία, ἐὰν τὸ λοιπὸν μὴ μίανης σου τὴν σάρκα· μηδὲ τὸ πνεῦμα· ἀμφοτέρω γὰρ κοινὰ ἐστὶ καὶ ἄτερ ἀλλήλων μανθῆναι οὐ δύναται· ἀμφοτέρω οὖν καθαρὰ φύλασσε, καὶ χρίσῃ τῷ θεῷ.

Παραβολὴ 5' Καθήμενος ἐν τῷ ὄκῳ μου καὶ δοξάζων τὸν κύριον περὶ πάντων

ὧν ἐξωράκειν καὶ συζητῶν περὶ τῶν ἐντολῶν, ὅτι καλαὶ καὶ δυναταὶ καὶ ἱλα-
 ραὶ καὶ ἔνδοξοι καὶ κυνάμεναι σώσαι ψυχὴν ἀνθρώπου, ἔλεγον ἐν ἑμαυτῷ·
 Μακάριος δέσσομαι, ἐὰν ταῖς ἐντολαῖς ταύταις πορευθῶ, καὶ ὃς ἂν ταύταις
 πορευθῇ, μακάριος ἔσται· ταῦτα ἐν ἑμαυτῷ ἐλάλουν, βλέπω αὐτὸν ἐξαίρ-
 νης παρακαθήμενός μοι καὶ λέγοντα ταῦτα· Τί διφυγεῖς περὶ τῶν ἐντολῶν
 ὧν σοι ἐνετειλάμην; καλαὶ εἰσιν· ὅλως μὴ διφυγήσῃς, ἀλλ' ἔνυσαι τὴν πίστιν
 τοῦ κυρίου, καὶ ἐν αὐταῖς πορεύσῃ· ἐγὼ γὰρ σε ἐνδυναμώσω ἐν αὐταῖς· αὐταὶ
 αἱ ἐντολαὶ σύμφωροί εἰσι τοῖς μέλλουσι μεταμοεῖν· ἐὰν γὰρ μὴ πορευθῶσιν
 ἐν αὐταῖς, εἰς μάτην ἐστὶν ἡ μετάνοια αὐτῶν· οὐκ ἀποβαλλόμενοι τὰς
 πονηρίας τοῦ αἰῶνος τούτου τὰς ἐκτριβούσας ὑμᾶς· ἐνδυσάμενοι δὲ πᾶσιν
 ἀρετῇ δικαιοσύνης δυνήσεσθε τηρεῖν τὰς ἐντολὰς ταύτας καὶ μηκέτι προ-
 σιθῆναι ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· πορεύεσθε οὖν ταῖς ἐντολαῖς μου ταύταις, καὶ
 ζήσεσθε τῷ θεῷ ταῦτα πάντα παρ' ἐμοῦ λελάληται ὑμῖν· καὶ μετὰ τὸ ταῦτα λα-
 λῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ, λέγει μοι· Ἄγωμεν εἰς ἀγρόν καὶ δεῖξω σοι τοὺς ποιμένους
 τῶν προβάτων· Ἄγωμεν, φημί, κύριε· καὶ ἦλθομεν εἰς τὴν πεδίον, καὶ δεικνυμένον
 σύνθεσιν ἱματίων τῷ χρώματι κροκόδι· ἐβόσκε δὲ πρόβατα πολλὰ λίαν, καὶ τὰ
 πρόβατα ταῦτα ὥσπερ τρυφῶντα ἦν καὶ λίαν σπαταλῶντα καὶ αὐτὸς ὁ ποιμὴν
 πάνυ ἱλαρὸς ἦν ἐπὶ τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ· καὶ αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ ποιμένος ἱλαρὰ
 ἦν λίαν, καὶ ἐν τοῖς προβάτοις περιέτρεχε. Καὶ λέγει μοι· Βλέπεις τὸν ποιμένα
 τοῦτον; Βλέπω, φημί, κύριε· Οὗτος, φησὶν, ἄγγελος τρυφῆς καὶ ἀπάτης· ἐστὶν
 οὗτος ἐκτρίβει τὰς ψυχὰς τῶν δούλων τοῦ θεοῦ καὶ καταστρέφει αὐτοὺς ἀπὸ
 τῆς ἀληθείας, ἀπατῶν αὐτοὺς ταῖς ἐπιθυμίαις ταῖς πονηραῖς, ἐν αἷς ἀπόλ-
 λυνται· ἐπιλανθάνονται γὰρ τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ πορεύονται
 ἀπάταις καὶ τρυφαῖς ματαίαις καὶ ἀπόλλυνται ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τούτου, τινὰ
 μὲν εἰς θάνατον, τινὰ δὲ εἰς καταφθοράν· λέγει αὐτῷ· Κύριε, οὐ γινώσκω ἐγώ,
 τί ἐστὶν εἰς θάνατον καὶ τί εἰς καταφθοράν· Ἄκουε, φησὶν· ἃ εἶδες πρόβατα
 ἱλαρὰ καὶ σκιρτῶνα, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς τέλος καὶ
 παραδεδωκότες ἑαυτοὺς ταῖς ἐπιθυμίαις τοῦ αἰῶνος τούτου· ἐν τούτοις οὐκ ἐ-
 μένουν ζῶντες οὐκ ἔστιν, ὅτι προσέθηκαν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ εἰς τὸ ὄνομα
 τοῦ θεοῦ ἐβλάσφημισαν τῶν τοιούτων οὖν ὁ θάνατός ἐστιν· ἃ δὲ εἶδες πρόβατα
 μὴ σκιρτῶντα, ἀλλ' ἐν τόπῳ ἐνὶ βοσκόμα, οὗτοί εἰσιν οἱ παραδεδωκότες μὲν
 ἑαυτοὺς ταῖς τρυφαῖς καὶ ἀπάταις, εἰς δὲ τὸν κύριον οὐδὲν ἐβλάσφημισαν·
 οὗτοί οὖν καταφθαριμένοι εἰσιν ἀπὸ τῆς ἀληθείας· ἐν τούτοις ἐλπίς ἐστὶ μετα-
 νοίας, ἐν ᾗ δύνανται ζῆσαι· καὶ καταφθορὰ οὖν ἐλπίδα ἔχει ἀνανεώσεώς τινος,
 ὁ δὲ θάνατος ἀπώλειαν ἔχει αἰώνιον· πάλιν προσέβην μικρόν, καὶ δεικνύει μοι
 ποιμένα μέγαν ὥσπερ ἄγριον τῇ ἰδέᾳ, περιεκείμενον δέσμα αἰγίου λευκόν, καὶ
 πῆραν τινὰ εἶχεν ἐπὶ τῷ ὤμῳ καὶ ῥάβδον σκληρὰν λίαν καὶ ὄζους ἔχουσαν καὶ
 μάστιγα μεγάλην· καὶ τὸ βλέμμα εἶχε περίπικρον, ὥστε φοβηθῆναι με αὐτόν·
 τοιοῦτον εἶχε τὸ βλέμμα· οὗτος οὖν ὁ ποιμὴν παρελάμβανε τὰ πρόβατα ἀπὸ τοῦ
 ποιμένος τοῦ νεανίσκου, ἐκεῖνα τὰ σπαταλῶντα καὶ τρυφῶντα, μὴ σκιρτῶντα,
 δέ, καὶ ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τινὰ τόπον κρημνώδη καὶ ἀκανθώδη καὶ τριβώλῳ,
 ὥστε ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν καὶ τριβόλων μὴ δύνασθαι ἐκπλέξαι τὰ πρόβατα, ἀλλ'
 ἐμπλέκεσθαι εἰς τὰς ἀκάνθας καὶ τριβόλους ταῦτα οὖν ἐμπεπλεγμένα ἐβόσκο-
 ντο ἐν ταῖς ἀκάνθαις καὶ τριβόλοις καὶ λίαν ἐταλαιπώρουν δαιρούμενα ὑπ'
 αὐτοῦ· καὶ ὧδε ἄκουε περιήλυνεν αὐτὰ καὶ ἀνάπαυσιν αὐτοῖς οὐκ ἐδίδου,
 καὶ ὅλως οὐκ εὐσταθοῦσαν τὰ πρόβατα ἐκεῖνα. Βλέων οὖν αὐτὰ οὕτως μαστι-
 γούμενα καὶ ταλαιπωρούμενα ἐλυπούμην ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι οὕτως ἐβασανίζοντο
 καὶ ἀνοχῇ ὅλως οὐκ εἶχον λέγειν τῷ ποιμένι τῷ μετ' ἐμοῦ λαλοῦντι· Κύριε, τίς
 ἐστὶν οὗτος ὁ ποιμὴν ὁ οὕτως ἄσπλαγχνος καὶ πικρὸς καὶ ὅλως μὴ σπλαγχι-
 ζόμενος ἐπὶ τὰ πρόβατα ταῦτα; Οὗτος, φησὶν, ἐστὶν ὁ ἄγγελος τῆς τιμωρίας·
 ἐκ δὲ τῶν ἀγγέλων τῶν δικαίων ἐστὶ, κείμενος δὲ ἐπὶ τῆς τιμωρίας· παραλαμ-
 βάνει οὖν τοὺς ἀποσπλανωμένους ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ πορευθέντας ταῖς ἐπι-
 θυμίαις τιμωρίας· Ἦθελον, φημί, κύριε, γνῶναι τὰς ποικίλας ταύτας τιμωρίας,

ποταπαί εἰσὺν Ἄκουε, φησί, τὰς ποικίλας βασάνους καὶ τιμωρίας βιωτικάι εἰσιν αἱ βάσανοι· τιμωροῦνται γὰρ οἱ μὲν ζημίαις, οἱ δὲ πάσῃ ἀκαταστασίᾳ, οἱ δὲ ὑβριζόμενοι ὑπὸ ἀναξίων καὶ ἐτέραις πολλαῖς πράξεσι πάσχοντες πολλοὶ γὰρ ἀκαταστατοῦντες ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπιβάλλονται πολλά, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ὅλως προχωρεῖν λέγουσιν ἑαυτοὺς μὴ εὐοδοῦσθαι ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, ὅτι ἔπραξαν πονηρὰ ἔργα, ἀλλ' αἰτῶνται τὸν κυριονόταν οὗν θλιβῶσι πάσῃ θλίψει, τότε ἔμοι παραδίδονται εἰς ἀγαθὴν παιδείαν καὶ ἰσχυροποιοῦνται ἐν τῇ πίστει τοῦ κυρίου καὶ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν δουλεύουσι τῷ κυρίῳ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ· ἐὰν δὲ μετανοήσωσι, τότε ἀναβαίνει ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν τὰ ἔργα ἃ ἔπραξαν πονηρὰ, καὶ τότε δοξάζουσι τὸν θεόν, λέγοντες, ὅτι δίκαιος κριτὴς ἐστὶ καὶ δικαίως ἔπαθον ἕκαστος κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ· δουλεύουσι δὲ λοιπὸν τῷ κυρίῳ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ εὐοδοῦνται ἐν πάσῃ πράξει αὐτῶν, λαμβάνοντες παρὰ τοῦ κυρίου πάντα, ὅσα ἂν αἰτῶνται· καὶ τότε δοξάζουσι τὸν κύριον, ὅτι ἔμοι παρεδόθησαν, καὶ οὐκέτι οὐδὲν πάσχουσι τῶν πονηρῶν. Λέγω αὐτῷ· Κύριε, ἔτι μοι τοῦτο δῆλωσον· Τί, φησὶν, ἐπιζητεῖς; Εἰ ἄρα φημί, κύριε, τὸν αὐτὸν χρόνον βασανίζονται οἱ τρυφῶντες καὶ ἀπατῶμενοι, ὅσον τρυφῶσι καὶ ἀπατῶνται; λέγει μοι· Τὸν αὐτὸν χρόνον βασανίζονται· Ἐλάχιστον, φημί, κύριε, βασανίζονται· ἔδει γὰρ τοὺς οὕτω τρυφῶντας καὶ ἐπιλανθανομένους τοῦ θεοῦ ἐπταπλασίως βασανίζεσθαι λέγει μοι· Ἄφρων εἶ καὶ οὐ νοεῖς τῆς βασάνου τὴν δύναμιν· Εἰ γὰρ ἐνόουν φημί, κύριε, οὐκ ἂν ἐπρώτων ἵνα μοι διπλώσῃς Ἄκουε, φησὶν, ἀμφοτέρων τὴν δύναμιν τῆς τρυφῆς καὶ ἀπάτης ὁ χρόνος ὥρα ἐστὶ μία· τῆς δὲ βασάνου ἡ ὥρα τριάκοντα ἡμερῶν δύναμιν ἔχει· ἐὰν οὖν μίαν ἡμέραν τρυφήσῃ καὶ ἀπατηθῇ, μίαν δὲ ἡμέραν βασανισθῇ, ὅλον ἐνιαυτὸν ἰσχύει ἡ ἡμέρα τῆς βασάνου ὅσας οὖν ἡμέρας τρυφήσῃ τις, τοσούτους ἐνιαυτοὺς βασανίζεται· βλέπε τις οὖν, φησὶν, ὅτι τῆς τρυφῆς καὶ ἀπάτης ὁ χρόνος ἔλαχιστός ἐστι, τῆς τιμωρίας καὶ βασάνου πολὺς. Ἔτι, φημί, κύριε, οὐ νενόηκα ὅλως περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀπάτης καὶ τρυφῆς καὶ βασάνου· πηλαυγέστερόν μοι δῆλωσον ἀποκριθεὶς μοι λέγει· Ἡ ἀφρονσύνη σου παράμονός ἐστι, καὶ οὐ θέλεις σου τὴν καρδίαν καθαρίσαι καὶ δουλεῦν τῷ θεῷ· βλέπε, φησὶ, μήποτε ὁ χρόνος πληρωθῇ καὶ σὺ ἄφρων εὐρεθῇς ἄκουε οὖν, φησὶ, καθὼς βούλει, ἵνα νοήσῃς αὐτά· τρυφῶν καὶ ἀπατῶμενος μίαν ἡμέραν καὶ πράσσω, ἃ βούλεται, πολλὴν ἀφρονσύνην ἐνδέδεται καὶ οὐ νοεῖ τὴν πράξιν, ἣν ποιεῖ· εἰς τὴν αὔριον ἐπιλανθάνεται γὰρ, τί πρὸ μᾶς ἔπραξεν· ἡ γὰρ τρυφή καὶ ἀπάτη μνήμας οὐκ ἔχει διὰ τὴν ἀφροσύνην, ἣν ἐνδέδεται, ἡ δὲ τιμωρία καὶ ἡ βάσανος ὅταν κολληθῇ τῷ ἀνθρώπῳ μίαν ἡμέραν μέχρις ἐνιαυτοῦ τιμωρεῖται καὶ βασανίζεται· μνήμας γὰρ μεγάλας ἔχει ἡ τιμωρία καὶ ἡ βάσανος· βασανιζόμενος οὖν καὶ τιμωρούμενος ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν, μνημονεύει τότε τῆς τρυφῆς καὶ ἀπάτης καὶ γινώσκει, ὅτι δι' αὐτὰ πάσχει τὰ πονηρὰ πᾶς οὖν ἄνθρωπος ὁ τρυφῶν καὶ ἀπατῶμενος οὕτω βασανίζεται, ὅτι ἔχοντας ζωὴν εἰς θάνατον ἑαυτοὺς παραδεδώκασι· Ποῖαι, φημί, κύριε, τρυφαί εἰσι βλαβεραί; Πᾶσα, φησὶ, πράξις τρυφῆς ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ὃ ἐὰν ἡδέως ποιῇ· καὶ γὰρ ὁ ὀξύχολος τῷ ἑαυτοῦ πάθει τὸ ἱκανὸν ποιῶν τρυφᾷ· καὶ ὁ μοιχὸς καὶ ὁ μέθυσος καὶ ὁ κατάλαλος καὶ ὁ ψεύστης καὶ ὁ πλεονέκτης καὶ ὁ ἀποστερητῆς καὶ ὁ τοῦτοις τὰ ὅμοια ποιῶν τῇ ἰδίᾳ νόσῳ τὸ ἱκανὸν ποιεῖ· τρυφᾷ οὖν ἐπὶ τῇ πράξει αὐτοῦ αὐτὰ πᾶσαι αἱ τρυφαί βλαβεραί εἰσι τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ διὰ ταύτας οὖν τὰς ἀπάτας πάσχουσιν οἱ τιμωρούμενοι καὶ βασανιζόμενοι· εἰσὶν δὲ καὶ τρυφαὶ σώζουσαι τοὺς ἀνθρώπους· πολλοὶ γὰρ ἀγαθὸν ἐργαζόμενοι τρυφῶσι τῇ ἑαυτῶν ἡδονῇ φερόμενοι αὐτῇ οὖν ἡ τρυφή σύμφορός ἐστι τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ καὶ ζωὴν περιποιεῖται τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τοιούτῳ· αἱ δὲ βλαβεραὶ τρυφαὶ αἱ προεργημένα βασάνους καὶ τιμωρίας αὐτοῖς περιποιοῦνται· ἐὰν δὲ ἐπιμένωσι καὶ μὴ μετανοήσωσι, θάνατον ἑαυτοῖς περιποιοῦνται.

Παραβολὴ ζ'· Μετὰ ἡμέρας ὀλίγας εἶδον αὐτὸν εἰς τὸ πεδῖον τὸ αὐτό, ὅπου καὶ τοῦ ποιμένας ἐωρᾶκεν, καὶ λέγει μοι· Τί ἐπιζητεῖς; Πάρεμι, φημί, κύριε,

ἵνα τὸν ποιμένα τὸν τιμωρητὴν κελεύσης ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐξελεῖν, ὅτι λίαν με θλιβεῖ· Δεῖ σε, φησί, θλιβῆναι· οὕτω γάρ, φησί, προσέταξεν ὁ ἔνδοξος ἄγγελος τὰ περὶ σοῦ· θέλει γάρ σε πειρασθῆναι· Τί γάρ, φημί, κύριε, ἐποίησα οὕτω πονηρόν, ἵνα τῷ ἀγγέλῳ τούτῳ παραδοθῶ; Ἄκουε, φησὶν· αἱ μὲν ἁμαρτίαι σου πολλαί, ἀλλ' οὐ τοσαῦτα, ὥστε τῷ ἀγγέλῳ τούτῳ παραδοθῆναι· ἀλλ' ὁ οἶκός σου μεγάλως ἀνομίας καὶ ἁμαρτίας εἰργάσατο, καὶ παρεπικράνθη ὁ ἔνδοξος ἄγγελος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐκέλευσε σε χρόνον τινὰ θλιβῆναι, ἵνα κἀκέινω με μετανοήσωσι καὶ καθαρίσωσιν ἑαυτοὺς ἀπὸ πάσης ἐπιθυμίας τοῦ αἰῶνος τούτου· ὅταν οὖν μετανοήσωσι καὶ καθαρισθῶσι, τότε ἀποστήσεται ἀπὸ σοῦ ὁ ἄγγελος τῆς τιμωρίας λέγων αὐτῷ· Κύριε, εἰ ἐκείνι τοιαῦτα εἰργάσαντο, ἵνα παραπικρανθῇ ὁ ἔνδοξος ἄγγελος, τί ἐγὼ ἐποίησα; Ἄλλως, φησὶν, οὐ δύνανται ἐκείνι θλιβῆναι, ἐὰν μὴ σὺ ἡ κεφαλὴ τοῦ οἴκου θλιβῇς· σοῦ γάρ θλιβομένου ἐξ ἀνάγκης κἀκέινω θλιβήσονται, εὐσταθοῦντος δὲ σοῦ οὐδεμίαν δύνανται θλίψιν ἔχειν· Ἄλλ' ἰδοῦ, φημί, κύριε, μετανοήκασιν ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν· Οἶδα, φησί, κἀγώ, ὅτι μετανοήκασιν ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν· τὸν οὖν μετανοοῦντων εὐθὺς δοκεῖς τὰς ἁμαρτίας ἀφίεσθαι; οὐ παντελῶς· ἀλλὰ δεῖ τὸν μετανοοῦντα βασανίσαι τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν καὶ ταπεινοφρονῆσαι ἐν πάσῃ πράξει αὐτοῦ ἰσχυρῶς καὶ θλιβῆναι ἐν πάσῃ θλίψει ποικίλως· καὶ ἐὰν ὑπενέγκῃ τὰς θλίψεις τὰς ἐπερχομένας αὐτῷ, πάντως σπλαγχνισθήσεται ὁ τὰ πάντα κτίσας καὶ ἐνδυναμώσας καὶ ἱάσιν τινα δώσει αὐτῷ· καὶ τοῦτο πάντως, ἐὰν ἴδῃ τὴν καρδίαν τοῦ μετανοοῦντος καθαρὰν ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος· σοὶ δὲ συμφέρον ἐστὶ καὶ τῷ οἴκῳ σου νῦν θλιβῆναι· τί δέ σοι πολλὰ λέγω; θλιβῆναι σε δεῖ, καθὼς προσέταξεν ὁ ἄγγελος κυρίου ἐκείνους, ὁ παραδιδούς σε ἑμοί· καὶ τοῦτο εὐχαρίστει τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀξίον σε ἠγάσαστο τοῦ προδιπλωσαί σοι τὴν θλίψιν, ἵνα προγνοὺς αὐτὴν ὑπενέγκῃς ἰσχυρῶς λέγων αὐτῷ· Κύριε, σὺ μετ' ἐμοῦ γίνου, καὶ δυνήσῃμαι πᾶσαν θλίψιν ὑπενεγκεῖν· Εἰγώ, φησὶν, ἔσομαι μετὰ σοῦ· ἐρωτήσω δέ καὶ τὸν ἄγγελον τὸν τιμωρητὴν, ἵνα σε ἐξαφροτέρως θλίψῃ· ἀλλ' ὀλίγον χρόνον θλιβήσῃ καὶ πάλιν ἀποκατασταθήσῃ ἐκ τῶν οἰκόν σουμόνων παρήμενον ταπεινοφρονῶν καὶ λειτουργῶν τῷ κυρίῳ ἐν πάσῃ καθαρᾷ καρδίᾳ, καὶ τὰ τέκνα σου καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ πορεύου ἐν ταῖς ἐντολαῖς μου αἷς σοι ἐντέλλομαι, καὶ δυνήσεται σοι ἡ μετάνοια ἰσχυρὰ καὶ καθαρὰ εἶναι· καὶ ἐὰν ταύτας φυλάξῃς μετὰ τοῦ οἴκου σου, ἀποστήσεται πᾶσα θλίψις ἀπὸ σοῦ· καὶ ἀπὸ πάντων δέ, φησὶν, ἀποστήσεται θλίψις· ὅσοι ἐὰν ἐν ταῖς ἐντολαῖς μου ταύτας πορευθῶσιν.

Παραβολὴ ν' Ἐδεδίξέ μοι ἰτέαν μεγάλην, σκεπάζουσαν πεδία καὶ ὄρη, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ἰτέας πάντες ἐληλυθασιν οἱ κεκλημένοι ἐν ὀνόματι κυρίου· εἰστίκει δὲ ἄγγελος κυρίου ἔνδοξος λίαν ὑψηλὸς παρὰ τὴν ἰτέαν, δρῶντα ἔχων μέγα, καὶ ἔκοπτε κλάδους ἀπὸ τῆς ἰτέας, καὶ ἐπεδίδου τῷ λαῷ τῷ σκεπαζομένῳ ὑπὸ τῆς ἰτέας· μικρὰ δὲ ῥαβδία ἐπεδίδου αὐτοῖς, ὥσει πιηχαιμέτα τὸ πάντας λαβεῖν τὰ ῥαβδία ἔθηκε τὸ δρῶντα ὁ ἄγγελος, καὶ τὸ δένδρον ἐκεῖνο ὑγιὲς ἦν, οἷον καὶ ἑωράκειν αὐτοῦ ἐθαύμαζον δὲ ἐγὼ ἐν ἑαυτῷ λέγων· Πῶς τοσοῦτον κλάδων κεκομμένων τὸ δένδρον τοῦτο ὑγιὲς ἔμεινε τοσοῦτων κλάδων κοπέντων· ἐὰν δέ, φησί, πάντα ἴδῃς, σοι διηλωθήσεται τὸ τί ἐστὶν ἄγγελος ὁ ἐπιδεδωκὸς τῷ λαῷ τὰς ῥαβδούς· πάλιν ἀπῆλθε αὐτούς· καὶ καθὼς ἔλαβον, οὕτω καὶ ἐκαλοῦντο πρὸς αὐτόν, καὶ εἰς ἕκαστος αὐτῶν ἀπεδίδου τὰς ῥαβδούς· ξηρὰς καὶ βεβρωμένας ὥς ὑπὸ σπτός· ἐκέλευσεν ὁ ἄγγελος τοὺς τὰς τοιαύτας ῥαβδούς ἐπιδεδωκέντας χωρὶς ἰστάνεσθαι· τεροὶ δὲ ἐπεδίδουσαν ξηράς, ἄλλ' οὐκ ἦσαν βεβρωμένα ὑπὸ σπτός· καὶ τοῦτους ἐκέλευσε χωρὶς ἰστάνεσθαι· τεροὶ δὲ ἐπεδίδουν ἡμιξήρους· καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστάνοντο· τεροὶ δὲ ἐπεδίδουν τὰς ῥαβδούς αὐτῶν ἡμιξήρους καὶ σχισμὰς ἔχούσας· καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστανοντο· τεροὶ δὲ ἐπεδίδουν τὰς ῥαβδούς αὐτῶν χωρὰς καὶ σχισμὰς ἔχούσας· καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστάνοντο· τεροὶ δὲ ἐπεδίδουν τὰς ῥαβδούς τὸ ἥμισυ ξηρὸν καὶ τὸ ἥμισυ μέρος χλωρόν καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστάνοντο· τεροὶ δὲ πρὸς ἑαυτὸν τὰς

ῥάβδους αὐτῶν τὰ δύο μέρη τῆς ῥάβδου χλωρά, τὸ δὲ τρίτον ξηρόν· καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστάνοντοἔτεροι δὲ ἐπεδίδουν τὰ δύο μέρη ξηρά, τὸ δὲ τρίτον χλωρόν· καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστάνοντοἔτεροι δὲ ἐπεδίδουν τὰς ῥάβδους αὐτῶν παρὰ μικρὸν ὅλας χλωράς, ἐλάχιστον δὲ τῶν ῥάβδων αὐτῶν ξηρὸν ἦν, αὐτὸ τὸ ἄκρον· σχισμὰς δὲ εἶχον ἐν αὐταῖς· καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστάνοντοἔτεροι δὲ ἦν ἐλάχοντο χλωρόν, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν ῥάβδων ξηρά· καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστάνοντοἔτεροι δὲ ἦρχοντο τὰς ῥάβδους χλωράς φέροντες ὡς ἔλαβον παρὰ τοῦ ἀγγέλου· τὸ δὲ πλεῖον μέρος τοῦ ὅχλου τοιαύτας ῥάβδους ἐπεδίδουν· ὁ δὲ ἄγγελος ἐπὶ τούτοις ἐχάρη λίαν· καὶ οὗτοι χωρὶς ἰστάνοντοἔτεροι δὲ ἐπεδίδουν τὰς ῥάβδους αὐτῶν χλωράς καὶ παραφυάδας ἐχούσας· καὶ οὗτοι χωρὶς ἴσταντο· καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ ἄγγελος λίαν ἐχάρη· ἐτεροι δὲ ἐπεδίδουν τὰς ῥάβδους αὐτῶν χλωράς καὶ παραφυάδας ἐχούσας· αἱ δὲ παραφυάδες αὐτῶν ὥσει καρπὸν τινα εἶχον· καὶ λίαν ἱλαροὶ ἦσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ὧν αἱ ῥάβδοι τοιαῦται εὐρέθησαν· καὶ ὁ ἄγγελος ἐπὶ τούτοις ἠγαλλιάτο, καὶ ὁ ποιμὴν λίαν ἱλαρὸς ἦν ἐπὶ τούτοις. Ἐκέλευσε δὲ ὁ ἄγγελος κυρίου στεφάνου ἐνεχθῆναι καὶ ἐνέχθησαν στέφανοι ὥσει ἐκ φοινίκων γεγονότες, καὶ ἐσεφάνωσαν τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπιδεδωκότας τὰ ῥάβδους τὰς ἐχούσας τὰς παραφυάδας καὶ καρπὸν τινα καὶ ἀπέλυσεν αὐτοὺς εἰς τὸν πύργον· καὶ τοὺς ἄλλους δὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν πύργον, τοὺς τὰς ῥάβδους τὰς χλωράς ἐπιδεδωκότας καὶ παραφυάδας ἐχούσας, καρπὸν δὲ μὴ ἐχούσας τὰς παραφυάδας, δοὺς αὐτοῖς σφραγιδασιματισμὸν δὲ τὸν αὐτὸν πάντες εἶχον λευκὸν ὥσει χιόνα, οἱ πορευόμενοι εἰς τὸν πύργον· καὶ τοὺς τὰς ῥάβδους ἐπιδεδωκότας χλωράς ὡς ἔλαβον ἀπέλυσεν, δοὺς αὐτοῖς ἱματισμὸν καὶ σφραγίδα· μετὰ τὸ ταῦτα τελέσαι τὸν ἄγγελον λέγει τῷ ποιμένι· Ἐγὼ ὑπάγω· σὺ δὲ τούτους ἀπολύσεις εἰς τὰ τεῖχη, καθὼς ἄξιός ἐστι τις κατοικεῖν· κατὰ νόμον δὲ τὰς ῥάβδους αὐτῶν ἐπιμελῶς καὶ οὕτως ἀπόλυσον· ἐπιμελῶς δὲ κατανόησον βλέπε, μή τις σε παρέλθῃ, φησὶν, ἂν δὲ τις σε παρέλθῃ, ἐγὼ αὐτοὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον δοκιμάσω ταῦτα εἰπὼν τῷ ποιμένι ἀπῆλθεν· καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν τὸν ἄγγελον λέγει μοι ὁ ποιμὴν· Λάβωμεν πάντων τὰς ῥάβδους καὶ φυτεύσωμεν αὐτάς, εἴ τινες ἐξ αὐτῶν δυνήσονται ζῆσαι· λέγω αὐτῷ· Κύριε τὰ ξηρὰ ταῦτα πῶς δύναται ζῆσαι; ἀποκριθεὶς μοι λέγει· Τὸ δένδρον τοῦτο ἰτέα ἐστὶ καὶ φιλόζωνον τὸ γένος· ἂν οὖν φυτευθῶσι καὶ μικρὰν ἱκμάδα λαμβάνωσιν αἱ ῥάβδοι, ζήσονται· πολλὰ ἐξ αὐτῶν· εἴτα δὲ πειράσωμεν καὶ ὕδωρ αὐταῖς παραχέειν· ἂν τις αὐτῶν δυνήθῃ ζῆσαι, συγχαρήσομαι αὐταῖς· ἂν δὲ μὴ ζήσῃ, οὐχ εὐρεθήσομαι ἐγὼ ἀμελήσει· ἐκέλευσε δὲ μοι ὁ ποιμὴν καλέσαι, καθὼς τις αὐτῶν ἐστάθη· ἦλθον τάγματα τάγματα καὶ ἐπεδίδουν τὰς ῥάβδους τῷ ποιμένι· ἐλάμβανε δὲ ὁ ποιμὴν τὰς ῥάβδους καὶ κατὰ τάγματα ἐφύτευσεν αὐτάς· καὶ μετὰ τὸ φυτεῦσαι ὕδωρ αὐταῖς πολὺ παρέχεεν, ὥστε ἀπὸ τοῦ ὕδατος μὴ φαίνεσθαι τὰς ῥάβδους· καὶ μετὰ τὸ ποτίσαι αὐτὸν τὰς ῥάβδους λέγει μοι· Ἄγωμεν καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπανέλθωμεν καὶ ἐπισκεψώμεθα τὰς ῥάβδους· πᾶσας· ὁ γὰρ κτίσας τὸ δένδρον τοῦτο θέλει πάντας ζῆν τοὺς λαβόντας ἐκ τοῦ δένδρου· τοῦτου κλάδους ἐλπίζω δὲ καὶ γὰρ, ὅτι λαβόντα τὰ ῥάβδια ταῦτα ἱκμάδα καὶ ποτισθέντα ὕδατι ζήσονται· τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν. Λέγω αὐτῷ· Κύριε, τὸ δένδρον τοῦτο γινώρισόν μοι τί ἐστιν· ἀποροῦμαι γὰρ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τοσοῦτων κλάδων κοπέντων ὑγιές ἐστὶ τὸ δένδρον καὶ οὐδὲν φαίνεται κεκομμένον ἀπ' αὐτοῦ· ἐν τούτῳ οὖν ἀποροῦμαι· ἄκουε, φησὶ· τὸ δένδρον τοῦτο τὸ μέγα τὸ σκεπάζον πεδία καὶ ὄρη καὶ πᾶσαν τὴν γῆν νόμος θεοῦ ἐστὶν ὁ δοθεὶς εἰς ὅλον τὸν κόσμον· ὁ δὲ νόμος οὗτος υἱὸς θεοῦ ἐστὶ κηρυχθεὶς εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς· οἱ δὲ ὑπὸ τὴν σκέπην λαοὶ ὄντες οἱ ἀκούσαντες τοῦ κηρύγματος καὶ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν· ὁ δὲ ἄγγελος ὁ μέγας καὶ ἑνδοξὸς Μιχαὴλ ὁ ἔχων τὴν ἐξουσίαν τούτου τοῦ λαοῦ καὶ διακυβεζῶν αὐτούς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ διδοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστευόντων· ἐπισκέπτεται οὖν αὐτούς, οἷς ἔδωκεν, εἰ ἄρα τηρήκασιν αὐτόν· βλέπεις δὲ ἐνὸς ἑκάστου τὰς ῥάβδους· αἱ γὰρ ῥάβδοι ὁ νόμος ἐστὶν· βλέπεις οὖν πολλὰς ῥάβδους ἡχραιωμένας, γνώση

δὲ αὐτοὺς πάντας τοὺς μὴ τηρήσαντας τὸν νόμον· καὶ ὅφει ἐνὸς ἐκάστου τὴν κατοικίαν λέγω αὐτῶ· Κύριε, διατί οὕς μὲν ἀπέλυσεν εἰς τὸν πύργον, οὓς δὲ σοὶ κατέλειπεν; Ὅσοι, φησί, παρέβησαν τὸν νόμον, ὃν ἔλαβον παρ' αὐτοῦ, εἰς τὴν ἑμὴν ἐξουσίαν κατέλειπεν αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν· ὅσοι δὲ ἤδη εὐηρέστησαν τῷ νόμῳ καὶ τετηρήκασιν αὐτόν, ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν ἔχει αὐτούς· Τίνες οὖν, φημί, κύριε, εἰσὶν οἱ ἐστεφανωμένοι καὶ εἰς τὸν πύργον ὑπάγοντες; Ὅσοι, φησὶν, ἀντεπάλασαν τῷ διαβόλῳ καὶ ἐνίκησαν αὐτόν, ἐστεφανωμένοι εἰσὶν· οὗτοι χλωρὰς τὰς ῥάβδους ἐπιδεδωκότες καὶ παραφυάδας ἐχούσας, καρπὸν δὲ μὴ ἐχούσας οἱ ὑπὲρ τοῦ νόμου θλιβέντες, μὴ παθόντες δὲ μηδὲ ἀρνησάμενοι τὸν νόμον αὐτῶν οἱ δὲ χλωρὰς ἐπιδεδωκότες, οἷας ἔλαβον, σεμνοὶ καὶ δίκαιοι καὶ λίαν πορευθέντες ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ τὰς ἐντολάς κυρίου πεφυλακότες τὰ δὲ λοιπὰ φνόση, ὅταν κατανοήσω τὰς ῥάβδους ταύτας τὰς πεφυτευμένας καὶ πεποτισμένας. Καὶ μετὰ ἡμέρας ὀλίγας ἤλθομεν εἰς τὸν τόπον, καὶ ἐκάθισεν ὁ ποιμὴν εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀγγέλου, κάγῳ παρεστάθην αὐτῷ καὶ λέγει μοι· Περίζωσαι ὠμόλινον καὶ διακόνει μοι περιεζωσάμην ὠμόλινον ἐκ σάκκου γεγυνὸς καθαρὸν ἰδὼν δὲ με περιεζωσμένον καὶ ἔτοιμον ὄντα τοῦ διακονεῖν αὐτῷ, Κάλει, φησί, τοὺς ἄνδρας, ὧν εἰσὶν αἱ ῥάβδοι πεφυτευμέναι, κατὰ τὸ τάγμα, ὥς τις ἔδωκε τὰς ῥάβδους καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ πεδῖον καὶ ἐκάλεσα πάντας· καὶ ἔστησαν πάντες τάγματα τάματα λέγει αὐτοῖς· Ἐκαστος τὰς ἰδίας ῥάβδους ἐκτιλάτω καὶ φερέτω πρὸς μεπρῶτοι ἐπέδωκαν οἱ τὰς ξηρὰς καὶ κεκομμένας ἐσχηκότες, καὶ ὥς αὐτὰ εὐρέθησαν ξηραὶ καὶ κεκομμέναι, ἐκέλευσεν αὐτοὺς χωρὶς σταθῆναι· ἔτα ἐπέδωκαν οἱ τὰς ξηρὰς καὶ μὴ κεκομμένας ἔχοντες· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἐπέδωκαν τὰς ῥάβδους χλωρὰς, τινὲς δὲ ξηρὰς καὶ κεκομμένας ὥς ὑπὸ σπυγῶν ἐπιδεδωκότας οὖν χλωρὰς ἐκέλευσε ἐπιδεδωκότας ἐκέλευσε μετὰ τῶν πρῶτων σταθῆναι· ἔτα ἐπέδωκαν οἱ τὰς ἡμιξήρους καὶ σχισμᾶς· τινὲς δὲ χλωρὰς καὶ παραφυάδας ἐχούσας καὶ εἰς τὰς παραφυάδας καρπούς, οἷους εἶχον εἰς τὸν πύργον πορευθέντες ἐστεφανωμένοι· τινὲς δὲ ἐπέδωκαν ξηρὰς καὶ βεβρωμένας, τινὲς δὲ ξηρὰς καὶ ἄβρωτους, τινὲς δὲ οἷαι ἦσαν ἡμίξηροι καὶ σχισμᾶς ἐχούσαι· ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἕνα ἕκαστον χωρὶς σταθῆναι, τοὺς μὲν πρὸς τὰ ἴδια τάγματα, τοὺς δὲ χωρὶς. Εἶτα ἐπεδίδουν οἱ τὰς ῥάβδους χλωρὰς μὲν ἔχοντες, σχισμᾶς δὲ ἐχούσας· οὗτοι πάντες χλωρὰς ἐπέδωκαν καὶ ἔστησαν εἰς τὸ ἴδιον τάγμα· ἔχοντες δὲ οἱ ποιμὴν ἐπὶ τούτοις, ὅτι πάντες ἡλλοιώθησαν καὶ ἀπέθεντο τὰς σχισμὰς αὐτῶν· ἐπέδωκαν δὲ καὶ οἱ τὸ ἡμισυ χλωρόν, τὸ δὲ ἡμισυ ξηρόν ἔχοντες· τινῶν οὖν εὐρέθησαν αἱ ξηραὶ καὶ βεβρωμέναι, τινῶν δὲ χλωραὶ καὶ παραφυάδας ἐχούσαι· οὗτοι πάντες ἀπελύθησαν ἕκαστος πρὸς τὸ τάγμα αὐτοῦ· ἔτα ἐπέδωκαν οἱ τὰ δύο μέρη χλωρὰ ἔχοντες, τὸ δὲ τρίτον ξηρόν· πολλοὶ ἔξ αὐτῶν χλωρὰς ἐπέδωκαν, πολλοὶ δὲ ἡμιξήρους, ἕτεροι δὲ ξηρὰς καὶ βεβρωμένας· οὗτοι πάντες ἔστησαν εἰς τὸ ἴδιον τάγμα· ἔτα ἐπέδωκαν οἱ τὰ δύο μέρη ξηρὰ ἔχοντες, τὸ δὲ τρίτον χλωρόν· πολλοὶ ἔξ αὐτῶν ἡμιξήρους ἐπέδωκαν, τινες δὲ ξηρὰς καὶ βεβρωμένας, ἕτεροι δὲ ἡμιξήρους, καὶ σχισμᾶς ἐχούσας, ὀλίγοι δὲ χλωρὰς· οὗτοι πάντες ἔστησαν εἰς τὸ ἴδιον τάγμα· ἐπέδωκαν δὲ οἱ τὰς ῥάβδους αὐτῶν χλωρὰς ἐσχηκότες, ἐλάχιστον δὲ ξηρόν καὶ σχισμᾶς ἐχούσας· ἐκ τούτων τινὲς χλωρὰς ἐπέδωκαν, τινὲς δὲ χλωρὰς καὶ παραφυάδας· ἀπῆλθον καὶ οὗτοι εἰς τὸ τάγμα αὐτῶν· ἔτα ἐπέδωκαν οἱ ἐλάχιστον ἔχοντες χλωρόν, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη ξηρὰ· τούτων αἱ ῥάβδοι εὐρέθησαν τὸ πλεῖστον μέρος χλωραὶ καὶ παραφυάδας ἐχούσαι καὶ καρπὸν ἐν ταῖς παραφυάσαι, καὶ ἕτεροι χλωραὶ ὁμοῦ ἐπὶ ταύταις τὰς ῥάβδους ἔχοντες ὁ ποιμὴν λίαν μεγάλως, ὅτι οὕτως εὐρέθησαν· ἀπῆλθον δὲ οὗτοι ἕκαστος εἰς τὸ ἴδιον τάγμα. Μετὰ τὸ πάντων κατανοῆσαι τὰς ῥάβδους τὸν ποιμένα λέγει μοι· Εἰπόν σοι, ὅτι τὸ δένδρον μετενόησαν καὶ ἐσώθησαν; βλέπεις, φησί, πόσοι μετενόησαν καὶ ἐσώθησαν; Βλέπω, φημί, κύριε· ἴνα ἴδης, φησί, τὴν πολυευσπλαγχνίαν τοῦ κυρίου, ὅτι μεγάλη καὶ ἐνδοξὸς ἐστί, καὶ ἔδωκε πνεῦμα τοῖς ἀξίοις οὗσι μετανοήσαι· διατί οὖν, φημί, κύριε, πάντες οὐ μετενόησαν; Ὡν εἶδε, φησί, τὴν καρδίαν μέλλουσαν καθαρὰν γε-

νέσθαι καὶ δουλεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης καρδίας, τούτοις ἔδωκε τὴν μετάνοιαν·
 ὧν δὲ εἶδε τὴν δολιότητα καὶ πονηρίαν, μελλόντων ἐν ὑποκρίσει μετανοεῖν,
 ἐκεῖνοις οὐκ ἔδωκε μετάνοιαν, μήποτε πάλιν βεβηλώσι τὸ ὄνομα αὐτουλέγω
 αὐτῷ· Κύριε, νῦν οὖν μοι δήλωσον τοὺς τὰς ῥάβδους ἐπιδεδωκότας, ποταπὸς
 τις αὐτῶν ἐστὶ, καὶ τὴν τούτων κατοικίαν, ἵνα ἀκούσαντες οἱ πιστεύουσιν
 καὶ εἰληφότες τὴν σφραγίδα καὶ τεθλακότες καὶ εἰληφότες ὑγίῃ, ἐπιγνόντες
 τὰ ἑαυτῶν ἔργα μετανοήσωσι, λαβόντες ὑπὸ σοῦ σφραγίδα, καὶ δοξάσωσι τὸν
 κύριον, ὅτι ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέστειλέ σε τοῦ ἀνακαινίσαι τὰ
 πνεύματα αὐτῶν· Ἄκουε, φησὶν· ὧν αἱ ῥάβδοι ξηραὶ καὶ βεβρωμέναι ὑπὸ σπτὸς
 εὐρέθησαν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποστάται καὶ προδόται τῆς ἐκκλησίας καὶ βλα-
 σφημίσαντες ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν τὸν κύριον, ἔτι δὲ καὶ ἐπαισχυνθέντες
 τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἐπικληθὲν ἐπ' αὐτούς· οὗτοι οὖν εἰς τέλος ἀπώλονται τῷ
 θεῷ· βλέπεις δέ, ὅτι οὐδὲ εἷς αὐτῶν μετενόησε, καίπερ ἀκούσαντες τὰ ῥήματα,
 ἃ ἐλάλησας αὐτοῖς, ἃ σοι ἐνετειλάμην· ἀπὸ τῶν τοιούτων ἡ ζωὴ ἀπέσπιοι
 δὲ τὰς ξηρὰς καὶ ἀσήπτους ἐπιδεδωκότες, καὶ οὗτοι ἐγγὺς αὐτῶν· ἦσαν γὰρ
 ὑποκριταὶ καὶ διδαχὰς ξένας εἰσφέροντες καὶ ἐκστρέφοντες τοὺς δούλους τοῦ
 θεοῦ, μάλιστα δὲ τοὺς ἡμαρτηκότας, μὴ ἀφιέντες μετανοεῖν αὐτούς· οὗτοι οὖν
 ἔχουσιν ἐλπίδα τοῦ μετανοῆσαι· βλέπεις δὲ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν καὶ μετανενο-
 κότας, ἄφ' ἧς ἐλάλησα αὐτοῖς τὰς ἐντολὰς μου· καὶ ἔτι μετανοήσουσιν· οἱ δὲ
 οὐ μετανοήσουσιν, ἀπώλεσαν τὴν ζωὴν αὐτῶν· οἱ δὲ μετενόησαν ἐξ αὐτῶν,
 ἀγαθοὶ ἐγένοντο, καὶ ἐγένετο ἡ κατοικία αὐτῶν εἰς τὰ τεῖχη τὰ πρῶτα· τινὲς δὲ
 καὶ εἰς τὸν πύργον ἀνέβησαν· βλέπεις οὖν, φησὶν, ὅτι ἡ μετάνοια τῶν ἁμαρτιῶν
 ζῶν ἔχει, τὸ δὲ μὴ μετανοῆσαι θάνατον. Ὅσοι δὲ ἡμῆς ἔχουσιν ἐπέδωκαν καὶ
 ἐν αὐταῖς σχισμὰς ἔχον, ἄκουε καὶ περὶ αὐτῶν· ὅσων ἦσαν αἱ ῥάβδοι ἡμῶν, οἱ
 δίφυχοι εἰσιν· οὔτε γὰρ ζῶσιν οὔτε τεθνήκασιν· οἱ δὲ ἡμῶν ἔχοντες καὶ
 ἐν αὐταῖς σχισμὰς, οὗτοι καὶ δίφυχοι καὶ κατὰ λαοὶ εἰσι καὶ μηδέποτε εἰρη-
 νεύοντες εἰς ἑαυτούς, ἀλλὰ διχοστατοῦντες πάντοτε· ἀλλὰ καὶ τούτοις, φησὶν,
 ἐπὶ τίκειται μετάνοια· βλέπεις, φησὶ, τινὰς ἐξ αὐτῶν μετανενοκότες καὶ ἔτι, φη-
 σὶν ἐξ αὐτῶν μετανενήκασιν, τὴν κατοικίαν εἰς τὸν πύργον ἔξουσιν· ὅσοι δὲ ἐξ
 αὐτῶν βραδύτερον μετανενόηκασιν, ἀλλ' ἐμμένουσι ταῖς πράξεσιν αὐτῶν, θι-
 νάτω ἀποθανοῦνται· οἱ δὲ χλωρὰς ἐπιδεδωκότες τὰς ῥάβδους αὐτῶν καὶ σχισμὰς
 ἔχουσαι, πάντοτε οὗτοι πιστοὶ καὶ ἀγαθοὶ ἐγένοντο, ἔχοντες δὲ ζῆλον τινα ἐν
 ἀλλήλοις περὶ πρωτείων καὶ περὶ δόξης· τινὲς δὲ ἄλλοι οὗτοι μαρτοὶ εἰ-
 σιν, ἐν ἀλλήλοις ἔχοντες ζῆλον περὶ πρωτείων· ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἀδούσαντες τῶν
 ἐντολῶν μου, ἀγαθοὶ ὄντες, ἐκαθάρισαν ἑαυτούς καὶ μετενόησαν· ταχὺ ἐγένετο
 οὖν ἡ κατοικία αὐτῶν εἰς τὸν πύργον· ἐὰν δὲ τις πάλιν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν
 διχοστασίαν, ἐκβληθήσεται ἀπὸ τοῦ πύργου καὶ ἀπολέσει τὴν ζωὴν αὐτοῦ·
 ἡ ζωὴ πάντων ἐστὶ τῶν τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου φυλασσόντων· ἐν ταῖς ἐντολαῖς
 δὲ περὶ πρωτείων ἡ περὶ ταπεινοφρονήσεως ἀνδρός· ἐν τοῖς τοιούτοις οὖν ἡ
 ζωὴ τοῦ κυρίου ἐν τοῖς διχοστάταις δὲ καὶ παρανόμοις θάνατος. Οἱ δὲ ἐπι-
 δωκότες τὰς ῥάβδους ἡμῖν μὲν χλωρὰς, ἡμῖν δὲ ξηρὰς, οὗτοί εἰσιν οἱ ἐν ταῖς
 πραγματείαις ἐμπεφυρμένοι καὶ μὴ κολλώμενοι τοῖς ἀγίοις· διὰ τοῦτο τὸ ἡμῖν
 αὐτῶν ζῆ, τὸ δὲ ἡμῖν νεκρὸν ἐστι· πολλοὶ οὖν ἀκούσαντές μου τῶν ἐντολῶν με-
 τενόησαν· οἱ γοῦν μετενόησαν, ἡ κατοικία αὐτῶν εἰς τέλος ἀπέστησαν· οὗτοι
 οὖν μετάνοιαν οὐκ ἔχουσιν· διὰ γὰρ τὰς πραγματείας αὐτῶν ἐβλασφήμησαν
 τὸν κύριον καὶ ἀπηνήσαντο· ἀπώλεσαν οὖν τὴν ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν πονηρίαν,
 ἣν ἐπραξαν· πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐδιψύχησαν· οὗτοι ἔχουσι μετάνοιαν, ἐὰν
 ταχὺ μετανοήσωσι, καὶ ἔσται αὐτῶν ἡ κατοικία εἰς τὸν πύργον· ἐὰν δὲ βρα-
 δύτερον μετανοήσωσι, κατοικήσουσιν εἰς τὰ τεῖχη· ἐὰν δὲ μὴ μετανοήσωσι, καὶ
 αὐτοὶ ἀπώλεσαν τὴν ζωὴν αὐτῶν· οἱ δὲ τὰ δύο μέρη χλωρὰ, τὸ δὲ τρίτον ξηρὸν
 ἐπιδεδωκότες, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀρνησάμενοι ποικίλαις ἀρνήσεσι· πολλοὶ οὖν πε-
 τενόησαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἀπῆλθον εἰς τέλος τοῦ θεοῦ· οὗτοι τὸ ζῆν εἰς τέλος
 ἀπώλεσαν· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἐδιψύχησαν καὶ ἐδιχοστάτησαν· τοῖς οὖν ἐστὶ

μετάνοια, ἐὰν ταχὺ μετανοήσωσι καὶ μὴ ἐπιμείνωσι ταῖς ἡδοναῖς αὐτῶν· ἐὰν δὲ ἐπιμείνωσι ταῖς πράξεσιν αὐτῶν, καὶ οὗτοι θάνατον ἑαυτοῖς κατεργάζονται. Οἱ δὲ ἐπιδεδωκότες τὰς ῥάβδους τὰ μὲν δύο μέρη ξηρά, τὸ δὲ τρίτον χλωρόν, οὗτοί εἰσι πιστοὶ μὲν γεγονότες, πλουτήσαντες δὲ καὶ γενόμενοι ἔνδοξοι παρὰ τοῖς ἔθνεσιν· ὑπερηφανίαν μεγάλην ἐνεδύσαντο καὶ ὑψηλόφρονες ἐγένοντο καὶ κατέλιπον τὴν ἀλήθειαν καὶ οὐκ ἐκολλήθησαν τοῖς δικαίοις, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἐθνῶν συνέζησαν, καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς ἡδυτέρα αὐτοῖς ἐγένετο· ἀπὸ δὲ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀπέστησαν, ἀλλ' ἐνέμειναν τῇ πίστει, μὴ ἐργαζόμενοι τὰ ἔργα τῆς πίστεως πολλοὶ οὖν ἐξ αὐτῶν μετενόησαν, καὶ ἐγένετο ἡ κατοικίσις αὐτῶν ἐν τῷ πύργῳ· ἔτεροι δὲ εἰς τέλος μετὰ τῶν ἐθνῶν συζῶντες καὶ φθειρόμενοι ταῖς κενοδοξίαις τῶν ἐθνῶν ἐλογίσθησαν ἕτεροι δὲ ἐξ αὐτῶν ἐδιωχθήσαν μὴ ἐλπίζοντες σωθῆναι διὰ τὰς πράξεις, ἃς ἔπραξαν· ἕτεροι δὲ ἐδιωχθήσαν καὶ σχίσματα ἐν ἑαυτοῖς ἐποίησαν, τούτοις οὖν τοῖς διωχθήσασιν διὰ τὰς πράξεις αὐτῶν μετάνοια ἔτι εἶναι, ἵνα ἡ κατοικία αὐτῶν γένηται εἰς τὸν πύργον τῶν δὲ μὴ μετανοούντων, ἀλλ' ἐπιμενόντων ταῖς ἡδοναῖς, ὁ θάνατος ἐγγύς. Οἱ δὲ τὰς ῥάβδους ἐπιδεδωκότες χλωράς, αὐτὰ δὲ τὰ ἄκρα ξηρά καὶ σχισμὰς ἔχοντα, οὗτοι πάντοτε ἀγαθοὶ καὶ πιστοὶ καὶ ἔνδοξοι παρὰ τῷ θεῷ ἐγένοντο, ἐλάχιστον δὲ ἐξήμαρτον διὰ μικρὰς ἐπιθυμίας καὶ μικρὰ κατ' ἀλλήλων ἔχοντες· ἀλλ' ἀκούσαντές μου τῶν ῥημάτων τὸ πλεῖστον μέρος ταχὺ μετενόησαν, καὶ ἐγένετο ἡ κατοικία αὐτῶν εἰς τὸν πύργον· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἐδιωχθήσαν, τινὲς δὲ διωχθήσαντες διχστασίαν μεῖζονα ἐποίησαν ἐν τούτοις οὖν ἔνεστι μετανόιας ἐλπίς, ὅτι ἀγαθοὶ πάντοτε ἐγένοντο· δυσκόλως δὲ τις αὐτῶν ἀποθανεῖται· οἱ δὲ τὰς ῥάβδους αὐτῶν ξηρὰς ἐπιδεδωκότες, ἐλάχιστον δὲ χλωρὸν ἐχούσας, οὗτοί εἰσιν οἱ πιστεύσαντες μόνον, τὰ δὲ ἔργα τῆς ἀνομίας ἐργασάμενοι· οὐδέποτε δὲ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀπέστησαν καὶ τὸ ὄνομα ἡδέως δὲβάτασαν καὶ εἰς τοὺς οὐκοὶς αὐτῶν ἡδέως ὑπεδέξαντο τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἀκούσαντες οὖν ταύτην τὴν μετάνοιαν ἀδιστάκτως μετενόησαν, καὶ ἐργάζονται πᾶσαν ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην· δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ φοβοῦνται, γινώσκοντες τὰς πράξεις αὐτῶν, ἃς ἔπραξαν· οὗτων οὖν πάντων ἡ κατοικία εἰς τὸν πύργον ἔσται. Καὶ μετὰ τὸ συντελεῖσαι αὐτὸν τὰς ἐπιλύσεις πασῶν τῶν ῥάβδων λέγει μοι· Ὑπαγε καὶ πᾶσιν λέγε, ἵνα μετανοήσωσιν, καὶ ζήσονται τῷ θεῷ· ὅτι ὁ κύριος ἐπεμψέ με σπλαγχνισθεὶς πᾶσι δοῦναι τὴν μετάνοιαν, καί περ τινῶν μὴ ὄντων ἀξίων διὰ τὰ ἔργα αὐτῶν· ἀλλὰ μακρόθυμος ὢν ὁ κύριος θέλει τὴν κλήσιν τὴν γενομένην διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ σῶζεσθαι λέγω αὐτῷ· Κύριε, ἐλπίζω, ὅτι πάντες ἀκούσαντες αὐτὰ μετανοήσουσι· πείθομαι γάρ, ὅτι εἷς ἕκαστος τὰ ἴδια ἔργα ἐπιγινώσκων· ἡ φοβηθεὶς τὸν θεὸν μετανοήσει· ἀποκριθεὶς μοι λέγει· Ὅσοι, φησὶν, ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν μετανοήσωσι καὶ καθαρίσωσιν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν πονηριῶν αὐτῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, λήψονται ἴσιν παρὰ τοῦ κυρίου τῶν προτέρων ἁμαρτιῶν, ἐὰν μὴ διωχθήσωσιν ἐπὶ ταῖς ἐντολαῖς ταύταις, καὶ ζήσονται τῷ θεῷ· ὅσοι δὲ, φησὶν, προσθῶσι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ πορευθῶσιν ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τοῦ αἰῶνος τούτου, θανάτῳ ἑαυτοὺς κατακρινούσιν· οὗτοι δὲ πορευοῦν ἐν ταῖς ἐντολαῖς μου, καὶ ζήσιν τῷ θεῷ· καὶ ὅσοι ἂν πορευθῶσιν ἐν αὐταῖς καὶ ἐργάζωνται ὁρθῶς, ζήσονται τῷ θεῷ· ταῦτά μοι διεῖξας καὶ λαλήσας πάντα λέγει μοι· Τὰ δὲ λοιπὰ ἐπιδείξω μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

Παραβολὴ θ'· Μετὰ τὸ γράψαι με τὰς ἐντολὰς καὶ παραβολὰς τοῦ ποιμένου, τοῦ ἀγγέλου τῆς μετανόιας ἦλθε πρὸς με καὶ λέγει μοι· Θέλω σοὶ δεῖξαι, ὅσα σοὶ ἔδειξε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ λαλήσαν μετὰ σοῦ ἐν μορφῇ τῆς Ἐκκλησίας· ἐκεῖνο γάρ τὸ πνεῦμα ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστιν· ἐπειδὴ γὰρ ἀσθενέστερος τῇ σαρκὶ ἢς, οὐκ ἐδυνάμην σοὶ δι' ἀγγέλου ὅτε οὖν ἐνεδυναμώθης διὰ τοῦ πνεύματος καὶ ἰσχύσας τῇ ἰσχυρί σου, ὥστε δύνασθαι σε καὶ ἄγγελον ἰδεῖν, τότε μὲν οὖν ἐφανερώθη σοὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πύργου· καλῶς καὶ σεμνῶς πάντα ὡς ὑπὸ παρθένου ἐώρακασιν· δὲ ὑπὸ ἀγγέλου βλέπεις διὰ τοῦ αὐτοῦ μὲν πνεύματος· δεῖ δέ σε παρ' ἐμοῦ ἀκριβέστερον πάντα μαθεῖν· τούτου γὰρ

καὶ ἐδόθην ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου ἀγγέλου εἰς τὸν οἶκόν σου κατοικῆσαι, ἵνα δυνα-
 τῶς πάντα ἴδῃς, μηδὲν δειλαινόμενος καὶ ὡς τὸ πρότερον καὶ ἀπήγαγέ με εἰς
 τὴν Ἀρκαδίαν, εἰς ὅρος τι μαστῶδες καὶ ἐκάθισέ με ἐπὶ το ἄκρον τοῦ ὄρους
 καὶ ἔδειξέ μοι πεδίον μέγα κύκλω δὲ τοῦ πεδίου ὄρη δώδεκα, ἄλλην καὶ ἄλλην
 ἰδέαν ἔχοντα τὰ ὄρη δώδεκα, ἄλλην καὶ ἄλλην ἰδέαν ἔχοντα τὰ ὄρη τὸ πρότερον
 ἦν μέλαν ὡς ἀσβόλη· τὸ δὲ δεύτερον ψιλόν, βοτάνας μὴ ἔχον· τὸ δὲ τρίτον
 ἀκανθῶν καὶ τριβόλων πλήρες· τὸ δὲ τέταρτον βοτάνας ἔχον ἡμιμήρους, τὰ
 μὲν ἐπάνω τῶν βοτανῶν χλωρά, τὰ δὲ πρὸς ταῖς ῥίζαις ξηρά· τινὲς δὲ βοτάναι,
 ὅταν ὁ ἥλιος ἐπικεκαύκει, ξηραὶ ἐγίνοντο· τὸ δὲ πέμπτον ὄρος ἔχον βοτάνας
 χλωρὰς καὶ τραχὺ ὄντο δὲ ἕκτον ὄρος σχισμῶν ὅλως ἔγμεν, ὧν μὲν μικρῶν,
 ὧν δὲ μεγάλων· εἶχον δὲ βοτάνας αἱ σχισμαί, οὐ λίαν δὲ ἦσαν εὐθαλεῖς αἱ
 βοτάναι, μᾶλλον δὲ ὡς μεμαραμμένα ἦσαν τὸ δὲ ἕβδομον ὄρος εἶχε βοτάνας
 ἰλαράς, καὶ ὅλον τὸ ὄρος εὐθηνούην ἦν, καὶ πᾶν γένος κτηνῶν καὶ ὀρνέων
 ἐνέμοντο εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο· καὶ ὅσον ἐβόσκοντο τὰ κτήνη καὶ τὰ πετεινά,
 μᾶλλον καὶ μᾶλλον αἱ βοτάναι τοῦ ὄρους ἐκείνου ἔθαλλον τὸ δὲ ὄγδοον ὄρος
 πηγῶν πλήρες ἦν, καὶ πᾶν γένος τῆς κτίσεως τοῦ κυρίου ἐποτίζοντο ἐκ τῶν
 πηγῶν τοῦ ὄρους ἐκείνου τὸ ἐρημῶδες ἦνευχε δὲ ἐννατὸν ὄρος ὅλως ὕδωρ ο-
 ὔκ εἶχεν καὶ ὅλον ἐρημῶδες ἦνευχε δὲ ἐν αὐτῷ θηρία καὶ ἐρπετὰ θανάσιμα
 διαφθεύοντα ἀνθρώπους τὸ δὲ δέκατον ὄρος εἶχε δένδρα μέγιστα καὶ ὅλον
 κατάσκιον ἦν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν δένδρων προβάτα κατέκειντο ἀνα-
 παυόμενα καὶ μαρμώμενα τὸ δὲ ἐνδέκατον ὄρος λίαν σύνδεον ἦν, καὶ τὰ
 δένδρα ἐκεῖνα κατάκαρπα ἦν, ἄλλοις καὶ ἄλλοις καρποῖς κεκοσμημένα, ἵνα
 ἰδὼν τις αὐτὰ ἐπιθυμῇ φαγεῖν ἐκ τῶν καρπῶν αὐτῶν τὸ δὲ δωδέκατον ὄρος
 ὅλον ἦν λευκόν, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτοῦ ἰλαρὰ ἦν· καὶ εὐπρεπέστατον ἦν ἐν α-
 ὑτῷ τὸ ὄρος. Εἰς μέσον δὲ τοῦ πεδίου ἔδειξέ μοι πέτραν μεγάλην λευκὴν ἐκ τοῦ
 πεδίου ἀναβεβηκυῖαν ἡ δὲ πέτρα ὑψηλότερα ἦν τῶν ὀρέων, τετραγώνος, ὥστε
 δύνασθαι ὅλον τὸν κόμον χωρῆσαι παλαιὰ δὲ ἦν ἡ πέτρα ἐκεῖνη, πύλῃν ἐκκε-
 κομμένην ἔχουσα· ὡς πρόσφατος δὲ ἐδόκει μοι εἶναι ἡ ἐκκόλαψις τῆς πύλης
 δὲ πύλῃν οὕτως ἔστλινεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, ὥστε με θαυμάζειν ἐπὶ τῇ λαμπρότητι
 τῆς πύλης κύκλω δὲ τῆς πύλης εἰστήκεισαν παρθέναι δώδεκα αἱ οὖν τέσσαρες
 αἱ εἰς τὰς γωνίας ἐστήκυιαι ἐνδοξότεραί μοι ἐδόκουν εἶναι· καὶ αἱ ἄλλαι δὲ
 ἔδοξο ἦσαν εἰστήκεισαν δὲ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς πύλης, ἀνὰ μέσον αὐτῶν
 ἀνὰ δύο παρθέναι ἐνδεδεδυμένα δὲ ἦσαν λινοῦς χιτῶνας καὶ περιεζωσμένα ἦσαν
 εὐπρεπῶς, ἔξω τοὺς ὤμους ἔχουσαι τοὺς δεξιούς ὡς μέλλουσαι φορτίον τι βα-
 στάζειν οὕτως ἑτοίμοι ἦσαν· λίαν γὰρ ἰλαραὶ ἦσαν καὶ πρόθυμοι μετὰ τὸ ἰδεῖν
 με ταῦτα ἐθαύμαζον ἐν ἑαυτῷ, ὅτι μεγάλα καὶ ἐνδοξα πράγματα βλέπω καὶ
 πάλιν διηπόρουν ἐπὶ ταῖς παρθένοις, ὅτι τρυφεραὶ οὕτως οὔσαι ἀνδρείως ε-
 ἰστήκεισαν ὡς μέλλουσαι ὅλον τὸν οὐρανὸν βαστάζειν καὶ λέγει μοι ὁ ποιμὴν·
 Τί ἐν σεαυτῷ διαλογίζῃ καὶ διαπορῇ καὶ σεαυτῷ λύπην ἐπισπάσαι; ὅσα γὰρ οὐ
 δύνασαι νοῆσαι, μὴ ἐπιχειρεῖ, συνετὸς ὢν, ἀλλ' ἐρώτα τὸν κύριον, ἵνα λαβὼν
 σύνεσιν νοῆς αὐτάτα ὅπισω σου ἰδεῖν οὐ δύνασαι, ἕασον, καὶ μὴ στρέβλου
 σεαυτὸν· ἃ δὲ βλέπεις, ἐκείνων κατακυρίευσεν καὶ περὶ τῶν λοιπῶν μὴ περιε-
 γάζου· πάντα δὲ σοι ἐγὼ δηλώσω, ὅσα ἂν σοι δεῖξω ἐμβλέπε οὖν τοῖς λοιποῖς.
 Εἶδον ἔξ ἀνδρᾶς ἐλπυθότας ὑψηλοὺς καὶ εὐδόξους καὶ ὁμοίους τῇ ἰδέᾳ· καὶ
 ἐκαλεσαν πλῆθος τι ἀνδρῶν κἀκείνοι δὲ οἱ ἐλπυθότες ὑψηλοὶ ἦσαν ἄνδρες
 καὶ καλοὶ καὶ δυνατοί· καὶ ἐκέλευσαν αὐτοὺς οἱ ἔξ ἀνδρῶν οἰκοκομεῖν ἐπάνω
 τῆς πέτρας πύργον τινά ἢν δὲ θόρυβος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων μέγας τὸν ἐλπυ-
 θότων οἰκοδομεῖν τὸν πύργον ὧδε κἀκεῖσε περιτρεχόντων κύκλω τῆς πύλης αἱ
 δὲ παρθέναι ἐστήκυιαι κύκλω τῆς πύλης ἔλεγον τοῖς ἀνδράσι σπευδεῖν τὸ πύ-
 ργον οἰκοδομῆσαι· ἐκπεπετάκεισαν δὲ τὰς χεῖρας αἱ παρθέναι ὡς μέλλουσαι
 τι λαμβάνειν παρὰ τῶν ἀνδρῶν οἱ δὲ ἔξ ἀνδρῶν ἐκέλευον ἐκ βυθοῦ τινος λίθους
 ἀναβαίνειν καὶ ὑπάγειν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου ἀνέβησαν δὲ λίθοι δέκα
 τετραγώνοι λαμπροὶ, μὴ λελατομημένοι οἱ δὲ ἔξ ἀνδρῶν ἐκάλουν τὰς παρθένας

καὶ ἐκέλευσαν αὐτὰς τοὺς λίθους πάντας τοὺς μέλλοντας εἰς τὴν οἰκοδομὴν ὑπάγειν τοῦ πύλης καὶ ἐπιδιδόναι τοῖς ἀνδράσι τοῖς μέλλουσιν οἰκοδομεῖν τὸν πύργον· αἱ δὲ παρθένοι τοὺς δέκα λίθους τοὺς πρώτους τοὺς ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀναβάντας ἐπετίθουν ἀλλήλαις καὶ κατὰ ἓνα λίθον ἐβάσταζον ὁμοῦ. Καθὼς δὲ ἐστάθησαν ὁμοῦ κυκλῶ τῆς πύλης, οὕτως ἐβάσταζον αἱ δοκοῦσαι δυναταὶ εἶναι καὶ ὑπὸ τὰς γωνίας τοῦ λίθου ὑποδεδυκυῖαι ἥσαναί δὲ ἄλλαι ἐκ τῶν πλευρῶν τοῦ λίθου ὑποδεδυκείσαν καὶ οὕτως ἐβάσταζον πάντας τοὺς λίθους· διὰ δὲ τῆς πύλης διέφερον αὐτούς, καθὼς ἐκελεύσθησαν, καὶ ἐπεδίδουν τοῖς ἀνδράσιν εἰς τὸν πύργον· ἐκεῖνοι δὲ ἔχοντες τοὺς λίθους ὠκοδόμουν τὴν οἰκοδομὴν δὲ τοῦ πύργου ἐπὶ τὴν πέτραν τὴν μεγάλην καὶ ἐπάνω τῆς πύλης ἡρώσθησαν οὖν οἱ δέκα λίθοι ἐκεῖνοι καὶ ἐπέπλησαν ὅλην τὴν πέτραν· καὶ ἐγένοντο ἐκεῖνοι θεμέλιος τῆς οἰκοδομῆς τοῦ πύργου· ἡ δὲ πέτρα καὶ ἡ πύλη ἦν βασιλεύουσα ὅλον τὸν τὸν πύργον· μετὰ δὲ τοὺς δέκα λίθους ἄλλοι ἀνέβησαν ἐκ τοῦ βυθοῦ εἰκοσι λίθοι· καὶ οὗτοι ἡρώσθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου, βασιζόμενοι ὑπὸ τῶν παρθένων καθὼς καὶ οἱ πρότεροι μετὰ δὲ τούτους ἀνέβησαν λε', καὶ οὗτοι πάντες ἐβλήθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου· ἐγένοντο οὖν στοίχοι τέσσαρες ἐν τοῖς θεμελίοις τοῦ πύργου· καὶ ἐπαύσαντο δὲ καὶ οἱ οἰκοδομοῦντες μικρόν· καὶ πάλιν ἐπέταξαν οἱ ἕξ ἄνδρες τῷ πλήθει τοῦ ὄχλου ἐκ τῶν ὁρέων παραφέρειν λίθους εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου· παραφέροντο οὖν ἐκ πάντων τῶν ἀνδρῶν καὶ ἐπεδίδοντο ταῖς παρθένοις· αἱ δὲ παρθένοι διέφερον αὐτοὺς διὰ τῆς πύλης καὶ ἐπεδίδουν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου· καὶ ὅταν εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐτέθησαν οἱ λίθοι οἱ ποικίλοι, ὅμοιοι ἐγένοντο λευκοὶ καὶ τὰς χροὰς τὰς ποικίλας ἡλλασσοντίνες δὲ λίθοι ἐπεδίδοντο ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν εἰς τὴν οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐγένοντο λαμπροί, ἀλλ' οἱοὶ ἐτέθησαν, τοιοῦτοι καὶ εὐρέθησαν· οὐ γὰρ ἦσαν ὑπὸ τῶν παρθένων ἐπιδεδυμένοι οὐδὲ διὰ τῆς πύλης παρενενημένιοι οὗτοι οὖν οἱ λίθοι ἀπρεπεῖς ἦσαν ἐν τῇ οἰκοδομῇ τοῦ πύργου· αἰδόντες δὲ οἱ ἕξ ἄνδρες τοὺς λίθους τοὺς ἀπρεπεῖς ἐν τῇ οἰκοδομῇ ἐκέλευσαν αὐτοὺς ἀρθῆναι καὶ ἀπαχθῆναι κάτω εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ὅθεν ἠνέχθησαν καὶ λέγουσι τοῖς ἀνδράσι τοῖς παρεμφύρουσι τοὺς λίθους· "Ὅλως ὑμεῖς μὴ ἐπιδίδοτε εἰς τὴν οἰκοδομὴν λίθους· τίθετε δὲ αὐτοὺς παρὰ τὸν πύργον, ἵνα αἱ παρθένοι διὰ τῆς πύλης παρενέγκωσιν αὐτοὺς καὶ ἐπιδιδῶσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν· ἐὰν γὰρ, φασί, διὰ τῶν χειρῶν τῶν παρθένων τούτων μὴ παρενεχθῶσι διὰ τῆς πύλης, τὰς χροὰς αὐτῶν ἀλλάξαι οὐ δύναται· μὴ κοπιᾶτε οὖν, φασίν, εἰς μάτην. Καὶ ἐτελέσθη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ οἰκοδομή, οὐκ ἀπετελέσθη δὲ ὁ πύργος· ἔμελλε γὰρ πάλιν ἐποικοδομεῖσθαι· καὶ ἐγένετο ἀνοχὴ τῆς οἰκοδομῆς· ἐκέλευσαν δὲ οἱ ἕξ ἄνδρες τοὺς οἰκοδομοῦντας ἀναχωρῆσαι μικρὸν πάντας καὶ ἀναπαυθῆναι· ταῖς δὲ παρθένοις ἐπέταξαν ἀπὸ τοῦ πύργου μὴ ἀναχωρῆσαι· ἐδόκει δὲ μοι τὰς παρθένους καταλελειφθαι τοῦ φυλάσσειν τὸν πύργον· μετὰ δὲ τὸ ἀναχωρῆσαι πάντας καὶ ἀναπαυθῆναι λέγω τῷ ποιμένι· Τί ὅτι, φημί, κύριε, οὐ συνετελέσθη ἡ οἰκοδομή τοῦ πύργου; Οὐπω, φησί, δύναται ἀποτελεσθῆναι ὁ πύργος, ἐὰν μὴ ἔλθῃ ὁ κύριος αὐτοῦ καὶ δοκιμάσῃ τὴν οἰκοδομὴν ταύτην, ἵνα, ἐάν τινες λίθοι σαπροὶ εὐρεθῶσιν, ἀλλάξῃ αὐτούς· πρὸς γὰρ τὸ ἐκεῖνον θέλημα οἰκοδομεῖται ὁ πύργος· ἢ θέλων, φημί, κύριε, τοῦτου τοῦ γνῶναι τί ἐστὶν ἡ οἰκοδομὴ αὕτη, καὶ περὶ τῆς πέτρας καὶ πύλης καὶ τῶν ὁρέων καὶ τῶν παρθένων καὶ τῶν λίθων τῶν ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀναβεβηκότων καὶ μὴ λελατομημένων, ἀλλ' οὕτως ἀπελθόντων εἰς τὴν οἰκοδομὴν καὶ διατὶ πρῶτον εἰς τὰ θεμέλια ἰ' λίθοι ἐτέθησαν, εἴτα κ', εἴτα λε' εἴτα μ', θεμέλια ἰ' λίθοι ἐτέθησαν, εἴτα κ', εἴτα λε' εἴτα μ', καὶ περὶ τῶν λίθων τῶν ἀπελθούτων εἰς τὴν οἰκοδομὴν καὶ πάλιν ἡρώσθησαν καὶ εἰς τόπον ἴδιον ἀποτεθεμένων· περὶ πάντων τούτων ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν μου, κύριε, καὶ γνῶρισόν μοι αὐτά· Εἰ, φησί, κενόσπουδος μὴ εὐρεθῇς, πάντα γνῶσῃ· μετ' ὀλίγας γὰρ ἡμέρας ἔλευσόμεθα ἐνθάδε, καὶ τὰ λοιπὰ ὅψει τὰ ἐπερχόμεθα τῷ πύργῳ τούτῳ καὶ πάσας τὰς παραβολὰς ἀκριβῶς γνῶσκει· μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἦλθομεν εἰς τὸν τόπον, οὗ κεκαθίκαμεν, καὶ λέγει μοι·

Ἄγωμεν πρὸς τὸν πύργον· ὁ γὰρ αὐθέντης τοῦ πύργου ἔρχεται κατανοῆσαι αὐτόν· καὶ λέγει μοι· Ἄγωμεν πρὸς τὸν πύργον· ὁ γὰρ αὐθέντης τοῦ πύργου ἔρχεται κατανοῆσαι αὐτόν· καὶ ἤλθομεν πρὸς τὸν πύργον· καὶ ὅλως οὐδεὶς ἦν πρὸς αὐτὸν εἰ μὴ αἱ παρθένοι μόναι· καὶ ἐπερωτᾷ ὁ ποιμὴν τὰς παρθένους, εἰ ἄρα παρεγεγόνει ὁ δεσπότης τοῦ πύργου· αἱ δὲ ἔφησαν μέλλειν αὐτὸν ἔρχεσθαι κατανοῆσαι τὴν οἰκοδομὴν. Καὶ ἰδοὺ μετὰ μικρὸν βλέπω παράταξιν πολλῶν ἀνδρῶν ἐρχομένων· καὶ εἰς τὸ μέσον ἀνὴρ τις ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, ὥστε τὸν πύργον ὑπερέχειν· καὶ οἱ ἕξ ἄνδρες οἱ εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐφρεστώτες ἐκ δεξιῶν τε καὶ ἀριστερῶν περιεπάτησαν μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐργασάμενοι μετ' αὐτοῦ ἦσαν καὶ ἕτεροι πολλοὶ κύκλῳ αὐτοῦ ἐνδοξοὶ· αἱ δὲ παρθένοι αἱ τηροῦσαι τὸν πύργον προσδραμοῦσαι κατεφίλησαν αὐτὸν καὶ ἤρξαντο ἐγγὺς αὐτοῦ περιπατεῖν κύκλῳ τοῦ πύργου· κατενόει δὲ ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος τὴν οἰκοδομὴν ἀκριβῶς, ὥστε αὐτὸν καθ' ἓνα λίθον ψηλαφᾷ· κερμάτων δὲ τινα ῥάβδον τῇ χειρὶ κατὰ ἓνα λίθον τῶν ὡκοδομημένων ἐτυπτε· καὶ ὅταν ἐπάτασεν, ἐγένοντο αὐτῶν τινὲς μέλανες ὥσπερ ἰσθμὸς, τινὲς δὲ κολοβοί, τινὲς δὲ οὕτε λευκοὶ οὕτε μέλανες, τινὲς δὲ τραχεῖς καὶ μὴ συμφωνοῦντες τοῖς ἑτέροις λίθοις, τινὲς δὲ σπίλους πολλοὺς ἔχοντες· αὗται ἦσαν αἱ ποικιλίαι τῶν λίθων τῶν σαπρῶν εὐρεθέντων εἰς τὴν οἰκοδομὴν· ἐκέλευσεν οὖν πάντας τούτους ἐκ τοῦ πύργου μετενεχθῆναι καὶ τεθῆναι λίθους καὶ ἐμβληθῆναι εἰς τὸν τόπον αὐτῶν· καὶ ἐπιρῶντες αὐτὸν οἱ οἰκοδομοῦντες, ἐκ τίνος ὅρους θέλῃ ἐνεχθῆναι λίθους καὶ ἐμβληθῆναι εἰς τὸν τόπον αὐτῶν· καὶ ἐκ μὲν τῶν ὁρέων οὐκ ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι· ἀλλ' ὡρμήθη τὸ πεδῖον, καὶ εὐρέθησαν λίθοι λαμπροὶ τετραγῶνοι, τινὲς δὲ καὶ στρογγυλοὶ· ὅσοι δὲ ἦσαν λίθοι ἐν τῷ πεδίῳ ἐκεῖνῳ, πάντες ἠνέχθησαν καὶ διὰ τῆς πύλης ἐβαστάζοντο ὑπὸ τῶν παρθένων· καὶ ἐλτομήθησαν οἱ τετραγῶνοι λίθοι καὶ ἐτέθησαν εἰς τὸν τόπον τῶν ἠρμένων· οἱ δὲ στρογγυλοὶ οὐκ ἐτέθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν, ὅτι σκληροὶ ἦσαν εἰς τὸ λατομήσθαι αὐτοὺς καὶ βραδέως ἐγένοντο· ἐτέθησαν δὲ παρὰ τὸν πύργον, ὥς μελλοντῶν αὐτῶν λατομείσθαι καὶ τίθασθαι εἰς τὴν οἰκοδομὴν· λίαν γὰρ λαμπροὶ ἦσαν. Ταῦτα οὖν συντελέσας ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδοξὸς καὶ κύριος ὅλον τὸν πύργον προσεκαλέσατο τὸν ποιμένα καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τοὺς λίθους πάντας τοὺς παρὰ τὸν πύργον κεμένους, τοὺς ἀποβεβλημένους ἐκ τῆς πύργου κεμένους, τοὺς ἀποβεβλημένους ἐκ τῶν οἰκοδομῆς, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐπιμελῶς καθάρισον τοὺς λίθους τούτους καὶ θές αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου, τοὺς δυναμένους ἀρμόσαι τοῖς λοιποῖς· τοὺς δὲ μὴ ἀρμόζοντας ῥίψον μακρὰν ἀπὸ τοῦ πύργου· ταῦτα κελεύσας τῷ ποιμένι ἀπήϊθι· αἱ δὲ παρθένοι κύκλῳ τοῦ πύργου εἰστήκεισαν τηροῦσαι αὐτόν· λέγει τῷ ποιμένι· Πῶς οὗτοι οἱ λίθοι δύνανται εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου ἀπελθεῖν ἀποδεδοκιμασμένοι; ἀποκριθεὶς μοι λέγει· Βλέπεις, φησί, τοὺς λίθους τούτους; Βλέπω, φημί, κύριε· ἐγώ, φησί, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν λίθων τούτων λατομήσω καὶ βαλὼ εἰς τὴν οἰκοδομὴν, καὶ ἀρμόσουσι μετὰ τῶν λοιπῶν λίθων· Πῶς, φημί, κύριε, δύνανται περικοπέντες τὸν αὐτὸν τόπον πληρῶσαι; ἀποκριθεὶς λέγει μοι· Ὅσοι μικροὶ εὐρεθήσονται, εἰς μέσῃ τὴν οἰκοδομὴν βληθήσονται, ὅσοι δὲ μέζοντες, ἐξώτεροι τεθήσονται καὶ συγκρατήσουσιν αὐτούς· ταῦτά μοι λαλήσας λέγει μοι· Ἄγωμεν καὶ μετὰ ἡμέρας δύο ἔλθωμεν καὶ καθαρίσωμεν τοὺς λίθους τούτους καὶ βάλωμεν αὐτούς εἰς τὴν οἰκοδομὴν· τὰ γὰρ κύκλῳ τοῦ πύργου πάντα καθαρισθῆναι δεῖ, μήποτε ὁ δεσπότης ἐξάπινα ἔλθῃ καὶ τὰ περὶ τὸν πύργον ὅσα παρὰ εὐρὴ καὶ προσοχρίσῃ, καὶ οὗτοι οἱ λίθοι οὐκ ἀπελεύσονται εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου, κἀγὼ ἀμελὴς δόξω εἶναι παρὰ τῷ δεσπότῃ· καὶ μετὰ ἡμέρας δύο ἤλθομεν πρὸς τὸν πύργον καὶ λέγει μοι· Κατανοήσωμεν τοὺς λίθους πάντας καὶ ἴδωμεν τοὺς δυναμένους εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἀπελθεῖν· λέγει αὐτῷ· Κύριε, κατανοήσωμεν. Καὶ ἀρξάμενοι πρῶτον τοὺς μέλανας κατενοοῦμεν λίθους· καὶ οἵοι ἐκ τῆς οἰκοδομῆς ἐτέθησαν· τοιοῦτοι καὶ εὐρέθησαν· καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς ὁ ποιμὴν ἐκ τοῦ πύργου μετενεχθῆναι καὶ χωρισθῆναι· ταῦτα κατενόησε τοὺς ἐφωριακότας, καὶ

λαβὼν ἐλατόμισε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκέλευσε τὰς παρθένους ἄραι αὐτοὺς καὶ βαλεῖν εἰς τὴν οἰκοδομὴν· καὶ ἦσαν αὐτοὺς αἱ παρθενοὶ καὶ ἔθηκαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου μέσου τοὺς δὲ λοιποὺς ἐκέλευσε μετὰ τῶν μελάνων τεθῆναι· καὶ γὰρ καὶ οὗτοι μέλανες εὐρέθησαν· εἴτα κατενόει τοὺς τὰς σχισμὰς ἔχοντας· καὶ ἐκ τούτων πολλοὺς ἐλατόμισε καὶ ἐκέλευσε διὰ τῶν παρθένων εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἀπενεχθῆναι· ἐξώτεροι δὲ ἐτέθησαν, ὅτι ὑγιέστεροι εὐρέθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν σχισμάτων οὐκ ἠδυνήθησαν λατομῆθαι· διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν ἀπεβλήθησαν ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ πύργου· εἴτα κατενόει τοὺς κολοβούς, καὶ εὐρέθησαν πολλοὶ ἐν αὐτοῖς μέλανες, τινὲς δὲ σχισμὰς μεγάλαις πεποιυτῶν ἀποβεβλημένων τοὺς δὲ περισσεύοντας αὐτῶν καθαρίσας καὶ λατομίσας ἐκέλευσεν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τεθῆναι· αἱ δὲ παρθενοὶ αὐτοὺς ἄρασαι εἰς μέσῃ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου ἤρμωσαν· ἀσθενέστεροι γὰρ ἦσαν· εἴτα κατενόει τοὺς ἡμίσεις λευκοὺς, ἡμίσεις δὲ μέλανας· καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εὐρέθησαν μέλανες· ἐκέλευσε δὲ καὶ τοὺς αὐτοὺς ἀρθῆναι μετὰ τῶν ἀποβεβλημένων· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἦρθον ὑπὸ τοῦ τῶν παρθένων· λευκοὶ γὰρ ὄντες ἠρμόσθησαν ὑπὲρ αὐτῶν τῶν παρθένων εἰς τὴν οἰκοδομὴν· ἐξώτεροι δὲ ἐτέθησαν, ὅτι ὑγίεις εὐρέθησαν, ὥστε δύνασθαι αὐτοὺς κρατεῖν τοὺς εἰς τὸ μέσον τεθέντας· ὅλως γὰρ ἐξ αὐτῶν οὐδὲν ἐκολοβώθη· ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν ἀπεβλήθησαν διὰ τὸ μὴ δύνασθαι λατομῆθαι· σκληροὶ γὰρ λίαν εὐρέθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ αὐτῶν ἐλατομίσθησαν καὶ ἦρθον ὑπὸ τῶν παρθένων καὶ εἰς μέσῃ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου ἠρμόσθησαν· ἀσθενέστεροι γὰρ ἦσαν· εἴτα κατενόει τοὺς ἔχοντας τοὺς σπῖλους, καὶ ἐκ τούτων ἐλάχιστοι ἐμελάνθησαν καὶ ἀπεβλήθησαν πρὸς τοὺς λοιπούς· οἱ δὲ περισσεύοντες λαμπροὶ καὶ ὑγίεις εὐρέθησαν· καὶ οὗτοι ἠρμόσθησαν ὑπὸ τῶν παρθένων εἰς τὴν οἰκοδομὴν, ἐξώτεροι δὲ ἐτέθησαν διὰ τὴν ἰσχυρότητα αὐτῶν. Εἴτα ἦλθε κατανοῆσαι τοὺς λευκοὺς καὶ στοργγύλους λίθους καὶ λέγει μοι· Τί ποιοῦμεν περὶ τούτων τῶν λίθων; Τί, φημί, ἐγὼ γινώσκω, κύριε; Οὐδὲν οὖν ἐπινοεῖς περὶ αὐτῶν; Ἐγώ, φημί, κύριε, ταύτην τὴν τέχνην οὐκ ἔχω, οὐδὲ λατόμος εἰμὶ οὐδὲ δύναμαι νοῆσαι· Οὐ βλέπει αὐτοὺς, φησί, λίαν στοργγύλους ὄντας; καὶ ἐὰν αὐτοὺς θελήσω τετραγώνους ποιῆσαι, πολλὸν δεῖ ἀπ' αὐτῶν ἀποκοπῆναι· δεῖ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης τινὰς εἰς τὴν οἰκοδομὴν τεθῆναι· Εἴ οὖν, φημί, κύριε, ἀνάγκη ἐστὶ, τί σεαυτὸν βασανίζεις καὶ οὐκ ἐκλέγεις εἰς τὴν οἰκοδομὴν οὓς θέλεις καὶ ἀρμόξεις εἰς αὐτήν; ἔξελεξάτο ἐξ αὐτῶν τοὺς μεῖζονας καὶ λαμπροὺς καὶ ἐλατόμωσεν αὐτούς· αἱ δὲ παρθενοὶ ἄρασαι ἤρμωσαν εἰς τὰ ἐξώτερα μέρη τῆς οἰκοδομῆς· οἱ δὲ λοιποὶ οἱ περισσεύσαντες ἦρθον καὶ ἀπετέθησαν εἰς τὸ πεδῖον, ὅθεν ἠνέχθησαν· οὐκ ἀπεβλήθησαν δέ, ὅτι, φησί, λείπει τῷ πύργῳ ἔτι μικρὸν οἰκοδομηθῆναι· πάντας δὲ θέλει ὁ δεσπότης τοῦ πύργου τοὺς ἀρμόσθαι τοὺς λίθους εἰς τὴν οἰκοδομὴν, ὅτι λαμπροὶ εἰσι λίαν ἐκλήθησαν δὲ γυναῖκες δώδεκα, εὐειδέσταται τῷ χαρακτήρι, μέλανα ἐνδεδυμένοι, περιεζωσμένοι καὶ ἔξω τοὺς ὤμους ἔχουσαι καὶ τὰς τρίχας λελυμένοι· ἐδοκοῦσαν δέ μοι αἱ γυναῖκες αὐτὰ ἄγρια εἶναι· ἐκέλευσε δὲ αὐτὰς ὁ ποιμὴν ἄραι τοὺς λίθους τοὺς ἀποβεβλημένους ἐκ τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἀπενεγκεῖν αὐτοὺς εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν καὶ ἠνέχθησαν· αἱ δὲ ἱλαραὶ ἦσαν καὶ ἀπίνεγκαν πάντας τοὺς λίθους καὶ ἔθηκαν, ὅθεν ἐλήφθησαν· καὶ μετὰ τὸ ἀρθῆναι πάντας τοὺς λίθους καὶ μικρὸν κείσθαι λίθον κύκλῳ τοῦ πύργου, λέγει μοι ὁ ποιμὴν· Κυκλώσωμεν τὸν πύργον καὶ ἴδωμεν, μή τι ἐλάττωμά ἐστιν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐκύκλευον ἐγὼ μετ' αὐτοῖς· ὁ δὲ ποιμὴν τὸν πύργον εὐπρεπῶς ὄντα τῇ οἰκοδομῇ λίαν ἱλαρὸς ἦν· ὁ γὰρ πύργος οὕτως ἦν ὠκοδομημένος, ὥστε με ἰδόντα ἐπιθυμεῖν τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ· οὕτω γὰρ ἦν ὠκοδομημένος, ὥσάν ἐξ ἐνὸς λίθου μὴ ἔχων μίαν ἀρμογὴν ἐν αὐτῷ· ἐφάνητο δὲ ὁ λίθος ὥς ἐκ τῆς πέτρας ἐκκεκολλημένος· μονόλιθος γὰρ μοι ἐδόκει εἶναι. Κάγω περιπατῶν μετ' αὐτοῦ ἱλαρὸς ἦμην τοιαῦτα ἀγαθὰ βλέπων· λέγει δέ μοι ὁ ποιμὴν· Ὑπαγε καὶ φέρε ἄσβεστον καὶ ὀστρακὸν λεπτόν, ἵνα τοὺς τύπους τῶν λίθων τῶν ἠρμένων καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν βεβλημένων ἀναπληρώσω· δεῖ γὰρ

τοῦ πύργου τὰ κύκλω πάντα ὁμαλὰ γενέσθαι αὐτόν· Ὑπηρετεῖ μοι, φησί, καὶ ἐγγὺς τὸ ἔργον τελεσθίσηται· ἐπλήρωσεν οὖν τοὺς τύπους τῶν λίθων τῶν εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἀπελπιλυθότων καὶ ἐκέλευσε σαρωθῆναι τὰ κύκλω τοῦ πύργου καὶ καθαρὰ γενέσθαι· αἱ δὲ παρθένοι λαβοῦσαι σάρους ἐσάρωσαν ὕδωρ, καὶ ἐγένετο ὁ τόπος ἱλαρὸς καὶ εὐπρεπέστατος τοῦ πύργου λέγει μοι ὁ ποιμὴν· Πάντα, φησί, κεκαθάρται· ἐὰν ἔλθῃ ὁ κύριος ἐπεισκέψασθαι τὸν πύργον, οὐκ ἔχει ἡμῖν οὐδὲν μέμψασθαι τὸν πύργον, οὐκ ἔχει ἡμῖν οὐδὲν μέμψασθαι αὐτὰ εἰπὼν ἥθελεν ὑπάγειν ἐγὼ δὲ ἐπελαβόμην αὐτοῦ τῆς πύρας καὶ ἠρξάμην αὐτὸν ὀρκίζεин κατὰ τοῦ κυρίου, ἵνα μοι ἐπιλύσῃ, ἃ ἔδειξέ μοι λέγει μοι Μικρὸν ἔχω ἀκαιρεθῆναι καὶ πάντα σοι ἐπιλύσω· Κύριε, μόνος ὢν ὧδε ἐγὼ τί ποιήσω; Οὐκ εἶ, φησί, μόνος· αἱ οὖν, φημί, αὐταῖς μεπροσκαλεῖται αὐτὰς ὁ ποιμὴν καὶ λέγει αὐταῖς· Παρατίθεμαι ὑμῖν τοῦτον ἕως ἔρχομαι· καὶ ἀπῆλθεν ἐγὼ δὲ ἤμην μόνος μετὰ τῶν παρθένων· ἦσαν δὲ ἱλαρώτεροι πρὸ ἐμὲ εὖ εἶχον· μάλιστα δὲ αἱ τέσσαρες αἱ ἐνδοξότεραι αὐτῶν. Λέγουσι μοι αἱ παρθένοι· Σήμερον ὁ ποιμὴν ὧδε οὐκ ἔρχεται· τί οὖν, φημί, ποιήσω ἐγώ; Μέχρις ὁπρὲ, φασίν, περιμένειν αὐτόν· καὶ ἐὰν μεθ' ἡμῶν ὧδε ἕως ἔρχεται λέγω αὐταῖς· Ἐκδέξομαι αὐτὸν ἕως ὁπρὲ· ἐὰν δὲ μὴ ἔλθῃ, ἀπελεύσομαι εἰς τὸν οἶκον καὶ πρῶτ' ἐπανήξω αἱ δὲ ἀκοκρηθεῖσαι λέγουσί μοι· Ἡμῖν παρεδόθη· οὐ δύνασαι ἄφ' ἡμῶν ἀναχωρεῖσαι· Ποῦ οὖν, φημί, μενῶ; Μεθ' ἡμῶν, φασί, κοιμηθήσῃ ὡς ἀδελφός, καὶ οὐχ ὡς ἀνὴρ· ἡμέτερος γὰρ ἀδελφός εἶ, καὶ τοῦ λοιποῦ μέλλομεν μετὰ σοῦ κατοικεῖν· λίαν γὰρ σε ἀγαπῶμεν ἐγὼ δὲ ἠσυχνόμην μετ' αὐτῶν μένειν καὶ ἡ δοκοῦσα πρῶτη αὐτῶν εἶναι ἠρξάτο με καταφιλεῖν καὶ περιάγειν κύκλω τοῦ πύργου καὶ παίζειν μετ' ἐμοὶ· κἀγὼ ὥσπερ νεώτερος ἐγεγόνειν καὶ ἠρξάμην καὶ αὐτὸς παίζειν μετ' αὐτῶν· αἱ μὲν γὰρ ἐχόρευον, αἱ δὲ ὠρχοῦντο, αἱ δὲ ἦδον· ἐγὼ δὲ γενομένης ἥθελον εἰς τὸν οἶκον ὑπάγειν· αἱ δὲ οὐκ ἄφῃκαν, ἀλλὰ κατέσχον με καὶ ἔμεινα μετ' αὐτῶν τὴν νύκτα καὶ ἐκοιμήθην παρὰ τὸν πύργον· ἐστρωσαν γὰρ αἱ παρθένοι τοὺς λινοὺς χιτῶνας ἑαυτῶν χαμαὶ καὶ ἐμὲ ἄνέκλιναν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, καὶ οὐδὲν ὅλως ἐποίησαν εἰ μὴ προσπύχοντο· κἀγὼ μετ' αὐτῶν ἀδιελπίτως προσπυχόμην καὶ οὐκ ἔλασσαν ἐκείνων καὶ ἔχαιρον αἱ παρθένοι οὕτω μοι προσευχόμενου καὶ ἔμεινα ἐκεῖ μέχρι τῆς αὔριου ἕως ὥρας δευτέρας μετὰ τῶν παρθένων· εἴτα παρῆν ὁ ποιμὴν, καὶ λέγει ταῖς παρθένοις· Μὴ τίνα αὐτῶν ὕβριν πεποιθήκατε; Ἐρώτα, φασίν, αὐτόν· λέω αὐτῶν· Κύριε, εὐφράνθην μετ' αὐτῶν μέινας· τί, φασίν, κύριε, ὅρματα κυρίου ὄλην τὴν νύκτα· Καλῶς, φασίν, ἔλαβόν σε; Ναί, φημί, κύριε· Νῦν, φησί, κύριε, τί θελεῖς πρῶτον ἀκοῦσαι; Καθώς, φημί, κύριε, ἀπ' ἀρχῆς ἔδειξας· ἐρωτῶ σε, κύριε, ἵνα, καθὼς ἂν σε ἐπερωτήσω, οὕτω μοι καὶ δηλώσῃς· Καθὼς βούλει, φασίν, οὕτω σοι καὶ ἐπερωτήσω, οὕτω μοι καὶ δηλώσῃς· Καθὼς βούλει, φασίν, οὕτω σοι καὶ ἐπιλύσω, καὶ οὐδὲν ἄλλως ἀποκρύψω ἀπὸ σοῦ. Πρῶτον, φημί, πάντων, κύριε, τοῦτό μοι δῆλωσον· ἡ πέτρα καὶ ἡ πύλη τίς ἐστιν; Ἡ πέτρα, φασίν, αὕτη καὶ ἡ πύλη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστὶ Πῶς, φημί, κύριε, ἡ πέτρα παλαιά ἐστιν, ἡ δὲ πύλη καινὴ; Ἄκουε, φησί, καὶ σύνιε, ἀσύνετε, ὁ μὲν υἱὸς τοῦ θεοῦ πάσης τῆς κτίσεως αὐτοῦ προγενέστερός ἐστιν, ὥστε σύμβουλον αὐτὸν γενέσθαι τῷ πατρὶ τῆς κτίσεως αὐτοῦ· διὰ τοῦτο καὶ παλαιὰ ἡ πέτρα· Ἡ δὲ πύλη διατὶ καινὴ, φημί, κύριε; Ὅτι, φασίν, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τῆς συντελείας φανερὸς ἐγένετο, διὰ τοῦτο καινὴ ἐγένετο ἡ πύλη, ἵνα οἱ μέλλοντες σώζεσθαι δι' αὐτῆς εἰς τὴν βασιλείαν εἰσελθῶσι τοῦ θεοῦ· εἶδες, φασίν, τοὺς λίθους τοὺς διὰ τῆς πύλης εἰσελπιλυθότας εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου βεβλημένους, τοὺς δὲ μὴ εἰσελπιλυθότας πάλιν ἀποβεβλημένους εἰς τὸν ἴδιον τόπον; Εἶδον, φημί, κύριε· Οὕτω, φασίν, εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ οὐδεὶς εἰσελεύσεται, εἰ μὴ λάβοι τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· ἐὰν γὰρ εἰς πόλιν θελήσῃς εἰσελθεῖν τίνα κἀκεῖνῃ ἡ πόλις περιτειχισμένη κύκλω καὶ μίαν ἔχει πύλιν, μίτη δύνη εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν εἰσελθεῖν, εἰ μὴ διὰ τῆς πύλης ἥς ἔχει; Πῶς γὰρ, φημί, κύριε, δύναται γενέσθαι ἄλλως; Εἰ οὖν εἰς τὴν πόλιν οὐ δύνη εἰσελθεῖν εἰ μὴ διὰ τῆς πύλης ἥς ἔχει τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἄλλως εἰσελθεῖν οὐ

δύναται ἄνθρωπος εἰ μὴ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ ἡγαπημένου
 ὑπ' αὐτοῦ· Εἶδες, φησί, τὸν ὄχλον τὸν οἰκοδομοῦντα τὸν πύργον; Εἶδον, φημί,
 κύριε· Ἐκεῖνοι, φησί, πάντες ἄγγελοι ἑνδοξοὶ εἰσι· τούτοις οὖν περιτετείσχισται
 ὁ κύριος· ἡ δὲ πύλη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστίν· αὕτη μία εἴσοδος ἐστὶ πρὸς τὸν
 κύριον· ἄλλως οὖν οὐδεὶς εἰσελεύσεται πρὸς αὐτὸν εἰ μὴ διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ·
 Εἶδες, φησί, τοὺς ἕξ ἄδρας καὶ τὸν μέσον αὐτῶν ἑνδοξον καὶ μέγαν ἄνδρα
 τὸν περιπατοῦντα περὶ τὸν πύργον καὶ τοὺς λίθους ἀποδοκιμάσαντα ἐκ τῆς
 οἰκοδομῆς; Εἶδον, φημί κύριε· Ὁ ἑνδοξος, φησίν, ἀνὴρ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστὶ,
 ἡ ἀκείνοι οἱ ἕξ οἱ ἑνδοξοὶ ἄγγελοι εἰσι δεξιὰ καὶ ἐξωθεν συγκρατοῦντες αὐ-
 τόν· τοῦτων, φησί, τῶν ἀγγέλων τῶν ἐνδόξων οὐδεὶς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν
 θεὸν ἄτερ αὐτοῦ· ὃς ἂν τὸ ὄνομα αὐτοῦ μὴ λάβῃ, οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν
 βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Ὁ δὲ πύργος, φημί, τίς ἐστίν; Ὁ πύργος, φησίν, οὗτος ἡ
 ἐκκλησία ἐστίν· Αἱ δὲ παρθέναι αὗται τίνες εἰσίν; Αὗται, φησίν, ἅγια πνεύματα
 εἰσι· καὶ ἄλλως ἄνθρωπος οὐ δύναται εὑρεθῆναι εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,
 ἐὰν μὴ αὗται αὐτὸν ἐνδύσωσι τὸ ἔνδυμα αὐτῶν· ἐὰν γὰρ τὸ ὄνομα μόνον λάβῃς,
 οὐδὲν ὠφελήσῃ· αὗται γὰρ αἱ παρθέναι δυνάμεις εἰσι τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· ἐὰν
 τὸ ὄνομα δυνάμεις εἰσι τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· ἐὰν τὸ ὄνομα φορῇς, τὴν δὲ δύναμιν
 μὴ φορῇς αὐτοῦ, εἰς μάτην ἔσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ φορῶν· τοὺς δὲ λίθους, φησίν,
 οὗς εἶδες ἀποβεβλημένους, οὗτοι τὸ μὲν ὄνομα ἐφόρουν, τὸν δὲ ἱματισμὸν τῶν
 παρθένων οὐκ ἐνεδύσαντο· Ποῖος, φημί, ἱματισμὸς αὐτῶν ἐστὶ, κύριε; Αὐτὰ τὰ
 ὀνόματα, φησίν, ἱματισμὸς ἐστὶν αὐτῶν· ὃς ἂν τὸ ὄνομα φορεῖν· καὶ γὰρ αὐ-
 τὸς ὁ υἱὸς τὰ ὀνόματα τῶν παρθένων τούτων φορεῖ· οὗς, φησί, λίθους εἶδες
 εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου· εἰσεληλυθότας, ἐπιδοκίμοις διὰ τὴν χειρῶν
 αὐτῶν καὶ μέναντας εἰς τὴν οἰκοδομὴν, τούτων τῶν παρθένων τὴν δύναμιν
 ἐνεδυμένοι εἰσὶ διὰ τοῦτο βλέπεις τὸν πύργον μονόλιθον γεγονότα μετὰ τῆς
 πέτρας· οὕτω καὶ οἱ πιστεύσαντες τῷ κυρίῳ διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνδι-
 σκόμενοι τὰ πνεύματα ταῦτα ἔσονται εἰς ἓν πνεῦμα, ἐν σῶμα, καὶ μία χορὰ
 τῶν ἱματίων αὐτῶν αὐτῶν τῶν τοιούτων δὲ τῶν φορούντων τὰ ὀνόματα τῶν
 παρθένων ἐστὶν ἡ κατοικία εἰς τὸν πύργον· Οἱ οὖν, φημί, κύριε, ἀποβεβλημένοι
 λίθοι διατὶ ἀπεβλήθησαν; διήλθον γὰρ διὰ τῆς πύλης, καὶ διὰ τῶν χειρῶν τῶν
 παρθένων ἐτέθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου· Ἐπεὶ δὲ πάντα σοι, φησί,
 μέλει, καὶ ἀκριβῶς ἐξετάξεις, ἄκουε περὶ τῶν ἀποβεβλημένων λίθων· οὗτοι, φη-
 σί, πάντες τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἔλαβον, ἔλαβον δὲ καὶ τὴν δύναμιν
 τῶν παρθένων τούτων λαβόντες οὖν τὰ πνεύματα ταῦτα ἐνδυναμώθησαν καὶ
 ἦσαν μετὰ τῶν δούλων τοῦ θεοῦ, καὶ ἦν αὐτῶν ἐν πνεῦμα καὶ ἐν σῶμα καὶ
 ἐν ἔνδυμα· τὰ γὰρ αὐτὰ ἐφρόνουν καὶ δικαιοσύνην εἰργάζοντο· μετὰ οὖν χρόνον
 τινὰ ἀνεπίεσθησαν ὑπὸ τῶν γυναικῶν ὧν εἶδες μέλανα ἱμάτια ἐνδυσμένους, τοὺς
 ὧμους ἔξω ἔχουσιν καὶ τὰς τρίχας λελυμένας καὶ εὐμόφων· ταύτας ἰδόντες
 ἐπεθύμησαν αὐτῶν καὶ ἐνεδύσαντο τὴν δύναμιν αὐτῶν, τῶν δὲ παρθένων ἀπε-
 δύσαντο τὴν δύναμιν αὐτῶν, τῶν δὲ παρθένων ἀπεδύσαντο τὸ ἔνδυμα καὶ τὴν
 δύναμιν· οὗτοι οὖν ἀπεβλήθησαν ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ καὶ κάλλει τῶν γυ-
 ναικῶν τούτων ἔμειναν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ· ἔχεις, φησί, τὴν ἐπίλυσιν τῶν
 ἀποβεβλημένων. Τί οὖν, φημί, κύριε, ἐὰν οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, τοιοῦτοι ὄντες,
 μετανοήσωσι καὶ ἀποβάλωσι τὰς ἐπιθυμίας τῶν γυναικῶν τούτων, καὶ ἐπα-
 νακάμψωσιν ἐπὶ τὰς παρθένους καὶ ἐν τῇ δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔργοις
 αὐτῶν πορευθῶσιν, οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ; Εἰσελεύσονται,
 φησίν, ἐὰν τούτων τῶν γυναικῶν ἀπολάβωσι τὴν δύναμιν καὶ ἐν τοῖς ἔργοις
 αὐτῶν πορευθῶσι· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τῆς οἰκοδομῆς ἀνοχὴ ἐγένετο, ἵνα, ἐὰν
 μετανοήσωσιν οὗτοι, ἀπελθῶσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου· ἐὰν δὲ μὴ με-
 τανοήσωσι, τότε ἄλλοι εἰσελεύσονται, καὶ οὗτοι εἰς τέλος ἐκβληθήσονται· ἐπὶ
 τούτοις πᾶσιν νῦν ἰστίᾳ τῷ κυρίῳ, ὅτι ἐσπλαγχνίσθη ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐπι-
 καλουμένοις τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον τῆς μετανοίας
 εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτήσαντας εἰς αὐτὸν καὶ ἀνεκαίνισεν ἡμῶν τὸ πνεῦμα καὶ

ἥδη κατεφθαρμένων ἡμῶν καὶ μὴ ἐχόντων ἐλπίδα τοῦ ᾧ ἂν ἐνέωσεν τὴν ζωὴν ἡμῶν· Νῦν, φημί, κύριε, δὴ λῶσόν μοι, διὰ τί ὁ πύργος χαμαὶ οὐκ ὠκοδόμηται, ἀλλ' ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ ἐπὶ τὴν πύλιν· Ἐτι, φησίν, ἄφρων εἶ καὶ ἀσύνετος; Ἀνάγκην ἔχω, φημί, κύριε, πάντα ἐπερωτᾷν σε, ὅτι οὐδ' ὅλως ἔνδοξά ἐστι καὶ δυσνόητα τοῖς ἀνθρώποις· Ἀκουε, φησί· τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ μέγα ἐστὶ καὶ ἀχώρητον καὶ τὸν κόσμον ὅλον βαστάζει· οὗν πᾶσα ἡ κτίσις διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ βαστάζεται, τί δοκεῖς τοὺς κεκλμένους ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα φοροῦντας τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ πορευμένους ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ; βλέπεις οὖν, ποίους βαστάζει; τοὺς ἐξ ὅλης καρδίας φοροῦντας τὸ ὄνομα αὐτοῦ· αὐτοὺς οὖν θεμέλιος αὐτοῖς ἐγένετο καὶ ἡδέως αὐτοὺς βαστάζει, ὅτι οὐκ ἐπαισχύνονται αὐτοῦ φορεῖν. Δὴ λῶσόν μοι, φημί, κύριε, τῶν παρθένων τὰ ὀνόματα καὶ τῶν γυναικῶν τῶν τὰ μέλανα ἱμάτια ἐνδεδυμένων· Ἀκουε, φησίν, τῶν παρθένων τὰ ὀνόματα τῶν ἰσχυροτέρων, τῶν εἰς τὰς γωνίας σταθεισῶν· ἡ μὲν πρώτη Πίστις, ἡ δὲ δευτέρα Ἐγκράτεια, ἡ δὲ τρίτη Δύναμις, ἡ δὲ τετάρτη Μακροθυμία· αἱ δὲ ἕτεραι ἀνὰ μέσον τούτων σταθεῖσαι ταῦτα ἔχουσι τὰ ὀνόματα· Ἀπλότης, Ἀκακία, Ἀγνεία, Ἰλαρότης, Ἀλήθεια, Σύνεσις, Ὁμόνοια, Ἀγάπη· ταῦτα τὰ ὀνόματα ὁ φορῶν καὶ τὸ ὄνομα τῶν γυναικῶν τῶν τὰ ἱμάτια μέλανα ἐχουσῶν· καὶ ἐκ τούτων τέσσαρές εἰσι δυνατώτεραι· ἡ πρώτη Ἀπιστία, ἡ δευτέρα Ἀκρασία, ἡ δὲ τρίτη Ἀπειθεία, ἡ δὲ τετάρτη Ἀπάτη· Ἀσέλγεια, Ὁξύχολία, Ψεῦδος, Ἀφροσύνη, Καταλαλιά, Μίσος· ταῦτα τὰ ὀνόματα ὁ φορῶν τοῦ θεοῦ δοῦλος τὴν βασιλείαν μὲν ὄψεται τοῦ θεοῦ, εἰς αὐτὴν δὲ οὐκ εἰσελεύσεται· Οἱ λίθοι δέ, φημί, κύριε, οἱ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἡρμοσμένοι εἰς τὴν οἰκοδομὴν τίνες εἰσίν; Οἱ μὲν πρόωτοι, φησίν, οἱ ἰ' οἱ εἰς τὰ θεμέλια τεθεμενισμένοι, πρώτη γενεά· οἱ δὲ κε' δευτέρα γενεά· ἀνδρῶν δικαίων· οἱ δὲ μ' ἀπόστολοι καὶ διδάσκαλοι τοῦ κηρύγματος τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· Διὰ τί οὖν, φημί, κύριε, αἱ παρθένοι καὶ τούτους τοὺς λίθους ἐπέδωκαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου, διενέγκασαι διὰ τῆς πύλης; Οὗτοι γάρ, φησί, πρόωτοι ταῦτα τὰ πνεύματα ἐφόρεσαν καὶ ὅλως ἀπ' ἀλλήλων οὐκ ἀπέστησαν, οὔτε τὰ πνεύματα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν πνευμάτων, ἀλλὰ παρέμειναν τὰ πνεύματα αὐτοῖς μέχρι τῆς κοιμήσεως αὐτῶν· καὶ εἰ μὴ ταῦτα τὰ πνεύματα μετ' αὐτῶν ἐσχίκεσαν, οὐκ ἂν εὐχρηστοὶ γέγονεσαν τῇ οἰκοδομῇ τοῦ πύργου τούτου. Ἐτι μοι, φημί, κύριε, δὴ λῶσον· Τί, φησίν, ἐπιζητεῖς; Διὰ τί, φημί, κύριε, οἱ λίθοι ἐκ τοῦ πύργου ἐτέθησαν, πεφορηκότες τὰ πνεύματα ταῦτα; Ἀνάγκη, φησίν, εἶχον δι' ὕδατος ἀναβῆναι, ἵνα ζωοποιηθῶσιν· οὐκ ἦδυνάτο γὰρ ἄλλως εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, εἰ μὴ τὴν νέκρωσιν ἀπέθεντο τῆς ζωῆς αὐτῶν τῆς προτέρας· ἔλαβον οὖν καὶ οὗτοι οἱ κεκοιμημένοι τὴν σφραγίδα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· πρὶν γάρ, φησί, φορεῖν τὸν ἀνθρώπον τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, νεκρός ἐστιν· ὅταν δὲ λάβῃ τὴν σφραγίδα, ἀποτίθεται τὴν νέκρωσιν καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ζωὴν· τὴν σφραγὶς οὖν τὸ ὕδωρ ἐστίν· εἰς τὸ ὕδωρ οὖν καταβαίνουσι νεκροὶ καὶ ἀναβαίνουσι ζῶντες· καὶ ἐκείνοις οὖν ἐκηρύχθη ἡ σφραγὶς αὕτη καὶ ἐχρήσαντο αὐτῇ, ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· Διὰ τί, φημί, κύριε, καὶ οἱ μ' λίθοι μετ' αὐτῶν ἀνέβησαν ἐκ τοῦ βυθοῦ, ἥδη ἐσχηκότες τὴν σφραγίδα; Ὅτι, φησίν, οὗτοι οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ διδάσκαλοι οἱ κηρύξαντες τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, κοιμηθέντες ἐν δυνάμει καὶ πίστει τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἐκήρυξαν καὶ τοῖς πορκεκοιμημένοις καὶ αὐτοὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν σφραγίδα τοῦ κηρύγματος· κατέβησαν καὶ ζῶντες κατέβησαν καὶ ζῶντες ἀνέβησαν· ἐκεῖνοι δὲ οἱ πορκεκοιμημένοι νεκροὶ κατέβησαν, ζῶντες δὲ ἀνέβησαν· διὰ τούτων οὖν ἐζωοποιήθησαν καὶ ἐπέγνωσαν τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· διὰ τοῦτο καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτῶν, καὶ συναρμόσθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου, καὶ ἀλατόμητοι συναρμόσθησαν· ἐν δικαιοσύνῃ γὰρ ἐκοιμήθησαν καὶ ἐν μεγάλῃ ἀγνείᾳ· μόνον δὲ τὴν σφραγίδα ταύτην οὐκ εἶχον· ἔχεις οὖν καὶ τὴν τούτων ἐπίλυσιν· Ἐχω, φημί, κύριε. Νῦν οὖν κύριε, περὶ τῶν ὁρέων μοι δὴ λῶσον· διὰ τί ἄλλαι καὶ ἄλλαι εἰσὶν αἱ ἰδέαι καὶ ποικίλαι; Ἀκουε, φησί· τὰ ὄρη ταῦτα τὰ δώδεκα

φυλαί εἰσιν αἱ κατοικοῦσαι ὅλον τὸν κόσμον ἐκ ηὐχῆς οὗν εἰς ταύτας ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ διὰ τῶν ἀποστόλων· Διὰ τὴν ποικίλάν καὶ ἄλλαν καὶ ἄλλαν ἰδέα ἐστὶ τὰ ὅρη, δῆλωσόν μοι, κύριε· Ἀκούε, φησὶν· αἱ δώδεκα φυλαὶ αὐταὶ αἱ κατοικοῦσαι ὅλον τὸν κόσμον δώδεκα ἔθνη εἰσὶ· ποικίλα δὲ εἰσι τῇ φρονήσει καὶ τῷ νοί· οἷα οὖν εἶδες τὰ ὅρη ποικίλα, τοιαῦταί εἰσι καὶ τούτων αἱ ποικιλίαι τοῦ νοῦς τῶν ἐθνῶν καὶ ἡ φρόνησις δηλώσω δέ σοι καὶ ἐνδὸς ἐκάστον τὴν προᾶξιν· Πρῶτον, φημί, κύριε, τοῦτο δῆλωσον, διὰ τί οὕτω ποικίλα ὄντα τὰ ὅρη, εἰς τὴν οἰκοδομὴν ὅταν ἐτέθησαν οἱ λίθοι αὐτῶν, μὴ χροῖα ἐγένοντο λαμπροί, ὥς καὶ οἱ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀναβεβηκότες λίθοι; Ὅτι, φησὶ, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν κατοικούντα, ἀκούσαντα καὶ πιστευσαντα ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἐκλήθησαν τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ λαβόντες οὖν τὴν σφραγίδα μίαν φρονήσιν ἔσχον καὶ ἓνα νοῦν, καὶ μία πίστις αὐτῶν ἐγένετο καὶ μία ἀγάπη, καὶ τὰ πνεύματα τῶν παρθένων μετὰ τοῦ ὀνόματος ἐφόρεσαν· διὰ τοῦτο ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πύργου μὴ χροῖα ἐγένετο λαμπρὰ ὥς ὁ ἥλιος μετὰ δὲ τὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ γενέσθαι ἐν σῶματι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐμίαναν ἑαυτοὺς καὶ ἐξεβλήθησαν ἐκ τοῦ γένους τῶν δικαίων καὶ πάλιν ἐγένοντο, οἷοι πρότερον ἦσαν, μᾶλλον δὲ καὶ χεῖρονες. Πῶς φημί, κύριε, ἐγένοντο χεῖρονες, θεὸν ἐπεγνωκότες; Ὁ μὴ γινώσκων, φησὶ, θεὸν καὶ πονηρεύμενος ἔχει κολασίν τινα τῆς πονηρίας αὐτοῦ, ὃ δὲ θεὸν ἐπιγνοὺς οὐκέτι ὀφείλει πονηρεύεσθαι, ἀλλ' ἀγαθοποιεῖν· ἐὰν οὖν ὁ ὀφείλων ἀγαθοποιεῖν πονηρεύεται, οὐ δοκεῖ πλείονα πονηρίαν ποιεῖν παρὰ τὸν μὴ γινώσκοντα τὸν θεόν; διὰ τοῦτο οἱ μὴ ἐγνωκότες θεὸν καὶ πονηρεύμενοι κεκρωμένοι εἰσὶν εἰς θάνατον, οἱ δὲ τὸν θεὸν ἐγνωκότες καὶ τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ ἑωρακότες καὶ πονηρεύμενοι δις σῶς κολασθήσονται καὶ ἀποθανοῦνται εἰς τὸν αἰῶνα· οὕτως οὖν καθαρισθήσεται ἡ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ ὥς δὲ εἶδες ἐκ τοῦ πύργου τοὺς λίθους ἡμέρους καὶ παραδεδομένους τοῖς πνεύμασι τοῖς πονηροῖς καὶ ἐκεῖθεν ἐκβληθέντας· (καὶ ἔσται ἐν σῶματι τῶν κεκαθαρμένων, ὥσπερ καὶ ὁ πύργος ἐγένετο ὥς ἐξ ἐνδὸς λίθου γεγονὼς μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτόν·) οὕτως ἔσται καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι καὶ ἀποβληθῆναι τοὺς πονηροὺς καὶ ὑποκριτὰς καὶ βλασφήμους καὶ διρύχους καὶ πονηρευομένους ποικίλως πονηρίαις μετὰ τὸ τούτους ἀποβληθῆναι ἔσται ἡ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ ἐν σῶματι, μία φρόνησις, εἷς νοῦς, μία πίστις, μία ἀγάπη· καὶ τότε ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἀγαλλιάσεται καὶ εὐφρανθήσεται ἐν αὐτοῖς ἀπειληφώς τὸν λαὸν αὐτοῦ καθαρὸν· Μεγάλως, φημί, κύριε, τῶν ὁρέων ἐνδὸς ἐκάστου δῆλωσόν μοι τὴν δύναμιν καὶ τὰς πράξεις, ἵνα πᾶσα ψυχὴ πεπειθυῖα ἐπὶ τὸν κύριον ἀκούσασα δοξάσῃ τὸ μέγα καὶ θαυμαστὸν καὶ ἔνδοξον ὄνομα αὐτοῦ· Ἀκούε, φησὶ, τῶν ὁρέων τὴν ποικίλάν καὶ τῶν δώδεκα ἐθνῶν. Ἐκ τοῦ πρώτου ὅρους τοῦ μέλανος οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοί εἰσιν· ἀποστάται καὶ βλάσφημοι εἰς τὸν κύριον καὶ προδότες τῶν δούλων τοῦ θεοῦ· τοῦτοι δὲ μετάνοια οὐκ ἔστι, θάνατος ἔστι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ μέλανές εἰσι· καὶ γὰρ τὸ γένος αὐτῶν ἄνομόν ἐστιν· ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου ὅρους τοῦ φιλοῦ οἱ πιστευσαντες τοιοῦτοί εἰσιν· ὑποκριταὶ καὶ διδάσκαλοι πονηρίας καὶ οὗτοι οὖν τοῖς προτέροις ὅμοιοι εἰσι, μὴ ἔχοντες καρπὸν δικαιοσύνης· ὥς γὰρ τὸ ὅρος αὐτῶν ἄκαρπον, οὕτω καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ τοιοῦτοι ὄνομα μὲν ἔχουσιν, ἀπὸ δὲ τῆς πίστεως κενοὶ εἰσι καὶ οὐδεὶς ἐν αὐτοῖς, καρπὸς ἀληθείας· τοῖτοι οὖν μετάνοια κεῖται, ἐὰν ταχὺ μετανοήσωσιν· ἐὰν δὲ βραδύνωσι, μετὰ τῶν προτέρων ἔσται ὁ θάνατος αὐτῶν· Διὰ τὴν, φημί, κύριε, τούτοις μετάνοιά ἐστι, τοῖς δὲ πρώτοις οὐκ ἔστι; παρὰ τι γὰρ αἱ πράξεις αὐτῶν εἰσὶν· Διὰ τοῦτο, φησὶ, τούτοις μετάνοια κεῖται, ὅτι οὐκ ἐβλασφήμουν τὸν κύριον αὐτῶν οὐδὲ ἐγένοντο προδότες τῶν δούλων τοῦ θεοῦ· διὰ δὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λήμματος ὑεκρίθησαν καὶ ἐδίδαξεν ἕκαστος κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀνθρώπων τῶν ἁμαρτανόντων· ἀλλὰ τίς οὐσι δίκην τινά· κεῖται δὲ αὐτοῖς μετάνοια διὰ τὸ μὴ γενέσθαι αὐτοὺς βλασφήμους μηδὲ προδότας. Ἐκ δὲ τοῦ ὅρους τοῦ τρίτου τοῦ ἔχοντος ἀκάνθας καὶ τριβόλους οἱ μὲν πλούσιοι, οἱ δὲ πραγματείας πολλὰς ἐμπεφυρμένοι μὲν τριβόλοι εἰσιν οἱ πλούσιοι, αἱ δὲ

ἄκανθαι οἱ ἐν ταῖς πραγματείαις ταῖς ποικίλαις καὶ ποικίλαις πραγματείαις ἐμπεφυρμένοι, οὐ κολλῶνται τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἀποπλανῶνται πνιγόμενοι ὑπὸ τῶν πράξεων αὐτῶν· οἱ δὲ πλούσιοι δυσκόλως κολλῶνται τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ, φοβούμενοι, μή τι αἰτισθῶσιν ὑπ' αὐτῶν· οἱ τοιοῦτοι οὖν δυσκόλως εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὥσπερ γὰρ ἐν τριβόλοις γυμνοὶς ποσὶ περιπατεῖν δύσκολόν ἐστιν, οὕτω καὶ τοῖς τοιοῦτοις δύσκολόν ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν· ἀλλὰ τοῦτοις πᾶσι μετάνοιά ἐστι, ταχινὴ δέ, ἵν' ὁ τοῖς προτέροις χρόνοις οὐκ εἰργάσαντο νῦν ἀναδράμωσιν ταῖς ἡμέραις καὶ ἀγαθὸν τι ποιήσωσιν· ἐὰν οὖν μετανοήσωσι καὶ ἀγαθὸν τι ποιήσωσι, ζήσονται τῷ θεῷ· ἐὰν δὲ ἐπιμείνωσι ταῖς πράξεσιν αὐτῶν, παραδοθήσονται ταῖς γυναιξὶν ἐκεῖναις, αἵτινες αὐτοὺς θανατώσουσιν. Ἐκ δὲ τοῦ τετάρτου ὅρους τοῦ ἔχοντος βοτάνας πολλὰς, τὰ μὲν ἐπάνω τῶν βοτανῶν χλωρὰ, τὰ δὲ πρὸς ταῖς ῥίζαις ξηρά, τινὲς δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ξηραίνονται, οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοὶ εἰσιν· οἱ μὲν δίφυχοι, οἱ δὲ τὸν κύριον ἔχοντες διὰ τοῦτο τὰ θεμέλια αὐτῶν ξηρά ἐστὶ καὶ δύναμιν μὴ ἔχοντα, καὶ τὰ ῥήματα αὐτῶν μόνον ζῶσι, τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν νεκρά ἐστινοὶ τοιοῦτοι οὔτε ζῶσιν οὔτε τεθνήκασιν ὁμοιοὶ οὖν εἰσὶ τοῖς δίφυχοις· καὶ γὰρ οἱ δίφυχοι οὔτε χλωροὶ εἰσιν οὔτε ξηροὶ· οὔτε γὰρ ζῶσιν οὔτε τεθνήκασιν ὥσπερ γὰρ αὐταὶ αἱ βοτάναι ἥλιον ἰδοῦσαι ἐξηράνθησαν, οὕτω καὶ οἱ δίφυχοι, ὅταν θλίψιν ἀκούσωσι, διὰ τὴν δειλίαν αὐτῶν εἰδωλολοατρουῖσι καὶ τὸ ὄνομα ἐπαισχύνονται τοῦ κυρίου αὐτῶν· οἱ τοιοῦτοι οὖν οὔτε ζῶσιν οὔτε τεθνήκασιν· ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἐὰν ταχὺ μετανοήσωσιν, δυνήσονται ζῆσαι· ἐὰν δὲ μὴ μετανοήσωσιν, ἥδη παραδεδομένοι εἰσὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς ἀποφερομέναις τὴν ζωὴν αὐτῶν. Ἐκ δὲ τοῦ ὅρους τοῦ πέμπτου τοῦ ἔχοντος βοτάνας χλωρὰς καὶ τρασχέας ὄντος οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοὶ εἰσι· πιστοὶ μὲν, δυσμαθεῖς δὲ καὶ αὐθάδεις καὶ ἑαυτοῖς ἀρέσκοντες, θέλοντες πάντα γινώσκειν, καὶ οὐδὲν ὅλως γινώσκουσι, διὰ τὴν αὐθάδειαν αὐτῶν ταύτην ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν ἡ σύνεσις, καὶ εἰσπλθὲν εἰς αὐτοὺς ἀφροσύνη μωρὰ ἐπαινοῦσι δὲ ἑαυτοὺς ὡς σύνεσιν ἔχοντας καὶ θέλουσιν ἐθελοδιδάσκαλοι εἶναι, ἄφρονες ὄντες διὰ ταύτην οὖν τὴν ὑψηλοφροσύνην πολλοὶ ἐκενώθησαν ὑποῦντες ἑαυτοῖς· μέγα γὰρ δαιμονίον ἐστὶν ἡ αὐθάδεια καὶ ἡ κενὴ πεποιθήσις· ἐκ τούτων οὖν πολλοὶ ἀπεβλήθησαν, τινὲς δὲ μετενόησαν καὶ ἐπίστευσαν καὶ ὑπέταξαν ἑαυτοὺς τοῖς ἔχουσι σύνεσιν, γνόντες τὴν ἑαυτῶν ἀφροσύνην καὶ τοῖς λοιποῖς δὲ τοῖς τοιοῦτοις κεῖται μετάνοια· οὐκ ἐγένοντο γὰρ πονηροὶ, μᾶλλον δὲ μαροὶ καὶ ἀσύνετοι οἱ οὖν ἐὰν μετανοήσωσι, ζήσονται τῷ θεῷ· ἐὰν δὲ μὴ μετανοήσωσι, καοικήσουσι μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν πονηρευομένων εἰς αὐτοὺς. Οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἔκτου τοῦ ἔχοντος σχισμὰς μεγάλας καὶ μικρὰς καὶ ἐν ταῖς σχισμαῖς βοτάνας μεμαραμμένους πεπιστεύσαντες τοιοῦτοὶ εἰσιν· οἱ μὲν τὰς σχισμὰς τὰς μικρὰς ἔχοντες, οὗτοί εἰσιν οἱ κατ' ἀλλήλων ἔχοντες, καὶ ἀπὸ τῶν καταλαλιῶν ἑαυτῶν μεμαραμμένοι εἰσιν ἐν τῇ πίστει· ἀλλὰ μετενόησαν ἐκ τούτων πολλοὶ καὶ οἱ λοιποὶ δὲ μετανοήσουσιν, ὅταν ἀκούσωσίν μου τὰς ἐντοάς· μικραὶ γὰρ αὐτῶν εἰσιν αἱ καταλαλῖαι, καὶ ταχὺ μετανοήσουσιν· οἱ δὲ μεγάλας ἔχοντες σχισμὰς, οὗτοι παράμονοι εἰσὶ ταῖς καταλαλιαῖς αὐτῶν καὶ μνησικάκοι γίνονται μνηνῶντες ἀλλήλους· οὗτοι οὖν ἀπὸ τοῦ πυργου ἀπερρίφησαν καὶ ἀπεδοκιμάσθησαν τῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ· οἱ τοιοῦτοι οὖν δυσκόλως ζήσονται· ὁ θεὸς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ὁ πάντων κυριεύων καὶ ἔχων πάσης τῆς κτίσεως αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν οὐ μνησικακεῖ τοῖς ἐξομολογουμένοις τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἀλλ' ἵλεως γίνεται, ἀνθρώπος φθαρέτης ὃν καὶ πλήρης ἁμαρτιῶν ἀνθρώπων μνησικακεῖ ὡς δυνάμενος ἀπολέσαι ἢ σῶσαι αὐτόν· λέγω δὲ ὑμῖν, ὁ ἄγγελος τῆς μετανοίας· ὅσοι ταύτην ἔχετε τὴν αἵρεσιν ἀπόθεσθε αὐτὴν καὶ μετανήσατε, καὶ ὁ κύριος ἰάσεται ὑμῶν τὰ πρότερα ἁμαρτήματα, ἐὰν καθαρῶς ἑαυτοὺς ἀπὸ τούτου τοῦ δαιμονίου· εἰ δὲ μή, παραδοθήσεσθε αὐτῷ εἰς θάνατον. Ἐκ δὲ τοῦ ἑβδόμου ὅρους, ἐν ᾧ βοτάναι χλωραὶ καὶ ἱλαραὶ, καὶ ὅλον τὸ ὅρος εὐθηνοῦν καὶ πᾶν γένος κτηνῶν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνέμοντο τὰς βοτάνας ἐκ τούτῳ τῷ ὄρει, καὶ αἱ βοτάναι,

ἃς ἐνέμοντο, μᾶλλον εὐθαλεῖς ἐγίνοντο, οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοῖ εἰσιπάντοτε ἀπλοῖ καὶ ἁκακοὶ καὶ μακάριοι ἐγίνοντο, μηδὲν κατ' ἀλλήλων ἔχοντες, ἀλλὰ πάντοτε ἀγαλλιώμενοι ἐπὶ τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ καὶ ἐνδεδυμένοι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τούτων τὼν παρθένων καὶ πάντοτε σπλάγχνον ἔχοντες ἐπὶ πάντα ἄνθρωπον, καὶ ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐχορήγησαν ἀνονειδίστως καὶ ἀδιστάκτως ὅς ὁ κύριος ἰδὼν τὴν ἀπλότητα αὐτῶν καὶ πᾶσαν νηπιότητα ἐπλήθυνεν αὐτοὺς ἐν τοῖς κόποις τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἐχαρίτωσεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ πράξει αὐτῶν· λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς τοιούτοις οὗσιν ἐγὼ ὁ ἄγγελος τῆς μετανοίας· διαμείνατε τοιοῦτοι, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν ἕως αἰῶνος· ἐδοκίμασε γὰρ ὑμᾶς ὁ κύριος καὶ ἐνέγραψεν ὑμᾶς εἰς τὸν ἀριθμὸν τὸν ἡμέτερον, καὶ ὅλον τὸ σπέρμα ὑμῶν κατοικήσει μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· ἐκ γὰρ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἐλάβετε· Ἐκ δὲ τοῦ ὄρους τοῦ ὀγδόου, οὗ ἦσαν αἱ πολλαὶ πηγαὶ καὶ πᾶσα ἡ κτίσις τοῦ κυρίου ἐποτίζετο ἐκ τῶν πηγῶν, οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοὶ εἰσιν· ἀπόστολοι καὶ διδάσκαλοι οἱ κηρύξαντες εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ οἱ διδάξαντες σεμνῶς καὶ ἀγνῶς τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ μηδὲν ὅλως νοσφισάμενοι εἰς ἐπιθυμίαν πονηράν, ἀλλὰ πάντοτε ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ πορευθέντες, καθὼς καὶ παρέλαβον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τῶν τοιούτων οὗν ἡ παράδοσις μετὰ τῶν ἀγγέλων ἐστίν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄρους τοῦ ἐνάτου τοῦ ἐρημώδους, τοῦ τὰ ἐρητεὰ καὶ θηρία ἐν αὐτῷ ἔχοντος τὰ διαφθεύοντα τοὺς ἀνθρώπους, οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοὶ εἰσιν· οἱ μὲν τοὺς σπύλους ἔχοντες διάκονοι εἰσι κακῶς διακονήσαντες καὶ διαρπάσαντες χιτῶν καὶ ὀφρανῶν τὴν ζωὴν καὶ ἑαυτοῖς περιποιησάμενοι ἐκ τῆς διακονίας ἧς ἔλαβον διακονῆσαι· ἐὰν οὖν ἐπιμείνωσι τῇ αὐτῇ ἐπιθυμίᾳ, ἀπέθανον καὶ οὐδεμία αὐτοῖς ἐλπίς ζωῆς· ἐὰν δὲ ἐπιστρέψωσι καὶ ἀγνῶς τελειώσωσι τὴν διακονίαν αὐτῶν, συνήσονται ζῆσαι· οἱ δὲ ἐψωριακότες ἐπὶ τὸν κύριον ἑαυτῶν, ἀλλὰ χερσωθέντες καὶ γενομένοι ἐρημώδεις· μὴ κολλώμενοι τοῖς δούλοις τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ μονάζοντες ἀπολλύουσι τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς· γὰρ ἄμπελος ἐν φραγμῷ τινι καταλειφθεῖσα ἀμελείας τυγχάνουσα καταφθείρεται καὶ ὑπὸ τῶν βοτανῶν ἐρημιόεται καὶ τῷ χρόνῳ ἀγρία γίνεται, καὶ οὐκέτι εὐχρηστός ἐστι τῷ δεσπότη ἑαυτῆς, οὕτω καὶ οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἑαυτοὺς ἀπεγνώκασιν καὶ γίνονται ἄχρηστοι τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν ἀρηιωθέντες· τοῖς οὖν μετάνοια γίνεται, ἐὰν δὲ ἐκ καρδίας εὐρεθῇ ἡρνημένος τις, οὐκ οἶδα, εἰ δύναται ζῆσαι καὶ τοῦτο οὐκ εἰς ταύτας τὰς ἡμέρας λέγω, ἵνα τις ἀρνησάμενος μετάνοιαν λάβῃ· ἀδύνατον γάρ ἐστι σωθῆναι τὸν μέλλοντα νῦν ἀρνεῖσθαι τὸν κύριον ἑαυτοῦ· ἀλλ' ἐκείνοις τοῖς πάλαι ἡρνημένοις δοκεῖ κεῖσθαι μετάνοιαν· εἰ δὲ μή, ὑπὸ τῶν γυναικῶν κααφθαρήσεται εἰς θάνατον· καὶ οἱ κολοβοί, οὗτοι δόλιοι εἰσι καὶ κατάλαλοι· καὶ τὰ θηρία, ἃ εἶδες εἰς τὸ ὄρος, οὗτοί εἰσιν ὥσπερ γὰρ τὰ θηρία διαφθείρει τῷ ἑαυτῶν ἰῶ τὸν ἀνθρώπων τὰ ῥήματα διαφθείρει τὸν καὶ ἀπολλύει· οὗτοι οὖν κολοβοὶ εἰσιν ἀπὸ τῆς πίστεως αὐτῶν διὰ τὴν πρᾶξιν, ἣν ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς· τινὲς δὲ μετενόησαν καὶ ἐσώθησαν· καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τοιοῦτοι ὄντες δύνανται σωθῆναι, ἐὰν μετανοήσωσιν· ἐὰν δὲ μὴ μετανοήσωσιν, ἀπὸ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, ὧν τὴν δύναμιν ἔχουσιν, ἀποθανοῦνται. Ἐκ δὲ τοῦ ὄρους τοῦ δεκάτου οὗ ἦσαν δένδρα σκεπάζοντα πρὸβάτα τινα, οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοὶ εἰσιν· ἐπίσκοποι καὶ φιλόξενοι, οἵτινες ἡδέως εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν πάντοτε ὑπεδέξαντο τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἄτερ ὑποκρίσεως· οἱ δὲ ἐπίσκοποι πᾶντοτε τοὺς ὑστερημένους καὶ τὰς χήρας τῇ διακονίᾳ ἑαυτῶν ἀδιαλείπτως ἐσκέπασαν καὶ ἀγνῶς ἀνεστράφησαν πάντοτε· οὗτοι οὖν πάντες σκεπασθήσονται ὑπὸ τοῦ κυρίου διαπαντός· οὖν ταῦτα ἐργασάμενοι ἐνδοξοὶ εἰσι παρὰ τῷ θεῷ καὶ ἥδη ὁ τόπος αὐτῶν μετὰ τῶν ἀγγέλων ἐστίν, ἐὰν ἐπιμείνωσιν ἕως τέλους λειτουργοῦντες τῷ κυρίῳ. Ἐκ δὲ τοῦ ὄρους τοῦ ἑνδεκάτου, οὗ ἦσαν δένδρα καρπῶν πλήρη, ἅλλοις καὶ ἄλλοις καρποῖς κεκοσμημένα, οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοὶ εἰσιν· οἱ παθόντες ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, οἱ καὶ προθύμως ἔπαθον ἐξ ὅλης τῆς

καρδίας καὶ παρέδωκαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν· Διὰ τοῦτο οὖν, φημί, κύριε, πάντα μὲν τὰ δένδρα καροὺς ἔχει, τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν καρποὶ εὐειδέστεροί εἰσιν· Ἄκουε, φησὶν· ὅσοι ποτὲ ἔπαθον διὰ τὸ ὄνομα, ἐνδοξοὶ εἰσι παρὰ τῷ θεῷ, καὶ πάντων αἱ ἁμαρτίαι ἀφηρεθίσαν, ὅτι ἔπαθον διὰ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ διὰ τοῦτο οἱ καρποὶ αὐτῶν ποικίλοι εἰσίν, τινὲς δὲ ὑπερέχοντες, ἄκουε ὁσσοί, φησὶν, ἐπ' ἐξωουσίαν ἀχθέντες ἐξητάσθησαν καὶ οὐκ ἠρήσαντο, ἀλλ' ἔπαθον προθύμως, οὗτοι μᾶλλον ἐνδοξότεροί εἰσι παρὰ τῷ κυρίῳ· τούτων ὁ καρπὸς ἐστὶν ὁ ὑπερέχων· ὅσοι δὲ δεῖοι καὶ ἐν δισταγμῷ ἐγένοντο καὶ ἐλογίσαντο ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, πότερον ἀρνήσονται ἢ ὁμολογήσουσι, καὶ ἔπαθον, τούτων οἱ καρποὶ ἐλάττωτοι εἰσίν, ὅτι ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἡ βουλὴ αὐτῇ· πονηρὰ γὰρ ἡ βουλὴ αὐτῇ, ἵνα δοῦλος κύριον ἴδιον ἀρνήσεται· βλέπετε οὖν ὑμεῖς οἱ ταῦτα βουλευόμενοι, μίποτε ἡ βουλὴ αὐτῇ διαμεῖνῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν καὶ ἀποθάνῃ· τῷ θεῷ ὑμεῖς δὲ οἱ πάσχοντες ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος δοξάζειν ὀφείλετε τὸν θεόν, ὅτι ἄξιους ὑμᾶς ἠγάπησεν ὁ θεός, ἵνα τούτῳ τὸ ὄνομα βαστάζητε καὶ ἡ πᾶσα ὑμῶν αἱ ἁμαρτίαι ἰαθῶσιν· οὐκοῦν μακαρίζετε ἑαυτοὺς· ἀλλὰ δοκεῖτε ἔργον μέγα πεποικέναι, ἐάν τις ὑμῶν διὰ τὸν θεόν πάθῃ· ζῶν ὑμῖν ὁ κύριος χωρίζεται, καὶ οὐ νοεῖτε· αἱ γὰρ ἁμαρτίαι ὑμῶν κατεβάρησαν, καὶ εἰ μὴ πεπόνθατε ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος κυρίου, διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν τεθνήσκετε ἂν τῷ θεῷ ταῦτα ὑμῖν λέγω τοῖς διστάζουσι περὶ ἀρνήσεως ἢ ὁμολογήσεως· ὁμολογεῖτε, ὅτι κύριον ἔχετε, μίποτε ἀρνούμενοι παραδοθήσασθε εἰς δεσμοπτήριον· εἰς τὴν τοῦ δούλου αὐτῶν κολάζουσιν, ἐάν τις ἀρνήσῃ τὸν κύριον ἑαυτοῦ, τί δοκεῖτε ποιήσει ὁ κύριος ὑμῖν, ὃς ἔχει πάντων τὴν ἐξουσίαν; ἄρατε τὰς βουλάς ταύτας ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν, ἵνα διαπαντὸς ζήσητε τῷ θεῷ. Ἐκ δὲ τοῦ ὅρους τοῦ δωδεκάτου τοῦ λευκοῦ οἱ πιστεύσαντες τοιοῦτοί εἰσιν· ὥς νῆπια βρέφη εἰσίν, οἷς οὐδεμία κακία ἀναβαίνει ἐπὶ τὴν καρδίαν οὐδὲ ἔγνωσαν, τί ἐστὶ πονηρία, ἀλλὰ πάντοτε ἐν νηπιότητι διέμειναν· οἱ τοιοῦτοί οὖν ἀδιστακτικῶς κατοικήσουσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐν οὐδενὶ πράγματι ἐμίαναν τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ μετὰ νηπιότητος διέμειναν πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ φρονήσει· οὖν διαμενεῖτε, φησὶ, καὶ ἔσσεσθε ὥς τὰ βρέφη, κακίαν μὴ ἔχοντες, πάντων τῶν προεξημένων ἐνδοξότεροί ἔσσεσθε· πάντα γὰρ τὰ βρέφη αὐτῶν μακάριοι οὖν ὑμεῖς, ὅσοι ἂν ἄρνητε ἀπ' ἑαυτῶν τὴν πονηρίαν, ἐνδύσεσθε δὲ τὴν ἀκακίαν· πρῶτοι πάντων ζήσεσθε τῷ θεῷ μετὰ τὰ συντελεσάμενα αὐτῶν τὰς παραβολὰς τῶν ὁρέων λέγω αὐτῶν· Κύριε, νῦν μοι δὴ πᾶσαν περὶ τῶν λίθων τῶν ἠρμένων ἐκ τοῦ πεδίου καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τεθειμένων ἀντὶ τῶν στρογγύλων τῶν τεθέντων εἰς τὴν οἰκοδομὴν, καὶ τῶν ἐπὶ στρογγύλων ὄντων. Ἄκουε, φησὶ, καὶ περὶ τούτων πάντων οἱ λίθοι οἱ τοῦ πεδίου ἠρμένοι καὶ τεθειμένοι εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου ἀντὶ τῶν ἀποβεβλημένων, αἱ ῥίζαι εἰσὶ τοῦ ὅρους τοῦ λευκοῦ· ἐπεὶ οὖν οἱ πιστεύσαντες, ἐκ τοῦ ὅρους τοῦ λευκοῦ πάντες ἄκακοι εὐρέθησαν, ἐκέλευσεν ὁ κύριος τοῦ πύργου τούτους ἐκ τῶν ῥιζῶν τοῦ ὅρους τούτου βληθῆναι εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου· ἔγω γάρ, ὅτι, ἐάν ἀπελθῶσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου οἱ λίθοι οὗτοι, διαμενοῦσι λαμπροὶ καὶ οὐδεὶς αὐτῶν μελανήσκει· Quod si de ceteris montibus adiecisset, necesse habuisset rursus visitare eam turrem atque purgare· Hi autem omnes candidi inventi sunt, πιστεύσαντες καὶ οἱ μέλλοντες πιστεῦειν· ἐκ τοῦ αὐτοῦ γὰρ γένους εἰσὶν μακάριον τὸ γένος τοῦτο, ὅτι ἄκακόν ἐστιν ἄκουε νῦν καὶ περὶ τῶν λίθων τῶν στρογγύλων καὶ λαμπρῶν· καὶ αὐτοὶ πάντες ἐκ τοῦ ὅρους τοῦ λευκοῦ εἰσὶν· Audi autem, quare rotundi sunt reperti· Divitiae suae eos pusillum obscuraverunt a veritate atque obfuscaverunt, a deo vero nunquam recesserunt, nec ullum verbum malum processit de ore eorum, sed omnis aequitas et virtus veritatis· Horum ergo mentem cum vidisset dominus posse eos veritati favere, bonos quoque permanere, iussit opes eorum circumcidi, non enim in totum eorum tolli, ut possint aliquid boni facere de eo, quod eis relictum est, et vivent deo, quoniam ex bono genere sunt· Ideo ergo pusillum circumcisi sunt

et positi sunt in structuram turris huius. Ceteri vero, qui adhuc rotundi remanserunt neque aptati sunt in eam structuram, quia nondum acceperunt sigillum, repositi sunt suo loco; valde cumcidi hoc saeculum ab illis et vanitates opum suarum, et tunc convenient in dei regnum. Necesse est enim eos intrare in dei regnum; hoc enim genus innocuum benedixit dominus. Ex hoc ergo genere non intercidet quisquam. Etenim licet quis eorum temptatus a nequissimo diabolo aliquid deliquerit, cito recurrit ad dominum suum. Felices vos iudico omnes, ego nuntius paenitentiae, quicumque bona est et honorata apud deum. Dico autem omnibus, vobis, quicumque sigillum hoc accepistis, simplicitatem habere neque offensarum memores esse neque in malitia vestra permanere aut in memoria offensarum amaritudinis, in unum quemque spiritum fieri et has malas scissuras permediare ac tollere a vobis, ut dominus pecorum gaudeat de his. $\chi\alpha\rho\iota\sigma\mu\epsilon\tau\alpha\iota$ δέ, $\epsilon\acute{\alpha}\nu$ πάντα $\upsilon\gamma\eta$ $\epsilon\upsilon\rho\epsilon\theta\eta$, καὶ μὴ διαπεπτωκότα, οὐαὶ τοῖς ποιμέσιν $\epsilon\acute{\sigma}\tau\alpha\iota$ $\epsilon\acute{\alpha}\nu$ δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ποιμένες $\epsilon\upsilon\rho\epsilon\theta\omega\sigma\iota$ διαπεπτωκότες, τί $\epsilon\rho\theta\upsilon\sigma\iota$ τῷ δεσπότῃ τοῦ ποιμνίου; ὅτι ἀπὸ τῶν προβάτων διέπεσαν; οὐ πιστευθήσονται· ἄπιστον γὰρ πρῶγμα $\epsilon\acute{\sigma}\tau\iota$ ποιμένα ὑπὸ προβάτων παθεῖν τι· μᾶλλον δὲ κολασθήσονται διὰ τὸ ψεῦδος αὐτῶν. Et ego sum pastor, et validissime oportet me de vobis reddere rationem. Remediate ergo vos, dum adhuc turris aedificatur. Dominus habitat in viris amantibus pacem; ei enim vero pax cara est; a litigiosis vero et perditis malitiae longe abest. Reddite igitur ei spiritum integrum, sicut accepistis. Si enim dederis fulloni versimentum novum integrum idque integrum iterum vis recipere, fullo autem scissum tibi illud reddet, recipies illud? Nonne statim scandesces et eum convicio persequeris, dicens: Vestimentum integrum tibi dedi; quare scidisti illud et inutile redegisti? Et propter scissuram, quam in eo fecisti, in usu esse non potest. Nonne haec omnia verba dices fulloni ergo et de scissura, quam in vestimento tuo fecerit? Si sic igitur tu doles de vestimento tuo et quereris, quod non illud integrum recipias, quid putas dominum tibi facturum, qui spiritum integrum tibi dedit, et tu eum totum inutilem redegisti, ita ut in nullo usu esse possit domino suo? Inutilis enim esse coepit usus eius, eum sit corruptus a te. Nonne ititur dominus spiritus eius propter hoc factum tuum morte te adficiet? Plane, inquam, omnes eos, quoscumque invenerit in memoria offensarum permanere, adficiet. Clementiam, inquit, eius calcare nolite, sed potius honorificate eum, quod tam patiens est ad delicta vestra et non est sicut vos. Agite enim paenitentiam utilem vobis. Haec omnia, quae supra scripta sunt, ego pastor nuntius paenitentiae ostendi et locutus sum dei servis. Si credideritis ergo et audieritis verba mea et ambulaveritis in his et correxeritis itinera vestra, vivere poteritis. Sin autem permanseritis in malitia et memoria offensarum, nullus ex huiusmodi vivet deo. Haec omnia a me dicenda dicta sunt vobis. Ait mihi ipse pastor: Omnia a me interrogasti? Et dixi: Ita, domine. Quare ergo non interrogasti me de forma lapidum in structura repositorum, uod expelvimus formas? Et dixi: Oblitus sum, domine. Audi nunc, inquit, de illis. Hi sunt qui nunc mandata mea audierun et ex totis praecordiis bonam atque puram esse paenitentiam eorum et posse eos in ea permanere, iussit priora peccata eorum deleri. Hae enim formae peccata erant eorum, et exaequata sunt, ne apparerent. imilitudo X Postquam perscripseram librum hunc, venit nuntius ille, qui me tradiderat huic pastori, in domum, in qua eram, et consedit supra lectum, et adstitit ad dexteram hic pasotr. Deinde vocavit me et hae mihi dixit: Tradidi te, inquit, et domum tuam huic pastori, ut ab eo protegi, inquit, ab omni vexatione et ab omni saevitia, successum autem habere in omni opere bono atque verbo et omnem virtutem aequitatis, in mandatis huius ingredi, quae dedi tibi, et poteris dominari omni nequitiae. Custodienti enim tibi mandata huius subiecta erit omniw cupiditas et dulcedo saeculi huius, successus vero in omni bono te sequitur. Maturitatem huius et modestiam suscipe in to et dic

omnibus, in magno honore esse eum et dignitate apud dominum et magnae potestatis eum praesidem esse et potentem in officio suoHuic soli per totam orbem paenitentiae potestas tributa estPotensne tibi videtur esse? Sed vos maturitatem huius et verecundiam, quam in vos habet, despicitis. Dico ei: Interroga ipsum, domine, ex quo in domo mea est, an aliquid extra ordinem fecerim, ex quo eum offenderimEt ego, inquit, scio nihil extra ordinem fecisse te neque esse facturumEt ideo haec loquor tecum, ut perseveresBene enim de te hic apud me existimavitTu autem ceteris haec verba dices, ut et illi, qui egerunt aut acturi sunt paenitentiam, eadem quae tu sentiant et hic apud me de his bene interpretetur et ego apud dominumEt ego, inquam, domine, omni homini indico magnalia domini; spero autem, quia omnes, qui antea peccaverunt, si haec audiant, libenter acturi sunt paenitentiam vitam recuperantesPermane ergo, inquit, in hoc ministerio et consumma illudQuicumque autem mandata huius efficiunt, habebun vitam, et hic apud dominum magnum honoremquicumque vero huius mandata non servant, fugiunt a sua vita et illum adversus; nec mandata eius sequuntur, sed morti se tradunt et unusquisque eorum reus fit sanguinis suiTibi autem dico, ut servias mandatis his, et remedium peccatorum habebis Misi autem has virgines, ut habitent tecum; vidi enim eas affabiles tibi esseHabes ergo eas adiutrices, quo magis possis huius mandata servare; non potest enim fieri, ut sine his virginibus haec mandata servanturVideo autem eas libenter esse tecum; sed ego praecipiam eis, omnino a domo tua non discedentTu tantum communda domum tuam; in munda enim sunt atque castae et industriae et omnes habentes gratiam apud dominumIgitur si habuerint domum tuam puram, tecum permanebuntSin autem pusillum aliquid iniquationis acciderit, protinus a domo tua recedent; hae enim virgenes nullum omnino diligunt iniquationemDico ei: Spero me, domine, placiturum eis, ita ut in domo mea libenter habitent semperκαὶ ὥσπερ οὗτος, ὃ παρεδωκάς με, οὐ μέμφομαι με, οὐδὲ αὐτὰι μέμψονται· μελέγει τῷ ποιμένι· Οἶδα, ὅτι ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ θέλει ζῆν καὶ τηρήσει τὰς ἐντολὰς ταύτας καὶ τὰς παρθένους ἐν καθαρότητι κα-
ταστήσει· ταῦτα εἰπὼν τῷ ποιμένι πάλιν παρεδωκέν με καὶ τὰς παρθένους καλέσας λέγει αὐταῖς· Quoniam video vos libenter in domo huius habitare, commendo eum vobis et domum eius, ut a domo eius non recedatis omninoIllae vero haec verba libenter audierunt. Ait deinde mihi: Viriliter in ministerio hoc conversare, omni homini indica magnalia domini, et habebis gratiam in hoc ministerioQuicumque ergo in his mandatis ambulaverit, vivet et felix erit in vita sua; quicumque vero neglexerit, non vivet et erit infelix in vita suaDic omnibus, ut non cessent, quicumque recte facere possunt; bona opera exercere utile est illisDico autem, omnen hominem de incommodis eripi oportereEt is enim, qui eget et in cotidiana vita patitur incommoda, in magno tormento est ac necessitateQui igitur huiusmodi animam eripit de necessitate, magnum gaudium sibi acquiritIs enim, qui huiusmodi vexatur incommodo, pari tormento curciatur atque torquet se qui in vincula estMulti enim propter huiusmodi calamitates, cum eas sufferre non possunt, mortem sibi adducuntQui novit igitur calamitatem huiusmodi homini et non eripit eum, magnum peccatum admittit et reus fit sanguinis eiusFacite igitur opera bona, quicumque accepistis a domino, ne, dum tardatis facere, consummetur structura turrisPropter vos enim intermissum est opus aedificationis eiusNisi festinetis igitur facere recte, consummabitur turris, et excludeminiPostquam vero locutus est mecum, surrexit de lecto et apprehenso pastore et virginibus abiit, dicens autem mihi, remissurum se pastorem illum et virgines in domum meam.

6 ΒΑΡΝΑΒΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Χαίρετε υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς, ἐν ἐ-
λπίῃ. Μεγάλων μὲν ὄντων καὶ πλουσίων τῶν τοῦ θεοῦ δικαιοματίων εἰς ὑμᾶς,
ὑπὲρ τι καὶ καθ' ὑπερβολὴν ὑπερευφραίνομαι ἐπὶ τοῖς μακαρίοις καὶ ἐνδόξοις
ὑμῶν πνεύμασιν· οὕτως ἔμφυτον τῆς δωρεᾶς πνευματικῆς χάριν εἰλήφατε διὸ
καὶ μᾶλλον συγχαίρω ἑμαυτῷ ἐλπίζων σωθῆναι, ὅτι ἀληθῶς βλέπω ἐν ὑμῖν
ἐκκεχυμένον ἀπὸ τοῦ πλουσίου τῆς πηγῆς κυρίου πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς οὕτω με
ἐξέπληξεν ἐπὶ ὑμῶν ἡ ἐμοὶ ἐπιποθήτη ὅψις ὑμῶν πεπεισμένος οὖν τοῦτο καὶ
συνειδὼς ἑμαυτῷ, ὅτι ἐν ὑμῖν λαλήσας πολλὰ ἐπίσταμαι, ὅτι ἐμοὶ συνάδευ-
σεν ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης κύριος, καὶ πάντως ἀναγκάζομαι κἀγὼ εἰς τοῦτο,
ἀγαπᾶν ὑμᾶς ὑπὲρ τὴν ψυχὴν μου, ὅτι μεγάλη πίστις καὶ ἀγάπη ἐγκατοικε-
ῖ ἐν ὑμῖν ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αὐτοῦ λογισάμενος οὖν τοῦτο, ὅτι ἐὰν μελίση μοι
περὶ ὑμῶν τοῦ μέρους τι μεταδοῦναι ἀφ' οὗ ἔλαβον, ὅτι ἔσται μοι τοιούτοις
πνεύμασιν ὑπηρετήσαντι εἰς μισθόν, ἐσπούδασα κατὰ μικρὸν ὑμῖν πέμπειν,
ἵνα μετὰ τῆς πίστεως ὑμῶν τελείαν ἔχητε τὴν γνῶσιν. Τρία οὖν δόγματα ἔστιν
κυρίου· ζωῆς ἐλπίς, κρίσεως, ἀρχὴ καὶ τέλος πίστεως ἡμῶν· καὶ δικαιοσύνη,
καὶ ἀγαλλιάσεως ἔργων δικαιοσύνης μαρτυρία ἐγνώρισεν γὰρ ἡμῖν ὁ δεσπότης
διὰ τῶν προφητῶν τὰ παρελθόντα καὶ τὰ ἐνεστώτα, καὶ τῶν μελλόντων
δοὺς ἀπαρχὰς ἡμῖν γενέσθω, ὧν τὰ καθ' ἕκαστα βλέποντες ἐνεργοῦμενα, κα-
θὼ ἐλάλησεν, ὁφείλομεν πλουσιώτερον καὶ ὑψηλότερον προσάγειν τῷ φόβῳ
αὐτοῦ ἐγὼ δὲ οὐχ ὡς διδάσκαλος, ἀλλ' ὡς εἷς ἐξ ὑμῶν ὑποδείξω ὀλίγα, δι' ὧν ἐν
τοῖς παροῦσιν εὐφρανθήσεσθε. Ἡμερῶν οὖν οὐσῶν πονηρῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ
ἐνεργοῦντος ἔχοντος τὴν ἐξουσίαν, ὁφείλομεν ἑαυτοῖς προσέχοντες ἐκζητεῖν
τὰ δικαιομάτια κυρίου τῆς οὖν πίστεως ἡμῶν εἰσὶν βοηθοὶ φόβος καὶ ὑπομονή,
τὰ δὲ συμμαχοῦντα ἡμῖν μακροθυμία καὶ ἐγκράτεια· τούτων οὖν μενόντων τὰ
πρὸς κύριον ἄνθρωπος συνευφραίνεται αὐτοῖς σοφία, σύνεσις, ἐπιστήμη, γνῶσις·
εὐφρανέτωκεν γὰρ ἡμῖν διὰ πάντων τῶν προφητῶν, ὅτι οὔτε θυσιῶν οὔτε
ὀλοκαυτωμάτων οὔτε προσφορῶν ψοῇζει, λέγων ὅτε μὲν· Τί μοι πλήθος τῶν
θυσιῶν ὑμῶν; λέγει κύριος πλήρης εἰμὶ ὀλοκαυτωμάτων, καὶ στέαρ ἄρνων καὶ
αἶμα ταύρων καὶ τράγων οὐ βούλομαι, οὐδ' ἂν ἔρχησθε ὀφθῆναι μοι· τίς γὰρ
ἐξεζήτησεν ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν μοι τὴν αὐλὴν οὐ προσθήσε-
σθε ἐὰν φέριτε σμῖδαλιν, μάταιον· θυμίαμα βδέλυγμά μοι ἔστιν· τὰς νεομνίας
ὑμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἄνευ τῆς ζωῆς ἀνάγκης, ὧν, μὴ ἀνθρωποποιήτον ἔχη
προσφορὰν λέγει δὲ πάλιν πρὸς αὐτούς· Μὴ ἐγὼ ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν
ὑμῶν ἐκπορευομένοις ἐκ γῆς Αἰγύπτου, προσενέγκαι μοι ὀλοκαυτώματα καὶ
θυσίας; ἀλλ' ἢ τοῦτο ἐντείλαμην αὐτοῖς· ἕκαστος ὑμῶν κατὰ τοῦ πλησίον ἐν
τῇ καρδίᾳ ἑαυτοῦ κακίαν μὴ μνησικακέτω, καὶ ὄρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπάτε· α-
ισθάνεσθαι οὖν ὁφείλομεν, μὴ ὄντες ἀσύνητοι, τὴν γνώμην τῆς ἀγαθωσύνης
τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτ' ἡμῖν λέγει, θέλων ἡμᾶς μὴ ὁμοίως πλανωμένους ἐκείνοις
ζητεῖν, πῶς προσάγωμεν αὐτῷ ἡμῖν οὖν οὕτως λέγει· Θυσία τῷ κυρίῳ καρδία
συντετριμμένη, ὁσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ κυρίῳ καρδία δοξάζουσα τὸν πεπλά-
κότα αὐτὴν ἀκριβεύεσθαι οὖν ὁφείλομεν, ἀδελφοί, περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν,
ἵνα μὴ ὁ πονηρὸς παρείδουσιν πλάνης ποιήσας ἐν ἡμῖν ἐκσφενδονήσῃ ἡμᾶς
ἀπὸ τῆς ζωῆς ἡμῶν. Λέγει οὖν πάλιν περὶ τούτων πρὸς αὐτούς· Ἰναὶ μοι νη-
στεύετε, λέγει κύριος, ὡς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν; οὐ
ταύτην τὴν νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην, λέγει κύριος, οὐκ ἀνθρώπον ταπεινοῦντα
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, οὐδ' ἂν κάμῃ ὡς κρίκον τὸν τράχηλον ὑμῶν καὶ σάκκον
ἐνδύσῃ καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτως καλέσετε νηστείαν δεκτὴν·
πρὸς ἡμᾶς δὲ λέγει· Ἰδοὺ αὕτη ἡ νηστεία, ἣν ἐγὼ ἐξελεξάμην, λέγει κύριος·
λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε στραγγαλιὰς βιαίων συναλλαγμάτων,
ἀπόστειλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει καὶ πᾶσαν ἄδικον συγγραφὴν διάσπα-
διάθρηπτε πεινώσιν τὸν ἄρτον σου, καὶ γυμνὸν ἐὰν ἴδῃς περιβάλε· ἀστέγους

εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἐὰν ἴδῃς ταπεινόν, οὐχ ὑπερόψη αὐτόν, οὐδὲ ἀπὸ τῶν οὐκείων τοῦ σπέρματός σου τότε ῥαγήσεται πρῶμιον τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἱμάτιά σου ταχέως ἀνατελεῖ, καὶ προσπορεύεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη, καὶ προσπορεύεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιτελεῖ σε τότε βοήσεις, καὶ ὁ θεὸς ἐπακούσεται σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ· Ἰδοὺ πάρεμι· ἐὰν ἀρέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ, καὶ ὧς πεινῶντι τὸν ἄρτον σου ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐλείψῃς τοῦτο οὖν, ἀδελφοί, ὁ μακρόθυμος προβλέψας, ὡς ἐν ἀκραιοσύνῃ πιστεύσει ὁ λαός, ὃν ἡτοίμασεν ἐν τῷ ἡγαπημένῳ αὐτοῦ, προεφανερώσεν ἡμῖν περὶ πάντων, ἵνα μὴ προσρησώμεθα ὡς ἐπὶ πλῆλτοι τῷ ἐκείνων νόμῳ. Δεῖ οὖν ἡμᾶς περὶ τῶν ἐνεστώτων ἐπιπολῶν ἐραυνῶντας ἐκζητεῖν τὰ δυνάμενα ἡμᾶς σώζειν φύγωμεν οὖν τελείως ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων τῆς ἀνομίας, μίποτε καταλάβῃ ἡμᾶς τὰ ἔργα τῆς ἀνομίας· καὶ μισήσωμεν τὴν πλάνην τοῦ νῦν καιροῦ, ἵνα εἰς τὸν μέλλοντα ἀγαπηθώμεν ἡμᾶς τῇ ἐαυτῶν ψυχῇ ἄνεσιν, ὥστε ἔχειν αὐτὴν ἐξουσίαν μετὰ ἁμαρτωλῶν καὶ πονηρῶν συντρέχειν, μίποτε ὁμοιωθώμεν αὐτοῖς τὸ τέλειον σκάνδαλον ἡγικεν, περὶ οὗ γέγραπται, ὡς Ἐνὼχ λέγει· Εἰς τοῦτο γὰρ ὁ δεσπότης συντέμνικεν τοὺς καιροὺς καὶ τὰς ἡμέρας, ἵνα ταχύνῃ ὁ ἡγαπημένος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν κληρονομίαν ἦξῃ, λέγει δὲ οὕτως καὶ ὁ προφήτης· Βασιλεῖαι δέκα ἐπὶ τῆς γῆς βασιλεύσουσιν, καὶ ἐξαναστήσεται ὀπισθεν μικρὸς βασιλεὺς, ὃς ταπεινώσει τρεῖς ὑφ' ἐν τῶν βασιλεύοντάς περὶ τοῦ αὐτοῦ λέγει Δανιὴλ· Καὶ εἶδον τὸ τέταρτον θηρίον τὸ πονηρὸν καὶ ἰσχυρὸν καὶ χαλεπότερον παρὰ πάντα τὰ θηρία τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς ἐξ αὐτοῦ ἀνέτειλεν δέκα κέρατα, καὶ ὡς ἐταπεινώσεν ὑφ' ἐν τρία τῶν μεγάλων κεράτων σιενεῖν οὖν ὀφείλετε εἶτε δὲ καὶ τοῦτο ἐρωτᾷ ὑμᾶς ὡς εἷς ἐξ ὑμῶν ὢν, ἰδίως δὲ καὶ πάντας ἀγαπῶν ὑπὲρ τὴν ψυχὴν μου, προσέχειν νῦν ἑαυτοῖς καὶ μὴ ὁμοιοῦσθαι τισιν ἐπισωρεύοντας ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν λέγοντας, ὅτι ἡ διαθήκη ἐκείνων καὶ ἡμῶν ἡμῶν μὲν· ἀλλ' ἐκεῖνοι οὕτως εἰς τέλος ἀπώλεσαν αὐτὴν λαβόντες ἥδη τοῦ Μωϋσέως λέγει γὰρ ἡ γραφή· Καὶ ἦν Μωϋσῆς ἐν τῷ ὄρει νηστεύων ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, καὶ ἔλαβεν τὴν διαθήκην ἀπὸ τοῦ κυρίου, πλάκας λιθίνας γεγραμμένας τῷ κακτύλῳ τῆς χειρὸς τοῦ κυρίου· ἀλλὰ ἐπιστραφέντες ἐπὶ τὰ εἰδῶλα ἀπώλεσαν αὐτὴν λέγει γὰρ οὕτως κύριος Μωϋσῇ Μωϋσῇ, κατάρθῃ τὸ τάχος, ὅτι ἠνόμηνεν ὁ λαός σου, οὐκ ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ συνῆκεν Μωϋσῆς καὶ ἔριψεν τὰς δύο πλάκας ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ· καὶ συνετριβὶ αὐτῶν ἡ διαθήκη, ἵνα ἡ τοῦ ἡγαπημένου Ἰησοῦ ἐγκατασφραγισθῇ εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν ἐν ἐπίδῃ τῆς πίστεως αὐτοῦ πολλὰ δὲ θέλων γράφειν, οὐχ ὡς διδάσκαλος, ἀλλ' ὡς πρέπει ἀγαπῶντι ἅρ' ὧν ἔχομεν μὴ ἐλλείπειν, γράφειν ἐσπούδασα, περίφημα ὑμῶν διὸ προσέχωμεν ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις· οὐδὲν γὰρ ὠφελήσει ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος τῆς πίστεως ἡμῶν, ἐὰν μὴ νῦν ἐν τῷ ἀνόμῳ καιρῷ καὶ τοῖς μέλλουσιν σκανδάλους, ὡς πρέπει υἱοῖς θεοῦ, ἀντιστῶμεν, ἵνα μὴ σχῇ παρείδουσιν ὁ μέλας φύγωμεν ἀπὸ πάσης ματαιότητος, μισήσωμεν τελείως τὰ ἔργα τῆς πονηρᾶς ὁδοῦ καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἐνδύνοντες μονάζετε ὡς ἥδη δεδικαιωμένοι, ἀλλ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνερχόμενοι συνζητεῖτε περὶ τοῦ κοινῆ συμφέροντος λέγει γὰρ ἡ γραφή· Οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον ἑαυτῶν ἐπιστήμονες γενόμεθα πνευματικοί, γενόμεθα ναὸς τελείος τῷ θεῷ· ὅσον ἐστὶν ἐν ἡμῖν, μελετῶμεν τὸν φόβον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσειν ἀγωνιζώμεθα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἐν τοῖς δικαίωμασιν αὐτοῦ εὐφρανθῶμεν· κύριος ἀποσωπολήμπτως κρινεῖ τὸν κόσμον· ἕκαστος καθὼς ἐποίησεν κοιμῆται· ἐὰν ἡ ἀγαθός, ἡ πονηρός, ὁ μισθὸς τῆς πονηρίας ἔμπροσθεν αὐτοῦ· ἵνα μίποτε ἐπαναπαυόμενοι ὡς κλητοὶ ἐπικαθησώμεθα ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ὁ πονηρὸς ἄχων λαβὼν τὴν καθ' ἡμῶν ἐξουσίαν ἀπόσπῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ κυριοῦ· εἰ δὲ κακὸν, ἀδελφοί μου, νοεῖτε· ὅταν βλέπετε μετὰ τῶν κακῶν σημεῖα καὶ τέρατα γεγονότα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὕτως ἐγκαταλείφθαι αὐτοὺς· προσέχωμεν, μίποτε, ὡς γέγρα-

πται, πολλοὶ κλητοί, ολίγοι δὲ ἐκλεκτοὶ εὐρεθώμεν. Εἰς τοῦτο γὰρ ὑπέμεινεν ὁ κύριος παραδοῦναι τὴν σάρκα εἰς καταφθοράν, ἵνα τῇ ἀφέσει τῶν ἁμαρτιῶν ἀγνισθώμεν, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ῥαντίσματος αὐτοῦ· ἐγγράπται γὰρ περὶ αὐτοῦ ἃ μὲν πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, ἃ δὲ πρὸς ἡμᾶς, λέγει δὲ οὕτως· Ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν· ὥς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὥς ἀμνὸς ἄφρονος ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτόνου· οὐκ ὑπερευχαρστῆν οφείλομεν τῷ κυρίῳ, ὅτι καὶ τὰ παρελθόντα ἡμῖν ἐγνώρισεν καὶ ἐν τοῖς ἐνεστώσιν ἡμᾶς ἐσόφισεν, καὶ εἰς τὰ μέλλοντα οὐκ ἐσμέν ἀσύνητοι· λέγει δὲ ἡ γραφή· Οὐκ ἀδίκως ἐκτείνε-ται δίκτυα πτερωτοῖς· τοῦτο λέγει, ὅτι δικαίως ἀπολείται ἄνθρωπος, ὃς ἔχων ὁδοῦ δικαιοσύνης γνῶσιν ἑαυτὸν εἰς ὁδὸν σκότους ἀποσυνέχει· εἴτε δὲ καὶ το-ῦτο, ἀδελφοί μου· εἰ ὁ κύριος ὑπέμεινεν παθεῖν περὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ὦν παντὸς τοῦ κόσμου κύριος, ὅς εἶπεν ὁ θεὸς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν· πῶς οὖν ὑπέμεινεν ὑπὸ χειρὸς ἀνθρώπων παθεῖν; μάθετε οἱ προφῆται, ἀπ' αὐτοῦ ἔχοντες τὴν χάριν, εἰς αὐτὸν ἐπροφῆτευσαν· αὐτὸς δέ, ἵνα καταργήσῃ τὸν θάνατον καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν δείξῃ, ὅτι ἐν σαρκὶ ἔδει αὐτὸν φανερωθῆναι, ὑπέμεινεν, ἵνα τοῖς πατράσιν τὴν ἐπαγγελίαν ἀποδῷ, καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ τὸν λαὸν τὸν καινὸν ἐτοιμάσῃ· ἐπιδείξῃ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς, ὅτι τὴν ἀνάστασιν αὐτὸς ποιήσας κρινε-ῖπέρας γέ τοι διδάσκων τὸν Ἰσραὴλ καὶ τῆς κατὰ τὰ τέρατα καὶ σημεῖα ποιῶν ἐκίρυσσεν, καὶ ὑπερηγάπησεν αὐτόν· ὅτε τοὺς ἰδίους ἀποστόλους τοὺς μέλ-λοντας κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ ἐξελέξατο, ὄντας ὑπὲρ πᾶσαν ἁμαρτίαν ἀνομιὰς ἐκείνων, ἵνα δείξῃ, ὅτι οὐκ ἦλθεν καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς, τότε ἐφανερώσεν ἐν σαρκὶ, οὐδ' ἂν πως οἱ ἄνθρωποι ἐσώθησαν βλέποντες αὐτόν, ὅτε τὸν μέλλοντα μὴ εἶναι ἥλιον, ἔργον τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὑπάρχοντα, ἐμβλέποντες οὐκ ἰσχύουσιν εἰς τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ ἀντοφθαλμῆσαι· οὐκοῦν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰς τοῦτο ἐν σαρκὶ ἦλθεν, ἵνα τὸ τέλειον τῶν ἁμαρτιῶν ἀνα-κεφαλαιώσῃ τοῖς διώξασιν ἐν θανάτῳ τοὺς προφῆτας αὐτοῦ· οὐκοῦν εἰς τοῦτο ὑπέμεινεν, λέγει γὰρ ὁ θεὸς τὴν πληγὴν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ὅτι ἐξ αὐτῶν· Ὅταν πατάξωσιν τὸν ποιμένα ἑαυτῶν, τότε ἀολεῖται τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς αὐτοῦ· δὲ ἠθέλησεν οὕτω παθεῖν· ἔδει γάρ, ἵνα ἐπὶ ξύλου πάθῃ· λέγει γὰρ ὁ προφη-τεῦν ἐπ' αὐτῷ· Φεῖσαί μου τῆς ψυχῆς ἀπὸ ῥομφαίας, καί· Καθίλωσόν μου τὰς σάρκας, ὅτι πονηρευομένων συναγωγὰς ἐπανεστησάν μου· καὶ πάλιν λέγει· Ἰδοὺ, τέθεικά μου τὸν νῶτον εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας εἰς ῥαπίσματα· τὸ δὲ πρόσωπόν μου ἔθνηκα ὡς στερεὰν πέτραν. Ὅτε οὖν ἐποίησεν τὴν ἐντολήν, τί λέγει; Τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι· ἢ τίς ὁ δικαιούμενός μοι; ἐγγισάτω τῷ παιδί κυρίου οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεθε, καὶ σῆς καταφάγεται ὑμᾶς· καὶ πάλιν λέγει ὁ προφήτης, ἐπεὶ ὡς λίθος ἰσχυρὸς ἐτέθη εἰς συντριβὴν· Ἰδοὺ, ἐμβαλὼ εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελῆ, ἐκλεκτόν, ἀκρογωναῖον, ἐντιμονεῖται τί λέγει; Καὶ ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτὸν ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· ἐπὶ λίθον οὖν ἡμῶν ἡ ἐλπίς; μὴ γένοιτο· ἀλλ' ἐπεὶ ἐν ἰσχύϊ τέθεικεν τὴν σάρκα αὐτοῦ κύριος· λέγει γὰρ· Καὶ ἔθνη με ὡς στερεὰν πέτραν· λέγει δὲ πάλιν ὁ προφήτης· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κε-φαλὴν γωνίας· καὶ πάλιν λέγει· Αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη καὶ θαυματή, ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος· ἀπολούστερον ὑμῖν γράφω, ἵνα συνίτε· ἐγὼ περίφημα τῆς ἀγάπης ὑμῶν· οὖν λέγει πάλιν ὁ προφήτης; Περιέσχεν με συναγωγὴ πονη-ρευομένων, ἐκύκλωσάν με ὥσπερ μέλισσαι κηρίον, καί· Ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κληρονόμους σαρκὶ οὖν αὐτοῦ μέλλοντος φανεροῦσθαι καὶ πάσχειν, προ-εφανερώθη τὸ πάθος· λέγει γὰρ ὁ προφήτης ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ· Οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι βεβούλευνται βουλὴν πονηρὰν καθ' ἑαυτῶν, εἰπόντες· Δίψωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχετος ἡμῖν ἐστίν· τί λέγει ὁ ἄλλος προφήτης Μωϋσῆς αὐτοῖς; Ἰδοὺ, τάδε λέγει κύριος ὁ θεός· Εἰσελθατε εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, ἣν ὤμοσεν κύριος τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ κατακληρονομήσατε αὐτήν, γῆν

ῥέουσας γάλα καὶ μέλιτι δὲ λέγει ἡ γνῶσις· μάθετε ἐλπίσατε, φησὶν, ἐπὶ τὸν ἐν σαρκὶ μέλλοντα φανεροῦσθαι ὑμῖν Ἰησοῦν ἄνθρωπος γὰρ γῆς ἐστὶν πάσχουσα· ἀπὸ προσώπου γὰρ τῆς γῆς ἡ πλάσις τοῦ Ἀδάμ ἐγένετο· οὖν λέγει Εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, γῆν ῥέουσας γάλα καὶ μέλι· εὐλογητὸς ὁ κύριος ἡμῶν, ἀδελφοί, ὁ σοφίαν καὶ νοῦν θέμενος ἐν ἡμῖν τῶν κρυφίων αὐτοῦ· λέγει γὰρ ὁ προφήτης παραβολὴν κυρίου· τίς νοήσει, εἰ μὴ σοφὸς καὶ ἐπιστήμων καὶ ἀγαπῶν τὸν κύριον αὐτοῦ; ἐπεὶ οὖν ἀνακαινίσας ἡμᾶς ἄλλον τύπον, ὡς παιδιῶν ἔχειν τὴν ψυχὴν, ὡς ἂν δὴ ἀναπλάσσοντος αὐτοῦ ἡμᾶς λέγει γὰρ ἡ γραφὴ περὶ ἡμῶν, ὡς λέγει τῷ υἱῷ· Ποιήσωμεν κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίαν ἡμῶν τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀρχέτωσαν τῶν θηρίων τῆς γῆς καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης· καὶ εἶπεν κύριος, ἰδὼν τὸ καλὸν πλάσμα ἡμῶν· Αὐξάνεσθε καὶ πληθυνέσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆνταῦτα πρὸς τὸν υἰὸν πάλιν σοὶ ἐπιδειξω, πῶς πρὸς ἡμᾶς λέγει δευτέραν πλάσιν ἐπ' ἐσχάτων ἐποίησεν λέγει δὲ κύριος· Ἰδοὺ, ποιῶ τὰ ἐσχάτα ὡς τὰ πρωταίεις τοῦτο οὖν ἐκήρυξεν ὁ προφήτης· Εἰσελθατε εἰς γῆν ῥέουσας γάλα καὶ μέλι καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· ἴδε οὖν, ἡμεῖς ἀναπεπλάσμεθα, καθὼς πάλιν ἐν ἑτέρῳ προφῆτῃ λέγει· Ἰδοὺ, λέγει κύριος, ἐξελῶ τούτων, τούτέστιν ὃν προέβλεπεν τὸ πνεῦμα κυρίου, τὰς λιθίνας καρδίας καὶ ἐμβαλῶ σαρκίνας· ὅτι αὐτὸς ἐν σαρκὶ ἔμελλεν φανεροῦσθαι καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖν αὐτὸς γὰρ ἅγιος, ἀδελφοί μου, τῷ κυρίῳ τῇ κατοικητήριον ἡμῶν τῆς καρδίας λέγει γὰρ κύριος πάλιν· Καὶ ἐν τίνι ὀφθῆσομαι τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ μου καὶ δοξασθήσομαι; λέγει· Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἐκκλησίᾳ ἀδελφῶν μου, καὶ ψαλῶ σοὶ ἀνάμνησιν ἐκκλησίας ἀγιωνοῦκοῦν ἡμεῖς ἐσμέν, οὐς εἰσήγαγεν εἰς τὴν γῆν ἀγαθὴν· οὖν τὸ γάλα καὶ τὸ μέλι; ὅτι πρῶτον τὸ παιδίον μέλιτι, εἴτα γάλακτι ζωοοιεῖται· οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς τῇ πίστει τῆς ἐπαγγελίας καὶ τῷ λόγῳ ζωοποιούμενοι ζήσομεν κατακυριεύοντες τῆς γῆς· προειρηκάμεν δὲ ἐπάνω· Καὶ αὐξανέσθωσαν καὶ πληθυνέσθωσαν καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων ἢ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ; αἰσθάνεσθαι γὰρ ὀφείλομεν, ὅτι τὸ ἄρχειν ἐξουσίας ἐστίν, ἵνα τις ἐπιτάξας κυριεύσῃ· οὖν οὐ γίνεται τοῦτο νῦν, ὅρα ἡμῖν εἰρηνκεν, πότε· ὅταν καὶ αὐτοὶ τελειωθῶμεν κληρονόμοι τῆς διαθήκης κυρίου γενέσθαι. Οὐκοῦν νοεῖτε τέκνα εὐφροσύνης, ὅτι πάντα ὁ καλὸς κύριος προεφάνερωσεν ἡμῶν, ἵνα γνῶμεν, ᾧ κατὰ πάντα εὐχαριστοῦντες ὀφείλομεν αἰνεῖν· οὖν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὃν κύριος καὶ μέλλων κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, ἔπαθεν, ἵνα ἡ πληγὴ αὐτοῦ ζωοποιήσῃ ἡμᾶς· πιστεύσωμεν, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ οὐκ ἠδύνατο παθεῖν εἰ μὴ δι' ἡμᾶς· ἀλλὰ καὶ σταρωθεὶς ἐποτιζέτο ὄξει καὶ χολῇ ἀκούσατε, πῶς περὶ τούτου πεφανέρωκαν οἱ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ γεγραμμένης ἐντολῆς· Ὅς ἂν μὴ νηστεύσῃ τὴν νηστείαν, θανάτῳ ἐξολεθρευθήσεται, ἐνετείλατο κύριος, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτιῶν ἔμελλεν τὸ σκεῦος τοῦ πνεύματος προσφέρειν θυσίαν, ἵνα καὶ ὁ τύπος ὁ γενόμενος ἐπὶ Ἰσαὰκ τοῦ προσενεχθέντος ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τελεσθῇ· οὖν λέγει ἐν τῷ προφῆτῃ· Καὶ φαγέτωσαν ἐκ τοῦ τράγου τοῦ προσφερομένου τῇ νηστείᾳ ὑπὲρ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν· προσέχετε ἀκριβῶς· Καὶ φαγέτωσαν οἱ ἱερεῖς μόνοι πάντες τὸ ἔντερον ἅπλυντον μετὰ ὄξους· πρὸς τί; ἐπειδὴ ἐμὲ ὑπὲρ ἁμαρτιῶν μέλλοντα τοῦ λαοῦ μου τοῦ καινοῦ προσφέρειν τὴν σάρκα μου μέλλετε ποτίζειν χολὴν μετὰ ὄξους, φάγετε ὑμεῖς μόνοι, τοῦ λαοῦ νηστεύοντος καὶ κοτομένου ἐπὶ σάκκου καὶ σποδοῦ· ἵνα δείξῃ, ὅτι δεῖ αὐτὸν παθεῖν ὑπ' αὐτῶν· ἔνετείλατο, προσέχετε· Λάβετε δύο τράγους καλοὺς καὶ ὁμοίους καὶ προσενέγκατε, καὶ λαβέτω ὁ ἱερεὺς τὸν ἕνα εἰς ὀλοκαύτωμα ὑπὲρ ἁμαρτιῶν τὸν δὲ ἕνα τί ποιήσωσιν; Ἐπικατάρατος, φησὶν, ὁ εἰς προσέχετε, πῶς ὁ τύπος τοῦ Ἰησοῦ φανεροῦνται· Καὶ ἐμπτύσατε πάντες καὶ κατακεντήσατε καὶ περιθῆτε τὸ ἔριον τὸ κόκκινον περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ οὕτως εἰς ἔρημον βληθήτω· καὶ ὅταν γένῃται οὕτως, ἄγει ὁ βασιτάων τὸν τράγον εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἀφαιρεῖ τὸ ἔριον καὶ ἐπιτίθησιν αὐτὸ ἐπὶ φρύγανον τὸ λεγόμενον ῥαχὴλ, οὗ καὶ τοὺς βλαστοὺς εἰώθαμεν τρώγειν ἐν τῇ χώρᾳ ἐ- ὑρίσκοντες· οὕτω μόνος τῆς ῥαχοῦς οἱ καρποὶ γλυκεῖς εἰσιν· οὖν τοῦτο ἐστίν;

προσέχετε· Τὸν μὲν ἕνα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, τὸν δὲ ἕνα ἐπικατάρατον, καὶ ὅτι τὸν ἐπικατάρατον ἐστεφανωμένον; ἐπειδὴ ὄψονται αὐτὸν τότε τῇ ἡμέρᾳ τὸν ποδὶ ἔχοντα τὸν κόκκινον περὶ τὴν σάρκα καὶ ἔροῦσιν· Οὐχ οὗτός ἐστιν, ὃν ποτε ἡμεῖς ἐσταυρώσαμεν ἐξουθενήσαντες καὶ κατακεντήσαντες καὶ ἐμπτύσαντες; ἀληθῶς οὗτος ἦν, ὁ τότε λέγων ἑαυτὸν υἱὸν θεοῦ εἶναι· πῶς γὰρ ὅμοιος ἐκεῖνῳ; εἰς τοῦτο ὁμοίους τοὺς τράγους, καλοὺς, ἴσους, ἵνα, ὅταν ἴδωσιν αὐτὸν τότε τραγουοῦντες ἴδωσιν τὸν τύπον τοῦ μέλλοντος πάσχειν Ἰησοῦ· τί δέ, ὅτι τὸ ἔριον μέσον τῶν ἀκανθῶν τιθέασιν; τύπος ἐστὶν τοῦ Ἰησοῦ τῇ ἐκκλησίᾳ θέμενος, ὅτι ὃς ἐὰν θέλῃ τὸ ἔριον ἄραι τὸ κόκκινον, δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν διὰ τὸ εἶναι φοβερὰν τὴν ἁκάνθην, καὶ θλιβέντα κυριεῦσαι αὐτοῦ οὕτως, φησὶν, οἱ θέλοντές με ἴδειν καὶ ἄψασθαί μου τῆς βασιλείας ὀφείλουσιν θλιβέντες καὶ παθόντες λαβεῖν με· τίνα δὲ δοκεῖτε τύπον εἶναι, ὅτι ἐντέταλται τῷ Ἰσραὴλ προσφέρειν δάμαλιν τοὺς ἄνδρας, ἐν οἷς εἰσὶν ἁμαρταί· τέλειαι, καὶ σφάζοντας κατακαίειν, καὶ αἶρειν τότε τὴν σποδὸν παιδία καὶ βάλλειν εἰς ἄγην καὶ περικυβέναι τὸ ἔριον τὸ κόκκινον ἐπὶ ξύλον (ἴδε πάλιν ὁ τύπος ὁ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ ἔριον τὸ κόκκινον) καὶ τὸ ὑσσώπον, καὶ οὕτως ῥαντίζειν τὰ παιδία καθ' ἕνα τὸν λαόν, ἵνα ἀγνίζονται ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν; νοεῖτε, πῶς ἐν ἀπλότῃ λέγει ὑμῖν ὁ μὸσχος ὁ Ἰησοῦς ἐστίν, οἱ προσφέροντες ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οἱ προσενέγκαντες αὐτὸν ἐπὶ τὴν σφαγὴν οὐκέτι ἄνδρες, οὐκέτι ἁμαρτωλοὶ ἢ δόξαοὶ ῥαντίζοντες παῖδες οἱ εὐαγγελιστάμενοι ἡμῖν τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τὸν ἄνισμόν τῆς καρδίας, οἷς ἔδωκεν τοῦ εὐαγγελίου τὴν ἐξουσίαν (οὗσιν δεκάδυο εἰς μαρτύριον τῶν φυλῶν ὅτι δεκάδυο φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ), εἰς τὸ κηρύσσειν διὰ τί δὲ τρεῖς παῖδες οἱ ῥαντίζοντες; εἰς μαρτυρίον Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, ὅτι οὗτοι μεγάλαι τῷ θεῷ διὰ τὸ ἔριον ἐπὶ τὸ ξύλον; ὅτι ἡ βασιλεία Ἰησοῦ ἐπὶ ξύλου, καὶ ὅτι οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτὸν ζήσονται εἰς τὸν αἰῶνα διὰ τί δὲ ἅμα τὸ ἔριον καὶ τὸ ὑσσώπον; ὅτι ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἡμεῖς ἔσονται πονηραὶ καὶ ῥυπαραὶ, ἐν αἷς ἡμεῖς σωθισόμεθα· ὅτι καὶ ὁ ἄλγων σάρκα διὰ τοῦ ῥύπου τοῦ ὑσώπου ἰσθαι καὶ διὰ τοῦτο οὕτως γεγόμενα ἡμῖν μὲν ἐστὶν φανερά, ἐκεῖνοις δὲ σκοτεινά, ὅτι οὐκ ἤκουσαν φωνῆς κυρίου. Λέγει γὰρ πάλιν περὶ τῶν ὁπίων, πῶς περιέτεμεν ἡμῶν τὴν καρδίαν λέγει κύριος ἐν τῷ προφῆτῃ· Εἰς ἀκοὴν ὠτίου ἠπήκουσάν μου καὶ πάλιν λέγει· Ἀκοῇ ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν, ἃ ἐποίησα γινώσκονται καὶ· Περιτμήθητε, λέγει κύριος, τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ πάλιν λέγει· Ἄκουε Ἰσραὴλ, ὅτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς σου καὶ πάλιν τὸ πνεῦμα κυρίου προφητεύει· Τίς ἐστὶν ὁ θέλων ζῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα; ἀκοῇ ἀκούσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς μου καὶ πάλιν λέγει· Ἄκουε οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου γῆ, ὅτι κύριος ἐλάλησεν ταῦτα εἰς μαρτύριον καὶ πάλιν λέγει· Ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου καὶ πάλιν λέγει· Ἀκούσατε, τέκνα, φωνῆς βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· οὐκοῦν περιέτεμεν ἡμῶν τὰς ἀκοάς, ἵνα ἀκούσαντες λόγον πιστεύσωμεν ἡμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡ περιτομή, ἐφ' ἣ πεποιθήσιν, κατήργηται· περιτομὴν γὰρ εἶρηκεν οὐ σαρκὸς γεννηθῆναι· ἀλλὰ παρέβησαν, ὅτι ἄγγελος πονηρὸς ἐσόφριζεν αὐτοὺς λέγει πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν (ᾧδε εὐρὺκω ἐντολὴν)· Μὴ σπεύριπτε ἐπ' ἀκάνθαις, περιτμήθητε τῷ κυρίῳ ὑμῶν καὶ τί λέγει; Περιτμήθητε καρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε· λάβετε πάλιν· Ἰδοὺ, λέγει κύριος, πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα ἀκροβυστίαν, ὁ δὲ λαὸς οὗτος ἀπερίτμητος καρδίας ἀλλ' ἔρεῖς· Καὶ μὴν περιτέμψαται ὁ λαὸς εἰς σφραγίδα ἀλλὰ καὶ πᾶς Σύρος καὶ Ἀραμ καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων ἃ οὐκ ἐκ τῆς διαθήκης αὐτῶν εἰσὶν; ἀλλὰ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐν περιτομῇ εἰσιν ἡμέτεροι οὗν, τέκνα ἀγάπης, περὶ πάντων πλουσίων, ὅτι Ἀβραάμ, πρῶτος περιτομὴν δούς, ἐν πνεύματι προβλέψας εἰς τὸν Ἰησοῦν περιέτεμεν, λαβὼν τριῶν γραμμῶν δόγματά· λέγει γὰρ· Καὶ περιέτεμεν Ἀβραάμ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἄνδρας δεκαοκτὼ καὶ τριακοσίους τῶν ὅν ἡ δοθεῖσα αὐτῷ γνώσις; μάθετε, ὅτι τοὺς δεκαοκτὼ πρῶτους, καὶ διάστημα ποιήσας λέγει τριακοσίους τὸ δεκαοκτὼ ἰ' δέκα, ν' ὀκτώ· ἔχεις Ἰησοῦν διὰ τὸ ὅτι σταυρὸς

ἐν τῷ ταῦ ἡμελλεν ἔχειν τὴν χάριν, λέγει καὶ τοὺς τριακοσίους δηλοῖ οὗν τὸν μὲν Ἰησοῦν ἐν τοῖς δυσὶν γράμμασιν, καὶ ἐν τῷ ἐνὶ τὸν σταυρόν οἶδεν ὁ τὴν ἔμφυτον δωρεὰν τῆς διδαχῆς αὐτοῦ θέμενος ἐν ἡμῖν οὐδεὶς γνησιώτερον ἔμαθεν ἀπ' ἐμοῦ λόγον· ἀλλὰ οἶδα, ὅτι ἄξιοί ἐστε ὑμεῖς. Ὅτι δὲ Μωϋσῆς εἶπεν· Οὐ φάγεσθε χοῖρον οὔτε ἀετὸν οὔτε ὀξύπτερον οὔτε κόρακα οὔτε πάντα ἰχθύν, ὃς οὐκ ἔχει λεπίδα ἐν ἑαυτῷ, τρία ἔλαβεν ἐν τῇ συνέσει δόγματα πέρας γέ τοι λέγει αὐτοῖς ἐν τῷ Δευτερονομίῳ· Καὶ διαθήσομαι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον τὰ δικαίωματά μου ἅρα οὗν οὐκ ἔστιν ἐντολὴ θεοῦ τὸ μὴ τρώγειν, Μωϋσῆς δὲ ἐν πνεύματι ἐλάλησεν τὸν χοῖρον πρὸς τοῦτο εἶπεν· οὐ κολληθήσῃ, φησὶν, ἄνθρωποις τοιούτοις, οἵτινες εἰσιν ὅμοιοι χοίρων· τουτέστιν ὅταν σπαταλῶσιν, ἐπιλανθάνονται τοῦ κυρίου, ὅταν δὲ ὑστεροῦνται, ἐπιγινώσκουσιν τὸν κύριον, ὥς καὶ ὁ χοῖρος ὅταν τρώγῃ τὸν κύριον οὐκ οἶδεν, ὅταν δὲ πεινᾷ κραυγάζει, καὶ λαβὼν πάλιν σιωπᾷ· Οὐδὲ φάγῃ τὸν ἀετὸν οὐδὲ τὸν ὀξύπτερον οὐδὲ τὸν ἰκτίνα οὐδὲ τὸν κόρακα· οὐ μὴ, φησὶν, κολληθήσῃ οὐδὲ ὁμοιωθήσῃ ἀνθρώποις τοιούτοις, οἵτινες οὐκ οἶδασιν διὰ κόσπου καὶ ἰδρωτὸς προϊέειν ἑαυτοῖς τὴν τροφήν, ἀλλὰ ἀρπάζουσιν ὥς καὶ τὰ ἀλλότρια ἐν ἀνομίᾳ αὐτῶν καὶ ἐπιτηροῦσιν ὥς ἐν ἀκραιοσύνῃ περιπατοῦντες καὶ περιβλέπονται, τίνα ἐκδύσωσιν διὰ τὴν πλεονεξίαν, ὥς καὶ τὰ ὄρνεα ταῦτα μόνα ἑαυτοῖς οὐ προϊέει τὴν τροφήν, ἀλλὰ ἀργὰ καθήμενα ἐκζητεῖ, πῶς ἀλλοτρίας σάρκας καταφάγῃ, ὄντα λοιπὰ τῇ πονηρίᾳ αὐτῶν· Καὶ οὐ φάγῃ, φησὶν, σμύραιναι οὐδὲ πολύποδα οὐδὲ σπιτίαν· οὐ μὴ, φησὶν, ὁμοιωθήσῃ κολλώμενος ἀνθρώποις τοιούτοις, οἵτινες εἰς τέλος εἰσὶν ἀσεβεῖς καὶ κεκρυμμένοι ἥδη τῷ θανάτῳ, ὥς καὶ ταῦτα τὰ ἰχθυῖδια μόνα ἐπικατάρατα ἐν τῷ βυθῷ νίχεται, μὴ κολθιμῶντα ὥς τὰ λοιπὰ, ἀλλ' ἐν τῇ γῇ κάτω τοῦ βυθοῦ κατοικεῖ· ἀλλὰ καὶ τὸν δασύποδα οὐ φάγῃ πρὸς τί; οὐ μὴ γένη, φησὶν, παιδοφθόρος οὐδὲ ὁμοιωθήσῃ τοῖς τοιούτοις, ὅτι ὁ λαγῶδς κατ' ἐνιαυτὸν πλεονεκτεῖ τὴν ἀφόδυσιν· ὅσα γὰρ ἔτι ζῇ, τοσαύτας ἔχει τρυπάς· ἀλλὰ οὐδὲ τὴν ὕαιναν φάγῃ· οὐ μὴ, φησὶν, γένη μοιχὸς οὐδὲ φθορεὺς οὐδὲ ὁμοιωθήσῃ τοῖς τοιούτοις πρὸς τί; ὅτι τὸ ζῶον τοῦτο παρ' ἐνιαυτὸν ἀλλάσσει τὴν φύσιν καὶ ποτὲ μὲν ἄρρεν, ποτὲ δὲ θῆλυ γίνεται· ἀλλὰ καὶ τὴν γαλῆν ἐμίσησεν καλῶς οὐ μὴ, φησὶν, γεννηθῆς τοιοῦτος, οἶους ἀκούομεν ἀνομίαν ποιοῦσαις ἐν τῷ στόματι· τὸ γὰρ ζῶον τοῦτο τῷ στόματι κύει περὶ μὲν τῶν βρωμάτων λαβὼν Μωϋσῆς τρία δόγματα οὕτως ἐν πνεύματι ἐλάλησεν· οἱ δὲ κατ' ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς ὥς περὶ βρώσεως προσεδέξαντο λαμβάνει δὲ τῶν αὐτῶν τριῶν δογμάτων γινώσκων Δαυεὶδ καὶ λέγει· Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καθὼς καὶ οἱ ἰχθύες πορεύονται ἐν σκοτίᾳ εἰς τὰ βάθη· καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστιν, καθὼς οἱ δοκοῦντες φοβεῖσθαι τὸν κύριον ἁμαρτάνουσιν ὥς ὁ χοῖρος, καὶ ἐπὶ καθέδραν λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν, καθὼς τὰ πετεινά καθήμενα εἰς ἀρπαγὴν ἔχετε τελείως καὶ περὶ τῆς βρώσεως πάλιν λέγει Μωϋσῆς· Φάγεσθε πᾶν διχνηλοῦν καὶ μαρुकώμενον· τί λέγει; ὅτι τὴν τροφήν λαμβάνων οἶδεν τὸν τρέφοντα αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτῷ ἀναπαθόμενος εὐφραίνεισθαι δοκεῖ· καλῶς εἶπεν βλέπων τὴν ἐντολήν· τί οὗν λέγει; κολλᾶσθε μετὰ τῶν φοβουμένων τὸν κύριον, μετὰ τῶν μελετώντων ὃ ἔλαβον διάσταλμα ῥήματος ἐν τῇ καρδίᾳ, μετὰ τῶν λαλούντων τὰ διδασκόμενα κυρίου καὶ τηρούντων, μετὰ τῶν εἰδότην, ὅτι ἡ μελέτη ἐστὶν ἔργον εὐφροσύνης, καὶ ἀναμαρुकωμένων τὸν λόγον κυρίου· τί δὲ τὸ διχνηλοῦν; ὅτι ὁ δίκαιος καὶ ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ περιπατεῖ καὶ τὸν ἅγιον αἰῶνα ἐκδέχεται· βλέπετε, πῶς ἐνομοθέτησεν Μωϋσῆς καλῶς· ἀλλὰ πόθεν ἐκείνοις ταῦτα νοῆσαι ἢ συνιέναι; ἡμεῖς δὲ δικαίως νοήσαντες τὰς ἐντολὰς λαλοῦμεν, ὥς ἠθέλησεν ὁ κύριος διὰ τοῦτο περιέτεμεν τὰς ἀκοὰς ἡμῶν καὶ τὰς καρδίας, ἵνα συνιῶμεν ταῦτα. Ζητήσωμεν δέ, εἰ ἐμέλησεν τῷ κυρίῳ προφανερῶς περὶ τοῦ ὕδατος καὶ περὶ τοῦ σταυροῦ· περὶ μὲν τοῦ ὕδατος γέγραπται ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ πῶς τὸ βάπτισμα τὸ φέρον ἄφρεσιν ἁμαρτιῶν οὐ μὴ προσδέξονται, ἀλλ' ἑαυτοῖς οἰκοδομήσουσιν· λέγει γὰρ ὁ προφήτης· Ἔσθι οὖρανόν, καὶ ἐπὶ τούτῳ πλεῖον φριξάτω ἡ γῆ, ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαὸς οὗτος· ἐμὲ ἐγκα-

τέλιπον, πηγήν ζωῆς, καὶ ἑαυτοῖς ὥρυξαν βόθρον θανάτου. Μὴ πέτρα ἔρημός ἐστιν τὸ ὄρος τοῦ ἁγίου μου Σινᾶ· ἔσεσθε γὰρ ὡς πετεινοῦ νοσσιᾶς ἀφρημενοὶ· καὶ πάλιν λέγει ὁ προφήτης· Ἐγὼ πορεύσομαι ἔμπροσθέν σου καὶ ὄρη ὁμαλῶ καὶ πύλας χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς συγκλάσω, καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινοὺς, ἀποκρυφούς, ἀοράτους, ἵνα γνῶσιν ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός· καὶ· Κατοικήσεις ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν· βασιλέα μετὰ δόξης ὄψεσθε, καὶ ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει φόβον κυρίου· καὶ πάλιν ἐν ἄλλῳ προφήτῃ λέγει· Καὶ ἔσται ὁ ταῦτα ποιῶν ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ οὐκ ἀπορρῖνεται, καὶ πάντα, ὅσα ἂν ποιῇ, κατευοδωθήσεται· οὐχ οὕτως οἱ ἄσεβεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ ὡς ὁ χνοὺς, ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἄσεβεῖς ἐν κρίσει οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων, ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἁσεβῶν ἀπολείπεται· σθάνεσθε, πῶς τὸ ὕδωρ καὶ τὸν σταυρὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὥρισεν· τοῦτο γὰρ λέγει· μακάριοι, οἳ ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἐλπίσαντες κατέβησαν εἰς τὸ ὕδωρ, ὅτι τὸν μὲν μισθὸν λέγει ἐν καιρῷ αὐτοῦ· τότε, φησὶν ἀποδώσω· καὶ δὲ λέγει· τὰ φύλλα οὐκ ἀπορρῖνεται, τοῦτο λέγει· ὅτι πᾶν ῥῆμα, ὃ ἐὰν ἐξελεύσεται ἐξ ὑμῶν διὰ τοῦ στόματος ὑμῶν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ, ἔσται εἰς ἐπιστροφὴν καὶ ἐλπίδα πολλοῖς· καὶ πάλιν ἕτερος προφήτης λέγει· Καὶ ἦν ἡ γῆ τοῦ Ἰακώβ ἐπαινουμένη παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦτο λέγει· τὸ σκεῦος τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δοξάζει· τί λέγει; Καὶ ἦν ποταμὸς ἔλκων ἐκ δεξιῶν, καὶ ἀνέβαινεν ἐξ αὐτοῦ δένδρα ὡραία· καὶ ὃς ἂν φάγῃ ἐξ αὐτῶν, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο λέγει ὅτι ἡμεῖς μὲν καταβαίνομεν εἰς τὸ ὕδωρ γέμοντες ἁμαρτιῶν καὶ ῥύπου, καὶ ἀναβαίνομεν καρποφοροῦντες ἐν τῇ πνεύματι ἔχοντες· καὶ ὃς ἂν φάγῃ ἀπὸ τούτων, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, τοῦτο λέγει· ὃς ἂν, φησὶν, ἀκούσῃ τούτων λαλουμένων καὶ πιστεύσῃ, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁμοίως πάλιν περὶ τοῦ σταυροῦ ὀρίζει ἐν ἄλλῳ προφήτῃ λέγοντι· Καὶ τότε ταῦτα συντελεσθήσονται· λέγει κύριος· ὅταν ξύλου αἵμα στάξῃ· ἔχεις πάλιν περὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ σταυρουμένου μέλλοντος· λέγει δὲ πάλιν τῷ Μωϋσῇ, πολεμουμένου τοῦ Ἰσραὴλ ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἵνα ὑπομνήσῃ αὐτοὺς πολεμουμένους, ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθησαν εἰς θάνατον· λέγει εἰς τὴν καρδίαν Μωϋσέως τὸ πνεῦμα, ἵνα ποιήσῃ τύπον σταυροῦ καὶ τοῦ μέλλοντος πάσχειν, ὅτι, ἐὰν μὴ, φησὶν, ἐλπίσωσιν ἐπ' αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα πολεμηθήσονται· τίθησιν οὖν Μωϋσῆς ἐν ἑφ' ὄπλων ἐν μέσῳ τῆς πυγμῆς, καὶ ὑψηλότερος σταθεὶς πάντων ἐξέτεινεν τὰς χεῖρας, καὶ οὕτως πάλιν ἐνῖκα ὁ Ἰσραὴλ· ὅποτε, καθεῖλεν, ἐθανατοῦντο· πρὸς τί; ἵνα γνῶσιν ὅτι οὐ δύναται σωθῆναι, ἐὰν μὴ ἐπ' αὐτῷ ἐλπίσωσιν· καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ προφήτῃ λέγει· Ὁλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖρας μου πρὸς λαὸν ἀπειθήν καὶ ἀντιλέγοντα· ὁδῶ δικαίᾳ μου· πάλιν Μωϋσῆς ποιεῖ τύπον τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν παθεῖν, καὶ αὐτὸς ζωοποιήσει, ὃν δόξουσιν ἀπολωλέκεναι, ἐν σημείῳ πίπτοντος τοῦ Ἰσραὴλ, (ἐποίησεν γὰρ κύριος πάντα ὅφιν δάκνειν αὐτούς, καὶ ἀπέθνησκον ἐπειδὴ ἡ παραβάσις διὰ τὴν παραβάσιν αὐτῶν εἰς θλίψιν θανάτου παραδοθήσονται· πέρας γέ τοι αὐτὸς Μωϋσῆς ἐντειλάμενος· Οὐκ ἔσται ὑμῖν, αὐτὸς ποιεῖ, ἵνα τύπον τοῦ Ἰησοῦ δεῖξῃ· ποιεῖ οὖν Μωϋσῆς χαλκοῦν ὄφιν καὶ τίθησιν ἐνδόξως καὶ κηρύγματι καλεῖ τὸν λαὸν ἐλθόντες οὖν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐδέοντο Μωϋσέως, ἵνα περὶ αὐτῶν ἀνενέγκῃ δέξιν περὶ τῆς ἰάσεως αὐτῶν· εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· Ὅταν, φησὶν, διχηθῇ τις ὑμῶν, ἐλθέτω ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου ἐπικείμενον καὶ ἐλπίσάτω πιστεύσας, ὅτι αὐτὸς ὢν νεκρὸς δύναται ζωοποιῆσαι, καὶ παραχρῆμα σωθήσεται ἐν οὕτως ἐποιοῦν· ἔχεις πάλιν καὶ ἐν τούτοις τὴν δόξαν τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι ἐν αὐτῷ πάντα καὶ εἰς αὐτόν· τί λέγει πάλιν Μωϋσῆς Ἰησοῦ, υἱὸς Ναυῆ, ἐπιθεὶς αὐτῷ τοῦτο τὸ ὄνομα, ὅντι προφήτη, ἵνα μόνον ἀκούσῃ πᾶς ὁ λαός; ὅτι πάντα ὁ πατήρ φανεροί περὶ τοῦ υἱοῦ Ἰησοῦ· λέγει οὖν Μωϋσῆς Ἰησοῦ, υἱὸς Ναυῆ, ἐπιθεὶς τοῦτο τὸ ὄνομα, ὅποτε ἔπεμψεν αὐτὸν κατάσκοπον τῆς γῆς· Λαβε βιβλίον εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ γράφον, ἃ

λέγει κύριος, ὅτι ἐκκόψει ἐκ ῥιζῶν τὸν οἶκον πάντα τοῦ Ἀμαλὴκ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν· ἴδε πάλιν Ἰησοῦς, οὐχὶ υἱὸς ἀνθρώπου, ἀλλὰ υἱὸς τοῦ θεοῦ, τύπῳ δὲ ἐν σαρκὶ φανερωθεὶς ἐπεὶ οὖν μέλλουσιν λέγειν, ὅτι Χριστὸς υἱὸς Δαυεὶδ ἐστίν, αὐτὸς προφητεύει Δαυεὶδ, φοβούμενος καὶ συνίων τὴν πλάνην τῶν ἁμαρτωλῶν· Εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου· καὶ πάλιν λέγει οὕτως Ἡσαΐας· Εἶπεν κύριος τῷ Χριστῷ μου κυρίῳ, οὗ ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ, ἐπακοῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη, καὶ ἰσχύον βασιλέων διαρρήξῃ· ἴδε, πῶς Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ υἱὸν οὐ λέγει. Ἴδωμεν δὲ εἰ οὗτος ὁ λαὸς κληρονομεῖ ἢ ὁ πρῶτος, καὶ εἰ ἡ διαθήκη εἰς ἡμᾶς ἢ εἰς ἐκείνους· ἀκούσατε οὖν περὶ τοῦ λαοῦ τί λέγει ἡ γραφὴ· Ἐδεῖτο δὲ Ἰσαὰκ περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι στείρα ἦν· καὶ συνέλαβεν· ἴτα ἐξῆλθεν Ῥεβέκκα πύθου παρὰ κυρίου, καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτήν· Δύο ἔθνη ἐν τῇ γαστρὶ σου καὶ δύο λαοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ σου, καὶ ὑπερέξει λαὸς λαοῦ καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι· ἴσθαι ὅτι ὀφείλετε, τίς ὁ Ἰσαὰκ καὶ τίς ἡ Ῥεβέκκα, καὶ ἐπὶ τίνων δέδειχεν, ὅτι μείζων ὁ λαὸς οὗτος ἢ ἐκεῖνος· καὶ ἐν ἄλλῃ προφητείᾳ λέγει φανερώτερον ὁ Ἰακώβ πρὸς Ἰωσήφ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· Ἰδοὺ, οὐκ ἐστέρησέν με κύριος τοῦ προσώπου σου· προσάγαγέ μοι τοὺς υἱούς σου, ἵνα εὐλογῇσω αὐτούς· καὶ προσήγαγεν Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ, τὸν Μανασσῆ θέλων ἵνα εὐλογηθῇ, ὅτι πρεσβύτερος ἦν· ὁ γὰρ Ἰωσήφ προσήγαγεν εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ πατρὸς Ἰακώβ· ἴδεν δὲ Ἰακώβ τύπον τῷ πνεύματι τοῦ λαοῦ τοῦ μεταξύ· καὶ τί λέγει; Καὶ ἐποίησεν Ἰακώβ ἐναλλάξ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν τὴν δεξιὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραὶμ, τοῦ δευτέρου καὶ νεωτέρου, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν· καὶ εἶπεν Ἰωσήφ πρὸς Ἰακώβ· Μετάθες σου τὴν δεξιὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ, ὅτι πρωτότοκός μου υἱὸς ἐστίν· καὶ εἶπεν Ἰακώβ πρὸς Ἰωσήφ· Οἶδα, τέκνον, οἶδα· ἀλλ' ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι, καὶ οὗτος δὲ εὐλογηθήσεται βλέπετε, ἐπὶ τίνων τέθεικεν, τὸν λαὸν τοῦτον εἶναι πρῶτον καὶ τῆς διαθήκης κληρονόμον· εἰ οὖν ἐτι καὶ διὰ τοῦ Ἀβραάμ ἐμνήσθη, ἀπέχομεν τὸ τέλειον τῆς γνώσεως ἡμῶν· ἴδε οὖν λέγει τῷ Ἀβραάμ, ὅτε μόνος πιστεύσας ἐτέθη εἰς δικαιοσύνην· Ἰδοὺ, τέθεικά σε, Ἀβραάμ, πατέρα ἐθνῶν τῶν πιστευνόντων δι' ἀκροβυστίας τῷ θεῷ. Ναὶ ἀλλὰ ἴδωμεν, εἰ ἡ διαθήκη, ἢν ὥμοσεν τοῖς πατράσιν δοῦναι τῷ λαῷ, εἰ δέδωκεν δέδωκεν· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐγένοντο ἄλλοι λαβεῖν διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· λέγει ὁ προφήτης· Καὶ ἦν Μωϋσῆς νηστεύων ἐν ὄρει Σινᾶ, τοῦ λαβεῖν τὴν διαθήκην κυρίου πρὸς τὸν λαόν, ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα· καὶ ἔλαβεν Μωϋσῆς παρὰ κυρίου τὰς δύο πλάκας τὰς γεγραμμένας τῷ δακτύλῳ τῆς χειρὸς κυρίου ἐν πνεύματι· καὶ λαβὼν Μωϋσῆς κατέφερεν πρὸς τὸν λαόν δοῦναι· καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Μωϋσῆ, κατὰβηθὶ τὸ τάχος, ὅτι ὁ λαός σου, ὃν ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἠνόμωσεν καὶ συνῆκεν Μωϋσῆς, ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς πάλιν χωνέματα, καὶ ἔρριπεν ἐκ τῶν χειρῶν, καὶ συνετριβήσαν αἱ πλάκες τῆς διαθήκης κυρίου Μωϋσῆς θεράπων ὃν ἔλαβεν, αὐτὸς δὲ κύριος ἡμῖν ἔδωκεν εἰς λαὸν κληρονομίαν, δι' ἡμᾶς ὑπομείνας ἐφανερώθη δέ, ἵνα κἀκεῖνοι τελειωθῶσιν τοῖς ἁμαρτήμασιν, καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ κληρονομούντος διαθήκην κυρίου Ἰησοῦ λάβωμεν, ὃς εἰς τοῦτο ἡτοιμάσθη, ἵνα αὐτὸς φανεί, τὰς ἡδὴ δεδασπασμένας ἡμῶν καρδίας τῷ θανάτῳ καὶ παραδεδομένας τῇ τῆς πλάνης ἀνομίᾳ λυτρωσάμενος ἐκ τοῦ σκότους, διάθηται ἐν ἡμῖν διαθήκην λόγων· ἔτραπται γὰρ, πῶς αὐτῷ ὁ πατήρ ἐντέλλεται, λυτρωσάμενος ἡμᾶς ἐκ τοῦ σκότους· ἔτοιμάσθη αὐτῷ λαὸν ἁγιον· λέγει οὖν ὁ προφήτης· Ἐγὼ κύριος, ὁ θεός σου, ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ καὶ κρατήσω τῆς χειρὸς σου καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν ἀνοίξαι ὀφθαλμούς τυφλῶν καὶ ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν πεπεδημένους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς καθημένους ἐν σκότεινῳ σκοπομένους οὖν, πόθεν ἐλυτρώθημεν· πάλιν ὁ προφήτης λέγει· Ἰδοὺ, τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, οὕτως λέγει κύριος ὁ

λυτρωσάμενός σε θεός· και πάλιν ὁ προφήτης λέγει· Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι ταπεινοῖς χάριν, ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρῶσαι αἰχμαλώτοις ἄφρεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλειψιν, καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποσώσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας. Ἔτι οὖν καὶ περὶ τοῦ σαββάτου γέγραπται ἐν τοῖς δέκα λόγοις, ἐν οἷς ἐλάλησεν ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ πρὸς Μωϋσῆν κατὰ πρόσωπον· Καὶ ἁγιάσατε τὸ σάββατον κυρίου χερσὶν καθαραῖς καὶ καρδίᾳ καθαρχαῖ· ἐν ἐτέρῳ λέγει· Ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί μου τὸ σάββατον, τότε ἐπιθήσω τὸ ἔλεός μου ἐπ' αὐτούς· τὸ σάββατον λέγει ἐν ἀρχῇ τῆς κτίσεως· Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν ἑξ ἡμέραις τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ κατέπαυσεν ἐν αὐτῇ καὶ ἡγίασεν αὐτὴν· προσέχετε, τέκνα, τί λέγει τὸ συνετέλεσεν ἐν ἑξ ἡμέραις· τοῦτο λέγει, ὅτι ἐν ἑξακισχιλίοις ἔτεσιν συντελέσει κύριος τὰ σύμπαντα· ἡ γὰρ ἡμέρα παρ' αὐτῷ σημαίνει χίλια ἔτη· αὐτὸς δέ μοι μαρτυρεῖ λέγων· Ἰδοὺ, ἡμέρα κυρίου ἔσται ὡς χίλια ἔτη· οὐκοῦν, τέκνα, ἐν ἑξ ἡμέραις, ἐν τοῖς ἑξακισχιλίοις ἔτεσιν συντελεσθήσεται τὰ σύμπαντα· Καὶ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· τοῦτο λέγει· ὅταν ἑλθὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ καταργήσῃ τὸν καιρὸν τοῦ ἀνόμου καὶ κρινεῖ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀλλάξῃ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, τότε καλῶς καταπαύσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· πέρας γέ τοι λέγει· Ἀγιάσεις αὐτὴν χερσὶν καθαραῖς καὶ καρδίᾳ καθαρχαῖ· οὖν ἦν ὁ θεὸς ἡμέραν ἡγίασεν νῦν τις δύναται ἀγιάσαι καθαρὸς ὢν τῇ καρδίᾳ, ἐν πᾶσιν πεπλανήμεθαί· ὅτι ἄρα τότε καλῶς καταπαυόμενοι ἀγιάσομεν αὐτήν, ὅτε δυνησόμεθα αὐτοὶ δικαιοθύντες καὶ ἀπολαβόντες τὴν ἐπαγγελίαν, μὴκέτι οὐσίας τῆς ἀνομίας, καινῶν δὲ γεγονότων πάντων ὑπὸ κυρίου· τότε δυνησόμεθα αὐτὴν ἀγιάσαι, αὐτοὶ ἀγιασθέντες· πρῶτον πέρας γέ τοι λέγει αὐτοῖς· Τὰς νεομηνίας ὑμῶν καὶ τὰ σάββατα οὐκ ἀνέχομαι· οὐρα, πῶς λέγει· οὐ τὰ σάββατα ἐμοὶ δεκτά, ἀλλὰ ὁ πεποίηκα, ἐν ᾧ καταπαύσας τὰ πάντα ἀρχὴν ἡμέρας ὀγδόης ποιήσω, ὃ ἐστὶν ἄλλου κόσμου ἀρχή· καὶ αἶνον αὐτοῦ ἐν ἡμέραν τὴν ὀγδὴν εἰς εὐφροσύνην, ἐν ἣ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ φανερωθεὶς ἀνέβη εἰς οὐρανοῖς· Ἔτι δὲ καὶ περὶ τοῦ ναοῦ ἐρῶ ὑμῖν, ὡς πλανώμενος οἱ ταλαίπωροι εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἥλπισαν, καὶ οὐκ ἐπὶ τὸν θεὸν αὐτῶν τὸν ποιήσαντα αὐτούς, ὡς ὄντα οἶκον θεοῦ· σχεδὸν γὰρ ὡς τὰ ἔθνη ἀφίερῶσαν αὐτὸν ἐν τῷ ναφᾷ· ἀλλὰ πῶς λέγει κύριος καταργῶν αὐτὸν, μάθετε· Τίς ἐμέτρησεν τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ ἢ τὴν γῆν δρακί; οὐκ ἐγώ; λέγει κύριος· Ὁ οὐρανὸς μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσατέ μοι, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; ἐγνώκατε, ὅτι ματαῖα ἡ ἐλπίς αὐτῶν· πέρας γέ τοι πάλιν λέγει· Ἰδοὺ, οἱ καθελόντες τὸν ναὸν τοῦτον αὐτοὶ αὐτὸν οἰκοδομήσουσιν· γίνεται δὲ γὰρ τὸ πολεμεῖν αὐτοὺς καθηρέθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν· νῦν καὶ αὐτοὶ οἱ τῶν ἐχθρῶν ὑπηρετοὶ ἀνοικοδομήσουσιν καὶ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ παραδίδοσθαι, ἐφανερώθη· λέγει γὰρ ἡ γραφή· Καὶ κύριος τὰ πρόβατα τῆς νομῆς καὶ παραδώσει καὶ τὸν πύργον αὐτῶν εἰς καταφθοράν· καὶ ἐγένετο καθ' ἃ ἐλάλησεν κύριος ζητήσωμεν δέ, εἰ ἔστιν ναὸς θεοῦ ἔστιν, ὅπου αὐτὸς λέγει ποιεῖν καὶ καταρτίζειν· γέγραπται γάρ· Καὶ ἔσται, τῆς ἑβδομάδος συντελουμένης οἰκοδομηθήσεται ναὸς θεοῦ ἐνδόξως ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου· εὐρίσκω οὖν, ὅτι ἔτι ναὸς πῶς οὖν οἰκοδομηθήσεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, μάθετε· περὶ τοῦ ἡμᾶς πιστεῦσαι τῷ θεῷ ἦν ἡμῶν τὸ κατοικητήριον τῆς καρδίας φθαρτὸν καὶ ἀσθενές, ὡς ἀληθῶς οἰκοδομητὸς ναὸς διὰ χειρός, ὅτι ἦν πλήρης μὲν εἰδωλολογίας καὶ ἦν οἶκος δαιμονίων διὰ τὸ ποιεῖν, ὅσα ἦν ἐναντία τῷ θεῷ· οἰκοδομηθήσεται δὲ ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου· προσέχετε δέ, ἵνα ὁ ναὸς τοῦ κυρίου ἐνδόξως οἰκοδομηθῇ· πῶς, μάθετε· λαβόντες τὴν ἄφρεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ ἐλπίσαντες ἐπὶ τὸ ὄνομα ἐγενόμεθα καινοί, πάλιν ἐξ ἀρχῆς κτιζόμενοι· διὸ ἐν τῷ κατοικητηρίῳ ἡμῶν ἀληθῶς ὁ θεὸς κατοικεῖ ἐν ἡμῖν· πῶς; ὁ λόγος αὐτοῦ τῆς πίστεως, ἡ κλήσις αὐτοῦ τῆς ἐπαγγελίας, ἡ σοφία τῶν δικαιοματιῶν, αἱ ἐντολαὶ τῆς διδαχῆς, αὐτὸς ἐν ἡμῖν προφητεύων, αὐτὸς ἐν ἡμῖν κατοικῶν,

τοὺς τῷ θανάτῳ δεδουλωμένους ἀνοίγων ἡμῖν τὴν θύραν τοῦ ναοῦ, ὃ ἐστὶν στόμα, μετάνοιαν διδοὺς ἡμῖν, εἰσάγε εἰς τὸν ἄφθαρτον ναόν· γὰρ ποθὼν σωθῆναι βλέπει οὐκ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' εἰς τὸν ἐν αὐτῷ κατοικοῦντα καὶ λαλοῦντα, ἐπ' αὐτῷ ἐκπλησσομένου, ἐπὶ τῷ μηδέποτε μήτε τοῦ λέγοντος τὰ ῥήματα ἀκηκοέναι ἐκ τοῦ στόματος μήτε αὐτὸς ποτε ἐπιτεθυμηκέναι ἀκούειν· τοῦτο ἐστὶν πνευματικὸς ναὸς οἰκοδομούμενος τῷ κυρίῳ. Ἐφ' ὅσον ἦν ἐν δυνατῷ καὶ ἀπλότῃ διδάσκει ὑμῖν, ἐλπίζει μου ἡ ψυχὴ τῇ ἐπιθυμίᾳ μου μὴ παραλελοιπέναι τι τῶν ἀνηκόντων εἰς σωτηριανὲν γὰρ περὶ τῶν ἐνεστώτων ἢ μελλόντων γράφω ὑμῖν, οὐ μὴ νοήσῃτε διὰ τὸ ἐν παραβολαῖς κείσθαι ταῦτα μὲν οὕτως. Μεταβῶμεν δὲ καὶ ἐπὶ ἐτέραν γνῶσιν καὶ διδαχὴν· Ὅδοι δύο εἰσὶν διδαχῆς καὶ ἐξουσίας, ἡ τε τοῦ φωτὸς καὶ ἡ τοῦ σκότους· διαφορὰ δὲ πολλὴ τῶν δύο ὁδῶν· ἥ τις μὲν γὰρ εἰσὶν τεταγμένοι φωταγωγοὶ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ, ἐφ' ἧς δὲ ἄγγελοι τοῦ σατανᾶ· καὶ ὁ μὲν ἐστὶν κύριος ἀπὸ αἰώνων καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, ὁ δὲ ἄρχων καιροῦ τοῦ νῦν τῆς ἀνομίας. Ἡ οὖν ὁδὸς τοῦ φωτὸς ἐστὶν αὕτη· ἐάν τις θέλων ὁδὸν ὁδεύειν ἐπὶ τὸν ὠρισμένον τόπον, σπεύσῃ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· οὐδὲν οὖν ἡ δοθεῖσα ἡμῖν γνῶσις τοῦ περιπατεῖν ἐν αὐτῇ τοιαύτη· ἀγαπήσεις τὸν ποιῶσαντά σε, φοβηθήσῃ τὸν σε πλάσαντα, δοξάσεις τὸν σε λυτρώσαντον ἐκ θανάτου· ἔσῃ ἀπλὸς τῇ καρδίᾳ καὶ πλούσιος τῷ πνεύματι· οὐ κολληθήσῃ μετὰ τῶν πορευομένων ἐν ὁδῷ θανάτου, μισήσεις πᾶν, ὃ οὐκ ἔστιν ἀρεστὸν τῷ θεῷ, μισήσεις πᾶσαν ὑπόκρισιν· οὐ μὴ ἐγκαταλιπὴς ἐντολὰς κυρίου· οὐκ ὑψώσεις σεαυτόν, ἔσῃ δὲ ταπεινόφρων κατὰ πάντα· οὐκ ἄρεῖς ἐπὶ σεαυτὸν δόξαν· οὐ λήμῃ βουλήν πονηρὰν κατὰ τὸ πλῆσιόν σου, οὐ δώσεις τῇ ψυχῇ σου θράσος· οὐ πορευῇς, οὐ μοιχεύσεις, οὐ παιδοφθορήσεις· οὐ μὴ σου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξέλθῃ ἐν ἀκαθαρσίᾳ τινῶν· οὐ λήμῃ πρὸς ἄνθρωπον ἐλέγξει τινα ἐπὶ παραπτώματι· ἔσῃ πραὺς, ἔσῃ ἡσύχιος, ἔσῃ τρέμων τοὺς λόγους οὗς ἴκουσας, οὐ μνησικακήσεις τῷ ἀδελφῷ σου· οὐ διψυχήσῃς, πότερον ἔσται ἢ οὐ· οὐ μὴ λάβῃς ἐπὶ ματῶν τὸ ὄνομα κυρίου· ἀγαπήσεις τὸν πλῆσιόν σου ὑπὲρ τὴν ψυχὴν σου· οὐ φονεύσεις τέκνον ἐν φθορᾷ, οὐδὲ πάλιν γεννηθὲν ἀποκτενεῖς· οὐ μὴ ἄρης τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τοῦ υἱοῦ σου ἢ ἀπὸ τῆς θυγατρὸς σου, ἀλλὰ ἀπὸ νεότητος διδάξεις φόβον θεοῦ· οὐ μὴ γένῃ ἐπιθυμῶν τὰ τοῦ πλῆσιόν σου, οὐ μὴ γένῃ πλεονέκτης· οὐδὲ κολληθήσῃ ἐκ ψυχῆς σου μετὰ ὑψηλῶν, ἀλλὰ μετὰ ταπεινῶν καὶ δικαίων ἀναστραφήσῃ, τὰ συμβαίνοντά σοι ἐνεργήματα ὡς ἀγαθὰ προσδέξῃ, εἰδὼς ὅτι ἄνευ θεοῦ οὐδὲν γίνεται· οὐκ ἔσῃ διγνώμων οὐδὲ γλωσσώδης, ὑποταγήσῃ κυρίῳ ὡς τύπῳ θεοῦ ἐν αἰσχύνη καὶ φόβῳ· οὐ μὴ ἐπιτάξῃς δούλῳ σου ἢ παιδίῳ ἐν πικρίᾳ, τοῖς ἐπὶ τὸν αὐτὸν θεὸν ἐλπίζουσιν, μὴ ποτε οὐ μὴ φοβηθῇσονται τὸν ἐπ' ἀμφοτέροις θεόν· ὅτι οὐκ ἤλθεν κατὰ πρόσωπον καλέσαι, ἀλλ' ἐφ' οὗς τὸ πνεῦμα ἡτοίμασεν κοινωνήσεις ἐν πᾶσιν τῷ πλῆσιόν σου καὶ οὐκ ἐρεῖς ἴδια εἶναι· εἰ γὰρ ἐν τῷ ἀφθάρτῳ κοινωνοὶ ἐστε, πόσω μᾶλλον ἐν τοῖς φθαρτοῖς; οὐκ ἔσῃ πρόγλωσσος· παγὶς γὰρ τὸ στόμα θανάτου· ὅσον δύνασαι, ὑπὲρ τῆς ψυχῆς σου ἀγνεύσεις· μὴ γίνου πρὸς μὲν τὸ λαβεῖν ἐκτείνων τὰς χεῖρας, πρὸς μὲν τὸ λαβεῖν ἐκτείνων τὰς χεῖρας, πρὸς δὲ τὸ δοῦναι συσπών· ἀγαπήσεις ὡς κόρην τὸ ὄφθαλμοῦ σου πάντα τὸν λαλοῦντά σοι τὸν λόγον κυρίου· μνησθήσῃ ἡμέραν κρίσεως νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ ἐκζητήσεις καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὰ πρόσωπα τῶν ἁγίων, ἢ διὰ λόγου κοπιῶν καὶ πορευόμενος εἰς λύτρωσιν ἁμαρτιῶν σου· οὐκ διστάσεις μισθοῦ καλὸς ἀνταποδότης φυλάξεις ἃ παρέλαβες, μήτε προστιθείς μήτε ἀφαιρῶν, εἰς τέλος μισήσεις τὸ πονηρὸν· κρινεῖς δικαίως· οὐ ποιήσεις σχίσμα, εἰρηνεύσεις δὲ μαχομένους· συαγαγὼν ἐξομολογήσῃ ἐπὶ ἁμαρτίαις σου· οὐ προσήξεις ἐπὶ προσευχῇ ἐν συνειδήσει πονηρᾷ· αὕτη ἐστὶν ὁδὸς τοῦ φωτός. Ἡ δὲ τοῦ μέλαος ὁδὸς ἐστὶν σκολίᾳ καὶ κατάρας μεστή· ὁδὸς ἐστὶν θανάτου αἰωνίου μετὰ τιμωρίας, ἐν ᾗ ἐστὶν τὰ ἀπολλύντα τὴν ψυχὴν αὐτῶν· εἰδωλολατρεία, θρασυτης, ὕψος· δυνάμεις, ὑπὸ κρίσεως, διπλοκαρδία, μοιχεία, φόβος, ἄρπαγί, ὑπερηφανία, μαγεία, πλεονεξία, ἀφοβία θεοῦ· διώκεται τῶν ἀγαθῶν, μισοῦντες ἀλήθειαν, ἀγαπῶντες

ψευδος, οὐ γινώσκοντες μισθὸν δικαιοσύνης, οὐ κολλώμενοι ἀγαθῷ, οὐ κρίσει δίκαια, χίρα καὶ ὀρφανῷ οὐ προσέχοντες, ἀγρυπνοῦντες μάταια, διώκοντες ἀνταπόδομα, οὐκ ἐλεῶντες πτωχόν, οὐ πονοῦντες ἐπὶ καταπονουμένῳ, εὐχε-
ρεῖς ἐν καταφρονεῖς τέκνων, φθορεῖς πλάσματος θεοῦ, ἀποστρεφόμενοι τὸν ἐνδέμενον, καταπονοῦντες τὸν θλιβόμενον, πλουσίῳ παράκλητοι, πενήτων ἄνομοι κριταί, πανθαμάρτητοι. Καλὸν οὖν ἐστὶν μαθόντα τὰ δικαιώματα το-
ῦ κυρίου, ὅσα γέγραπται, ἐν τούτοις περιπατεῖν· γὰρ ταῦτα ποιῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ δοξασθήσεται· ὁ ἐκεῖνα ἐκλεγόμενος μετὰ τῶν ἔργων α-
ὐτοῦ συναπολείτα· διὰ τοῦτο ἀνάστασις, διὰ τοῦτο ἀνταπόδομα ἐξ ὧν τοὺς ὑπερέχοντας, εἴ τίνα μου γνώμης ἀγαθῆς λαμβάνετε συμβουλίαν· ἔχετε μεθ' ἐαυτῶν εἰς οὓς ἐργάσθητε τὸ καλόν· μὴ ἐλλειπτεῖν γὰρ ὁ κύριος καὶ ὁ μισθὸς αὐτοῦ· καὶ ἐρωτῶ ὑμᾶς· ἐαυτῶν γίνεσθε νομοθέται ἀγαθοί, ἐαυτῶν μένετε σύμβουλοι πιστοί, ἄρατε ἐξ ὑμῶν πᾶσαν ὑπόκρισιν· ὁ θεός, ὁ τοῦ παντός κόσμου κυριεύων, δῶκε ὑμῖν σοφίαν, σύνεσιν, ἐπιστήμην, γνῶσιν τῶν δικαιο-
μάτων αὐτοῦ, ὑπομονὴν γίνεσθε δὲ θεοδιδάκτοι, ἐκζητοῦντες τί ζητεῖ κύριος ἀπ' ὑμῶν, καὶ ποιεῖτε ἵνα εὐρεθῇτε ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· εἰ δὲ τίς ἐστιν ἀγαθὸς μνηστὴρ, μνημονεύετε μου μελετῶντες ταῦτα, ἵνα καὶ ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ ἀγρυπνία εἰς τι ἀγαθὸν χωρήσῃ· ἐρωτῶ ὑμᾶς, χάριν αἰτούμενος· ἔτι τὸ καλὸν σκευός ἐστιν μεθ' ὑμῶν, μὴ ἐλλείπτετε μηδενὶ ἐαυτῶν, ἀλλὰ συνεχῶς ἐκζητεῖτε ταῦτα καὶ ἀναπληροῦτε πᾶσαν ἐντολήν· ἔστιν γὰρ ἄξια διδὼν μᾶλλον ἐσπούδασα γράψαι ἀπ' ὧν ἠδυνήθην, εἰς τὸ εὐφραῖναι ὑμᾶς σῶζεσθε, ἀγάπης τέκνα καὶ εἰρήνη· ὁ κύριος τῆς δόξης καὶ πάσης χάριτος μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. Ἐπιστολὴ βαρενάβα.

7 Διδαχὴ κυρίου δια τῶν δωδεκα αποστόλων τοῖς ἐθνεσιν

Οδοὶ δύο εἰσι, μία τῆς ζωῆς καὶ μία τοῦ θανάτου, διαφορὰ δὲ πολλὴ μεταξὺ τῶν δύο οδῶν. ἡ μὲν οὖν οδὸς τῆς ζωῆς ἐστὶν αὕτη, πρῶτον ἀγαπήσεις τὸν θεὸν τὸν ποιῶσαντά σε, δευτέρον τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, πάντα δὲ ὅσα εἰς θελήσῃς μὴ γίνεσθαι σοί, καὶ σὺ ἄλλῳ μὴ ποιεῖς. τούτων δὲ τῶν λόγων ἡ διδαχὴ ἐστὶν αὕτη, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν καὶ προσευχεσθε ὑπερ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, νηστεύετε δὲ ὑπερ τῶν διωκόντων ὑμᾶς, ποῖα γὰρ χάρις, εἰ ἀγαπάτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς· οὐχὶ καὶ τὰ ἐθνη το αὐτοὶ ποιοῦσιν, ὑμεῖς δὲ ἀγαπάτε τοὺς μισούντας ὑμᾶς, καὶ οὐχ ἔχετε ἐχθρόν. ἀπεχου τῶν σαρκικῶν [καὶ σωματικῶν] ἐπιθυμιῶν. εἰ τις σοὶ δῶ ῥαπίσμα εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἐσὶ τέλειος. εἰ ἀγγαρεύσῃ σε τις μίλιον ἐν, ὑπάγε μετ' αὐτοῦ δύο, εἰς ἀρὰν τις τὸ ματιόν σου, δὸς αὐτῷ καὶ τὸν χι-
τῶνα, εἰς λαβὴν τις ἀπὸ σου τὸ σὸν, μὴ ἀπαιτεῖ, οὐδὲ γὰρ δύνασαι. παντὶ τῷ αἰτοῦντι σε δίδου καὶ μὴ ἀπαιτεῖ, πασι γὰρ θελεῖ δίδοσθαι ὁ πατήρ ἐκ τῶν ἰδίων χαρισμάτων. μακάριος ὁ δίδους κατὰ τὴν ἐντολήν, αἰὼς γὰρ ἐστίν. οὐαὶ τῷ λαμβάνοντι, εἰ μὲν γὰρ χρεῖαν ἔχων λαμβάνει τις, αἰὼς ἐστίν, ὁ δὲ μὴ χρεῖαν ἔχων δώσει δικήν, ἵνατι ἔλαβε καὶ εἰς τι, ἐν συνοχῇ δὲ γενομένου ἐξετασθήσεται περὶ ὧν ἐπράξε καὶ οὐκ ἐξελευσεται ἐκεῖθεν, μεχρὶς οὐ ἀποδώ-
τον ἐσχάτον κοδραντίν. ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου δὲ εἰρηται, ἰδρῶσάτω ἡ εὐπει-
θοσύνη σου εἰς τὰς χεῖρας σου, μεχρὶς ἂν γνῶς τινὶ δῶς. Δευτέρᾳ δὲ ἐντολῇ τῆς διδαχῆς· Οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ παιδοφθορεύσεις, οὐ πορνεύσεις, οὐ κλεψῇς, οὐ μαγεύσεις, οὐ φαρμακεύσεις, οὐ φονεύσεις τέκνον ἐν φθόρᾳ οὐδὲ γεννηθὲν ἀποκτενεῖς. οὐκ ἐπιθυμήσεις τὰ τοῦ πλησίον, οὐκ ἐπιπορεύσεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, οὐ κακολογήσεις, οὐ μνησικακήσεις. οὐκ ἐσὶ διγνώμων οὐδὲ διγλωσσός, παγὶς γὰρ θανάτου ἡ διγλωσσία. οὐκ ἐστὶ ὁ λόγος σου ψευ-
δής, οὐ κενός, ἀλλὰ μεμεστωμένος πρᾶξει. οὐκ ἐσὶ πλεονεκτής οὐδὲ ἀρπαγῆς

ουδε υποκριτής ουδε κακοήθης ουδε υπερήφανος. ου λήρη βουλὴν πονήραν κατὰ τοῦ πλησίον σου. ου μισήσεις πάντα ἀνθρώπον, ἀλλὰ οὓς μεν ἐλεγξεις, περὶ ὧν δὲ προσεύξη, οὓς δὲ ἀγαπήσεις ὑπὲρ τὴν ψυχὴν σου. Τέκνον μου, φεύγε ἀπο παντός πονήρου καὶ ἀπο παντός ὁμοίου αὐτοῦ. μὴ γίνου ὀργίλος, ὁδηγεὶ γὰρ ἡ ὀργὴ πρὸς τὸν φόνον, μὴδὲ ζηλώτης μὴδὲ ἐριστικός μὴδὲ θυμικός, ἐκ γὰρ τούτων ἀπαντῶν φονοὶ γεννῶνται. τέκνον μου, μὴ γίνου ἐπιθυμητής, ὁδηγεὶ γὰρ ἡ ἐπιθυμία πρὸς τὴν πορνείαν, μὴδὲ αἰσχρόλογος μὴδὲ ὑψηλοφθαλμός, ἐκ γὰρ τούτων ἀπντῶν μοιχεῖαι γεννῶνται. τέκνον μου, μὴ γίνου ὠϊονοσκοπός, ἐπεὶδὴ ὁδηγεὶ εἰς τὴν εἰδωλολατρίαν, μὴδὲ ἐπαισιδός μὴδὲ μαθηματικός μὴδὲ περικαθαίρων, μὴδὲ θελε αὐτὰ βλέπειν [μὴδὲ ἀκοῦειν], ἐκ γὰρ τούτων ἀπαντῶν εἰδωλολατρία γεννᾶται. τέκνον μου, μὴ γίνου ψευστής, ἐπεὶδὴ ὁδηγεὶ τὸ ψεῦσμα εἰς τὴν κλοπὴν, μὴδὲ φίλαργυρος μὴδὲ κενοδόξος, ἐκ γὰρ τούτων ἀπαντῶν κλοπαὶ γεννῶνται. τέκνον μου, μὴ γίνου γογγυστός, ἐπεὶδὴ ὁδηγεὶ εἰς τὴν βλασφημίαν, μὴδὲ αὐθαδὴς μὴδὲ πονηροφρων, ἐκ γὰρ τούτων ἀπαντῶν βλασφημίαι γεννῶνται. ἰσθὶ δὲ πρᾶυς, ἐπεὶ οἱ πρᾶεις κληρονομήσουσι τὴν γῆν. γίνου μακροθυμὸς καὶ ἐλεημῶν καὶ ἀκάκος καὶ ἡσυχίος καὶ ἀγαθὸς καὶ τρεμὼν τοὺς λόγους διὰ παντός, οὓς ἤκουσας. οὐχ ὑψώσεις σεαυτὸν οὐδὲ δώσεις τὴν ψυχὴν σου θράσος. ου κοληθήσεται ἡ ψυχὴ σου μετὰ ὑψηλῶν, ἀλλὰ μετὰ δικαίων καὶ ταπεινῶν ἀναστραφῇ. τὰ συμβαινόντα σοὶ ἐνεργήματα ὡς ἀγαθὰ προσδεξῇ, εἰδὼς, ὅτι ἀτερὲς θεοῦ οὐδὲν γίνεται. Τέκνον μου, τοῦ λαλοῦντός σοι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μνησθήσῃ νυκτός καὶ ἡμέρας, τιμῆσεις δὲ αὐτὸν ὡς κυρίον, ὅθεν γὰρ ἡ κυριότης λαλεῖται, ἐκεῖ κύριος ἐστίν. ἐκζητήσεις δὲ καθ' ἡμέραν τὰ πρόσωπα τῶν ἁγίων, ἵνα ἐπαναπαῖς τοῖς λόγοις αὐτῶν. ου ποιεῖς σχίσμα, εἰρηνεύσεις δὲ μαχομένους, κρίνεις δικαίως, ου λήρη πρόσωπον ἐλεγξάι ἐπὶ παραπτώμασιν. ου διυρχνῇς, ποτερον ἐστὶ ἡ ου. μὴ γίνου πρὸς μεν τὸ λαβεῖν ἐκτεινὼν τὰς χεῖρας, πρὸς δὲ τὸ δύναι συσπῶν. εἰν ἔχης διὰ τῶν χειρῶν σου, δώσεις λυτρώσιν ἁμαρτιῶν σου. ου δίστασεις δύναι οὐδὲ δίδους γογγυσεις, γνώσῃ γὰρ, τίς ἐστίν ὁ τοῦ μισθοῦ καλὸς ἀνταποδοτής. ουκ ἀποστραφῇς τὸν ἐνδοξόμενον, συγκοινωνήσεις δὲ πάντα τῷ ἀδελφῷ σου καὶ ουκ ἐρεῖς ἴδια εἶναι, εἰ γὰρ ἐν τῷ ἀθανάτῳ κοινωνοὶ ἐστε, πόσω μᾶλλον ἐν τοῖς θνητοῖς; ουκ ἄρεις τὴν χεῖρά σου ἀπο τοῦ υἱοῦ σου ἢ ἀπο τῆς θυγατρὸς σου, ἀλλὰ ἀπο νεότητος διδάξεις τὸν φοβὸν τοῦ θεοῦ. ουκ ἐπιτάξεις δούλῳ σου ἢ παιδίσκῃ, τοῖς ἐπὶ τὸν αὐτὸν θεὸν ἐλπίζουσιν, ἐν πικρίᾳ σου, μῆποτε ου μὴ φοβηθήσονται τὸν ἐπ' ἀμφοτέροις θεόν, ου γὰρ ἐρχεται κατὰ πρόσωπον καλεῖσαι, ἀλλ' ἐφ' οὓς τὸ πνεῦμα πτοῖασεν. ὑμεῖς δὲ [οἱ] δούλοι ὑποταγῆσεσθε τοῖς κυρίοις ὑμῶν ὡς τυπῷ θεοῦ ἐν αἰσχυρῇ καὶ φόβῳ. μισήσεις πᾶσαν ὑποκρίσιν καὶ παν ὃ μὴ ἀρεστόν τῳ κυρίῳ. ου μὴ ἐγκαταλίπῃς ἐντολὰς κυρίου, φυλάξεις δὲ αὐτὰς, μὴτε προστίθῃς μὴτε ἀφαιρῶν. ἐν ἐκκλῆσια ἐξομολογήσῃ τὰ παραπτώματα σου, καὶ ου προσελεύσῃ ἐπὶ προσευχὴν σου ἐν συνειδήσει πονήρα. αὕτη ἐστὶ ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς. Ἡ δὲ τοῦ θανάτου ὁδὸς ἐστὶν αὕτη, πρῶτον πάντων πονήρα ἐστὶ καὶ καταρὰς μέστι, φονοὶ, μοιχεῖαι, ἐπιθυμίαι, πορνείαι, κλοπαί, εἰδωλολατρίαι, μαγείαι, φαρμακίαι, ἀρπαγαί, ψευδομαρτυρίαι, ὑποκρίσεις, διπλοκαρδίαι, δόλος, υπερήφανα, κακία, αὐθαδεῖα, πλεονεξία, αἰσχρόλογια, ζηλοτυπία, θρασυτής, ὕψος, ἀλαζονεία, [αφοβία]. διώκεται ἀγαθῶν, μισοῦντες ἀληθείαν, ἀγαπῶντες ψεῦδος, ου γινώσκοντες μισθὸν δικαιοσύνης, ου κολῶμενοι ἀγαθῷ οὐδὲ κρίσει δικαία, ἀγρυπνοῦντες ουκ εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' εἰς τὸ πονήρον, ὧν μακρὰν πρᾶντην καὶ ὑπομονὴν, μάταια ἀγαπῶντες, διώκοντες ἀνταποδομα, ουκ ἐλεούντες πτωχόν, ου πονοῦντες ἐπὶ καταπονουμένῳ, ου γινώσκοντες τὸν ποιῆσαντα αὐτούς, φονεῖς τέκνων, φθορεῖς πλάσματος θεοῦ, ἀποστρεφόμενοι τὸν ἐνδοξόμενον, καταπονοῦντες τὸν θλιβόμενον, πλουσιῶν παρακλήτοι, πενήτων ἀνομοὶ κριταί, πανθαμαρτίτοι, ρυσθεῖτε, τέκνα, ἀπο τούτων ἀπαντῶν. Ὁρα, μὴ τίς σε πλανήσῃ ἀπο ταύτης τῆς οδοῦ τῆς διδασχῆς, ἐπεὶ παρὲς θεοῦ σε διδάσκει. εἰ

μεν γαρ δυνασαι βαστασαι ολον τον ζυγον του κυριου, τελειος εση, ει δ ου
 δυνασαι, ο δυνη, τουτο ποιει. περι δε της βρωσεως, ο δυνασαι βαστασον, απο
 δε του ειδωλοθυτου λιαν προσεχε, λατρεία γαρ εστι θεων νεκρων. Περι δε του
 βαπτισματος, ουτω βαπτισατε, ταυτα παντα προειποντες, βαπτισατε εις το
 ονομα του πατρος και του υιου και του αγιου πνευματος εν υδατι ζωντι. εαν
 δε μη εχης υδωρ ζων, εις αλλο υδωρ βαπτισον, ει δ ου δυνασαι εν ψυχρω, εν
 θερμω. εαν δε αμφοτερα μη εχης, εκχεον εις την κεφαλην τρις υδωρ εις ονομα
 πατρος και υιου και αγιου πνευματος. προ δε του βαπτισματος προηπιστευ-
 σατω ο βαπτιζων και ο βαπτιζομενος και ει τινες αλλοι δυνανται, κελευεις δε
 νηστευσαι τον βαπτιζομενον προ μιας η δυο. Αι δε νηστεια υμων μη εστωσαν
 μετα των υποκριτων. νηστευσουσι γαρ δευτερα σαββατων και πεμπτη, υμεις
 δε νηστευσατε τετραδα και παρασκευην. μηδε προσευχεσθε ως οι υποκριται,
 αλλ ως εκελευσεν ο κυριος εν τω ευαγγελιω αυτου, ουτω προσευχεσθε, πατηρ
 ημων ο εν τω ουρανω, αγιασθητω το ονομα σου, ελθετω η βασιλεια σου, γενη-
 θητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι γης, τον αρτον ημων τον επιουσιον
 δος ημιν σημερον, και αφες ημιν την οφειλην ημων, ως και ημεις αφιεμεν τοις
 οφειλταις ημων, και μη εισενεγκης ημιας εις πειρασμον, αλλα ρυσαι ημας απο
 του πονηρου, οτι σου εστιν η δυναμις και η δοξα εις τους αιωνας. τρις της
 ημερας ουτω προσευχεσθε. Περι δε της ευχαριστιας, ουτως ευχαριστησατε,
 πρωτον περι του ποτηριου, ευχαριστουμεν σοι, πατερ ημων, υπερ της αγιας
 αμπελου Δαυιδ του παιδος σου, ης εγνωρισας ημιν δια Ιησου του παιδος σου,
 σοι η δοξα εις τους αιωνας. περι δε του κλασματος, ευχαριστουμεν σοι, πατερ
 ημων, υπερ της ζωης και γνωσεως, ης εγνωρισας ημιν δια Ιησου του παιδος
 σου. σοι η δοξα εις τους αιωνας. ωσπερ ην τουτο [το] κλασμα διεσκορπι-
 σμενον επανω των ορεων και συναχθεν εγενετο εν, ουτω συναχθητω σου η
 εκκλησια απο των περατων της γης εις την σην βασιλειαν, οτι σου εστιν η
 δοξα και η δυναμις δια Ιησου Χριστου εις τους αιωνας. μηδεις δε φαγετω μηδε
 πιετω απο της ευαριστιας υμων, αλλ οι βαπτισθεντες εις ονομα κυριου, και
 γαρ περι τουτου ειρηκεν ο κυριος. μη δωτε το αγιον τοις κυσι. Μετα δε το
 εμπλησθηναι ουτως ευχαριστησατε, ευχαριστουμεν σοι, πατερ αγιε, υπερ του
 αγιου ονοματος σου, ου κατεσκηνωσας εν ταις καρδιας ημων, και υπερ της
 γνωσεως και πιστεως και αθανασιας, ης εγνωρισας ημιν δια Ιησου του παιδος
 σου, σοι η δοξα εις τους αιωνας. συ, δεσποτα παντοκρατορ, εκτισας τα πα-
 ντα ενεκεν του ονοματος σου, τροφην τε και ποτον εδωκας τοις ανθρωποις
 εις απολαυσιν, ινα σοι ευχαριστησωσιν, ημιν δε εχαρισω πνευματικην τροφην
 και ποτον και ζων αιωνιον δια Ιησου του παιδος σου. προ παντων ευχαρι-
 στουμεν σοι, οτι δυνατος ει, σοι η δοξα εις τους αιωνας. μνησθητι, κυριε, της
 εκκλησιας σου του ρυσασθαι αυτην απο παντος πονηρου και τελειωσαι αυτην
 εν τη αγαπη σου, και συναξον αυτην απο των τεσσαρων ανεμων, την αγιασθει-
 σαν, εις την σην βασιλειαν, ην ποιμασας αυτη, οτι σου εστιν η δυναμις και η
 δοξα εις τους αιωνας. ελθετω χαρις και παρελθετω ο κοσμος ουτος. ωσαννα
 τω θεω Δαυιδ. ει τις αγιος εστιν, ερχεσθω, ει τις ουκ εστι, μετανοειτω, μαραν
 αθι, αμην. τοις δε προφηταις επιτρεπετε ευχαριστην, οσα θελουσιν. [περι δε
 του μυρου ουτως ευχαριστησατε, ευχαριστουμεν σοι, πατερ ημων αγιε, υπερ
 του μυρου, ου εγνωρισας ημιν δια Ιησου του παιδος σου, σοι η δοξα εις τους
 αιωνας, αμην.] Ος αν ουν ελθων διδαξη υμας ταυτα παντα τα προειρημενα,
 δεξασθε αυτον, εαν δε αυτος ο διδασκων στραφεις διδασκει αλλην διδαχην εις
 το καταλυσαι, μη αυτου ακουσιτε, εις δε το προςθειναι δικαιοσυνην και γνω-
 σιν κυριου, δεξασθε αυτον ως κυριον. περι δε των αποστολων και προφητων,
 κατα το δογμα του ευαγγελιου ουτω ποιησατε. πας δε αποστολος ερχομενος
 προς υμας. ου μενει [ει μη] ημεραν μιαν, εαν δε η χρεια, και την αλλην, τρεις δε
 εαν μεινη, ψευδοπροφητης εστιν. εξερχομενος δε ο αποστολος μηδεν λαμβαν-
 νετω ει μη αρτον, εως ου αυλισθη, εαν δε αργυριον αιτη, ψευδοπροφητης εστι.

και παντα προφητην λαλουντα εν πνευματι ου πειρασετε ουδε διακρινείτε, πασα γαρ αμαρτια αφεθησεται, αυτη δε η αμαρτια ουκ αφεθησεται. ου πας δε ο λαλων εν πνευματι προφητης εστιν, αλλ εαν εχη τους τροπους κυριου. απο ουν των τροπων γνωσθησεται ο ψευδοπροφητης και ο προφητης. και πας προφητης οριζων τραπεζαν εν πνευματι, ου φαγεται απ αυτης, ει δε μηγε ψευδοπροφητης εστι. πας δε προφητης διδασκων την αληθειαν, ει α διδασκει ου ποιει, ψευδοπροφητης εστι. πας δε προφητης δεδοκιμασμενος, αληθινος, ποιων εις μυστηριον κοσμικον εκκλησιας, μη διδασκων δε ποιειν, οσα αυτος ποιει, ου κριθησεται εφ υμων, μετα θεου γαρ εχει την κρισιν, ωσαντως γαρ ετοιμωσαν και οι αρχαιοι προφηται. ος δ αν ειπη εν πνευματι, δος μοι αργυρια η ετερα τινα, ουκ ακουσεσθε αυτου, εαν δε περι αλλων υστερουντων ειπη δουναι, μηδεις αυτον κρινετω. Πας δε ο ερχομενος προς υμας εν ονοματι κυριου δεχθητω, επειτα δε δοκιμασαντες αυτον γνωσεσθε, συνεσιν γαρ εχετε δεξιν και αριστεραν. ει μεν παροδιος εστιν ο ερχομενος, βοηθειτε αυτω, οσον δυνασθε, ου μενει δε προς υμας ει μη δυο η τρεις ημερας, εαν η αναγκη. ει δε θελει προς υμας καθησθαι, τεχνητης ων, εργαζεσθω και φαγετω. ει δε ουκ εχει τεχνην, κατα την συνεσιν υμων προνοησατε, πως μη αργος μεθ υμων ζησεται Χριστιανος. ει δ ου θελει ουτω ποιειν, χριστεμπορος εστι, προσεχετε απο των τσιτιαν ποιης, την απαρχην λαβων δος κατα την εντολν. ωσαντως κεραμιον οινου η ελαιου ανοιξας, την απαρχην λαβων δος τοις προφηταις, αργυριου δε και ιματισμου και παντος κτηματος λαβων την απαρχην ως αν σοι δοξη, δος κατα την εντολν. Κατα κυριακν δε κυριου συναχθεντες κλασατε αρτον και ευχαριστησατε, προεξομολογησαμενοι τα παραπτώματα υμων, οπως καθαρα η θυσια υμων η. πας δε εχων την αμφιβολιαν μετα του εταιρου αυτου μη συνελθετω υμιν, εως ου διαλλαγωσιν, ινα μη κοινωθη η θυσια υμων. αυτη γαρ εστιν η ρηθισα υπο κυριου, εν παντι τοπω και χρονω προσφερεν μοι θυσιαν καθαραν, οτι βασιλευς μεγας εμι, λεγει κυριος, και το ονομα μου θαυμαστον εν τοις εθνεσι. Χειροτονησατε ουν εαυτοις επισκοπους και διακονους αξιους του κυριου, ανδρας πραιοις και αφιλαργυρους και αληθεις και δεδοκιμασμενους, υμιν γαρ λειτουργουσι και αυτοι την λειτουργιαν των προφητων και διδασκαλων. μη ουν υπερδιητε αυτους, αυτοι γαρ εισιν οι τετιμημενοι υμων μετα των προφητων και διδασκαλων. ελεγχετε δε αλληλους μη εν οργη, αλλ εν ειρηνη ως εχετε εν τω ευαγγελιω, και παντι αστοχουντι κατα του ετερου μηδεις λαλειτω μηδε παρ υμων ακουετω, εως ου μετανοησι. τας δε ευχας υμων και τας ελεημοσυνας και πασας τας πραξεις ουτω ποιησατε, ως εχετε εν τω ευαγγελιω του κυριου ημων. Γρηγορειτε υπερ της ζωης υμων, οι λυχνιοι υμων μη σβεσθητωσαν, και αι σφρυνες υμων μη εκλυεσθωσαν, αλλα γινεσθε ετοιμοι, ου γαρ οιδате την ωραν, εν η ο κυριος ημων ερχεται. πυκνως δε συναχθησεσθε ζητουντες τα ανηκοντα ταις ψυχαις υμων, ου γαρ ωφελησει υμας ο πας χρονος της πιστεως υμων, εαν μη εν τω εσχατω καιρω τελειωθητε. εν γαρ ταις εσχαταις ημεραις πληθυνθησονται οι ψευδοπροφηται και οι φθορεις, και στραφισονται τα προβατα εις λυκους, και η αγαπη στραφισεται εις μισος. αυξανουσης γαρ της ανομιας μισησουσιν αλληλους και παραδωσουσι, και τοτε φανησεται ο κοσμοπλανης ως υιος θεου και ποιησει σημεια και τερατα, και η γη παραδοθησεται εις χειρας αυτου, και ποιησει αθεμτα, α ουδεποτε γεγονεν εξ αιωνος. τοτε ηξει η κτισις των ανθρωπων εις την πυρωσιν της δοκιμασιας, και σκανδαλισθησονται πολλοι και απολουνται, οι δε υπομειναντες εν τη πιστει αυτων σωθησονται υπ αυτου του καταθεματος. και τοτε φανησεται τα

σημεια της αληθειας, πρωτον σημειον εκπετασεως εν ουρανῳ, ειτα σημειον φωνης σαλπιγγος, και το τριτον αναστασις νεκρων, ου παντων δε, αλλ ως ερρεθη, ηξει ο κυριος και παντες οι αγιοι μετ αυτου. τοτε οψεται ο κοσμος τον κυριον ερχομενον επανω των νεφελων του ουρανου.